

Informace o regionech, městech a obcích

Liberec, 20. prosince 2007

Kód publikace: 13-5148-07

Č. j.: 203/2007 - 7111

ROZVOJ VENKOVA V LIBERECKÉM KRAJI V LETECH 2000 AŽ 2006

Zpracoval: ČSÚ, oddělení regionálních analýz a informačních služeb Liberec
Vedoucí oddělení: Ing. Dagmar Ligierová
Informační služby: tel.: 425 244 130, e-mail: infoservislbc@czso.cz
Kontaktní zaměstnanec: Mgr. Karla Švehlová, tel.: 485 244 213 e-mail: karla.svehlova@czso.cz

Zajímají Vás nejnovější údaje o inflaci, HDP, obyvatelstvu, průměrných mzdách a mnohé další? Najdete je na stránkách ČSÚ na Internetu: **www.czso.cz**

Údaje o Libereckém kraji naleznete také na Internetu: **www.liberec.czso.cz**

ÚVOD

V návaznosti na naplňování strategických cílů Českého statistického úřadu v oblasti regionální statistiky připravujeme další analytické publikace, které se podrobněji zabývají problematikou venkova. V letošním roce jde především o vymezení pojmu „venkov“ z nejrůznějších pohledů a také získání sady relevantních statistických ukazatelů, které by dostatečně zobrazovaly postavení venkova a jeho vývoj v jednotlivých krajích České republiky. Proto jsou tyto úvodní studie zpracovány jen v několika krajích, přičemž se připravujeme na zpracování podrobnějších analýz v budoucím období. Předkládaná publikace má tedy spíše metodický (než analytický) charakter. Bude zároveň podkladem pro diskusi odborné veřejnosti k problematice vymezení venkova a také k nalézání dalších ukazatelů, které by mohly tuto problematiku dostatečně popsat, jak z pohledu současného stavu, tak z hlediska vývojových tendencí.

Vzhledem k tomu, že se jedná o problematiku zatím statisticky zcela nepopsanou, zvolili jsme jako základní územní jednotku celý kraj a jeho rozčlenění na město a venkov v 6 různých variantách. Podrobnějším územním členěním se v tomto materiálu zabývat nebudeme, protože by to zřejmě vyžadovalo ještě složitější vymezení venkova.

Pro sledování jednotlivých jevů a rozdílů mezi městem a venkovem jsme porovnávali především údaje za období 2000 – 2006. V některých případech jsme však museli použít výsledky Sčítání lidu, domů a bytů k 1. březnu 2001, protože se jedná o údaje jiným způsobem nezjistitelné, které jsou k dispozici pouze jednou za 10 let.

Předkládaný materiál si klade za cíl odpovědět na tři základní otázky:

1. Jaká jsou možná vymezení venkova a jakými ukazateli je možno popsat rozdíly mezi venkovem a městem?
2. V jakých navržených variantách byly zjištěny největší rozdíly mezi venkovem a městem?
3. Které kraje patří do skupiny území s relativně malými/průměrnými/velkými rozdíly mezi venkovem a městem?

Publikace je rozdělena do několika samostatných kapitol. V první kapitole je charakterizována obecná problematika vymezení venkova. Druhá kapitola analyzuje šest různých vymezení venkova a ukazuje rozdíly formou tabulek a kartogramů se stručným analytickým komentářem. Ve třetí kapitole jsme pak vybrali z každé oblasti několik konkrétních ukazatelů a zobrazili postavení venkova v České republice a také v kraji. V poslední kapitole čtenář nalezne souhrnné hodnocení venkova Libereckého kraje, vymezeného na základě dalších aspektů z pohledu demografického, ekonomického a sociálního.

Vedle tištěné formy a CD-ROM naleznete naše publikace na internetových stránkách:

www.liberec.czso.cz

Reprodukce výňatků z této publikace lze pořizovat pokud je uveden jejich zdroj s výjimkou reprodukce pro komerční účely. Citace mohou být zveřejněny jen s uvedením zdroje „Rozvoj venkova v Libereckém kraji v letech 2000 - 2005“ a původu statistických dat v ní otištěných.

Ležatá čárka (-) v tabulce na místě čísla značí, že se jev nevyskytoval.

Tečka (.) na místě čísla značí, že údaj není k dispozici nebo je nespolehlivý.

Ležatý křížek (x) značí, že zápis není možný z logických důvodů.

Nula (0) se v tabulce používá pro označení číselných údajů menších než polovina zvolené měřicí jednotky.

Zkratka „i.d.“ v tabulce nahrazuje individuální údaj, který nelze zveřejnit.

Výpočty v tabulkách jsou prováděny z nezaokrouhlených údajů (včetně součtů).

Publikované údaje jsou definitivní.

Obsah

Úvod	3
Seznam tabulek	6
Seznam grafů	7
Seznam kartogramů	8
1. Obecné poznatky k vymezení venkova	9
1.1. Teoretické přístupy	9
1.2. Vymezení venkova v národních dokumentech	10
1.3. Venkov a dokumenty na regionální úrovni	12
2. Charakteristika navržených variant vymezení venkova	13
2.1. Varianta 1	16
2.2. Varianta 2	18
2.3. Varianta 3	20
2.4. Varianta 4	22
2.5. Varianta 5	24
2.6. Varianta 6	26
3. Zobrazení variant vymezení venkova ve vybraných ukazatelích	29
3.1. Přirozený přírůstek obyvatelstva	30
3.2. Živě narození	32
3.3. Přírůstek obyvatelstva stěhováním	34
3.4. Průměrný věk obyvatel	36
3.5. Index ekonomického zatížení	38
3.6. Dokončené byty	40
3.7. Průměrná obytná plocha dokončeného bytu	42
3.8. Míra ekonomické aktivity	44
3.9. Pracovní místa	46
3.10. Zaměstnaní v zemědělství, lesnictví a rybolovu	48
3.11. Míra nezaměstnanosti	50
3.12. Uchazeči o zaměstnání	52
3.13. Mikropodniky	54
3.14. Zemědělská půda	56
3.15. Lesní pozemky	58
3.16. Zastavěné a ostatní plochy	60
3.17. Obce s kanalizací napojenou na čistírnu odpadních vod	62
4. Zhodnocení společné části	64
5. Tabulková příloha	65
6. Venkovský prostor v Libereckém kraji	79
6.1. Stručná charakteristika variant vymezení venkova	79
6.2. Obyvatelstvo	85
6.3. Domovní fond a bytová výstavba	93
6.4. Ekonomická aktivita obyvatel a trh práce	96
6.5. Struktura ekonomických subjektů	100
6.6. Cestovní ruch	104
6.7. Využití půdy	107
6.8. Vybavenost obcí	109
6.9. Veřejné rozpočty obcí	111
7. Seznam použité literatury a informačních zdrojů	113

Seznam tabulek

Tab. 2.1	Základní charakteristiky venkovského prostoru podle krajů - varianta 1	16
Tab. 2.2	Základní charakteristiky venkovského prostoru podle krajů - varianta 2	18
Tab. 2.3	Základní charakteristiky venkovského prostoru podle krajů - varianta 3	20
Tab. 2.4	Základní charakteristiky venkovského prostoru podle krajů - varianta 4	22
Tab. 2.5	Základní charakteristiky venkovského prostoru podle krajů - varianta 5	24
Tab. 2.6	Základní charakteristiky venkovského prostoru podle krajů - varianta 6	26
Tab. 2.7	Přehled měst kraje a jejich zařazení do městského a venkovského prostoru podle variant	28
Tab. 3.1	Přirozený přírůstek obyvatel v letech 2000 – 2006 na 1 000 obyvatel (roční průměr)	31
Tab. 3.2	Živě narození v letech 2000 - 2006 na 1 000 žen ve věku 15 - 49 let (roční průměr)	33
Tab. 3.3	Přírůstek obyvatelstva stěhováním v letech 2000 – 2006 na 1 000 obyvatel (roční průměr)	35
Tab. 3.4	Průměrný věk obyvatel k 31. 12. 2006.....	37
Tab. 3.5	Index ekonomického zatížení k 31. 12. 2006	39
Tab. 3.6	Dokončené byty v letech 2000 – 2006 na 1 000 obyvatel	41
Tab. 3.7	Průměrná obytná plocha bytu dokončeného v letech 2000 – 2006.....	43
Tab. 3.8	Míra ekonomické aktivity (SLDB 2001).....	45
Tab. 3.9	Počet pracovních míst na 1 000 zaměstnaných bydlících na území (SLDB 2001).....	47
Tab. 3.10	Podíl zaměstnaných v odvětví zemědělství, lesnictví a chovu ryb na zaměstnaných se zjištěným odvětvím celkem (SLDB 2001)	49
Tab. 3.11	Míra nezaměstnanosti k 31. 12. 2006.....	51
Tab. 3.12	Podíl uchazečů o zaměstnání celkem na obyvatelstvu ve věku 18 – 64 let k 31. 12. 2006.....	53
Tab. 3.13	Počet mikropodniků (1 - 9 zaměstnanců) na 1 000 obyvatel ve věku 18 – 64 let k 31. 12. 2006	55
Tab. 3.14	Podíl zemědělské půdy na celkové výměře území k 31. 12. 2006.....	57
Tab. 3.15	Podíl lesních pozemků na celkové výměře území k 31. 12. 2006.....	59
Tab. 3.16	Podíl zastavěných a ostatních ploch na celkové výměře území k 31. 12. 2006.....	61
Tab. 3.17	Podíl obcí s kanalizací napojenou na čistírnu odpadních vod k 31. 12. 2006.....	63
Tab. 6.1.1	Varianty venkovského, městského a přechodného prostoru podle počtu obcí, obyvatelstva a velikosti území.....	80
Tab. 6.1.2	Přehled obcí v kraji a jejich zařazení do venkova (města) podle jednotlivých variant.....	81
Tab. 6.2.1	Počet obyvatel a věková struktura obyvatelstva (stav k 31. 12.).....	85
Tab. 6.2.2	Změna počtu a struktury obyvatelstva a jeho průměrný věk (stav k 31. 12.)	86
Tab. 6.2.3	Charakteristiky věkové struktury obyvatelstva	86
Tab. 6.2.4	Vzdělanostní struktura obyvatel ve věku 15 a více let (stav k 1. 3. 2001).....	87
Tab. 6.2.5	Rodinný stav obyvatel (stav k 1. 3. 2001).....	88
Tab. 6.2.6	Obyvatelstvo podle místa narození a podle náboženského vyznání (stav k 1. 3. 2001).....	88
Tab. 6.2.7	Charakteristiky pohybu obyvatelstva	89
Tab. 6.2.8	Charakteristiky porodnosti.....	90
Tab. 6.2.9	Vnitřní stěhování podle věku v roce 2000 – 2006.....	91
Tab. 6.2.10	Zahraniční stěhování v letech 2001 – 2006.....	92
Tab. 6.3.1	Domovní a bytový fond (stav k 1. 3. 2001)	93
Tab. 6.3.2	Byty dokončené ve stavbách pro bydlení	94
Tab. 6.3.3	Obytná plocha a hodnota dokončených bytů ve stavbách pro bydlení	95
Tab. 6.4.1	Míra ekonomické aktivity (stav k 1. 3. 2001).....	96
Tab. 6.4.2	Struktura ekonomicky aktivních obyvatel (stav k 1. 3. 2001).....	97
Tab. 6.4.3	Struktura ekonomicky neaktivních obyvatel (stav k 1. 3. 2001).....	98
Tab. 6.4.4	Zaměstnanost podle sektorů národního hospodářství (stav k 1. 3. 2001).....	99

Tab. 6.4.5	Nezaměstnanost a struktura uchazečů podle pohlaví a věku k 31. 12. 2006	99
Tab. 6.5.1	Ekonomické subjekty podle právní formy k 31. 12. 2006	100
Tab. 6.5.2	Ekonomické subjekty podle kategorie počtu zaměstnanců k 31. 12. 2006	101
Tab. 6.5.3	Ekonomické subjekty podle sektorů a odvětví činnosti k 31. 12. 2006.....	102
Tab. 6.5.4	Ekonomické subjekty podle vybraných odvětví činnosti k 31. 12. 2006	103
Tab. 6.6.1	Hromadná ubytovací zařízení podle kategorie zařízení k 31. 12. 2006	104
Tab. 6.6.2	Celkový potenciál cestovního ruchu obcí v roce 2001.....	105
Tab. 6.6.3	Potenciál přírodního subsystému cestovního ruchu obcí v roce 2001	105
Tab. 6.6.4	Potenciál kulturního subsystému cestovního ruchu obcí v roce 2001	106
Tab. 6.7.1	Využití půdy.....	107
Tab. 6.7.2	Méně příznivé oblasti	108
Tab. 6.8.1	Technická vybavenost (podíl obcí v %)	109
Tab. 6.8.2	Dostupnost zdravotní péče a škol (podíl obcí v %)......	109
Tab. 6.8.3	Vybavenost kulturními a sportovními zařízeními (podíl obcí v %)	110
Tab. 6.9.1	Rozpočtová skladba příjmů obcí.....	111
Tab. 6.9.2	Rozpočtová skladba výdajů obcí	112
Tab. 6.9.3	Saldo příjmů a výdajů obcí.....	112

Seznam grafů

Graf 2.1	Počet obcí venkovského prostoru k 1. 1. 2007	14
Graf 2.2	Počet obyvatel venkovského prostoru k 1. 1. 2007	14
Graf 2.3	Rozloha venkovského prostoru k 1. 1. 2007.....	14
Graf 3.1	Přirozený přírůstek obyvatel v letech 2000 – 2006 na 1 000 obyvatel (roční průměr)	30
Graf 3.2	Živě narození v letech 2000 – 2006 na 1 000 žen ve věku 15 – 49 let (roční průměr)	32
Graf 3.3	Přírůstek obyvatelstva stěhováním v letech 2000 – 2006 na 1 000 obyvatel (roční průměr).....	34
Graf 3.4	Průměrný věk obyvatel k 31. 12. 2006.....	36
Graf 3.5	Index ekonomického zatížení k 31. 12. 2006	38
Graf 3.6	Dokončené byty v letech 2000 – 2006 na 1 000 obyvatel	40
Graf 3.7	Průměrná obytná plocha bytu dokončeného v letech 2000 – 2006.....	42
Graf 3.8	Míra ekonomické aktivity (SLDB 2001).....	44
Graf 3.9	Počet pracovních míst na 1 000 zaměstnaných bydlících na území (SLDB 2001).....	46
Graf 3.10	Podíl zaměstnaných v odvětví zemědělství, lesnictví a chovu ryb (SLDB 2001)	48
Graf 3.11	Míra nezaměstnanosti k 31. 12. 2006.....	50
Graf 3.12	Podíl uchazečů o zaměstnání celkem na obyvatelstvu ve věku 18 – 64 let k 31. 12. 2006.....	52
Graf 3.13	Počet mikropodniků (1 - 9 zaměstnanců) na 1 000 obyvatel ve věku 18 – 64 let k 31. 12. 2006	54
Graf 3.14	Podíl zemědělské půdy na celkové výměře území k 31. 12. 2006.....	56
Graf 3.15	Podíl lesních pozemků na celkové výměře území k 31. 12. 2006.....	58
Graf 3.16	Podíl zastavěných a ostatních ploch na celkové výměře území k 31. 12. 2006.....	60
Graf 3.17	Podíl obcí s kanalizací napojenou na čistírnu odpadních vod k 31. 12. 2006.....	62
Graf 6.1	Variety vymezení venkovského prostoru Libereckého kraje podle počtu obcí, obyvatel a rozlohy.....	80

Seznam kartogramů

Česká republika – varianta 1	16
Liberecký kraj – varianta 1	17
Česká republika – varianta 2	18
Liberecký kraj – varianta 2	19
Česká republika – varianta 3	20
Liberecký kraj – varianta 3	21
Česká republika – varianta 4	22
Liberecký kraj – varianta 4	23
Česká republika – varianta 5	24
Liberecký kraj – varianta 5	25
Česká republika – varianta 6	26
Liberecký kraj – varianta 6	27

Zkratky krajů

Kraje	Zkratka	Kód	Kraje	Zkratka	Kód
Hlavní město Praha	PHA	CZ010	Královéhradecký kraj	HKK	CZ052
Středočeský kraj	STC	CZ020	Pardubický kraj	PAK	CZ053
Jihočeský kraj	JHC	CZ031	Vysočina	VYS	CZ061
Plzeňský kraj	PLK	CZ032	Jihomoravský kraj	JHM	CZ062
Karlovarský kraj	KVK	CZ041	Olomoucký kraj	OLK	CZ071
Ústecký kraj	ULK	CZ042	Zlínský kraj	ZLK	CZ072
Liberecký kraj	LBK	CZ051	Moravskoslezský kraj	MSK	CZ080

Zkratky okresů

Okres	Zkratka	Kód	Okres	Zkratka	Kód
Česká Lípa	CL	CZ0511	Liberec	LI	CZ0513
Jablonec nad Nisou	JN	CZ0512	Semily	SM	CZ0514

Zkratky správních obvodů ORP

Správní obvod ORP	Zkratka	Kód	Správní obvod ORP	Zkratka	Kód
Česká Lípa	CLp	5101	Nový Bor	NBo	5106
Frydlant	Frd	5102	Semily	Sem	5107
Jablonec nad Nisou	JnN	5103	Tanvald	Tan	5108
Jilemnice	Jil	5104	Turnov	Tur	5109
Liberec	Lbc	5105	Železný Brod	ZBr	5110

1. Obecné poznatky k vymezení venkova

1.1. Teoretické přístupy

Problematicke venkova a jeho vymezení se věnovalo a věnuje mnoho našich i zahraničních autorů a institucí, ať už z důvodů teoreticko-vědeckých, nebo ryze praktických (např. vymezení venkova pro potřeby státní správy a samosprávy za účelem zacílení různých rozvojových programů). Různé přístupy k této problematice nabízejí ekonomové, sociologové, architekti, geografové, urbanisté, statistici i zástupci mnoha dalších vědních oborů. Pohledy na vymezení venkova se také různí s ohledem na odlišné vnímání pojmu venkov v jednotlivých státech a regionech. Mimo to je navíc percepce venkova vysoce individuální a odpovědi na otázku „Co je venkov?“ mohou být velmi subjektivní.

K potížím při vymezování venkova přispívá i překrývání pojmu „venkovský“ region (prostor, území) s pojmy, jako jsou „periferní“ (okrajový, obvodový), „marginální“ (okrajový, mezní) nebo „rurální“ (venkovský, zemědělský, rolnický) region.

Obecně se venkovem nazývají oblasti volné nezastavěné krajiny a venkovských osídlení, které lze vymezit jako určitý souhrn venkovských sídel, zemědělských a vodních ploch, lesů, ploch místních komunikací a ostatních ploch nacházejících se v tomto prostoru. Venkov se obvykle vyznačuje menší hustotou osídlení, menšími sídly, vyšší zaměstnaností v zemědělství (případně lesnictví, rybolovu a dalších činnostech primárního sektoru), určitým sejitím místních obyvatel s přírodou a krajinou, architektonickým rázem a charakterem zástavby a určitým životním stylem, který se často výrazně liší od městského. Některé z těchto typických znaků venkova však mohou být v současnosti již značně potlačeny.

Samotná venkovská sídla mohou být také různého charakteru. Můžeme se setkat se samotami, malými osadami, ale i poměrně velkými vesnicemi, které v některých případech mohou stavem obyvatelstva převyšovat i malá města. Speciálním případem jsou obce v zázemí větších měst, u nichž se díky suburbanizačním procesům setkáváme s mnoha znaky, které jsou typické spíše pro město.

Právě s ohledem na to, že venkovské i městské areály se vyznačují mnoha charakteristikami, které v mnoha případech nejsou naplněny, je jednoznačné vymezení venkovských a městských sídel a oblastí problematické.

V zásadě lze tedy konstatovat, že neexistuje jednotná definice pojmu venkov. Jedinou všeobecně uznávanou mezinárodní definicí je vymezení OECD¹, které je založeno na podílu obyvatelstva, jež žije na území s hustotou zalidnění menší než 150 obyvatel/km². Podle této metodiky jsou venkovské oblasti definovány na dvou úrovních. Na úrovni lokální (tj. obce) je venkov definován jakožto sídla s hustotou menší než 150 obyvatel/km². Na úrovni regionální pak definice vymezuje regiony

- **převážně venkovské**, kde více než 50 % obyvatel regionu žije ve venkovských obcích,
- **významně venkovské**, kde ve venkovských obcích žije 15 – 50 % obyvatel regionu,
- **výrazně městské**, kde ve venkovských obcích žije méně než 15 % obyvatel regionu.

Tato definice však nebere v úvahu obyvatelstvo žijící v hustě osídlených venkovských oblastech a je někdy obtížně aplikovatelná s ohledem na místní (národní) specifika. Je proto užívána spíše jako nástroj mezinárodního srovnání.

Přístupy k vymezení venkova vycházejí většinou z určení kvantitativního nebo kvalitativního ukazatele, případně z kombinace více ukazatelů, na jejichž základě lze pak vymezit venkovské a městské oblasti. Nejčastěji jsou venkov a periferní oblasti vymezovány na základě:

- a) počtu obyvatel obce nebo hustoty osídlení, případně kombinace těchto dvou ukazatelů (viz výše uvedená metodika OECD),
- b) statutu dané obce, dle právních norem příslušného státu²,
- c) charakteru a hustoty zástavby a architektonického rázu obce,

¹ Tuto definici používá i Eurostat.

² V ČR je dle zákona 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, městem obec, která má alespoň 3 000 obyvatel, pokud tak na návrh obce stanoví předseda Poslanecké sněmovny po vyjádření vlády. Existuje však mnoho měst i s mnohem nižším počtem obyvatel, která statut města získala v minulosti. Podle současného zákona o obcích mohou o statut města navíc požádat obce, které byly městem před datem 17. května 1954 bez ohledu na počet obyvatel. Zákon dále definuje pojem městys. Obce s tímto statutem lze těžko jednoznačně definovat jako venkovské nebo městské, svým významem se řadí mezi tyto dvě kategorie.

- d) podílu přírodních ploch nebo zastavěných ploch na celkové rozloze obce,
- e) zohlednění infrastruktury, občanské vybavenosti obce a dostupnosti služeb (z nekomerční sféry např. školství, zdravotnictví, sociální péče, kulturní a sportovní zařízení),
- f) institucionálního vybavení obcí (např. matriční či stavební úřad, pošta),
- g) dopravní dostupnosti nebo vzdálenosti od větších center (dobře dostupné a blízké obce nejsou někdy považovány za venkov, byť mají malý počet obyvatel nebo nízkou hustotu osídlení),
- h) věkového složení obyvatelstva,
- i) přirozeného a migračního přírůstku obyvatelstva,
- j) vzdělanostní struktury obyvatelstva,
- k) míry nezaměstnanosti,
- l) vyjížďky a dojížďky do zaměstnání,
- m) zaměstnanosti v sektorech a odvětvích (např. v zemědělství nebo v primárním sektoru obecně),
- n) intenzity bytové výstavby,
- o) dalších sociálních, ekonomických, demografických a environmentálních indikátorů,
- p) různých kombinací více kritérií.

1.2. Vymezení venkova v národních dokumentech

Než přistoupíme k navrženým definicím území venkova v následující kapitole, je třeba si připomenout jeho vymezení a pojetí včetně přístupů k tomuto tématu zmiňovaných v národních dokumentech.

Rozvoj venkova v České republice je zakotven ve strategickém dokumentu Národní strategický plán rozvoje venkova České republiky na období 2007 – 2013 a realizuje se prostřednictvím programového dokumentu Program rozvoje venkova ČR na období 2007 – 2013.

Národní strategický plán rozvoje venkova ČR (NSPRV) vychází jak z legislativy EU, tak zákonů ČR, mezi něž patří:

- Zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství,
- Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny,
- Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách,
- Zákon č. 289/1995 Sb., o lesích,
- Zákon č. 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství a o změně zákona č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích,
- Zákon č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu,
- Zákon č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu.

NSPRV je určující pro celé území České republiky a pro vymezení venkova je zde využita metodika OECD, kam patří území všech krajů kromě Hl. města Prahy. Dále dokument zmiňuje pojem venkovské obce, za které považuje jednak obce s méně než 2 000 obyvateli (varianta 1 pro vymezení venkova v této publikaci) a další blíže nespecifikované pojetí.

Cílem NSPRV je rozvoj venkovského prostoru České republiky na bázi trvale udržitelného rozvoje, zlepšení stavu životního prostředí a snížení vlivů intenzivního zemědělského hospodaření.

Pro období 2007 – 2013 budou fungovat v oblasti zemědělství a venkova dva fondy EU:

- Evropský zemědělský garanční fond (EAGF)
- Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EAFRD).

Program rozvoje venkova České republiky na období 2007 – 2013 vychází z Národního strategického plánu rozvoje venkova a zajišťuje působení Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova. Územní působnost je pro celé území České republiky. Pro klasifikaci venkovských regionů používá EU metodiku OECD (viz kapitola 1.1). Program dále pracuje s vymezením venkovského prostoru ČR na příměstský, mezilehlý a odlehlý.

Propojení aspektů odvětvových hledisek s územními je cílem regionální politiky obsažené ve **Strategii regionálního rozvoje České republiky**, která vychází ze Strategie hospodářského růstu ČR jako základního vládního dokumentu na období 2007 – 2013. V podmínkách ČR se regionální politika uplatňuje z úrovně EU vůči vybraným regionům NUTS 2, z úrovně ČR vůči vybraným státem podporovaným regionům (§4 zákona 248/2000 Sb.) a z úrovně krajů vůči vybraným regionům. Základními úrovněmi v regionálním rozvoji jsou zde:

- regiony soudržnosti (NUTS 2),
- kraje (NUTS 3) – vyšší územní samosprávné celky,
- okresy – regionální jednotky pro stanovení regionů se soustředěnou podporou státu,
- správní obvody obcí s rozšířenou působností (SO ORP),
- obce – obecní a městské úřady.

Vymezení venkova ani zde není jednoznačně stanoveno, zmiňuje se pouze statistická hranice pro vymezení (obce do 2 000 obyvatel - viz varianta 1 kap. 2) a metodika OECD. Ministerstvo pro místní rozvoj (MMR) doplňuje tyto dvě kategorie ve Strategii regionálního rozvoje ČR o typologii **podle polohy** venkovských obcí a vymezuje tři typy venkovských oblastí:

- **příměstský venkov** – venkovské oblasti v zázemí velkých měst, jsou ovlivněny převážně suburbanizací a zaznamenávají výrazný nárůst své populace,
- **mezilehlý venkov** – průměrně rozvinuté venkovské oblasti ve větší vzdálenosti od velkých sídelních center, ale s dobrým dopravním spojením, ve kterých se nachází rekreační potenciál pro zázemí městských oblastí,
- **odlehlý venkov** – periferní venkovské oblasti, jsou řídce obydlené, izolované od spádových měst a hlavních dopravních sítí.

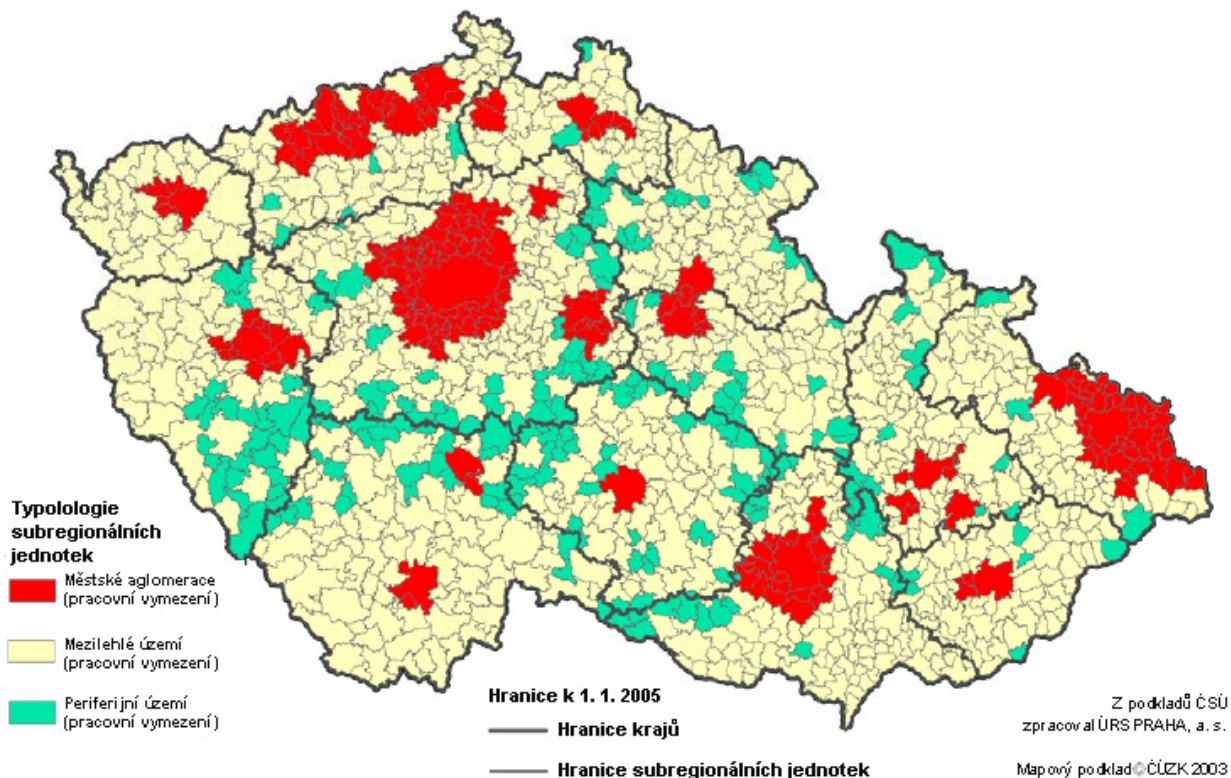
Program rozvoje venkova tyto kategorie blíže nespecifikuje a pouze **konstatuje současnou neexistenci jednoznačně přijatého vymezení venkovského prostoru**. Uvádí se, že je nutné využít pro jejich identifikaci územní jednotku nižší než jsou kraje nebo okresy nebo i správní obvody obcí s rozšířenou působností nebo obcí s pověřeným obecním úřadem. Jako nejvhodnější podrobnější úroveň se uvažují malé subregionální jednotky (cca 1 000 – 3 000 obyvatel), které představují obec se základní vybaveností (škola, pošta, zdravotní středisko) a její nejbližší spádové území. Pomocí takto definovaných jednotek lze vymezit souvislejší území tří typů:

- za příměstský venkov považovat venkovské obce v rámci městských aglomerací, resp. úzce vymezených urbanizovaných území (s více než 50 000 obyvateli),
- odlehlý venkov zahrnuje zejména tzv. periferní území, tj. území s nepříznivými sociálně – ekonomickými charakteristikami obyvatelstva a osídlení,
- mezilehlý prostor pak zahrnuje zbývající území ČR.

Dokument dále zmiňuje, že městské aglomerace a periferní území byly vymezeny v minulosti a v současné době probíhá jejich aktualizace. V následující mapce pak uvádí první pracovní podobu těchto vymezení:

Typologie prostorů pro klasifikaci venkovských obcí

(Zdroj: Program rozvoje venkova České republiky na období 2007 – 2013, Mze ČR, Praha, květen 2007 - mapa č. 5)

Dokument Program rozvoje venkova České republiky na období 2007 – 2013 obsahuje na konci povinné **Ex ante hodnocení**, v němž zpracovatelé mimo jiné zmiňují, že velmi podrobnou analýzu hospodářské a sociální situace, stavu životního prostředí i potenciálu pro rozvoj, jejímž základem byly rozsáhlé statistické informace Eurostatu, Českého statistického úřadu, FADN, Ministerstva zemědělství (MZe), Výzkumného ústavu zemědělské ekonomiky (VÚZE) a další šetření. Připomínají, že z hlediska metodického by bylo užitečné **pro vymezení venkovského prostoru prezentovat vliv dvojího vymezení venkovských obcí** podle dvou kritérií – počtu obyvatel a hustotou obyvatel na km². Podle prvního kritéria se za venkovskou obec považuje obec, kde počet obyvatel je menší než 2 000 obyvatel a podle druhého kritéria obec, kde hustota obyvatel je menší než 150 obyvatel na km² (tato definice vychází z metodiky OECD). Dvourozměrné rozdělení četností obcí podle těchto kritérií dává informaci o počtu obcí splňujících obě kritéria a navrhuje, aby tyto obce byly zahrnuty do venkovských obcí s možností využívat programy rozvoje venkova.

Autoři publikace se snaží přispět k této diskusi předkládaným materiálem, kde je venkovský prostor vymezen pomocí šesti variant, jejichž srovnání a zjištěné výsledky jsou obsahem kapitoly 2 a 3.

Tématu venkova se dotýká i problematika **územního plánování**, která úzce souvisí s cíli regionální politiky a liší se pouze používanými nástroji, kterými jsou nástroje iniciační pro regionální politiku (dotace, podpory ve formě daňových úlev) a nástroje regulační, které převládají u územního plánování. Nový zákon o územním plánování zavedl novou kategorii **územně analytické podklady** (ÚAP) pro celé území ČR podle území správních obvodů obcí s rozšířenou působností. Jejich výstupem budou jednak rozborů podmínek území pro udržitelný rozvoj a jednak souhrn problémů území k řešení.

1.3. Venkov a dokumenty na regionální úrovni

Programové dokumenty na úrovni regionů soudržnosti ČR tvoří sedm **Regionálních operačních programů** (ROP). Globální cíl ROP se zaměřuje na urychlení rozvoje regionů ČR a specifické cíle se již dotýkají priorit menších měst a venkova, mezi nimiž jmenujeme např. podporu místních produktů, zvyšování hodnoty přírodního dědictví, cestovní ruch a zvyšování atraktivity území, podporu drobného zemědělského podnikání, ochranu rázu krajiny a další.

Pro **Liberecký kraj** je to **Regionální operační program NUTS II Severovýchod pro období 2007 – 2013**, schválený v závěru letošního roku. Problémy venkovského prostoru jsou charakterizovány pouze v obecné poloze a přesná definice zde rovněž neexistuje.

Úloha krajů regionu NUTS II Severovýchod spočívá zejména v koncepční a výkonné činnosti samosprávných orgánů v oblasti regionálního rozvoje. Pro zpracování ROP se čerpalo ze základních dokumentů: Strategie rozvoje Libereckého kraje a Programu rozvoje Libereckého kraje a dalších dílčích zpracovaných dokumentů Libereckého kraje.

Strategie rozvoje Libereckého kraje 2006 – 2020 má pět prioritních oblastí:

- A Ekonomický potenciál
- B Lidské zdroje
- C Infrastruktura
- D Životní prostředí
- E Udržitelný rozvoj území a občanské společnosti

Na oblast venkova se tedy zaměřuje **prioritní oblast E, konkrétně E.3: Rozvoj venkovských oblastí**. Jako **prioritní cíl** je stanoven udržitelný rozvoj venkova v souladu s principy Agendy 21 a praktické směřování rozvoje venkova tak, jak je rozpracován v programových dokumentech Evropské unie se zohledněním místních specifik jak na straně potřeb, tak na straně zdrojů. Specifickými cíly jsou například:

- rozvoj multifunkčního zemědělství, lesnictví a vodního hospodářství,
- rozvoj výrobních a nevýrobních aktivit, podpora zaměstnanosti na venkově, podpora vzniku pracovních míst,
- zajištění kvalitních správních a technických (včetně občanské vybavenosti) podmínek života,
- podpora a zkvalitnění duchovních, společenských a sociálních podmínek života na venkově,
- podpora programů a projektů vedoucích k odstraňování venkova,
- zvyšování prestiže venkova,
- zabezpečení péče o složky životního prostředí a krajinný ráz venkovského prostoru,
- zpracování aktuálních strategických rozvojových dokumentů obcí venkovského prostoru kraje, místních akčních skupin a monitoring jejich naplňování.

2. Charakteristika navržených variant vymezení venkova

Pro účely této pilotní publikace bylo v základní části zvoleno šest způsobů vymezení venkovského prostoru, přičemž je na čtenáři, aby sám posoudil, která z těchto variant mu nejvíce vyhovuje. Autoři publikace si plně uvědomují, že žádná z těchto variant není ideální a každá varianta má svá negativa. Jednotlivé varianty jsou spíše příspěvkem do diskuse na téma vymezení venkovského prostoru než ambicí najít jediný správný způsob řešení této problematiky. **Vymezení bylo provedeno na úrovni obcí.** Všechny varianty vycházejí z počtů obyvatel, ploch a statutů obcí k 1. 1. 2007. Jednotlivé varianty byly definovány následovně:

1. Venkovským prostorem jsou všechny obce s velikostí do 2 000 obyvatel

Tato varianta zohledňuje pouze velikost obce. Není brán zřetel na hustotu obyvatelstva, charakter zástavby, na statut obce dle zákona o obcích ani jiné charakteristiky či ukazatele. Výhodou je jednoduchost a jednoznačnost tohoto výběru. Nevýhodou je, že takto zvolená hranice je umělá a nemusí vždy odpovídat realitě.

2. Venkovským prostorem jsou všechny obce s velikostí do 1 000 obyvatel a dále obce s velikostí do 3 000 obyvatel, které mají hustotu obyvatelstva menší než 100 obyvatel/km²

Druhá varianta pomocí užití kombinace dvou ukazatelů více specifikuje podmínky pro výběr obcí, které lze považovat za venkov. Díky podmínce hustoty obyvatelstva jsou vybrány pouze řídce osídlené obce. Dolní hranice stavu obyvatel obce zaručuje, že do výběru jsou zahrnuty i malé obce s malou katastrální výměrou. Horní hranice stavu obyvatel obce zároveň zaručuje, že do výběru nejsou zahrnuty obce, které sice mají počet obyvatel odpovídající městskému prostoru, avšak díky velké katastrální výměře by byly zahrnuty mezi venkovské obce.

3. Venkovským prostorem jsou všechny obce s velikostí do 1 000 obyvatel a dále obce s velikostí do 3 000 obyvatel, které mají hustotu obyvatelstva menší než 150 obyvatel/km²

Třetí varianta vychází ze stejné metodiky výběru jako varianta druhá. Jediným rozdílem je, že byla pozměněna vstupní podmínka hustoty obyvatelstva u obcí ve velikostní skupině mezi 1 000 a 3 000 obyvatel z původních 100 obyvatel/km² na 150 obyvatel/km².

4. Venkovským prostorem jsou všechny obce, které nemají statut města³

Toto vymezení se striktně drží platných právních norem České republiky a jako venkovský prostor vymezuje všechny obce s obecním úřadem. Do této kategorie byly navíc zahrnuty všechny obce s úřadem městyse a vojenské újezdy.

5. Venkovským prostorem jsou všechny obce, které nejsou obcemi s pověřeným obecním úřadem a nemají statut hlavního města⁴

Pátá varianta vychází z hierarchie správní struktury státu. Předpokladem pro toto vymezení je skutečnost, že obce s pověřeným obecním úřadem jsou vždy středisková sídla určitého významu, která nelze považovat za venkov. Podmínka výběru je s ohledem na velikost, výjimečnost a význam Prahy doplněna o tento sídelní celek, který není obcí s pověřeným obecním úřadem.

6. Venkovským prostorem jsou všechny obce s velikostí do 2 000 obyvatel mimo obcí v zázemí krajských měst

Tato metoda regionalizace venkova vychází z předpokladu, že venkovem nejsou jednak obce nad 2 000 obyvatel (stejně jako u první varianty), a dále z předpokladu, že sídla v zázemí velkých měst nelze taktéž považovat za venkovská. Zatímco první podmínka jednoznačně platí pro celé území státu, druhá podmínka je specifikována s ohledem na velikost měst, v jejichž zázemí obce leží. Expertní metodou byly stanoveny hraniční silniční vzdálenosti, v jejichž dosahu jsou obce ještě považovány za sídla ležící v příměstské zóně a nikoliv za venkov. Jejich přehled je uveden v následující tabulce.

Seznam měst, hraniční silniční vzdálenosti a počet obcí v příměstských zónách (varianta 6)⁵⁾

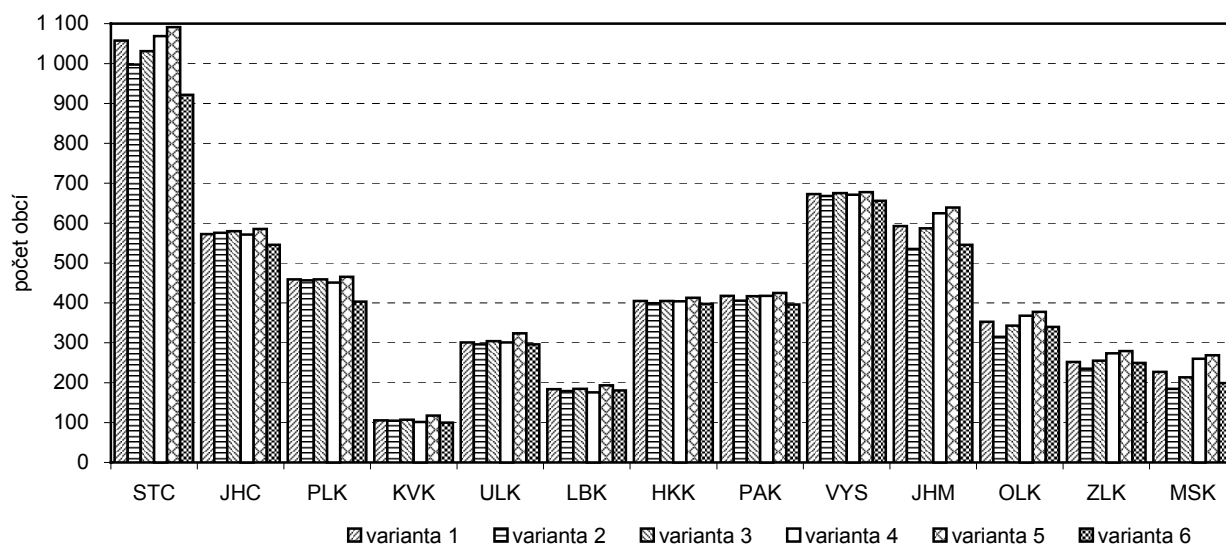
Město	Vzdálenost (km)	Počet obcí	Město	Vzdálenost (km)	Počet obcí	Město	Vzdálenost (km)	Počet obcí
Praha	30	160	Ústí nad Labem	10	8	Olomouc	10	17
Brno	20	58	Liberec	10	5	Zlín	10	4
Ostrava	20	46	Hradec Králové	10	8	Jihlava	10	18
Plzeň	20	71	Pardubice	10	27	Karlovy Vary	10	10
České Budějovice	10	30						

⁵⁾ počty obcí jsou včetně krajských měst (jader jednotlivých zón)

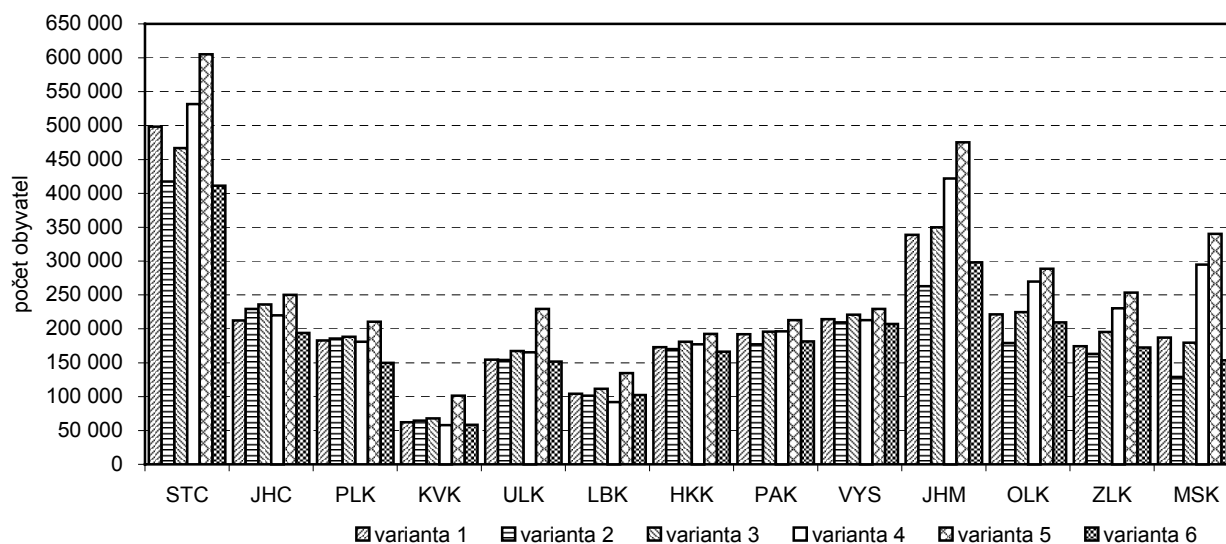
³ Podle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů.

⁴ Podle zákona č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů.

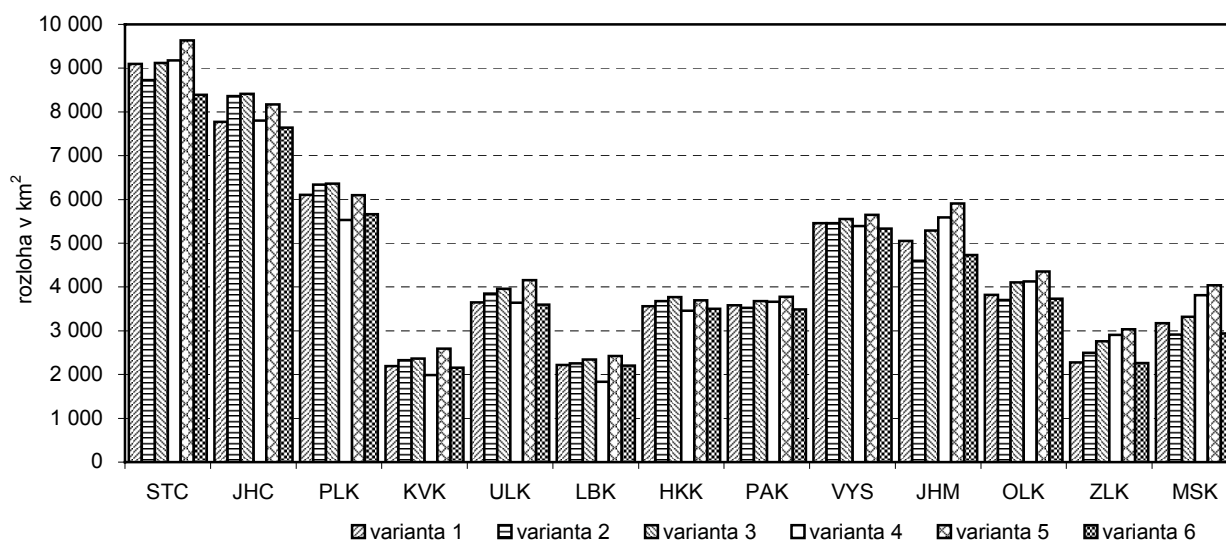
Graf 2.1 Počet obcí venkovského prostoru k 1. 1. 2007

Graf 2.2 Počet obyvatel venkovského prostoru k 1. 1. 2007

Graf 2.3 Rozloha venkovského prostoru k 1. 1. 2007

Pro jednotlivé varianty byly zpracovány kartogramy a tabulky se základními ukazateli osídlení v kraji i celé České republice, které zobrazují, jak se hodnoty těchto charakteristik mění s ohledem na různá vymezení venkovského prostoru.

Pokud budeme vycházet z námi navržených variant, žije v České republice na venkově přibližně 2,4 až 3,5 mil. obyvatel, tedy mezi 23,7 % a 34,3 % celkové populace. Venkovský prostor zabírá v závislosti na zvolené variantě 70,5 % až 80,6 % celkové výměry České republiky a počet venkovských obcí dosahuje 83,7 % až 93,8 % z celkového počtu obcí. Nejvyšší počet obyvatel byl do oblasti venkova zařazen ve variantě 5 (3 523,5 tis. obyvatel) a nejnižší ve variantě 2 (2 442,5 tis. obyvatel). Nejvyšší výměru venkovského prostoru a počet obcí v něm vykazuje varianta 5 (6 353 tis. ha a 5 860 obcí); naproti tomu do varianty 6 bylo zařazeno pouze 5 233 obcí s celkovou výměrou 5 563 tis. ha.

V Libereckém kraji podle jednotlivých variant vymezení žije na venkově od 91 628 obyvatel ve variantě 4 do 134 604 obyvatel ve variantě 5, což představuje 21,3 % (o 8,4 procentního bodu pod republikovou hodnotou) a 31,2 % obyvatel kraje (o 3,1 procentních bodů pod republikovou hodnotou). Výměra venkovského prostoru se v kraji pohybuje od 183 081 ha ve variantě 4 do 242 365 ha ve variantě 5, což představuje 57,9 % až 76,6 % celkové rozlohy Libereckého kraje. Uvedené hodnoty jsou o 16,8, resp. 4,0 procentní body nižší než v celé republice. Z celkového počtu 215 obcí jich lze 176 ve variantě 4 až 194 ve variantě 5 považovat za venkovské. Podíl venkovských obcí tak v kraji dosahuje 81,9 % až 90,2 %, což znamená o 9,2, resp. 3,6 procentních bodů nižší podíly než je podíl venkovských obcí podle příslušných variant v České republice. Při vymezování venkovského prostoru bylo v Libereckém kraji dosaženo minimálních hodnot všech tří sledovaných ukazatelů ve variantě 4, zatímco maxima ve variantě 5. Ve srovnání s celou republikou najdeme shodu v dosažení maximálních hodnot ukazatelů při vymezení venkova u varianty 5, ale minimální hodnoty v úhrnu republiky byly zjištěny v počtu obcí a výměry ve variantě 6 a v počtu obyvatel ve variantě 2. Pokud bychom pro srovnání použili údaje za Českou republiku bez Hlavního města Prahy, nastala by změna pouze v nejnižším počtu obyvatel venkova, který byl v tomto vymezení patřil rovněž do varianty 6 spolu s počtem obcí i výměrou venkovského prostoru. Z úrovně sledovaných ukazatelů při vymezení venkova a jejich podílů na krajském či republikovém úhrnu můžeme považovat Liberecký kraj za méně venkovský než celé území České republiky.

Varianty venkovského prostoru podle počtu obcí, obyvatelstva a velikosti území

stav k 1. 1. 2007

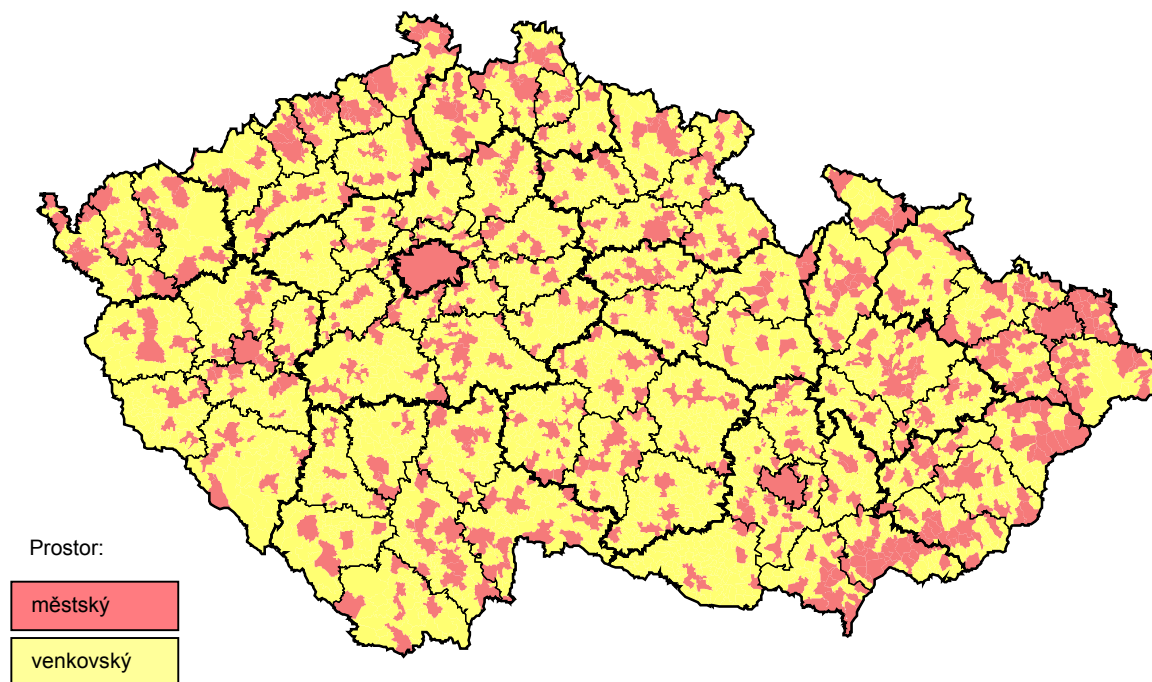
		v tom varianta venkovského prostoru					
		1	2	3	4	5	6
		obce do 2 tis. obyvatel	obce do 1 tis. obyvatel + obce do 3 tis. obyvatel s hustotou menší než 100 obyvatel na 1 km ²	obce do 1 tis. obyvatel + obce do 3 tis. obyvatel s hustotou menší než 150 obyvatel na 1 km ³	obce, které neměly k 31. 12. 2006 statut města	obce, které nejsou obcemi s pověřeným obecním úřadem	obce do 2 tis. obyvatel bez obcí v zázemí krajských měst
		Česká republika					
Počet obcí	celkem	6 249	5 602	5 354	5 562	5 690	5 860
	v %	100,0	89,6	85,7	89,0	91,1	93,8
Počet obyvatel	celkem	10 287 189	2 714 859	2 442 517	2 784 978	3 051 437	3 523 510
	v %	100,0	26,4	23,7	27,1	29,7	34,3
Výměra (ha)	celkem	7 886 702	5 795 824	5 823 714	6 104 348	5 891 959	6 353 170
	v %	100,0	73,5	73,8	77,4	74,7	80,6
		Česká republika bez Hlavního města Prahy					
Počet obcí	celkem	6 248	5 602	5 354	5 562	5 690	5 860
	v %	100,0	89,7	85,7	89,0	91,1	93,8
Počet obyvatel	celkem	9 099 063	2 714 859	2 442 517	2 784 978	3 051 437	3 523 510
	v %	100,0	29,8	26,8	30,6	33,5	38,7
Výměra (ha)	celkem	7 837 093	5 795 824	5 823 714	6 104 348	5 891 959	6 353 170
	v %	100,0	74,0	74,3	77,9	75,2	81,1
		Liberecký kraj					
Počet obcí	celkem	215	184	179	185	176	194
	v %	100,0	85,6	83,3	86,0	81,9	90,2
Počet obyvatel	celkem	430 774	103 982	101 244	111 742	91 628	134 604
	v %	100,0	24,1	23,5	25,9	21,3	31,2
Výměra (ha)	celkem	316 296	221 795	225 914	234 665	183 081	242 365
	v %	100,0	70,1	71,4	74,2	57,9	76,6

2.1. Varianta 1

Venkovským prostorem jsou všechny obce s velikostí do 2 000 obyvatel.

Tato varianta zohledňuje pouze velikost obce. Není brán zřetel na hustotu obyvatelstva, charakter zástavby, na statut obce dle zákona o obcích ani jiné charakteristiky či ukazatele. Výhodou je jednoduchost a jednoznačnost tohoto výběru. Nevýhodou je, že takto zvolená hranice je umělá a nemusí vždy odpovídat realitě.

Česká republika – varianta 1

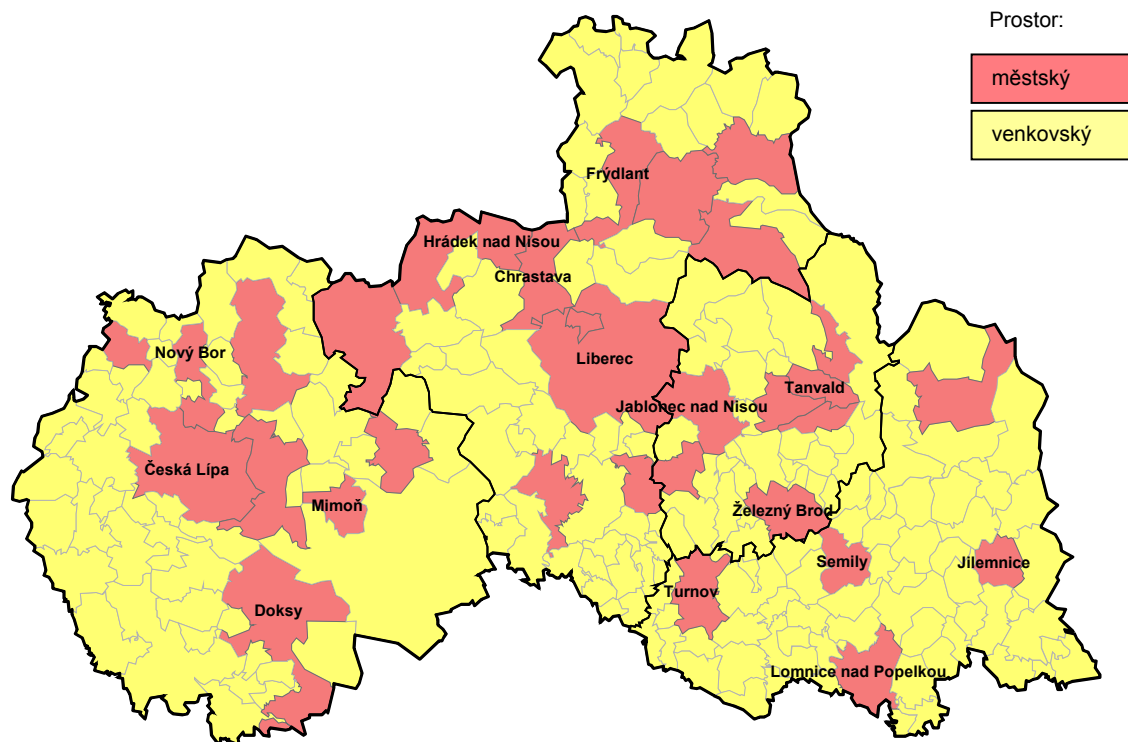

Tab. 2.1 Základní charakteristiky venkovského prostoru podle krajů – varianta 1

stav k 1. 1. 2007

	Počet obcí			Počet obyvatel			Výměra (ha)		
	celkem	venkovský prostor		celkem	venkovský prostor		celkem	venkovský prostor	
		celkem	v %		celkem	v %		celkem	v %
Česká republika	6 249	5 602	89,6	10 287 189	2 714 859	26,4	7 886 702	5 795 824	73,5
ČR bez Hl. m. Prahy	6 248	5 602	89,7	9 099 063	2 714 859	29,8	7 837 093	5 795 824	74,0
Středočeský	1 146	1 058	92,3	1 175 254	498 325	42,4	1 101 473	909 560	82,6
Jihočeský	623	573	92,0	630 006	212 335	33,7	1 005 688	777 575	77,3
Plzeňský	501	459	91,6	554 537	182 858	33,0	756 108	610 514	80,7
Karlovarský	132	106	80,3	304 602	62 248	20,4	331 455	219 200	66,1
Ústecký	354	301	85,0	823 265	154 354	18,7	533 453	364 867	68,4
Liberecký	215	184	85,6	430 774	103 982	24,1	316 296	221 795	70,1
Královéhradecký	448	405	90,4	549 643	173 005	31,5	475 838	356 025	74,8
Pardubický	451	418	92,7	507 751	192 283	37,9	451 859	357 858	79,2
Vysočina	704	673	95,6	511 645	214 362	41,9	679 563	546 035	80,4
Jihomoravský	673	593	88,1	1 132 563	338 768	29,9	719 630	505 388	70,2
Olomoucký	398	353	88,7	639 894	221 162	34,6	526 677	381 745	72,5
Zlínský	304	252	82,9	589 839	174 369	29,6	396 354	227 879	57,5
Moravskoslezský	299	227	75,9	1 249 290	186 808	15,0	542 698	317 384	58,5

Liberecký kraj – varianta 1

Podle této varianty vymezení se mezi venkovské obce Libereckého kraje řadí 184 obcí, tj. 85,6 % jejich celkového počtu. Ve venkovském prostoru tak žije 103 982 obyvatel kraje (24,1 % z celkového počtu) a jeho celková rozloha zaujímá 2 218 km² (70,1 % území kraje). Procentní zastoupení venkovských obcí v Libereckém kraji je o 4,0 procentní body pod republikovou úrovní, podíl obyvatel je ve srovnání s Českou republikou nižší o 2,3 procentní body a podíl výměry je nižší o 3,4 procentní body.

Mezi venkovské obce Libereckého kraje se tak zařadila i města Dubá, Harrachov, Jablonec nad Jizerou, Lučany nad Nisou, Osečná, Ralsko, Rovensko pod Troskami, Vysoké nad Jizerou a Žandov a také oba městyse Holany a Zásada. Naopak do městského prostoru se podle této definice zařadila i obec Stráž nad Nisou, která nevlastní statut města ani městyse.

Při srovnání 13 krajů České republiky, bez Hlavního města Prahy, se Liberecký kraj vymezením venkovského prostoru podle této varianty podílem venkovských obcí řadí na 9. místo, podílem obyvatel žijících v těchto obcích na 10. místo a rozlohou na 9. místo.

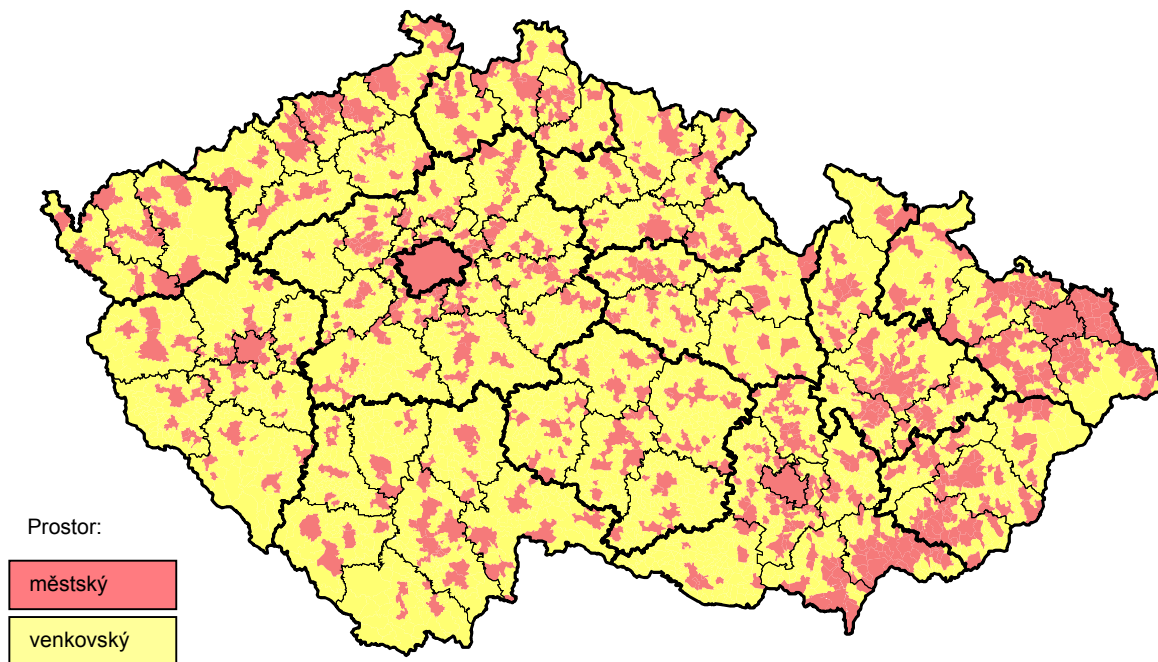
Nejvyšší podíl venkovských obcí se pak nachází v kraji Vysočina (95,6 %) a nejnižší v Moravskoslezském kraji (75,9 %). V Moravskoslezském kraji žije na území venkovského prostoru i nejnižší podíl obyvatel (15,0 %), relativně nejvíce obyvatel pak žije ve venkovských obcích Středočeského kraje (42,4 %). Nejmenší rozlohu zaujímají v souhrnu venkovské obce v mezikrajském srovnání 13 krajů ve Zlínském kraji (57,5 %) a naopak největší v kraji Středočeském (82,6 %).

2.2. Varianta 2

Venkovským prostorem jsou všechny obce s velikostí do 1 000 obyvatel a dále obce s velikostí do 3 000 obyvatel, které mají hustotu obyvatelstva menší než 100 obyvatel/km².

Druhá varianta pomocí užití kombinace dvou ukazatelů více specifikuje podmínky pro výběr obcí, které lze považovat za venkov. Díky podmínce hustoty obyvatelstva jsou vybrány pouze řídce osídlené obce. Dolní hranice stavu obyvatel obce zaručuje, že do výběru jsou zahrnuty i malé obce s malou katastrální výměrou. Horní hranice stavu obyvatel obce zároveň zaručuje, že do výběru nejsou zahrnuty obce, které sice mají počet obyvatel odpovídající městskému prostoru, avšak díky velké katastrální výměře by byly zahrnuty mezi venkovské obce.

Česká republika – varianta 2

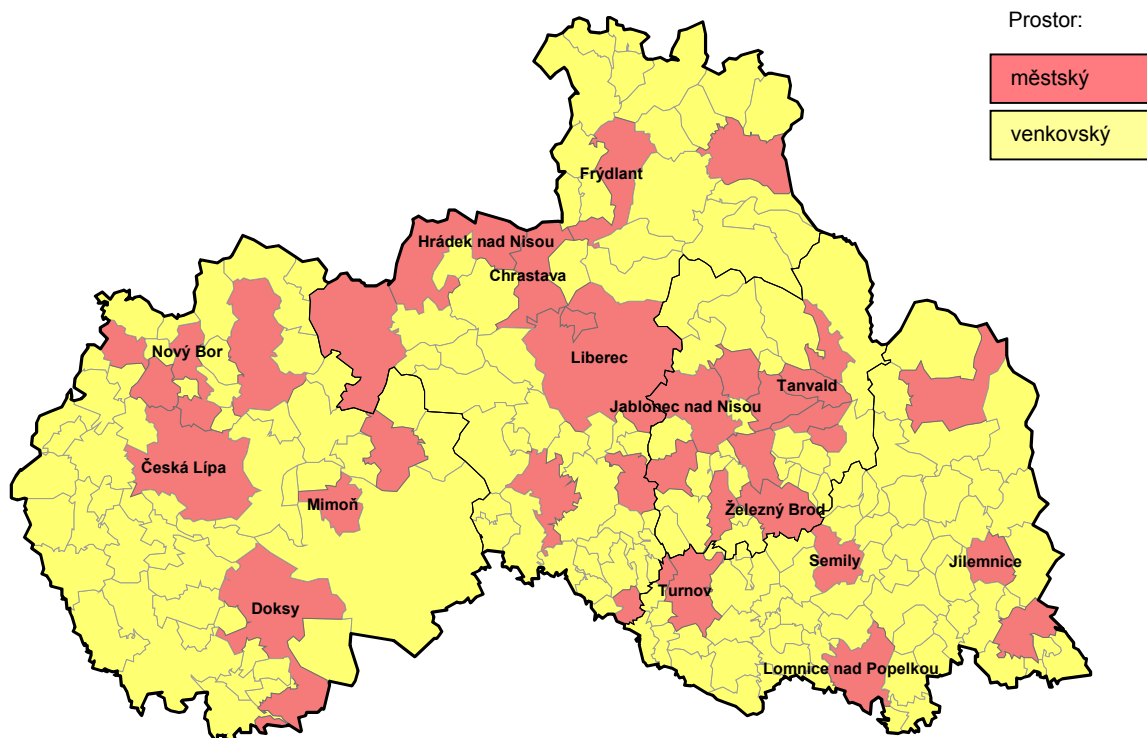

Tab. 2.2 Základní charakteristiky venkovského prostoru podle krajů – varianta 2

stav k 1. 1. 2007

	Počet obcí			Počet obyvatel			Výměra (ha)		
	celkem	venkovský prostor		celkem	venkovský prostor		celkem	venkovský prostor	
		celkem	v %		celkem	v %		celkem	v %
Česká republika	6 249	5 354	85,7	10 287 189	2 442 517	23,7	7 886 702	5 823 714	73,8
ČR bez Hl. m. Prahy	6 248	5 354	85,7	9 099 063	2 442 517	26,8	7 837 093	5 823 714	74,3
Středočeský	1 146	998	87,1	1 175 254	417 410	35,5	1 101 473	872 885	79,2
Jihočeský	623	576	92,5	630 006	229 247	36,4	1 005 688	836 052	83,1
Plzeňský	501	457	91,2	554 537	185 607	33,5	756 108	634 094	83,9
Karlovarský	132	105	79,5	304 602	64 354	21,1	331 455	233 237	70,4
Ústecký	354	296	83,6	823 265	153 963	18,7	533 453	384 866	72,1
Liberecký	215	179	83,3	430 774	101 244	23,5	316 296	225 914	71,4
Královéhradecký	448	399	89,1	549 643	169 934	30,9	475 838	367 579	77,2
Pardubický	451	406	90,0	507 751	177 334	34,9	451 859	352 335	78,0
Vysočina	704	668	94,9	511 645	209 377	40,9	679 563	545 944	80,3
Jihomoravský	673	535	79,5	1 132 563	262 851	23,2	719 630	459 833	63,9
Olomoucký	398	315	79,1	639 894	179 029	28,0	526 677	370 415	70,3
Zlínský	304	235	77,3	589 839	163 147	27,7	396 354	249 317	62,9
Moravskoslezský	299	185	61,9	1 249 290	129 020	10,3	542 698	291 243	53,7

Liberecký kraj – varianta 2

V souladu s touto variantou vymezení je mezi venkovské obce Libereckého kraje zařazeno 179 obcí (83,3 % jejich celkového počtu), ve kterých na rozloze 2 259 km² (71,4 % území kraje) žije 101 244 obyvatel (23,5 % z celkového počtu). Při porovnání s údaji o venkovském prostoru za celou Českou republiku je patrné, že v Libereckém kraji je procentní zastoupení venkovských obcí o 2,4 procentní body nižší, podíl jejich obyvatel o 0,2 procentních bodů nižší a nakonec tyto obce zaujímají o 2,4 procentních bodů menší rozlohu než je celorepublikový průměr.

Do venkovského prostoru Libereckého kraje se tak řadí i města Dubá, Harrachov, Hejnice, Jablonec nad Jizerou, Osečná, Ralsko, Raspenava, Rovensko pod Troskami, Vysoké nad Jizerou, Zákupy a Žandov a oba městyse Holany a Zásada. V souladu s definicí vymezení městského prostoru se mezi 36 městských obcí řadí i obce Malá Skála, Ohrazenice, Pěnčín (okres Jablonec nad Nisou), Plavy, Příšovice, Skalice u České Lípy, Stráž nad Nisou a Studenec, které nemají statut města ani městyse.

Mezi 13 kraji České republiky, bez Hlavního města Prahy, se Liberecký kraj, při použití tohoto přístupu k vymezení venkovského prostoru, zařadil podílem venkovských obcí na 8. místo, podílem obyvatel žijících v těchto obcích na 9. místo a rozlohou na 8. místo.

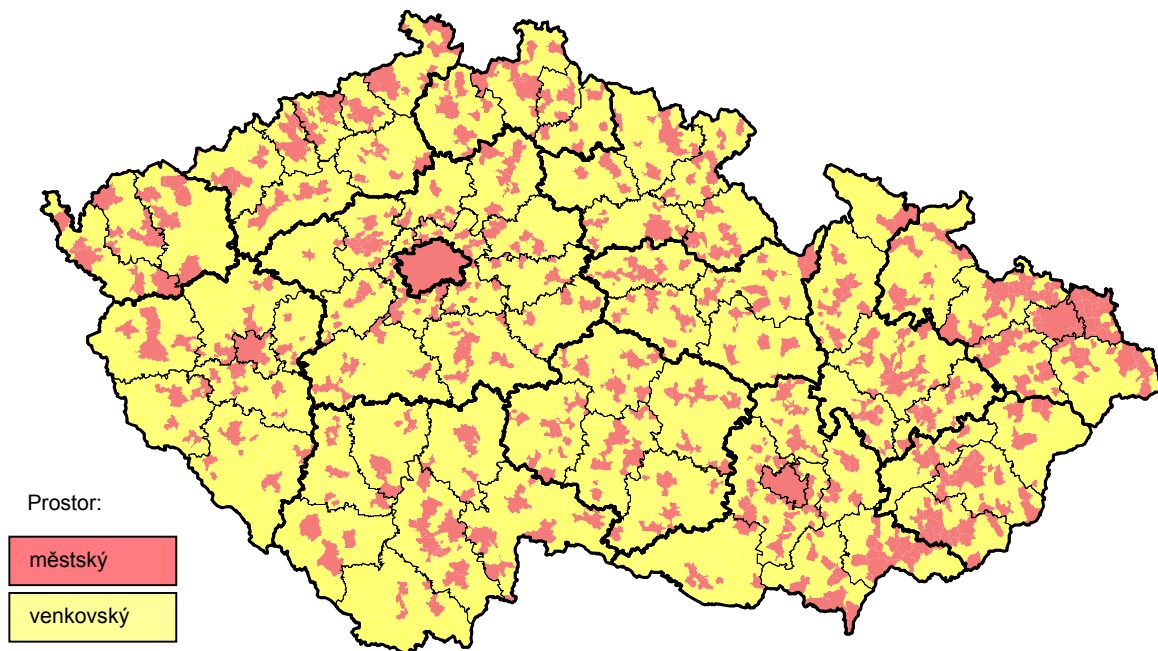
Nejvyšší podíl venkovských obcí se nachází v kraji Vysočina (94,9 %) a nejnižší v Moravskoslezském kraji (61,9 %), obdobně jako u varianty 1 v Moravskoslezském kraji žije na území venkovského prostoru i nejnižší podíl obyvatel (10,3 %), relativně nejvíce obyvatel pak žije ve venkovských obcích Vysočiny (40,9 %). Nejmenší rozlohu mezi sledovanými 13 kraji zaujímají v souhrnu opět venkovské obce Moravskoslezského kraje (53,7 %) a naopak největší tyto obce z Plzeňského kraje (83,9 %).

2.3. Varianta 3

Venkovským prostorem jsou všechny obce s velikostí do 1 000 obyvatel a dále obce s velikostí do 3 000 obyvatel, které mají hustotu obyvatelstva menší než 150 obyvatel/km².

Třetí varianta vychází ze stejné metodiky výběru jako varianta druhá. Jediným rozdílem je, že byla pozměněna vstupní podmínka hustoty obyvatelstva u obcí ve velikostní skupině mezi 1 000 a 3 000 obyvatel z původních 100 obyvatel/km² na 150 obyvatel/km².

Česká republika – varianta 3

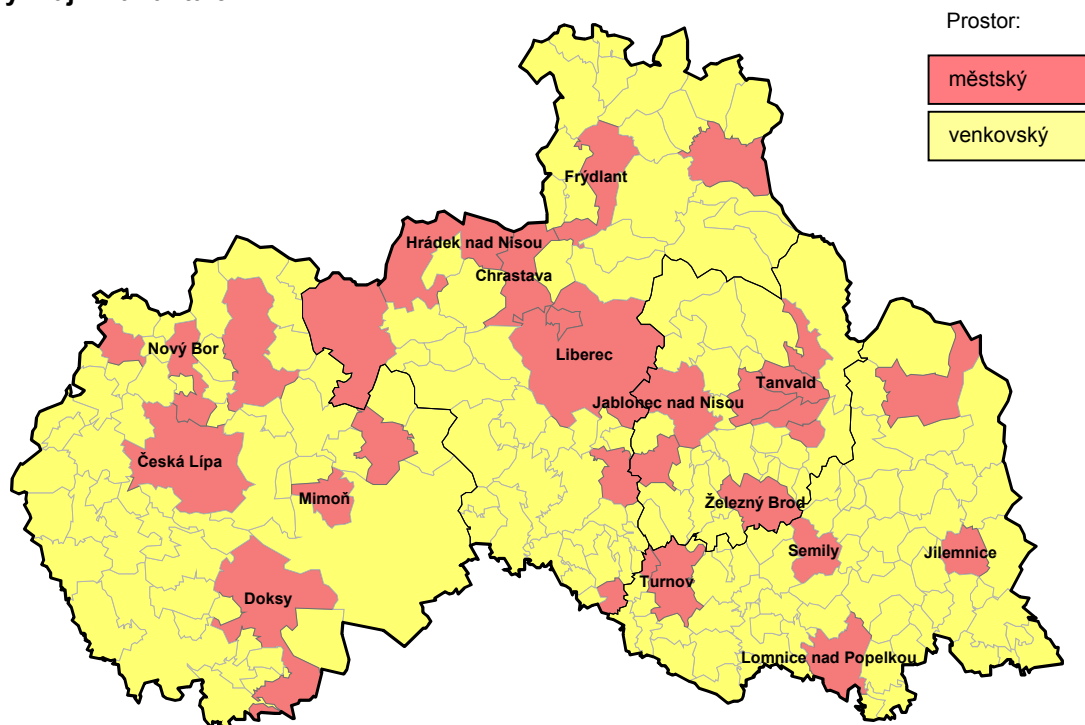

Tab. 2.3 Základní charakteristiky venkovského prostoru podle krajů – varianta 3

stav k 1. 1. 2007

	Počet obcí			Počet obyvatel			Výměra (ha)		
	celkem	venkovský prostor		celkem	venkovský prostor		celkem	venkovský prostor	
		celkem	v %		celkem	v %		celkem	v %
Česká republika	6 249	5 562	89,0	10 287 189	2 784 978	27,1	7 886 702	6 104 348	77,4
ČR bez Hl. m. Prahy	6 248	5 562	89,0	9 099 063	2 784 978	30,6	7 837 093	6 104 348	77,9
Středočeský	1 146	1 031	90,0	1 175 254	466 804	39,7	1 101 473	912 181	82,8
Jihočeský	623	580	93,1	630 006	236 020	37,5	1 005 688	841 675	83,7
Plzeňský	501	459	91,6	554 537	188 249	33,9	756 108	636 241	84,1
Karlovarský	132	107	81,1	304 602	68 044	22,3	331 455	236 321	71,3
Ústecký	354	304	85,9	823 265	167 013	20,3	533 453	395 905	74,2
Liberecký	215	185	86,0	430 774	111 742	25,9	316 296	234 665	74,2
Královéhradecký	448	405	90,4	549 643	181 003	32,9	475 838	376 921	79,2
Pardubický	451	417	92,5	507 751	195 717	38,5	451 859	367 576	81,3
Vysočina	704	675	95,9	511 645	220 673	43,1	679 563	555 424	81,7
Jihomoravský	673	587	87,2	1 132 563	349 786	30,9	719 630	529 455	73,6
Olomoucký	398	343	86,2	639 894	224 869	35,1	526 677	410 144	77,9
Zlínský	304	255	83,9	589 839	195 466	33,1	396 354	276 029	69,6
Moravskoslezský	299	214	71,6	1 249 290	179 592	14,4	542 698	331 811	61,1

Liberecký kraj – varianta 3

Vymezení venkovského prostoru v této variantě a variantě 2 je velice podobné. Vyšší hodnota hustoty obyvatelstva, která je jedním z kritérií začlenění obce do jednoho ze sledovaných prostorů však způsobila, že v Libereckém kraji se mezi venkovské obce řadí méně obcí než při použití varianty 2. Podle této varianty je mezi venkovské obce Libereckého kraje zahrnuto 185 obcí (86,0 % jejich celkového počtu), ve kterých má své bydliště 111 742 obyvatel (25,9 % z celkového počtu) a jejich celková rozloha zaujímá 2 347 km² (74,2 % území kraje). Zastoupení venkovských obcí v Libereckém kraji je o 3,0 procentní body pod republikovou úrovní, podíl obyvatel je ve srovnání s Českou republikou nižší o 1,2 procentní body a podíl výměry je nižší o 3,2 procentní body.

Do takto vymezeného venkovského prostoru Libereckého kraje patří i města Český Dub, Dubá, Harrachov, Hejnice, Jablonec nad Jizerou, Lučany nad Nisou, Osečná, Ralsko, Raspenava, Rovensko pod Troskami, Vysoké nad Jizerou, Zákupy a Žandov a také oba městyse Holany a Zásada. Naopak do městského prostoru se podle této definice zařadily obce Ohrazenice, Plavy, Příšovice a Stráž nad Nisou, které nemají statut města ani městyse.

Liberecký kraj se při porovnání 13 krajů České republiky, bez Hlavního města Prahy, v souladu s touto metodou vymezení venkovského prostoru zařadil podílem počtu venkovských obcí na 9. místo, podílem obyvatel žijících v těchto obcích na 10. místo a rozlohou opět na 9. místo.

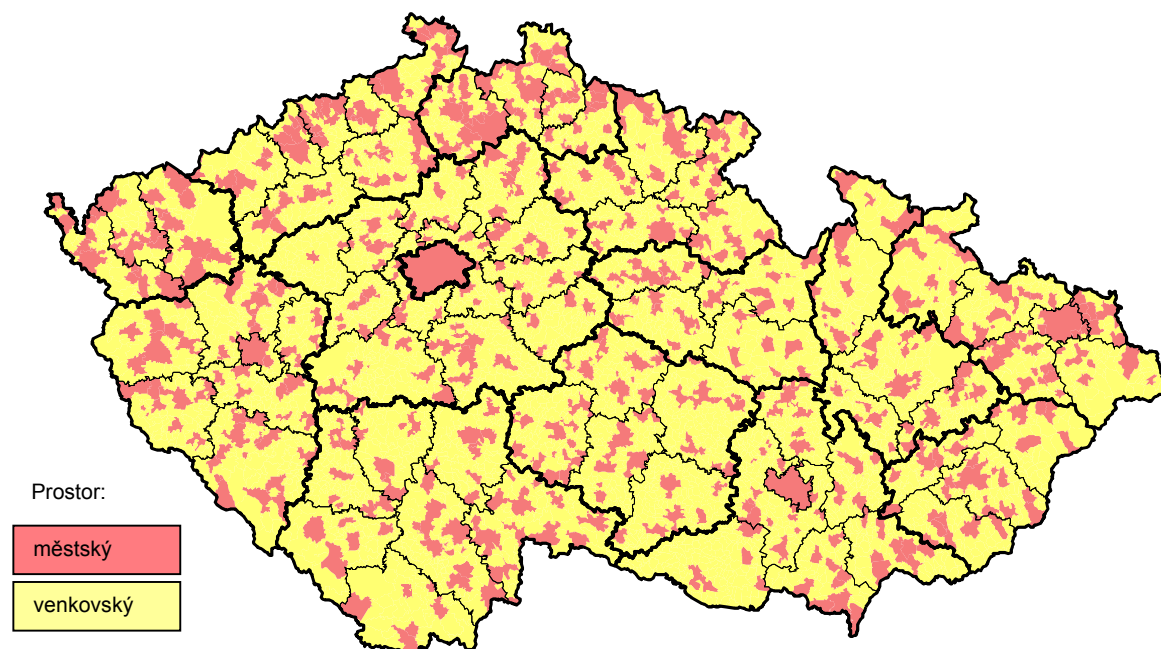
Nejvyšší a nejnižší podíly venkovských obcí dosáhly stejně jako ve variantě 2 kraj Vysočina (95,9 %) a Moravskoslezský kraj (71,6 %). Tyto dva kraje vykázaly rovněž nejvyšší a nejnižší podíl obyvatel žijících ve venkovských obcích z jejich celkového počtu (Vysočina – 43,1 %, Moravskoslezský kraj – 14,4 %). Nejvyšší a nejnižší podíl výměry venkovského prostoru na celkové rozloze kraje dosáhly opět jako ve variantě 2 Plzeňský kraj (84,1 %) a Moravskoslezský kraj (61,1 %).

2.4. Varianta 4

Venkovským prostorem jsou všechny obce, které nemají statut města.

Toto vymezení se striktně drží platných právních norem České republiky a jako venkovský prostor vymezuje všechny obce s obecním úřadem. Do této kategorie byly navíc zahrnuty všechny obce s úřadem městyse a vojenské újezdy.

Česká republika – varianta 4

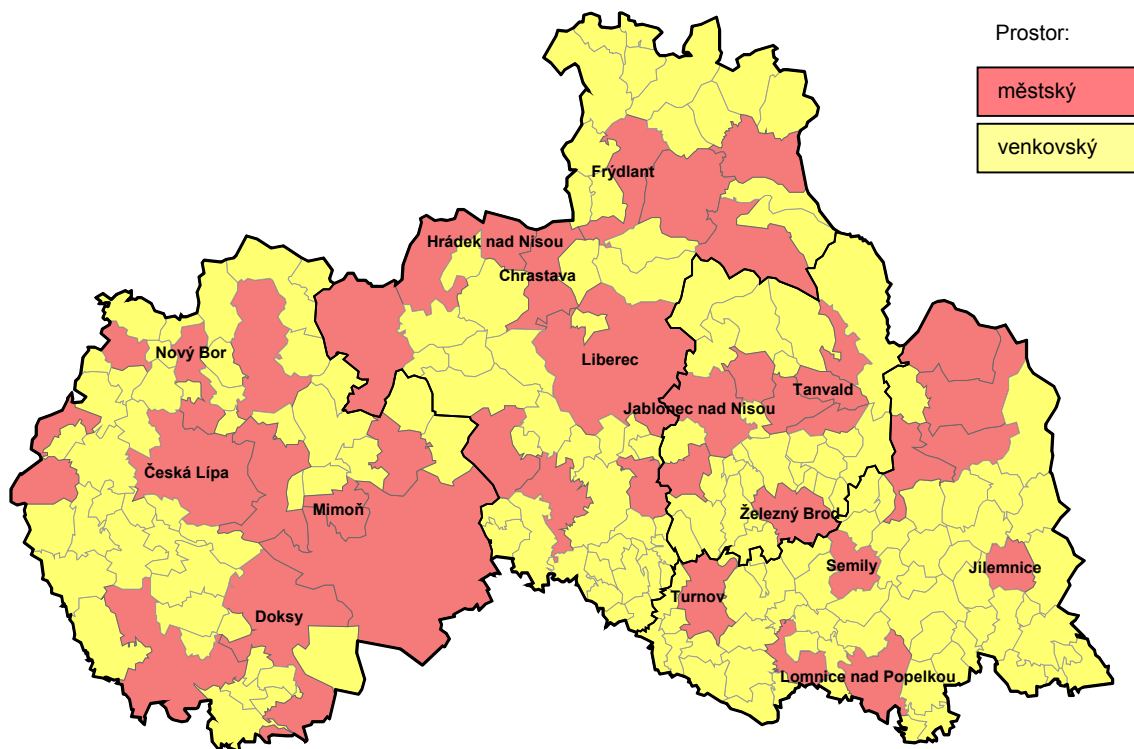

Tab. 2.4 Základní charakteristiky venkovského prostoru podle krajů – varianta 4

stav k 1. 1. 2007

	Počet obcí			Počet obyvatel			Výměra (ha)		
	celkem	venkovský prostor		celkem	venkovský prostor		celkem	venkovský prostor	
		celkem	v %		celkem	v %		celkem	v %
Česká republika	6 249	5 690	91,1	10 287 189	3 051 437	29,7	7 886 702	5 891 959	74,7
ČR bez Hl. m. Prahy	6 248	5 690	91,1	9 099 063	3 051 437	33,5	7 837 093	5 891 959	75,2
Středočeský	1 146	1 069	93,3	1 175 254	531 745	45,2	1 101 473	918 054	83,3
Jihočeský	623	571	91,7	630 006	219 996	34,9	1 005 688	780 006	77,6
Plzeňský	501	451	90,0	554 537	180 855	32,6	756 108	553 478	73,2
Karlovarský	132	102	77,3	304 602	57 749	19,0	331 455	198 712	60,0
Ústecký	354	301	85,0	823 265	165 448	20,1	533 453	363 934	68,2
Liberecký	215	176	81,9	430 774	91 628	21,3	316 296	183 081	57,9
Královéhradecký	448	404	90,2	549 643	177 086	32,2	475 838	345 714	72,7
Pardubický	451	418	92,7	507 751	196 531	38,7	451 859	366 080	81,0
Vysočina	704	671	95,3	511 645	213 051	41,6	679 563	539 361	79,4
Jihomoravský	673	625	92,9	1 132 563	422 110	37,3	719 630	559 107	77,7
Olomoucký	398	368	92,5	639 894	269 977	42,2	526 677	412 818	78,4
Zlínský	304	274	90,1	589 839	230 371	39,1	396 354	290 067	73,2
Moravskoslezský	299	260	87,0	1 249 290	294 890	23,6	542 698	381 547	70,3

Liberecký kraj – varianta 4

Podle této varianty vymezení se mezi venkovské obce Libereckého kraje řadí 176 obcí (81,9 % jejich celkového počtu). Ve venkovském prostoru tak žije 91 628 obyvatel kraje (21,3 % z celkového počtu) a jeho celková rozloha zaujímá 1 831 km² (57,9 % území kraje). Ze všech hodnocených šesti variant vymezení je takto definovaný venkovský prostor počtem obcí, obyvatel i svojí výměrou nejmenší. Procentní podíl venkovských obcí v Libereckém kraji je o 9,2 procentní body pod republikovou úrovní, podíl obyvatel je ve srovnání s Českou republikou nižší o 8,4 procentní body a podíl výměry na celkové rozloze kraje dokonce o 16,8 procentních bodů nižší.

V souladu s definicí vymezení městského prostoru jsou do této skupiny obcí zahrnuty pouze obce se statutem města. Městský prostor Libereckého kraje je tedy tvořen 39 městy, včetně Lučan nad Nisou, Osečné a Ralska, které obdržely statut města ve druhé polovině roku 2006.

Mezi 13 kraji České republiky, bez Hlavního města Prahy, se Liberecký kraj podle této varianty vymezení venkovského prostoru zařadil podílem venkovských obcí na 12. místo, podílem obyvatel žijících v těchto obcích na 11. místo a rozlohou na poslední 13. místo.

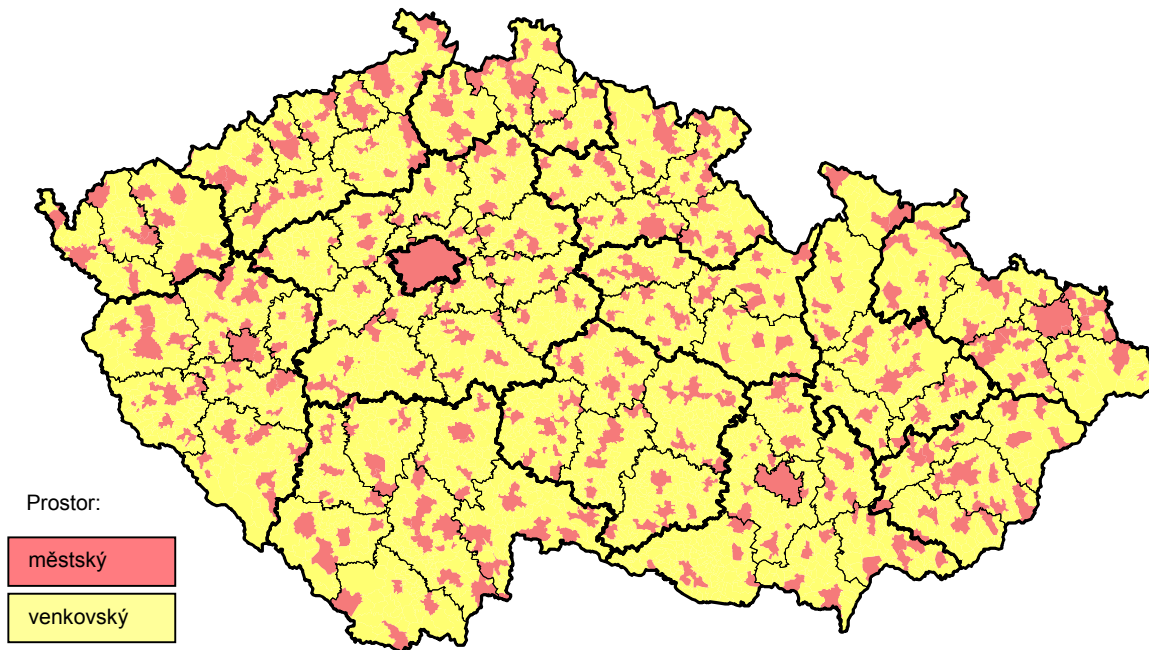
Nejvyšší podíl venkovských obcí se pak nachází v kraji Vysočina (95,3 %) a nejnižší v Karlovarském kraji (77,3 %). V Karlovarském kraji žije na území venkovského prostoru i nejnižší podíl obyvatel (19,0 %), relativně nejvíce obyvatel pak žije ve venkovských obcích Středočeského kraje (45,2 %). Nejmenší rozlohu v mezikrajském srovnání 13 krajů zaujímají v souhrnu venkovské obce v Libereckém kraji (57,9 %) a naopak největší v kraji Středočeském (83,3 %).

2.5. Varianta 5

Venkovským prostorem jsou všechny obce, které nejsou obcemi s pověřeným obecním úřadem a nemají statut hlavního města.

Pátá varianta vychází z hierarchie správní struktury státu. Předpokladem pro toto vymezení je skutečnost, že obce s pověřeným obecním úřadem jsou vždy středisková sídla určitého významu, která nelze považovat za venkov. Podmínka výběru je s ohledem na velikost, výjimečnost a význam Prahy doplněna o tento sídelní celek, který není obcí s pověřeným obecním úřadem.

Česká republika – varianta 5

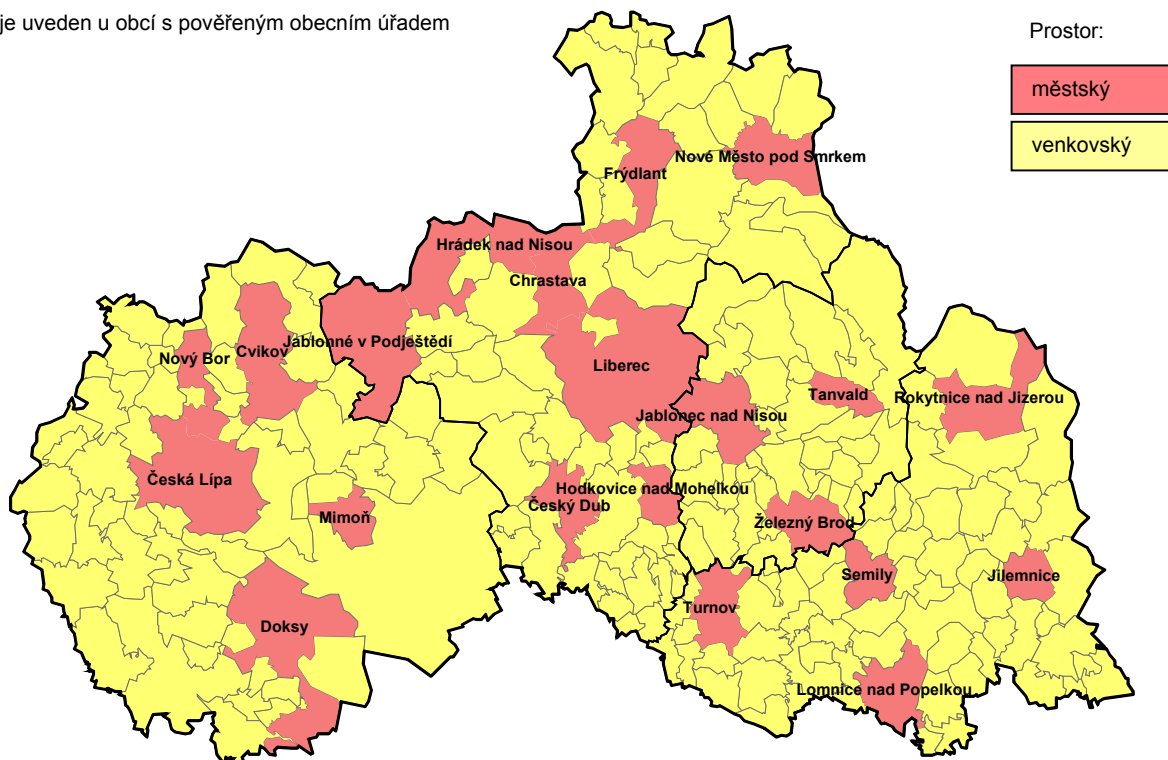
Tab. 2.5 Základní charakteristiky venkovského prostoru podle krajů – varianta 5

stav k 1. 1. 2007

	Počet obcí			Počet obyvatel			Výměra (ha)		
	celkem	venkovský prostor		celkem	venkovský prostor		celkem	venkovský prostor	
		celkem	v %		celkem	v %		celkem	v %
Česká republika	6 249	5 860	93,8	10 287 189	3 523 510	34,3	7 886 702	6 353 170	80,6
ČR bez Hl. m. Prahy	6 248	5 860	93,8	9 099 063	3 523 510	38,7	7 837 093	6 353 170	81,1
Středočeský	1 146	1 091	95,2	1 175 254	605 454	51,5	1 101 473	963 330	87,5
Jihočeský	623	586	94,1	630 006	249 884	39,7	1 005 688	817 585	81,3
Plzeňský	501	466	93,0	554 537	210 693	38,0	756 108	609 557	80,6
Karlovarský	132	118	89,4	304 602	101 092	33,2	331 455	259 171	78,2
Ústecký	354	324	91,5	823 265	229 316	27,9	533 453	415 353	77,9
Liberecký	215	194	90,2	430 774	134 604	31,2	316 296	242 365	76,6
Královéhradecký	448	413	92,2	549 643	192 622	35,0	475 838	369 478	77,6
Pardubický	451	425	94,2	507 751	212 940	41,9	451 859	377 635	83,6
Vysočina	704	678	96,3	511 645	229 476	44,9	679 563	564 938	83,1
Jihomoravský	673	639	94,9	1 132 563	475 093	41,9	719 630	590 678	82,1
Olomoucký	398	378	95,0	639 894	288 647	45,1	526 677	435 388	82,7
Zlínský	304	279	91,8	589 839	253 411	43,0	396 354	303 792	76,6
Moravskoslezský	299	269	90,0	1 249 290	340 278	27,2	542 698	403 898	74,4

Liberecký kraj – varianta 5

Název je uveden u obcí s pověřeným obecním úřadem

Na základě této definice vymezení venkovského prostoru se mezi venkovské obce Libereckého kraje zařadilo 194 obcí (90,2 % jejich celkového počtu), ve kterých na rozloze 2 424 km² (76,6 % území kraje) žije 134 604 obyvatel (31,2 % z celkového počtu). Sledovaná varianta vymezení ze všech šesti možností nejvíce omezuje velikost městského prostoru. Definuje městský prostor striktně pouze na města, která jsou současně sídly pověřených obecních úřadů. Procentní zastoupení venkovských obcí v Libereckém kraji je v souladu s touto variantou o 3,6 procentních bodů pod republikovou úrovní, podíl obyvatel je ve srovnání s Českou republikou nižší o 3,1 procentních bodů a podíl výměry je nižší o 4,0 procentní body.

Do venkovského prostoru Libereckého kraje se tak řadí i města Desná, Dubá, Harrachov, Hejnice, Jablonec nad Jizerou, Lučany nad Nisou, Kamenický Šenov, Osečná, Ralsko, Raspenava, Rovensko pod Troskami, Rychnov u Jablonce nad Nisou, Smržovka, Stráž pod Ralskem, Velké Hamry, Vysoké nad Jizerou, Zákupy a Žandov a oba městyse Holany a Zásada.

Při použití tohoto přístupu k vymezení venkovského prostoru se mezi 13 kraji České republiky, bez Hlavního města Prahy, Liberecký kraj zařadil podílem venkovských obcí na 11. místo, podílem obyvatel žijících v těchto obcích také na 11. místo a rozlohou na předposlední 12. místo.

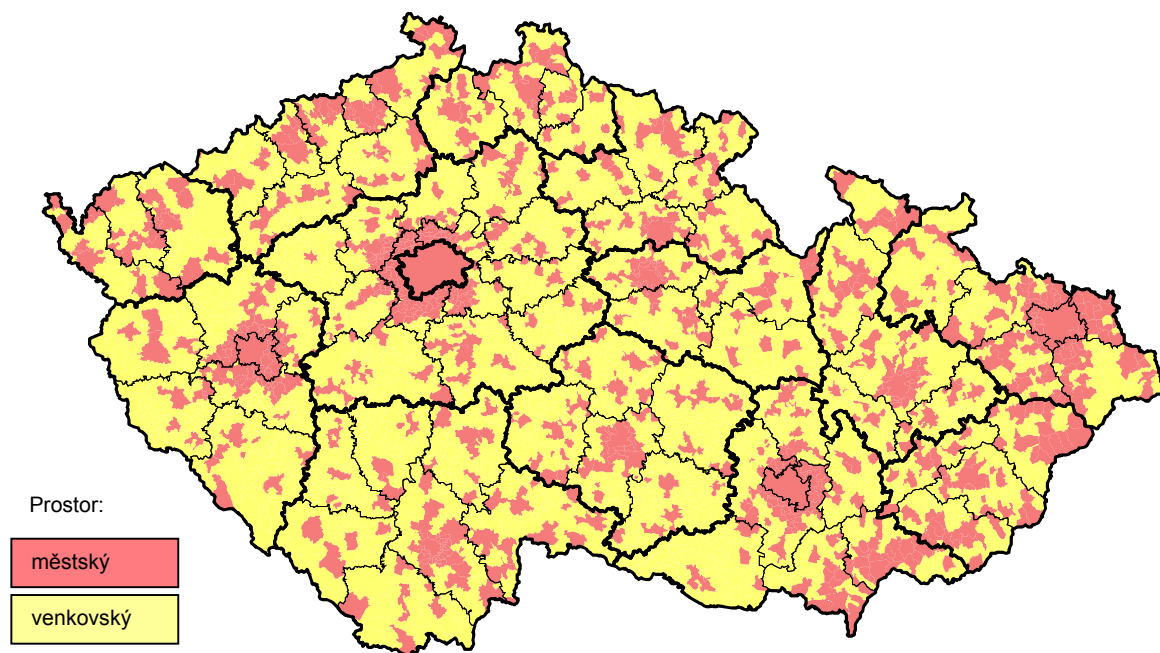
Nejvyšší podíl venkovských obcí se nachází v kraji Vysočina (96,3 %) a nejnižší v Karlovarském kraji (89,4 %). Nejnižší podíl obyvatel žije na území venkovského prostoru v Moravskoslezském kraji (27,2 %) a relativně nejvíce obyvatel pak ve Středočeském kraji (51,5 %). Nejmenší rozlohu mezi sledovanými 13 kraji zaujímají v souhrnu opět venkovské obce Moravskoslezského kraje (74,4 %) a naopak největší tyto obce ze Středočeského kraje (87,5 %).

2.6. Varianta 6

Venkovským prostorem jsou všechny obce s velikostí do 2 000 obyvatel mimo obcí v zázemí krajských měst.

Tato metoda regionalizace venkova vychází z předpokladu, že venkovem nejsou jednak obce nad 2 000 obyvatel (stejně jako u první varianty), a dále z předpokladu, že sídla v zázemí velkých měst nelze taktéž považovat za venkovská. Zatímco první podmínka jednoznačně platí pro celé území státu, druhá podmínka je specifikována s ohledem na velikost měst, v jejichž zázemí obce leží. Expertní metodou byly stanoveny hraniční silniční vzdálenosti, v jejichž dosahu jsou obce ještě považovány za sídla ležící v příměstské zóně a nikoliv za venkov.

Česká republika – varianta 6

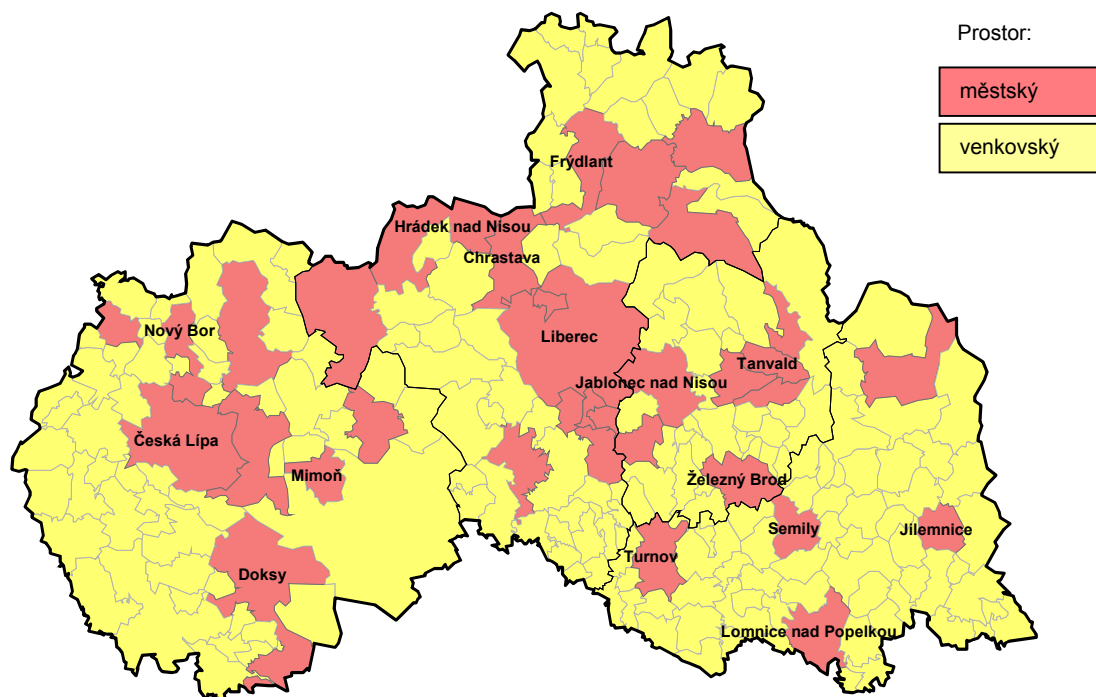

Tab. 2.6 Základní charakteristiky venkovského prostoru podle krajů – varianta 6

stav k 1. 1. 2007

	Počet obcí			Počet obyvatel			Výměra (ha)		
	celkem	venkovský prostor		celkem	venkovský prostor		celkem	venkovský prostor	
		celkem	v %		celkem	v %		celkem	v %
Česká republika	6 249	5 233	83,7	10 287 189	2 455 997	23,9	7 886 702	5 563 165	70,5
ČR bez Hl. m. Prahy	6 248	5 233	83,8	9 099 063	2 455 997	27,0	7 837 093	5 563 165	71,0
Středočeský	1 146	922	80,5	1 175 254	411 311	35,0	1 101 473	839 185	76,2
Jihočeský	623	546	87,6	630 006	194 042	30,8	1 005 688	764 305	76,0
Plzeňský	501	403	80,4	554 537	149 729	27,0	756 108	566 071	74,9
Karlovarský	132	100	75,8	304 602	58 500	19,2	331 455	215 148	64,9
Ústecký	354	296	83,6	823 265	151 531	18,4	533 453	359 352	67,4
Liberecký	215	181	84,2	430 774	102 306	23,7	316 296	220 195	69,6
Královéhradecký	448	398	88,8	549 643	166 229	30,2	475 838	349 962	73,5
Pardubický	451	396	87,8	507 751	181 212	35,7	451 859	348 447	77,1
Vysočina	704	656	93,2	511 645	207 286	40,5	679 563	533 124	78,5
Jihomoravský	673	546	81,1	1 132 563	298 303	26,3	719 630	473 399	65,8
Olomoucký	398	340	85,4	639 894	209 453	32,7	526 677	373 680	71,0
Zlínský	304	250	82,2	589 839	172 503	29,2	396 354	226 128	57,1
Moravskoslezský	299	199	66,6	1 249 290	153 592	12,3	542 698	294 168	54,2

Liberecký kraj – varianta 6

Poslední uváděná definice vymezení venkovského prostoru řadí mezi venkovské obce Libereckého kraje 181 obcí (84,2 % jejich celkového počtu). Ve venkovském prostoru tak žije 102 306 obyvatel kraje (23,7 % z celkového počtu) a jeho celková rozloha zaujímá 2 202 km² (69,6 % území kraje). Podíl venkovských obcí na celkovém počtu obcí v Libereckém kraji je o 0,5 procentního bodu nad republikovou úrovní, podíl obyvatel je ve srovnání s Českou republikou nižší o 0,2 procentní body a podíl výměry je nižší o 0,9 procentních bodů.

Do venkovského prostoru Libereckého kraje se tak řadí i města Dubá, Harrachov, Jablonec nad Jizerou, Lučany nad Nisou, Osečná, Ralsko, Rovensko pod Troskami, Vysoké nad Jizerou a Žandov a oba městyse Holany a Zásada. Do městského prostoru se naopak podle této varianty zařadily s ohledem na jejich vzdálenost od města Liberce i obce Dlouhý Most, Jeřmanice, Stráž nad Nisou a Šimonovice, které nemají statut města ani městyse.

Liberecký kraj se při porovnání 13 krajů České republiky, bez Hlavního města Prahy, v souladu s touto metodou vymezení venkovského prostoru zařadil podílem počtu venkovských obcí na 6. místo, podílem obyvatel žijících v těchto obcích na 10. místo a rozlohou na 8. místo.

Nejvyšší podíl venkovských obcí se nachází v kraji Vysočina (93,2 %) a nejnižší v Moravskoslezském kraji (66,6 %). Tyto dva kraje vykázaly rovněž nejvyšší a nejnižší podíl obyvatel žijících ve venkovských obcích z jejich celkového počtu (Vysočina – 40,5 %, Moravskoslezský kraj – 12,3 %) a také nejvyšší a nejnižší podíl venkovského prostoru na rozloze kraje (Vysočina – 78,5 %, Moravskoslezský kraj – 54,2 %).

Tab. 2.7 Přehled měst a městysů kraje a jejich zařazení do městského a venkovského prostoru podle variant

	Okres	SO ORP	Výměra (ha)	Počet obyvatel	Počet obyvatel na km ²	Prostor (M - městský, V - venkovský)					
						1	2	3	4	5	6
Cvikov	CL	NBo	4 504	4 446	99	M	M	M	M	M	M
Česká Lípa	CL	CLp	6 610	38 181	578	M	M	M	M	M	M
Český Dub	LI	Lbc	2 257	2 816	125	M	M	V	M	M	M
Desná	JN	Tan	1 258	3 480	277	M	M	M	M	V	M
Doksy	CL	CLp	7 493	5 112	68	M	M	M	M	M	M
Dubá	CL	CLp	6 059	1 749	29	V	V	V	M	V	V
Frýdlant	LI	Frd	3 162	7 556	239	M	M	M	M	M	M
Harrachov	SM	Tan	3 663	1 578	43	V	V	V	M	V	V
Hejnice	LI	Frd	3 819	2 758	72	M	V	V	M	V	M
Hodkovice nad Mohelkou	LI	Lbc	1 349	2 782	206	M	M	M	M	M	M
<i>Holany</i>	CL	CLp	1 877	487	26	V	V	V	V	V	V
Hrádek nad Nisou	LI	Lbc	4 854	7 439	153	M	M	M	M	M	M
Chrastava	LI	Lbc	2 746	6 082	221	M	M	M	M	M	M
Jablonec nad Jizerou	SM	Jil	2 232	1 901	85	V	V	V	M	V	V
Jablonec nad Nisou	JN	JnN	3 138	44 822	1 428	M	M	M	M	M	M
Jablonné v Podještědí	LI	Lbc	5 785	3 722	64	M	M	M	M	M	M
Jilemnice	SM	Jil	1 386	5 731	413	M	M	M	M	M	M
Kamenický Šenov	CL	NBo	1 047	3 957	378	M	M	M	M	V	M
Liberec	LI	Lbc	10 609	98 781	931	M	M	M	M	M	M
Lomnice nad Popelkou	SM	Sem	2 558	5 862	229	M	M	M	M	M	M
Lučany nad Nisou	JN	JnN	1 313	1 738	132	V	M	V	M	V	V
Mimoň	CL	CLp	1 548	6 701	433	M	M	M	M	M	M
Nové Město pod Smrkem	LI	Frd	2 893	3 880	134	M	M	M	M	M	M
Nový Bor	CL	NBo	1 945	12 188	627	M	M	M	M	M	M
Osečná	LI	Lbc	2 806	1 035	37	V	V	V	M	V	V
Ralsko	CL	CLp	17 023	1 920	11	V	V	V	M	V	V
Raspenava	LI	Frd	4 122	2 858	69	M	V	V	M	V	M
Rokytnice nad Jizerou	SM	Jil	3 696	3 194	86	M	M	M	M	M	M
Rovensko pod Troskami	SM	Tur	1 280	1 209	94	V	V	V	M	V	V
Rychnov u Jablonce n. N.	JN	JnN	1 225	2 366	193	M	M	M	M	V	M
Semily	SM	Sem	1 631	8 886	545	M	M	M	M	M	M
Smržovka	JN	Tan	1 482	3 488	235	M	M	M	M	V	M
Stráž pod Ralskem	CL	CLp	2 158	4 071	189	M	M	M	M	V	M
Tanvald	JN	Tan	1 245	6 980	561	M	M	M	M	M	M
Turnov	SM	Tur	2 272	14 517	639	M	M	M	M	M	M
Velké Hamry	JN	Tan	932	2 824	303	M	M	M	M	V	M
Vysoké nad Jizerou	SM	Sem	2 066	1 343	65	V	V	V	M	V	V
Zákupy	CL	CLp	4 074	2 788	68	M	V	V	M	V	M
<i>Zásada</i>	JN	ZBr	612	845	138	V	V	V	V	V	V
Žandov	CL	CLp	2 724	1 913	70	V	V	V	M	V	V
Železný Brod	JN	ZBr	2 251	6 492	288	M	M	M	M	M	M

Pozn.: kurzívou jsou zvýrazněny městyse k 31. 12. 2006

3. Zobrazení variant vymezení venkova ve vybraných ukazatelích

Dalším krokem při úvahách o hodnocení jednotlivých navržených variant byl výběr skupiny ukazatelů, které máme k dispozici do úrovně obcí a u kterých předpokládáme vzhledem k jejich vypovídací schopnosti zobrazení rozdílů mezi městským a venkovským prostorem. To je podrobně popsáno pro každý ukazatel samostatně v následujících podkapitolách.

Tato kapitola se zaměřila na výpočty za vybrané ukazatele pro všechny varianty venkovského prostoru a jejich ohodnocení. Pro všech šest variant pak byly naplněny tabulky a grafy se základními statistickými indikátory a bylo možné porovnat, jak se hodnoty těchto indikátorů mění s ohledem na různá vymezení venkovského prostoru.

Bylo hodnoceno celkem 17 ukazatelů z oblasti demografie, bydlení, ekonomické aktivity, nezaměstnanosti, podnikání, charakteru půdy a vybavenosti obcí:

1. Přirozený přírůstek obyvatelstva
2. Živě narození
3. Přírůstek obyvatelstva stěhováním
4. Průměrný věk obyvatel
5. Index ekonomického zatížení
6. Dokončené byty
7. Průměrná obytná plocha dokončeného bytu
8. Míra ekonomické aktivity
9. Pracovní místa
10. Zaměstnaní v zemědělství, lesnictví a rybolovu
11. Míra nezaměstnanosti
12. Uchazeči o zaměstnání
13. Mikropodniky
14. Zemědělská půda
15. Lesní pozemky
16. Zastavěné a ostatní plochy
17. Obce s kanalizací napojenou na čistírnu odpadních vod

Pro každý ukazatel je v úvodní tabulce uveden název použitého ukazatele, jeho popis z hlediska definice a zdroj, ze kterého se čerpalo. Následuje odstavec, který hodnotí situaci v České republice a poté je zpracováno hodnocení pro kraj s tím, že bylo využito i mezikrajské srovnání pro dokreslení postavení a úrovně venkovského prostoru kraje vzhledem k celému území České republiky. Venkovský prostor pro daný ukazatel ve všech variantách je zobrazen v grafu podle krajů.

Tabulka obsahuje hodnoty vypočtené pro městský i venkovský prostor také podle krajů. Byl vypočten i úhrn za Českou republiku bez Hlavního města Prahy, který slouží pro srovnání městského prostoru podle krajů, v němž má Praha svoje specifické postavení.

3.1. Přirozený přírůstek obyvatelstva

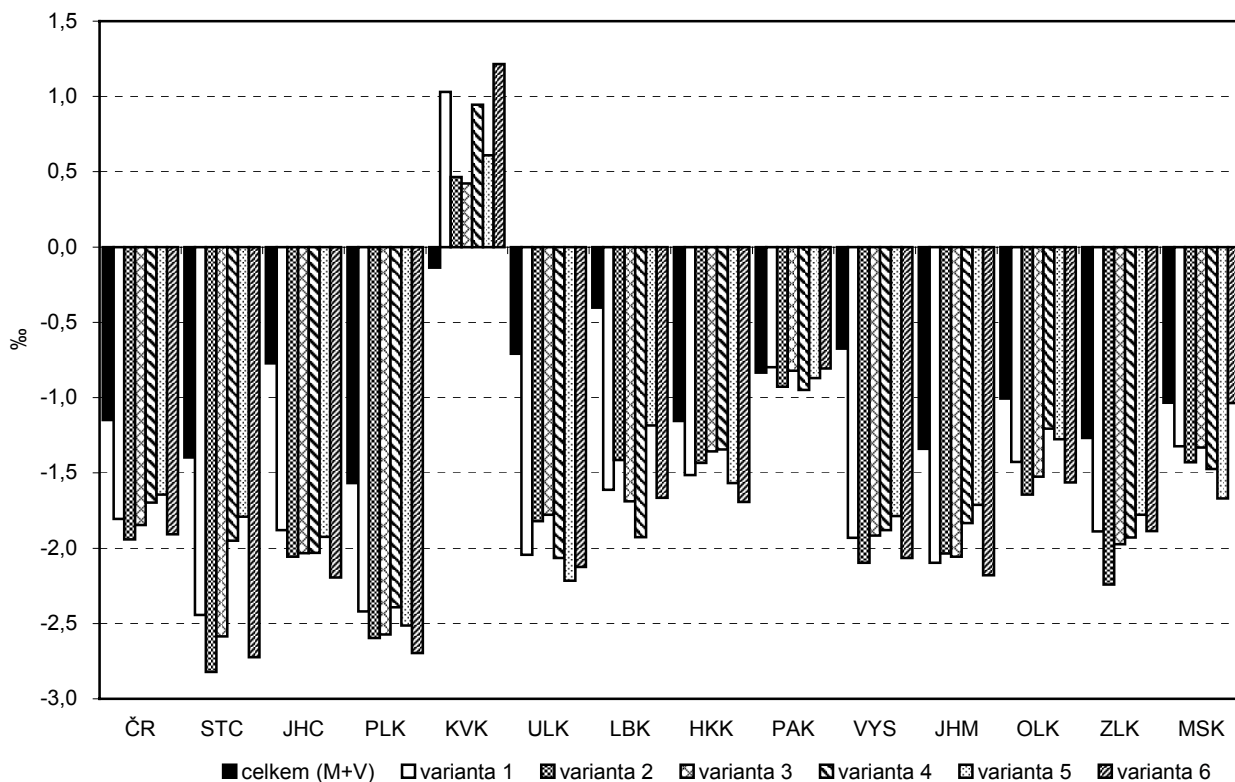
Ukazatel 1	Přirozený přírůstek v letech 2000 – 2006 na 1 000 obyvatel (roční průměr)
Popis	Ukazatel vyjadřuje relaci mezi přirozeným přírůstkem obyvatel a celkovým počtem obyvatel v přepočtu na 1 000 obyvatel středního stavu sledovaného období. V zájmu srovnatelnosti ročních ukazatelů s ukazateli za delší časové období byl při výpočtu tohoto typu míry střední stav počtu obyvatel za sledované období násoben sedmi.
Zdroj	Český statistický úřad

V souhrnu let 2000 – 2006 dosáhl přirozený přírůstek v přepočtu na 1 000 obyvatel v celé České republice hodnoty -1,15 ‰, v ČR bez Hlavního města Prahy pak -1,03 ‰ (záporná hodnota vypovídá o převaze počtu zemřelých nad počtem živě narozených). Ve všech krajích kromě Karlovarského a Pardubického se u všech šesti variant vymezení venkova vyskytuje vždy méně příznivá hodnota sledovaného ukazatele než u městského prostoru. Současně se však ukazuje, že ve většině krajů obyvatelstvo ve sledovaném období ubývá převahou zemřelých nad počtem živě narozených. Výjimku tvoří pouze venkovský prostor ve vymezení všech šesti variant v Karlovarském kraji, městský prostor ve vymezení všech šesti variant v kraji Vysočina a městský prostor ve vymezení varianty 3 v Libereckém kraji.

Přirozený přírůstek obyvatel v letech 2000 – 2006 na 1 000 obyvatel se tak ve venkovském prostoru celé České republiky pohybuje v intervalu od -1,94 ‰ ve variantě 2 do -1,64 ‰ ve variantě 5. Naopak výsledná hodnota v městském prostoru České republiky se nachází v intervalu od -0,92 ‰ ve variantě 1 a 4 do -0,90 ‰ ve variantě 3 a 5.

V Libereckém kraji sledovaný ukazatel nabývá u venkovského prostoru hodnot v intervalu od -1,93 ‰ ve variantě 4 do -1,18 ‰ ve variantě 5. Přirozený přírůstek obyvatel v letech 2000 – 2006 na 1 000 obyvatel v městském prostoru však v Libereckém kraji dosáhl příznivějšího výsledku než při jeho hodnocení v celé České republice a než ve většině zbývajících krajů s výjimkou kraje Vysočina. Pohybuje se v intervalu od -0,10 ‰ ve variantě 2 do 0,04 ‰ ve variantě 3. Městský prostor ve vymezení varianty 3 tak jako jediný v rámci Libereckého kraje dosáhl kladné hodnoty.

Graf 3.1. Přirozený přírůstek v letech 2000 - 2006 na 1 000 obyvatel (roční průměr)

Tab. 3.1 Přirozený přírůstek v letech 2000 - 2006 na 1 000 obyvatel (roční průměr)

měřicí jednotka: ‰

		Varianta / charakteristika venkovského území / území (M - městské, V - venkovské)											
		1		2		3		4		5		6	
		V = obce do 2 tis. obyvatel		V = obce do 1 tis. obyv. + obce do 3 tis. obyv. s hustotou menší než 100 obyv. na 1 km ²		V = obce do 1 tis. obyv. + obce do 3 tis. obyv. s hustotou menší než 150 obyv. na 1 km ²		V = obce, které neměly k 31. 12. 2006 statut města		V = obce, které nejsou obcemi s pověřeným obecním úřadem		V = obce do 2 tis. obyvatel bez obcí v zázemí krajských měst	
	Celkem	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V
ČR celkem	hodnota	-0,92	-1,81	-0,91	-1,94	-0,90	-1,84	-0,92	-1,70	-0,90	-1,64	-0,91	-1,91
	odchylka (+/-)	0,23	-0,66	0,24	-0,79	0,25	-0,70	0,23	-0,55	0,25	-0,50	0,23	-0,76
ČR bez Hl. m. Prahy	hodnota	-0,71	-1,81	-0,70	-1,94	-0,68	-1,84	-0,71	-1,70	-0,66	-1,64	-0,71	-1,91
	odchylka (+/-)	0,32	-0,77	0,33	-0,91	0,35	-0,81	0,33	-0,67	0,38	-0,61	0,32	-0,88
Středočeský	hodnota	-0,65	-2,44	-0,62	-2,82	-0,62	-2,59	-0,96	-1,95	-1,00	-1,79	-0,69	-2,72
	odchylka (+/-)	0,75	-1,05	0,78	-1,42	0,77	-1,19	0,44	-0,55	0,40	-0,39	0,71	-1,33
Jihočeský	hodnota	-0,23	-1,88	-0,06	-2,06	-0,04	-2,03	-0,12	-2,03	-0,04	-1,92	-0,15	-2,19
	odchylka (+/-)	0,54	-1,11	0,72	-1,28	0,73	-1,26	0,65	-1,26	0,73	-1,15	0,62	-1,42
Plzeňský	hodnota	-1,15	-2,42	-1,06	-2,60	-1,06	-2,57	-1,18	-2,39	-1,00	-2,51	-1,15	-2,70
	odchylka (+/-)	0,41	-0,85	0,51	-1,03	0,51	-1,01	0,39	-0,82	0,57	-0,95	0,42	-1,13
Karlovarský	hodnota	-0,42	1,03	-0,29	0,46	-0,29	0,42	-0,38	0,95	-0,49	0,61	-0,44	1,21
	odchylka (+/-)	-0,29	1,17	-0,16	0,60	-0,15	0,56	-0,24	1,08	-0,36	0,75	-0,31	1,35
Ústecký	hodnota	-0,41	-2,04	-0,46	-1,82	-0,45	-1,78	-0,38	-2,07	-0,15	-2,21	-0,40	-2,12
	odchylka (+/-)	0,30	-1,33	0,25	-1,11	0,26	-1,07	0,33	-1,36	0,56	-1,51	0,31	-1,41
Liberecký	hodnota	-0,03	-1,61	-0,10	-1,41	0,04	-1,69	-0,00	-1,93	-0,06	-1,18	-0,02	-1,66
	odchylka (+/-)	0,38	-1,21	0,30	-1,01	0,44	-1,29	0,40	-1,52	0,35	-0,78	0,39	-1,26
Královéhradecký	hodnota	-1,00	-1,51	-1,03	-1,43	-1,06	-1,36	-1,07	-1,34	-0,94	-1,57	-0,93	-1,69
	odchylka (+/-)	0,16	-0,36	0,12	-0,28	0,10	-0,20	0,09	-0,19	0,22	-0,41	0,23	-0,54
Pardubický	hodnota	-0,86	-0,80	-0,79	-0,93	-0,84	-0,82	-0,76	-0,95	-0,81	-0,87	-0,85	-0,81
	odchylka (+/-)	-0,02	0,04	0,05	-0,09	-0,01	0,01	0,07	-0,11	0,02	-0,04	-0,02	0,03
Vysočina	hodnota	0,22	-1,93	0,30	-2,10	0,26	-1,92	0,18	-1,88	0,22	-1,79	0,27	-2,06
	odchylka (+/-)	0,90	-1,26	0,98	-1,42	0,93	-1,24	0,85	-1,21	0,89	-1,11	0,94	-1,39
Jihomoravský	hodnota	-1,02	-2,10	-1,13	-2,03	-1,02	-2,06	-1,05	-1,83	-1,08	-1,71	-1,04	-2,18
	odchylka (+/-)	0,32	-0,76	0,21	-0,70	0,32	-0,72	0,29	-0,49	0,26	-0,37	0,30	-0,84
Olomoucký	hodnota	-0,79	-1,43	-0,76	-1,64	-0,73	-1,53	-0,86	-1,20	-0,79	-1,28	-0,74	-1,56
	odchylka (+/-)	0,22	-0,42	0,25	-0,64	0,28	-0,52	0,14	-0,20	0,22	-0,27	0,27	-0,56
Zlínský	hodnota	-1,01	-1,89	-0,90	-2,24	-0,92	-1,97	-0,85	-1,93	-0,89	-1,78	-1,02	-1,89
	odchylka (+/-)	0,26	-0,62	0,37	-0,97	0,34	-0,71	0,42	-0,66	0,38	-0,51	0,25	-0,62
Moravskoslezský	hodnota	-0,98	-1,32	-0,99	-1,43	-0,99	-1,33	-0,90	-1,47	-0,80	-1,67	-1,03	-1,04
	odchylka (+/-)	0,05	-0,29	0,04	-0,40	0,05	-0,30	0,13	-0,44	0,23	-0,64	0,00	-0,00

3.2. Živě narození

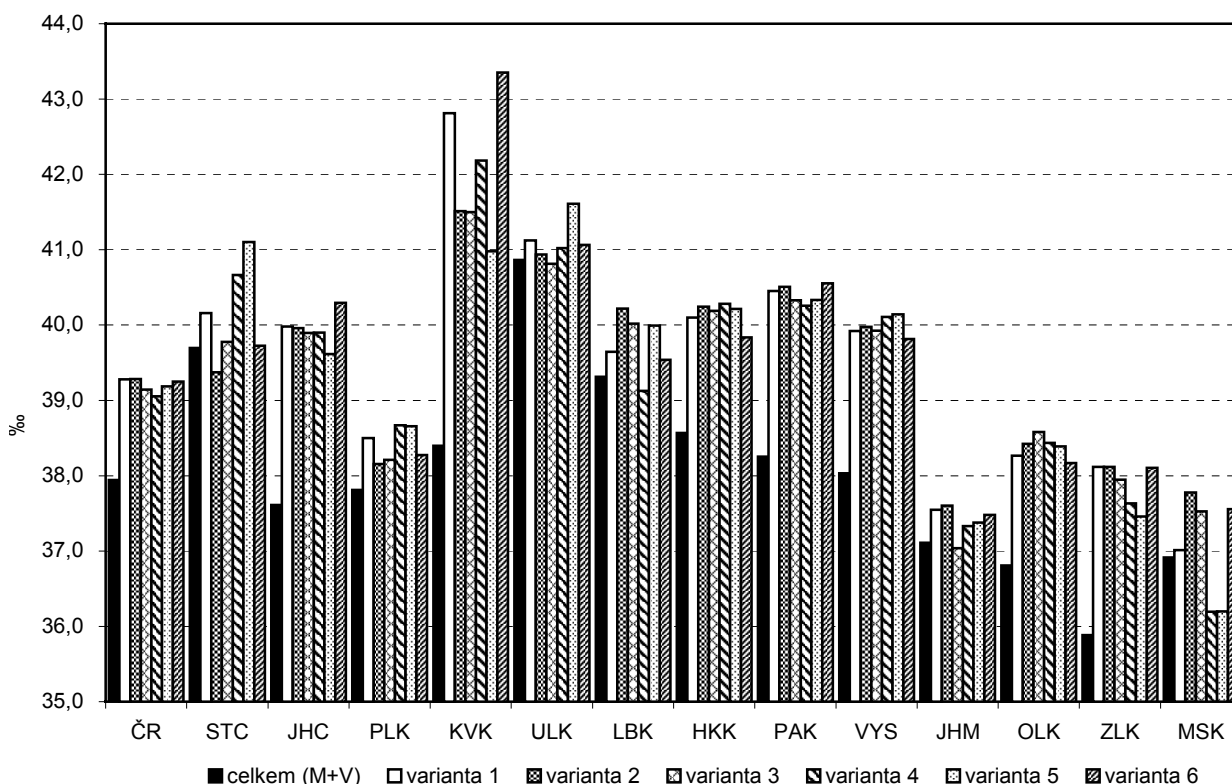
Ukazatel 2	Živě narození v letech 2000 – 2006 na 1 000 žen ve věku 15 – 49 let (roční průměr)
Popis	Ukazatel je nazýván obecnou mírou plodnosti, je definován jako poměr počtu živě narozených na 1 000 žen v reprodukčním věku, tj. žen ve věkové skupině 15 – 49 let. V zájmu srovnatelnosti ročních ukazatelů s ukazateli za delší časové období byl při výpočtu tohoto typu míry střední stav počtu žen v reprodukčním věku za sledované období násoben sedmi.
Zdroj	Český statistický úřad

Ukazatel živě narození v letech 2000 - 2006 na 1 000 žen ve věku 15 – 49 let dosáhl v celé České republice hodnoty 37,95 ‰, v ČR bez Hlavního města Prahy pak 38,07 ‰. Ve většině krajů se u všech šesti variant vymezení venkova projevuje vždy vyšší hodnota sledovaného ukazatele ve srovnání s městským prostorem. Vypovídá tak o příznivější úrovni porodnosti ve venkovských obcích než v městských částech republiky. Výjimku tvoří vymezení venkovského prostoru podle varianty 2 ve Středočeském kraji, vymezení venkovského prostoru podle varianty 3 v Ústeckém kraji, vymezení venkovského prostoru podle varianty 4 v Libereckém kraji, vymezení venkovského prostoru podle varianty 3 v Jihomoravském kraji a vymezení venkovského prostoru podle varianty 4 a 5 v Moravskoslezském kraji.

Výsledná hodnota ukazatele živě narození v letech 2000 – 2006 na 1 000 žen ve věku 15 – 49 let se tak ve venkovském prostoru celé České republiky pohybuje v intervalu od 39,06 ‰ ve variantě 4 do 39,28 ‰ současně ve variantě 1 a 2. Naopak výsledná hodnota v městském prostoru České republiky se nachází v intervalu od 37,34 ‰ ve variantě 5 do 37,56 ‰ ve 2 variantách, a to 2 a 6.

V Libereckém kraji sledovaný ukazatel nabývá u venkovského prostoru hodnot v intervalu od 39,13 ‰ ve variantě 4 do 40,22 ‰ ve variantě 2. Ukazatel živě narození v letech 2000 – 2006 na 1 000 žen ve věku 15 – 49 let v městském prostoru však v Libereckém kraji dosáhl zpravidla méně příznivého výsledku, s výjimkou již zmíněné varianty vymezení 4. Pohybuje se v intervalu od 39,02 ‰ ve variantě 5 do 39,36 ‰ ve variantě 4. Výsledné hodnoty sledovaného ukazatele v Libereckém kraji tak vypovídají o zřetelně příznivější úrovni porodnosti ve všech typech vymezení venkovského i městského prostoru než v celé České republice. Výrazně lepší hodnocení úrovně porodnosti než v Libereckém kraji pak vychází pro městský i venkovský prostor u všech šesti variant Ústeckého kraje a také pro venkovský prostor Karlovarského kraje.

Graf 3.2 Živě narození v letech 2000 - 2006 na 1 000 žen ve věku 15 - 49 let (roční průměr)

Tab. 3.2 Živě narození v letech 2000 - 2006 na 1 000 žen ve věku 15 - 49 let (roční průměr)

měřicí jednotka: ‰

Varianta / charakteristika venkovského území / území (M - městské, V - venkovské)															
1		2		3		4		5		6					
V = obce do 2 tis. obyvatel		V = obce do 1 tis. obyv. + obce do 3 tis. obyv. s hustotou menší než 100 obyv. na 1 km ²		V = obce do 1 tis. obyv. + obce do 3 tis. obyv. s hustotou menší než 150 obyv. na 1 km ²		V = obce, které neměly k 31. 12. 2006 statut města		V = obce, které nejsou obcemi s pověřeným obecním úřadem		V = obce do 2 tis. obyvatel bez obcí v zázemí krajských měst					
M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V				
Celkem	hodnota	37,50	39,28	37,56	39,28	37,53	39,14	37,51	39,06	37,34	39,19	37,56	39,25		
	odchylka (+/-)	-0,45	1,33	-0,39	1,34	-0,41	1,20	-0,44	1,11	-0,60	1,24	-0,38	1,30		
	hodnota	37,59	39,28	37,66	39,28	37,63	39,14	37,61	39,06	37,42	39,19	37,66	39,25		
	odchylka (+/-)	-0,48	1,21	-0,41	1,21	-0,44	1,07	-0,46	0,99	-0,65	1,12	-0,41	1,18		
	hodnota	39,38	40,16	39,86	39,37	39,64	39,78	38,96	40,66	38,34	41,10	39,68	39,73		
	odchylka (+/-)	-0,31	0,46	0,17	-0,32	-0,05	0,08	-0,73	0,97	-1,36	1,41	-0,02	0,03		
	hodnota	36,52	39,98	36,39	39,96	36,37	39,89	36,50	39,90	36,42	39,61	36,53	40,30		
	odchylka (+/-)	-1,09	2,37	-1,22	2,35	-1,24	2,28	-1,11	2,29	-1,19	2,00	-1,08	2,69		
	hodnota	37,50	38,50	37,65	38,16	37,62	38,21	37,43	38,67	37,33	38,66	37,65	38,27		
	odchylka (+/-)	-0,32	0,69	-0,16	0,34	-0,19	0,40	-0,39	0,86	-0,48	0,85	-0,16	0,46		
Karlovarský	hodnota	37,34	42,81	37,61	41,51	37,56	41,50	37,56	42,19	37,18	40,98	37,29	43,35		
	odchylka (+/-)	-1,06	4,42	-0,79	3,12	-0,84	3,10	-0,83	3,79	-1,22	2,58	-1,11	4,96		
Ústecký	hodnota	40,81	41,12	40,85	40,94	40,88	40,81	40,83	41,02	40,60	41,61	40,82	41,07		
	odchylka (+/-)	-0,05	0,26	-0,01	0,07	0,01	-0,05	-0,04	0,16	-0,26	0,74	-0,04	0,20		
Liberecký	hodnota	39,22	39,65	39,06	40,22	39,09	40,02	39,36	39,13	39,02	39,99	39,25	39,54		
	odchylka (+/-)	-0,10	0,33	-0,26	0,91	-0,23	0,71	0,05	-0,19	-0,29	0,68	-0,07	0,23		
Královéhradecký	hodnota	37,91	40,10	37,86	40,24	37,82	40,19	37,80	40,28	37,73	40,22	38,05	39,84		
	odchylka (+/-)	-0,66	1,53	-0,71	1,67	-0,75	1,62	-0,77	1,71	-0,84	1,65	-0,52	1,27		
Pardubický	hodnota	37,00	40,45	37,12	40,51	37,04	40,33	37,07	40,26	36,86	40,33	37,06	40,56		
	odchylka (+/-)	-1,25	2,20	-1,13	2,26	-1,21	2,08	-1,18	2,00	-1,39	2,08	-1,20	2,30		
Vysočina	hodnota	36,80	39,92	36,81	39,98	36,73	39,93	36,69	40,11	36,48	40,14	36,93	39,81		
	odchylka (+/-)	-1,24	1,89	-1,22	1,94	-1,30	1,89	-1,34	2,07	-1,55	2,11	-1,10	1,78		
Jihomoravský	hodnota	36,93	37,55	36,97	37,60	37,14	37,04	36,98	37,33	36,92	37,38	36,98	37,48		
	odchylka (+/-)	-0,18	0,44	-0,14	0,49	0,03	-0,07	-0,13	0,22	-0,18	0,27	-0,13	0,37		
Olomoucký	hodnota	36,08	38,27	36,21	38,42	35,90	38,58	35,70	38,44	35,60	38,39	36,18	38,17		
	odchylka (+/-)	-0,72	1,46	-0,59	1,62	-0,90	1,78	-1,11	1,63	-1,21	1,58	-0,62	1,36		
Zlínský	hodnota	35,01	38,12	35,08	38,12	34,93	37,95	34,83	37,63	34,77	37,46	35,02	38,11		
	odchylka (+/-)	-0,88	2,23	-0,80	2,23	-0,96	2,06	-1,05	1,75	-1,11	1,57	-0,86	2,22		
Moravskoslezský	hodnota	36,90	37,01	36,82	37,78	36,82	37,52	37,12	36,20	37,16	36,20	36,83	37,55		
	odchylka (+/-)	-0,02	0,10	-0,09	0,86	-0,10	0,61	0,21	-0,72	0,25	-0,71	-0,09	0,64		

3.3. Přírůstek obyvatelstva stěhováním

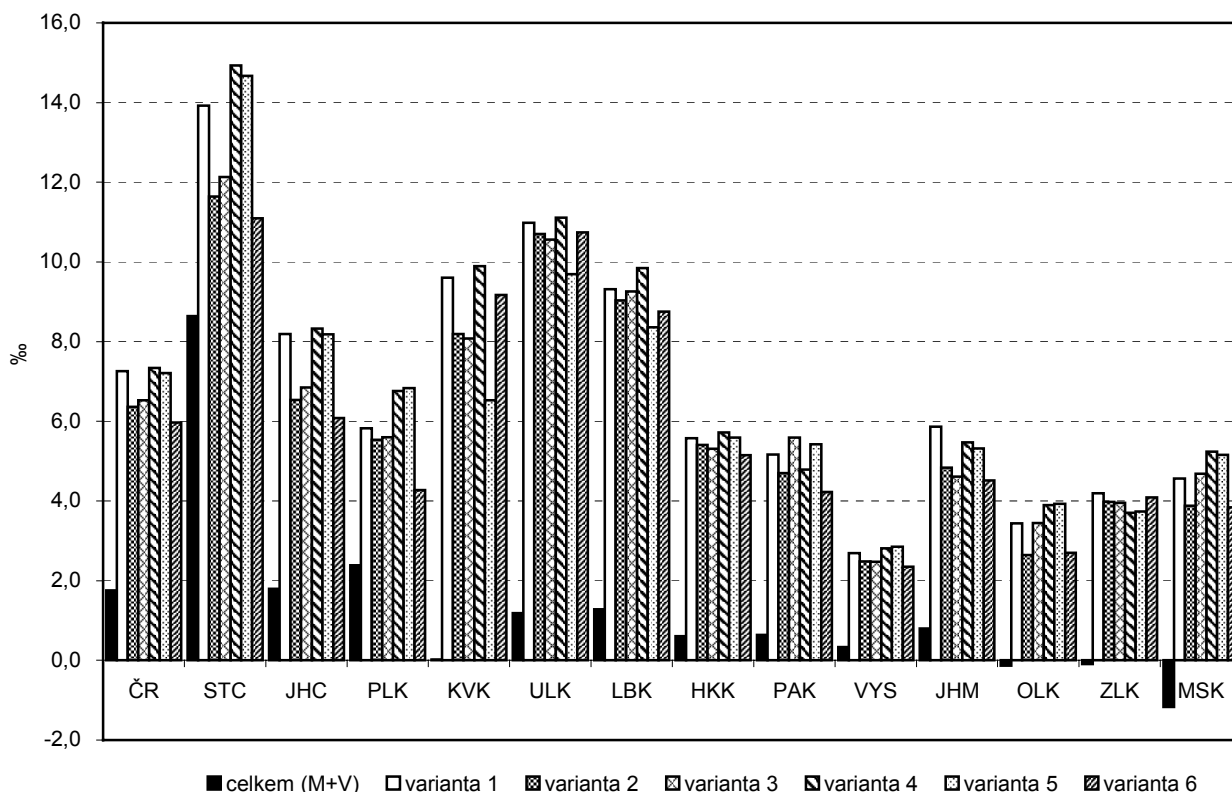
Ukazatel 3	Přírůstek stěhováním v letech 2000 – 2006 na 1 000 obyvatel (roční průměr)
Popis	Ukazatel vyjadřuje relaci mezi přírůstkem obyvatelstva stěhováním a celkovým počtem obyvatel v přepočtu na 1 000 obyvatel středního stavu sledovaného období. V zájmu srovnatelnosti ročních ukazatelů s ukazateli za delší časové období byl při výpočtu tohoto typu míry střední stav počtu obyvatel za sledované období násoben sedmi.
Zdroj	Český statistický úřad

Ukazatel přírůstek stěhováním na 1 000 obyvatel dosáhl v souhrnu let 2000 – 2006 v celé České republice hodnoty 1,76 ‰, v ČR bez Hlavního města Prahy pak 1,53 ‰. Kladná hodnota vypovídá o výrazné převaze počtu přistěhovalých nad počtem vystěhovalých. Ve všech krajích se u všech šesti variant vymezení venkova vyskytuje vždy zřetelně vyšší hodnota sledovaného ukazatele než u městského prostoru. Je patrné, že ve všech porovnávaných typech vymezení, venkovské obce získávají stěhováním a vykazují příznivé kladné saldo migrace. Městský prostor naopak zpravidla obyvatelstvo stěhováním ztrácí a s výjimkou Středočeského a Plzeňského kraje lze pozorovat ve všech šesti variantách vymezení městského prostoru ve zbývajících krajích záporné saldo migrace.

Přírůstek stěhováním v letech 2000 – 2006 na 1 000 obyvatel se ve venkovském prostoru celé České republiky pohybuje v intervalu od 5,97 ‰ ve variantě 6 do 7,34 ‰ ve variantě 4. Naopak výsledná hodnota se v městském prostoru České republiky nachází v intervalu od -1,01 ‰ ve variantě 5 do 0,46 ‰ ve variantě 6 a v porovnání všech šesti variant vymezení městského prostoru byly vykázány 3 záporné a 3 kladné hodnoty sledovaného ukazatele.

V Libereckém kraji sledovaný ukazatel dosáhl u venkovského prostoru hodnot v intervalu od 8,36 ‰ ve variantě 5 do 9,84 ‰ ve variantě 4. Zřetelně tak převyšuje dosaženou úroveň v mnoha krajích, zaostává však za intenzitou přírůstu stěhováním, který vykazuje venkovský prostor ve Středočeském a také Ústeckém kraji. Přírůstek stěhováním v letech 2000 – 2006 na 1 000 obyvatel v městském prostoru Libereckého kraje se nachází v intervalu od -1,86 ‰ ve variantě 5 do -0,97 ‰ ve variantě 4 a ukazuje tak úbytek obyvatel stěhováním v městských obcích kraje. Úrovní salda migrace v městském prostoru se Liberecký kraj řadí k většině krajů České republiky. Pouze městské obce ve Středočeském kraji a v Plzeňském kraji s výjimkou varianty 5 vykazovaly přírůstek obyvatel stěhováním.

Graf 3.3 Přírůstek stěhováním v letech 2000 - 2006 na 1 000 obyvatel (roční průměr)

Tab. 3.3 Přírůstek stěhování v letech 2000 - 2006 na 1 000 obyvatel (roční průměr)

měřicí jednotka: ‰

		Varianta / charakteristika venkovského území / území (M - městské, V - venkovské)													
		1		2		3		4		5		6			
		V = obce do 2 tis. obyvatel		V = obce do 1 tis. obyv. + obce do 3 tis. obyv. s hustotou menší než 100 obyv. na 1 km ²		V = obce do 1 tis. obyv. + obce do 3 tis. obyv. s hustotou menší než 150 obyv. na 1 km ²		V = obce, které neměly k 31. 12. 2006 statut města		V = obce, které nejsou obcemi s pověřeným obecním úřadem		V = obce do 2 tis. obyvatel bez obcí v zázemí krajských měst			
	Celkem	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V
		hodnota	odchylka (+/-)	hodnota	odchylka (+/-)	hodnota	odchylka (+/-)	hodnota	odchylka (+/-)	hodnota	odchylka (+/-)	hodnota	odchylka (+/-)	hodnota	odchylka (+/-)
ČR celkem		1,76	-0,17	7,26	0,35	6,36	0,02	6,52	-0,54	7,34	-1,01	7,21	0,46	5,97	
		-	-1,93	5,50	-1,41	4,60	-1,74	4,76	-2,30	5,58	-2,77	5,45	-1,30	4,21	
ČR bez Hl. m. Prahy		1,53	-0,84	7,26	-0,20	6,36	-0,62	6,52	-1,31	7,34	-1,95	7,21	-0,08	5,97	
		-	-2,37	5,73	-1,74	4,83	-2,15	4,99	-2,85	5,81	-3,48	5,68	-1,61	4,44	
Středočeský		8,64	4,86	13,93	7,00	11,64	6,37	12,13	3,65	14,93	2,52	14,67	7,32	11,10	
		-	-3,78	5,29	-1,63	3,00	-2,27	3,49	-4,99	6,29	-6,12	6,03	-1,31	2,46	
Jihočeský		1,80	-1,35	8,19	-0,85	6,53	-1,15	6,85	-1,59	8,32	-2,26	8,18	-0,07	6,08	
		-	-3,14	6,40	-2,64	4,74	-2,95	5,05	-3,39	6,53	-4,05	6,39	-1,87	4,28	
Plzeňský		2,39	0,72	5,83	0,82	5,54	0,75	5,60	0,31	6,76	-0,28	6,83	1,69	4,27	
		-	-1,67	3,44	-1,57	3,15	-1,63	3,22	-2,07	4,38	-2,67	4,45	-0,69	1,89	
Karlovarský		0,02	-2,33	9,61	-2,09	8,19	-2,22	8,08	-2,19	9,90	-3,10	6,52	-2,06	9,17	
		-	-2,35	9,59	-2,11	8,18	-2,24	8,06	-2,21	9,88	-3,12	6,51	-2,08	9,15	
Ústecký		1,19	-0,99	10,98	-0,92	10,70	-1,11	10,56	-1,22	11,11	-1,99	9,69	-0,89	10,74	
		-	-2,18	9,79	-2,11	9,51	-2,30	9,37	-2,40	9,92	-3,18	8,50	-2,08	9,55	
Liberecký		1,28	-1,22	9,32	-1,05	9,03	-1,45	9,26	-0,97	9,84	-1,86	8,36	-1,00	8,76	
		-	-2,50	8,04	-2,33	7,75	-2,73	7,98	-2,25	8,56	-3,14	7,07	-2,28	7,47	
Královéhradecký		0,60	-1,62	5,58	-1,49	5,41	-1,64	5,31	-1,76	5,72	-2,01	5,59	-1,32	5,15	
		-	-2,22	4,98	-2,09	4,80	-2,25	4,71	-2,36	5,12	-2,62	4,99	-1,93	4,55	
Pardubický		0,64	-2,04	5,17	-1,49	4,70	-2,37	5,59	-1,92	4,79	-2,71	5,42	-1,31	4,23	
		-	-2,68	4,53	-2,13	4,06	-3,01	4,95	-2,56	4,15	-3,35	4,78	-1,95	3,59	
Vysočina		0,33	-1,35	2,69	-1,15	2,48	-1,28	2,47	-1,42	2,81	-1,69	2,85	-1,04	2,35	
		-	-1,68	2,36	-1,48	2,15	-1,61	2,14	-1,75	2,48	-2,02	2,52	-1,37	2,02	
Jihomoravský		0,80	-1,32	5,86	-0,40	4,83	-0,88	4,61	-1,92	5,47	-2,39	5,32	-0,51	4,52	
		-	-2,12	5,06	-1,20	4,03	-1,68	3,81	-2,72	4,67	-3,20	4,52	-1,31	3,72	
Olomoucký		-0,13	-1,98	3,43	-1,20	2,64	-2,04	3,44	-3,00	3,89	-3,39	3,93	-1,49	2,69	
		-	-1,85	3,57	-1,07	2,77	-1,91	3,58	-2,87	4,02	-3,26	4,06	-1,36	2,82	
Zlínský		-0,09	-1,85	4,19	-1,62	3,98	-2,06	3,95	-2,48	3,70	-2,91	3,74	-1,79	4,09	
		-	-1,76	4,28	-1,53	4,07	-1,97	4,04	-2,38	3,79	-2,82	3,83	-1,70	4,18	
Moravskoslezský		-1,17	-2,15	4,57	-1,74	3,88	-2,13	4,69	-3,09	5,24	-3,47	5,16	-1,86	3,84	
		-	-0,98	5,74	-0,57	5,05	-0,96	5,86	-1,92	6,41	-2,30	6,33	-0,69	5,01	

3.4. Průměrný věk obyvatel

Ukazatel 4	Průměrný věk obyvatel k 31. 12. 2006
Popis	Průměrný věk obyvatelstva je počítán jako aritmetický průměr věku všech žijících jedinců v dané populaci. Je váženým průměrem počtu let, které prožili příslušníci dané populace.
Zdroj	Český statistický úřad

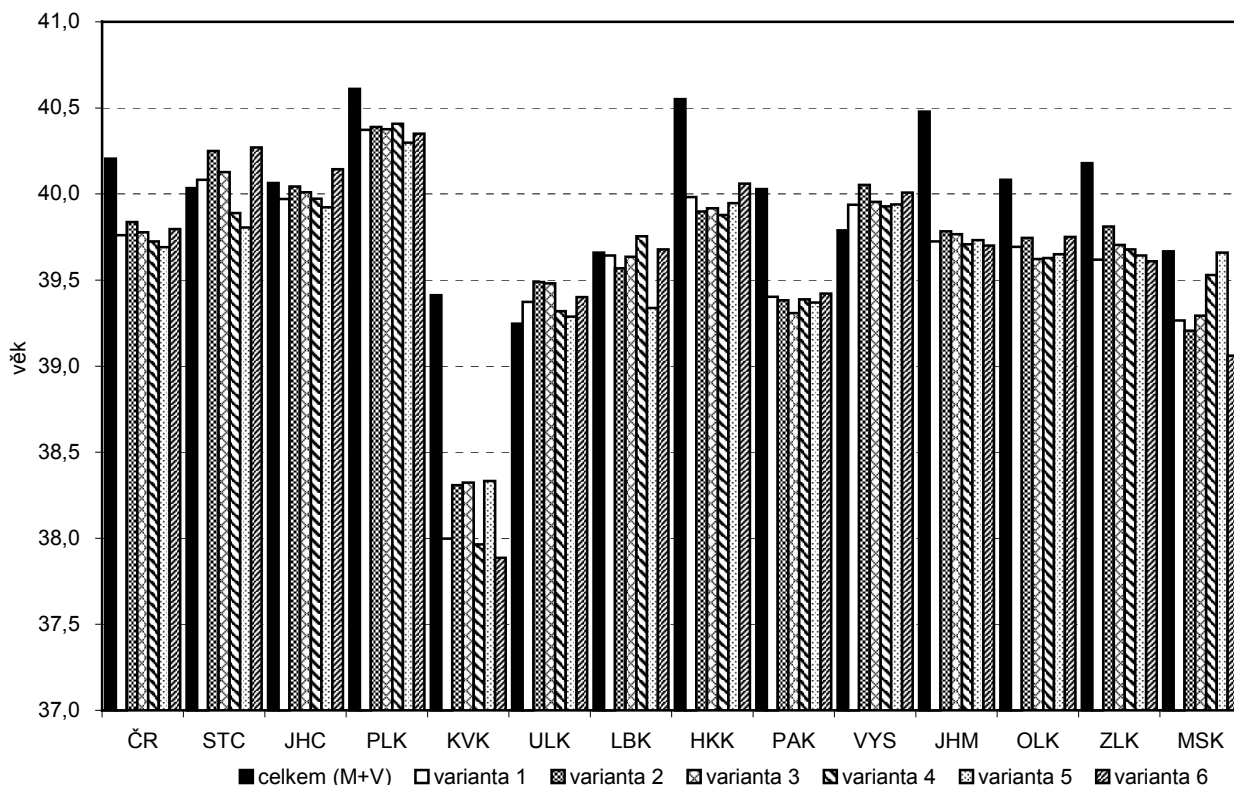
Průměrný věk obyvatel celé České republiky k 31. 12. 2006 dosáhl 40,21 let, v ČR bez Hlavního města Prahy pak 40,00 let. Výsledná hodnota ukazatele tak jednoduchým způsobem charakterizuje věkovou strukturu obyvatel. V osmi ze třinácti krajů (bez Hlavního města Prahy) se u všech šesti variant vymezení venkova vyskytuje vždy nižší hodnota sledovaného ukazatele než u městského prostoru. Z tohoto pohledu je patrné, že venkovské obyvatelstvo má zpravidla mladší, příznivější věkové složení. Výjimku tvoří všech šest variant vymezení venkovského prostoru v Ústeckém kraji a v kraji Vysočina, varianta 1, 2, 3 a 6 vymezení venkova ve Středočeském kraji, varianta 6 u Jihočeského kraje a nakonec i varianta 4 a 6 vymezení venkovského prostoru v Libereckém kraji.

Průměrný věk obyvatel České republiky se ve venkovském prostoru pohybuje v intervalu od 39,69 let ve variantě 5 do 39,84 let ve variantě 2. Údaje odhalují velmi nízký rozdíl v hodnotách výsledků variant. Rozdíl mezi nejnižší a nejvyšší hodnotou je pouhých 0,15 let. Stejně nízké variační rozpětí hodnot vykazují i údaje za průměrný věk obyvatel městského prostoru České republiky (opět 0,15 let), pohybují se v intervalu od 40,32 let ve variantě 2 do 40,47 let ve variantě 5.

Sledovaný ukazatel nabývá u venkovského prostoru v Libereckém kraji hodnot v intervalu od 39,34 let ve variantě 5 do 39,75 let ve variantě 4 a u městského prostoru od 39,63 let ve variantě 4 do 39,81 let ve variantě 5. Rozpětí výsledných hodnot šesti variant u venkovského prostoru je 0,41 let a městského prostoru pouze 0,18 let, přesto je v obou případech vyšší než v údajích za celou Českou republiku.

Úroveň průměrného věku obyvatel Libereckého kraje se udržuje na příznivě nízké hladině. Zřetelně nižších údajů v mezikrajském srovnání dosáhl již jen Ústecký kraj a také venkovský prostor Karlovarského, Pardubického a Moravskoslezského kraje.

Graf 3.4 Průměrný věk obyvatel k 31. 12. 2006

Tab. 3.4 Průměrný věk obyvatel k 31. 12. 2006

		Varianta / charakteristika venkovského území / území (M - městské, V - venkovské)												měřicí jednotka: věk	
		1		2		3		4		5		6			
	Celkem	V = obce do 2 tis. obyvatel		V = obce do 1 tis. obyv. + obce do 3 tis. obyv. s hustotou menší než 100 obyv. na 1 km ²		V = obce do 1 tis. obyv. + obce do 3 tis. obyv. s hustotou menší než 150 obyv. na 1 km ²		V = obce, které neměly k 31. 12. 2006 statut města		V = obce, které nejsou obcemi s pověřeným obecním úřadem		V = obce do 2 tis. obyvatel bez obcí v zázemí krajských měst			
		M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V		
ČR celkem	hodnota	40,37	39,76	40,32	39,84	40,36	39,78	40,41	39,73	40,47	39,69	40,33	39,80		
	odchylka (+/-)	0,16	-0,45	0,11	-0,37	0,16	-0,43	0,20	-0,48	0,27	-0,51	0,13	-0,41		
ČR bez Hl. m. Prahy	hodnota	40,10	39,76	40,05	39,84	40,09	39,78	40,13	39,73	40,19	39,69	40,07	39,80		
	odchylka (+/-)	0,10	-0,24	0,06	-0,16	0,10	-0,22	0,14	-0,27	0,19	-0,31	0,07	-0,20		
Středočeský	hodnota	40,00	40,08	39,91	40,25	39,97	40,13	40,15	39,89	40,28	39,81	39,91	40,27		
	odchylka (+/-)	-0,04	0,05	-0,12	0,22	-0,06	0,09	0,12	-0,14	0,24	-0,23	-0,13	0,24		
Jihočeský	hodnota	40,11	39,97	40,08	40,04	40,10	40,01	40,11	39,97	40,16	39,92	40,03	40,14		
	odchylka (+/-)	0,05	-0,09	0,01	-0,02	0,03	-0,05	0,05	-0,09	0,09	-0,14	-0,04	0,08		
Plzeňský	hodnota	40,73	40,37	40,72	40,39	40,73	40,38	40,71	40,41	40,80	40,30	40,71	40,35		
	odchylka (+/-)	0,12	-0,24	0,11	-0,22	0,12	-0,24	0,10	-0,20	0,19	-0,31	0,10	-0,26		
Karlovarský	hodnota	39,77	38,00	39,71	38,31	39,72	38,32	39,75	37,96	39,95	38,33	39,77	37,89		
	odchylka (+/-)	0,36	-1,41	0,30	-1,10	0,31	-1,09	0,34	-1,45	0,54	-1,08	0,36	-1,53		
Ústecký	hodnota	39,22	39,37	39,19	39,49	39,19	39,48	39,23	39,32	39,23	39,29	39,21	39,40		
	odchylka (+/-)	-0,03	0,13	-0,06	0,24	-0,06	0,23	-0,02	0,07	-0,02	0,04	-0,03	0,15		
Liberecký	hodnota	39,67	39,64	39,69	39,57	39,67	39,64	39,63	39,75	39,81	39,34	39,65	39,68		
	odchylka (+/-)	0,01	-0,02	0,03	-0,09	0,01	-0,02	-0,03	0,09	0,15	-0,32	-0,01	0,02		
Královéhradecký	hodnota	40,81	39,98	40,84	39,90	40,86	39,92	40,87	39,88	40,88	39,95	40,76	40,06		
	odchylka (+/-)	0,26	-0,57	0,29	-0,65	0,31	-0,63	0,32	-0,67	0,33	-0,61	0,21	-0,49		
Pardubický	hodnota	40,41	39,40	40,37	39,38	40,48	39,31	40,43	39,39	40,50	39,37	40,37	39,42		
	odchylka (+/-)	0,38	-0,62	0,35	-0,65	0,45	-0,72	0,40	-0,64	0,48	-0,66	0,34	-0,61		
Vysočina	hodnota	39,68	39,94	39,60	40,05	39,66	39,95	39,69	39,93	39,66	39,94	39,64	40,01		
	odchylka (+/-)	-0,11	0,15	-0,18	0,27	-0,13	0,17	-0,10	0,14	-0,12	0,15	-0,15	0,22		
Jihomoravský	hodnota	40,80	39,73	40,69	39,78	40,80	39,77	40,94	39,71	41,02	39,73	40,76	39,70		
	odchylka (+/-)	0,32	-0,75	0,21	-0,70	0,32	-0,71	0,46	-0,77	0,54	-0,75	0,28	-0,78		
Olomoucký	hodnota	40,29	39,69	40,21	39,74	40,33	39,62	40,42	39,63	40,44	39,65	40,24	39,75		
	odchylka (+/-)	0,21	-0,39	0,13	-0,34	0,25	-0,46	0,33	-0,45	0,36	-0,43	0,16	-0,33		
Zlínský	hodnota	40,41	39,62	40,32	39,81	40,42	39,70	40,50	39,68	40,58	39,64	40,42	39,61		
	odchylka (+/-)	0,24	-0,56	0,14	-0,37	0,24	-0,48	0,32	-0,50	0,40	-0,54	0,24	-0,57		
Moravskoslezský	hodnota	39,74	39,26	39,72	39,21	39,73	39,29	39,71	39,53	39,67	39,66	39,75	39,06		
	odchylka (+/-)	0,07	-0,40	0,05	-0,46	0,06	-0,37	0,04	-0,14	0,00	-0,01	0,09	-0,61		

3.5. Index ekonomického zatížení

Ukazatel 5	Index ekonomického zatížení k 31. 12. 2006
Popis	Index vypovídá o poměru počtu seniorů a dětí k počtu obyvatel v ekonomicky aktivním věku. Speciálně v tomto případě vyjadřuje, kolik dětí ve věku 0 – 14 let a osob ve věku 65 a více let připadá na 100 osob ve věku 15 – 64 let.
Zdroj	Český statistický úřad

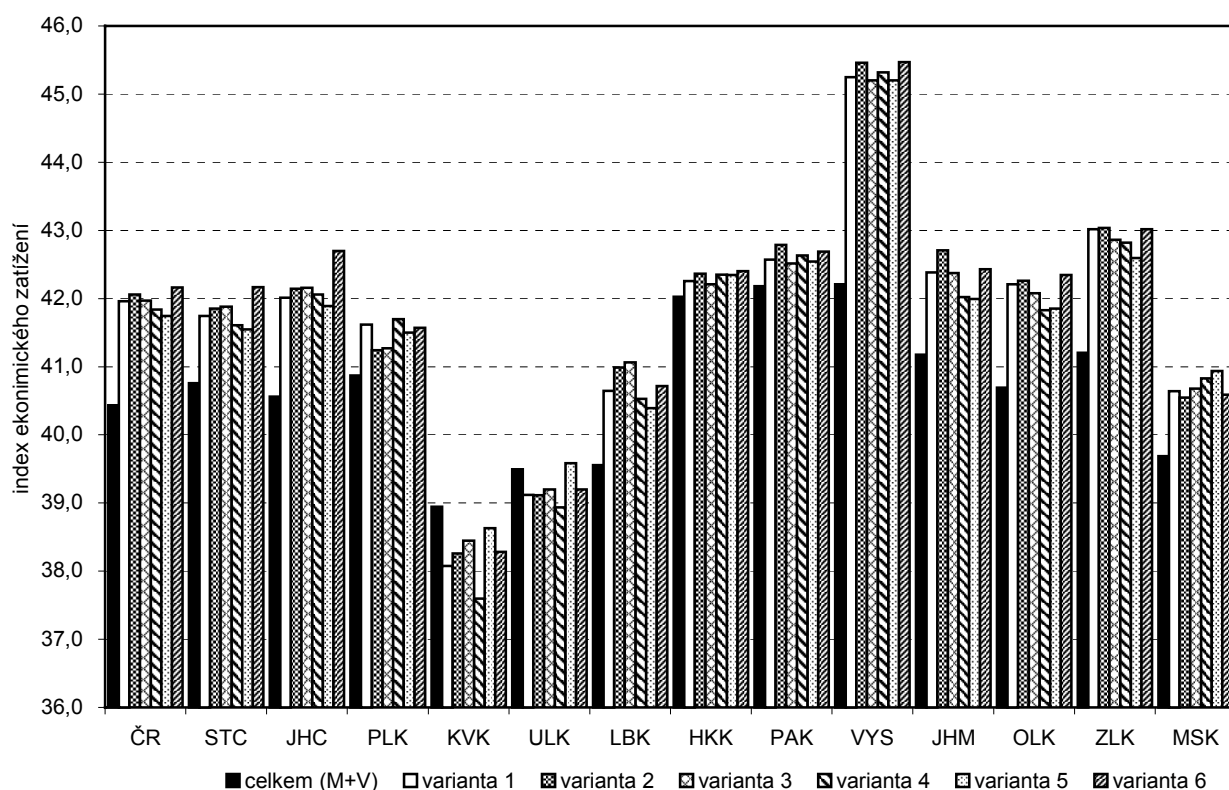
Index ekonomického zatížení vypočítaný k 31. 12. 2006 dosáhl v celé České republice hodnoty 40,43, v ČR bez Hlavního města Prahy pak 40,68. Nižší výsledná hodnota indexu vypovídá o příznivějším poměru mezi ekonomicky neaktivní a aktivní složkou obyvatel z pohledu věkové struktury. V jedenácti ze třinácti krajů, bez Hlavního města Prahy, se u všech šesti variant vymezení venkova vyskytuje vždy vyšší hodnota sledovaného ukazatele než u městského prostoru. Tato skutečnost vypovídá o nepříznivém složení obyvatel venkovských obcí z pohledu jejich rozdělení do hlavních věkových skupin charakterizujících ekonomicky aktivní (15 – 64 let) a neaktivní (0 – 14 let a 65 a více let) období života. Výjimku tvoří se všemi šesti variantami vymezení venkovského prostoru Karlovarský kraj a bez varianty 5 Ústecký kraj.

V celé České republice se hodnota indexu ekonomického zatížení pohybovala v intervalu od 41,75 ve variantě 5 do 42,16 ve variantě 6. Naopak ve vymezení městského prostoru celé České republiky se výsledné údaje nacházely v intervalu od 39,76 % ve variantě 5 do 39,94 % ve variantě 2.

Index ekonomického zatížení v Libereckém kraji se pak u venkovského prostoru v údajích k 31. 12. 2006 pohyboval v intervalu od 40,39 ve variantě 5 do 41,07 ve variantě 3. Městský prostor pak vykázal příznivější výsledné hodnoty z pohledu věkového struktury obyvatel, a to v rozmezí od 39,04 ve variantě 3 do 39,30 ve variantě 4.

Index ekonomického zatížení v hodnocení všech šesti variant vypovídá o příznivém zastoupení ekonomicky aktivní a neaktivní složky obyvatel Libereckého kraje z pohledu jejich věkového složení s průměrem České republiky. Výrazně lépe než při hodnocení Libereckého kraje pak vychází hodnoty sledovaného ukazatele pro venkovský prostor ve všech šesti variantách v Ústeckém a Karlovarském kraji. Naopak nejméně příznivě při porovnání všech třinácti hodnocených krajů vychází hodnocení tohoto ukazatele pro venkovský prostor kraje Vysočina.

Graf 3.5 Index ekonomického zatížení k 31. 12. 2006

Tab. 3.5 Index ekonomického zatížení k 31. 12. 2006

		osoby ve věku 0 – 14 let a 65 a více let na 100 osob ve věku 15 – 64 let											
		Varianta / charakteristika venkovského území / území (M - městské, V - venkovské)											
	Celkem	1		2		3		4		5		6	
		V = obce do 2 tis. obyvatel		V = obce do 1 tis. obyv. + obce do 3 tis. obyv. s hustotou menší než 100 obyv. na 1 km ²		V = obce do 1 tis. obyv. + obce do 3 tis. obyv. s hustotou menší než 150 obyv. na 1 km ²		V = obce, které neměly k 31. 12. 2006 statut města		V = obce, které nejsou obcemi s pověřeným obecním úřadem		V = obce do 2 tis. obyvatel bez obcí v zázemí krajských měst	
		M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V
ČR celkem	40,43	39,90	41,96	39,94	42,06	39,87	41,97	39,85	41,84	39,76	41,75	39,90	42,16
	odchylka (+/-)	-0,54	1,52	-0,50	1,62	-0,56	1,54	-0,58	1,40	-0,67	1,31	-0,53	1,73
ČR bez Hl. m. Prahy	40,68	40,14	41,96	40,18	42,06	40,12	41,97	40,10	41,84	40,02	41,75	40,14	42,16
	odchylka (+/-)	-0,54	1,28	-0,50	1,38	-0,56	1,29	-0,58	1,16	-0,66	1,06	-0,54	1,48
Středočeský	40,76	40,04	41,74	40,16	41,85	40,03	41,88	40,06	41,61	39,93	41,55	40,01	42,17
	odchylka (+/-)	-0,72	0,99	-0,60	1,09	-0,73	1,12	-0,70	0,85	-0,83	0,79	-0,75	1,41
Jihočeský	40,56	39,84	42,01	39,67	42,15	39,62	42,16	39,77	42,06	39,70	41,89	39,63	42,70
	odchylka (+/-)	-0,73	1,45	-0,89	1,58	-0,94	1,60	-0,79	1,50	-0,86	1,33	-0,93	2,14
Plzeňský	40,87	40,51	41,62	40,69	41,24	40,67	41,27	40,48	41,70	40,49	41,50	40,62	41,57
	odchylka (+/-)	-0,36	0,74	-0,18	0,37	-0,20	0,40	-0,40	0,82	-0,38	0,63	-0,26	0,70
Karlovarský	38,95	39,17	38,07	39,13	38,26	39,09	38,45	39,27	37,60	39,10	38,63	39,10	38,28
	odchylka (+/-)	0,23	-0,87	0,19	-0,69	0,14	-0,50	0,32	-1,35	0,16	-0,32	0,16	-0,66
Ústecký	39,50	39,58	39,12	39,58	39,12	39,57	39,20	39,64	38,93	39,46	39,59	39,56	39,20
	odchylka (+/-)	0,09	-0,38	0,09	-0,38	0,08	-0,30	0,14	-0,56	-0,03	0,09	0,07	-0,30
Liberecký	39,56	39,22	40,64	39,12	40,99	39,04	41,07	39,30	40,53	39,18	40,39	39,20	40,72
	odchylka (+/-)	-0,34	1,09	-0,43	1,43	-0,52	1,51	-0,26	0,97	-0,38	0,84	-0,36	1,16
Královéhradecký	42,03	41,92	42,26	41,88	42,37	41,94	42,21	41,88	42,35	41,86	42,34	41,87	42,40
	odchylka (+/-)	-0,11	0,23	-0,15	0,34	-0,09	0,18	-0,15	0,32	-0,17	0,31	-0,16	0,37
Pardubický	42,18	41,94	42,57	41,86	42,79	41,97	42,51	41,90	42,63	41,92	42,54	41,90	42,69
	odchylka (+/-)	-0,24	0,39	-0,32	0,61	-0,21	0,33	-0,28	0,45	-0,26	0,36	-0,28	0,51
Vysočina	42,21	40,10	45,25	40,04	45,46	40,02	45,20	40,07	45,32	39,87	45,20	40,07	45,47
	odchylka (+/-)	-2,11	3,04	-2,17	3,25	-2,19	2,99	-2,14	3,11	-2,34	2,99	-2,14	3,26
Jihomoravský	41,18	40,67	42,38	40,72	42,71	40,65	42,37	40,68	42,02	40,59	41,99	40,73	42,43
	odchylka (+/-)	-0,51	1,21	-0,46	1,53	-0,53	1,20	-0,50	0,85	-0,58	0,82	-0,44	1,25
Olomoucký	40,69	39,90	42,21	40,09	42,26	39,95	42,08	39,87	41,83	39,75	41,85	39,90	42,34
	odchylka (+/-)	-0,79	1,52	-0,60	1,57	-0,74	1,38	-0,82	1,14	-0,94	1,16	-0,79	1,65
Zlínský	41,20	40,46	43,02	40,52	43,04	40,40	42,86	40,19	42,82	40,17	42,60	40,47	43,02
	odchylka (+/-)	-0,75	1,81	-0,69	1,83	-0,81	1,66	-1,02	1,62	-1,03	1,39	-0,74	1,81
Moravskoslezský	39,69	39,52	40,64	39,59	40,55	39,52	40,68	39,34	40,83	39,22	40,94	39,56	40,59
	odchylka (+/-)	-0,17	0,95	-0,10	0,86	-0,17	0,99	-0,35	1,14	-0,46	1,25	-0,13	0,90

3.6. Dokončené byty

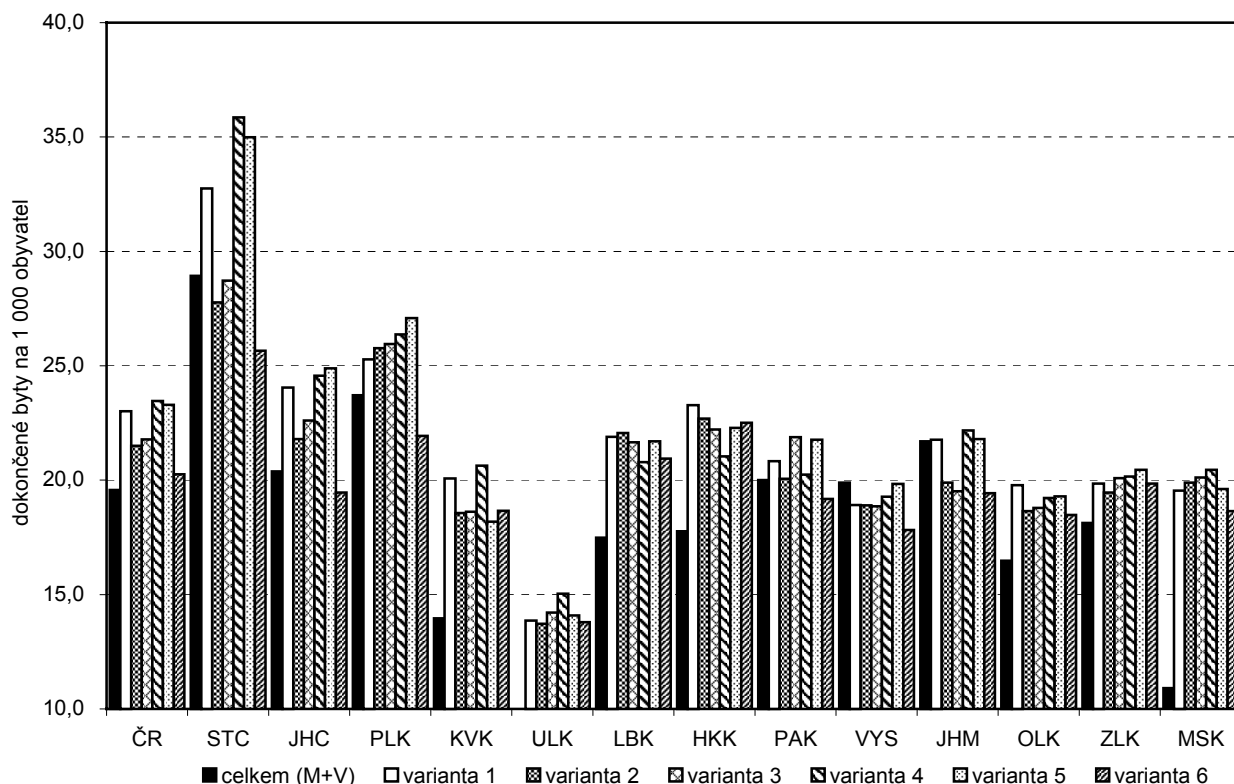
Ukazatel 6	Dokončené byty v letech 2000 – 2006 na 1 000 obyvatel
Popis	Počet bytů v budovách pro bydlení, nových i stávajících, jejichž výstavba byla ve sledovaném období dokončena, tj. na které vydaná kolaudační rozhodnutí nabyla právní moci. Jde o byty v nové výstavbě, nástavbě, přístavbě, resp. přestavbě, dokončené modernizací a rekonstrukcí. Základní srovnávací charakteristikou bytové výstavby je intenzita bytové výstavby, vyjadřující počet dokončených bytů na 1 000 obyvatel.
Zdroj	Český statistický úřad

V České republice bylo ve sledovaném období dokončeno v přepočtu na 1 000 obyvatel celkem 19,58 bytů, tj. průměrně ročně 2,80 bytů. Bez ohledu na variantu vymezení byla vyšší intenzita bytové výstavby ve venkovském prostoru. Téměř stejný rozdíl mezi městskými a venkovskými obcemi se projevil u variant 4 a 5. Ve srovnání s městským prostorem zde bylo v úhrnu sledovaných let dokončeno o 5,48 resp. 5,60 bytů na 1 000 obyvatel více. Největší rozdíl mezi oběma prostory byl v obou variantách ve Středočeském a Moravskoslezském kraji (přibližně o 12 dokončených bytů na 1 000 obyvatel více ve venkovských obcích). V kraji Vysočina jako jediném bylo dokončeno více bytů v městském prostoru ve všech variantách vymezení.

Jako nejvíce variabilní se jeví varianty ve Středočeském kraji, kde je rozdíl mezi maximem a minimem více než 10 bytů na 1 000 obyvatel, zatímco ve Zlínském kraji necelý 1 byt. V České republice bylo nejvíce bytů dokončeno ve variantě 4. V mezikrajském srovnání se extrémní hodnoty ukazatele pohybovaly od 2,15 průměrně ročně dokončených bytů na 1 000 obyvatel v Ústeckém kraji do 5,12 bytů v kraji Středočeském. Nejméně dokončených bytů v přepočtu na 1 000 obyvatel (20,26 bytů) bylo v České republice ve variantě 6 venkovského prostoru. Zatímco minimum bytů (necelé 2 byty ročně na 1 000 obyvatel) bylo dokončeno v Ústeckém kraji, maximum opět v kraji Středočeském (3,62 bytů na 1 000 obyvatel).

V letech 2000 – 2006 bylo v Libereckém kraji v přepočtu na 1 000 obyvatel dokončeno celkem 17,49 bytů, tj. v průměru ročně 2,50 bytu. Stejně tak jako v případě celé České republiky venkovský prostor v našem kraji vykazuje podstatně vyšší intenzitu bytové výstavby než městský prostor. Nejnižší rozdíl této fáze bytové výstavby můžeme pozorovat ve variantě 4 (4,17 bytů na 1 000 obyvatel), nejvyšší pak ve variantě 5 (6,05 bytů na 1 000 obyvatel). Maxima sledovaného ukazatele (22,06 bytů na 1 000 obyvatel) bylo dosaženo ve variantě 2, minima (20,79 bytů na 1 000 obyvatel) pak ve variantě 4, ve které byl na rozdíl, jak již bylo zmíněno, od celé České republiky vykázan maximální počet dokončených bytů na 1 000 obyvatel.

Graf 3.6 Dokončené byty v letech 2000 – 2006 na 1 000 obyvatel

Tab. 3.6 Dokončené byty v letech 2000 - 2006 na 1 000 obyvatel

měřicí jednotka: ‰

		Varianta / charakteristika venkovského území / území (M - městské, V - venkovské)											
		1		2		3		4		5		6	
		V = obce do 2 tis. obyvatel		V = obce do 1 tis. obyv. + obce do 3 tis. obyv. s hustotou menší než 100 obyv. na 1 km ²		V = obce do 1 tis. obyv. + obce do 3 tis. obyv. s hustotou menší než 150 obyv. na 1 km ²		V = obce, které neměly k 31. 12. 2006 statut města		V = obce, které nejsou obcemi s pověřeným obecním úřadem		V = obce do 2 tis. obyvatel bez obcí v zázemí krajských měst	
	Celkem	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V
		hodnota		hodnota		hodnota		hodnota		hodnota		hodnota	
ČR celkem		18,37	23,02	18,99	21,51	18,77	21,78	17,98	23,46	17,69	23,29	19,36	20,26
	odchylka (+/-)	-1,20	3,44	-0,59	1,93	-0,80	2,20	-1,60	3,89	-1,88	3,71	-0,21	0,68
ČR bez Hl. m. Prahy		16,57	23,02	17,36	21,51	17,03	21,78	16,01	23,46	15,50	23,29	17,81	20,26
	odchylka (+/-)	-1,88	4,56	-1,10	3,05	-1,43	3,32	-2,45	5,00	-2,96	4,83	-0,65	1,80
Středočeský		26,21	32,75	29,57	27,77	29,08	28,72	23,45	35,86	22,80	35,00	30,69	25,66
	odchylka (+/-)	-2,72	3,81	0,64	-1,17	0,14	-0,22	-5,49	6,92	-6,14	6,06	1,75	-3,28
Jihočeský		18,58	24,05	19,59	21,80	19,09	22,60	18,22	24,56	17,53	24,88	20,79	19,45
	odchylka (+/-)	-1,80	3,66	-0,79	1,42	-1,29	2,22	-2,17	4,18	-2,85	4,50	0,41	-0,93
Plzeňský		22,95	25,29	22,68	25,78	22,57	25,95	22,45	26,38	21,69	27,08	24,36	21,94
	odchylka (+/-)	-0,76	1,58	-1,03	2,07	-1,14	2,24	-1,26	2,67	-2,02	3,37	0,65	-1,77
Karlovarský		12,46	20,07	12,77	18,57	12,66	18,62	12,47	20,64	11,93	18,19	12,89	18,66
	odchylka (+/-)	-1,50	6,11	-1,19	4,61	-1,29	4,67	-1,49	6,68	-2,03	4,23	-1,07	4,70
Ústecký		7,55	13,86	7,58	13,73	7,35	14,21	7,16	15,03	6,69	14,09	7,59	13,79
	odchylka (+/-)	-1,15	5,16	-1,12	5,03	-1,35	5,51	-1,53	6,33	-2,01	5,39	-1,11	5,09
Liberecký		16,12	21,89	16,11	22,06	16,06	21,65	16,62	20,79	15,62	21,69	16,43	20,95
	odchylka (+/-)	-1,37	4,40	-1,38	4,57	-1,43	4,16	-0,87	3,30	-1,87	4,21	-1,06	3,46
Královéhradecký		15,30	23,27	15,61	22,69	15,63	22,22	16,25	21,04	15,39	22,29	15,75	22,51
	odchylka (+/-)	-2,46	5,51	-2,15	4,93	-2,13	4,46	-1,51	3,28	-2,37	4,53	-2,01	4,75
Pardubický		19,51	20,83	19,97	20,06	18,86	21,88	19,85	20,25	18,77	21,76	20,45	19,18
	odchylka (+/-)	-0,49	0,83	-0,03	0,06	-1,14	1,88	-0,15	0,25	-1,23	1,76	0,45	-0,82
Vysočina		20,60	18,91	20,57	18,91	20,67	18,86	20,33	19,27	19,94	19,84	21,30	17,82
	odchylka (+/-)	0,70	-0,98	0,68	-0,99	0,78	-1,03	0,44	-0,62	0,05	-0,06	1,41	-2,08
Jihomoravský		21,67	21,77	22,24	19,89	22,65	19,52	21,43	22,17	21,63	21,80	22,50	19,43
	odchylka (+/-)	-0,03	0,07	0,54	-1,81	0,96	-2,18	-0,27	0,47	-0,07	0,10	0,80	-2,27
Olomoucký		14,79	19,78	15,65	18,65	15,25	18,79	14,55	19,22	14,24	19,30	15,53	18,48
	odchylka (+/-)	-1,70	3,29	-0,83	2,16	-1,23	2,30	-1,94	2,74	-2,24	2,81	-0,95	1,99
Zlínský		17,42	19,85	17,63	19,46	17,18	20,09	16,86	20,15	16,42	20,45	17,43	19,86
	odchylka (+/-)	-0,71	1,72	-0,50	1,33	-0,95	1,96	-1,27	2,02	-1,71	2,32	-0,70	1,73
Moravskoslezský		9,43	19,54	9,90	19,90	9,40	20,12	8,05	20,45	7,75	19,61	9,85	18,64
	odchylka (+/-)	-1,48	8,63	-1,01	8,99	-1,51	9,21	-2,86	9,54	-3,16	8,70	-1,06	7,73

3.7. Průměrná obytná plocha dokončeného bytu

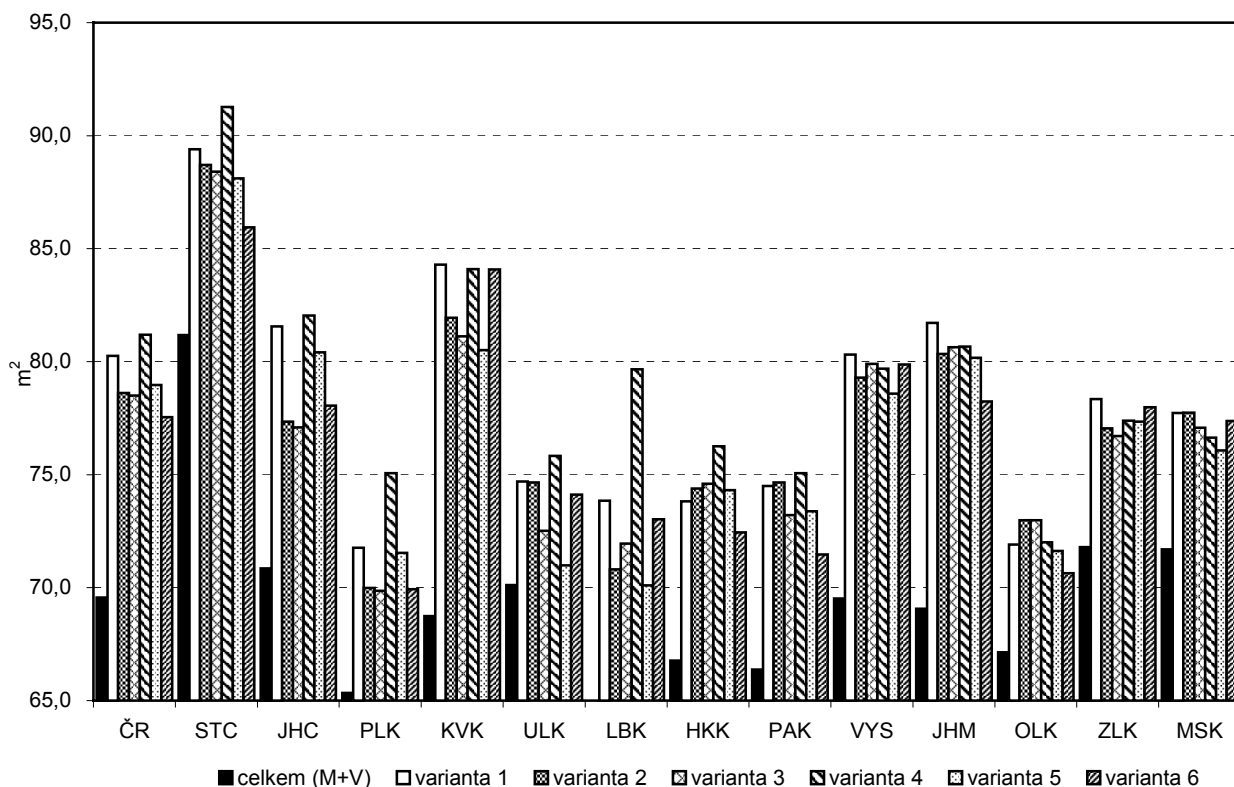
Ukazatel 7	Průměrná obytná plocha bytu dokončeného v letech 2000 – 2006
Popis	Obytná plocha bytu je jedním z ukazatelů kvality bydlení. Obytnou plochou bytu se rozumí podlahová plocha obytných místností určených k trvalému bydlení (ve velikosti 8 a více m ²), nezapočítává se do ní podlahová plocha vedlejších místností bytu a příslušenství bytu. Průměrná obytná plocha jednoho bytu je dána celkovou obytnou plochou dokončených bytů v m ² dělenou celkovým počtem dokončených bytů.
Zdroj	Český statistický úřad

Průměrná obytná plocha bytů dokončených v České republice v letech 2000 – 2006 činila 69,56 m². V městském prostoru se dokončovaly byty ve velikosti od 63,28 m² do 66,98 m², tj. rozdíl 3,70 m². Na venkově se průměrná obytná plocha bytů pohybovala od 77,55 m² do 81,19 m². Ve venkovském prostoru byly, bez ohledu na zvolenou variantu, dokončovány byty s větší obytnou plochou. Největší rozdíl (17,87 m²) mezi obytnou plochou bytů ve městech a na venkově se projevil ve variantě 4. Jako „nejvíce venkovská“ se tato varianta jevila celkem v pěti krajích (Středočeský, Jihočeský, Plzeňský, Liberecký a Královéhradecký). Ve Středočeském kraji byly byty ve venkovských obcích větší o téměř 22,5 m². V nejméně variabilní variantě 6 venkova byl rozdíl mezi plochou bytů v městském a venkovském prostoru 10,57 m², tedy téměř dvakrát menší než ve variantě 4.

Průměrná obytná plocha bytu ve venkovském prostoru se na úrovni České republiky pohybuje od 77,55 m² ve variantě 6 do 81,19 m² ve variantě 4. Rozdíly extrémních hodnot jednotlivých variant venkovského prostoru se v krajích pohybovaly od 1,64 m² ve Zlínském do 9,55 m² v Libereckém kraji. Jako nejvariabilnější venkovská varianta se jevila varianta 4. Plochy se v ní pohybovaly od 72,00 m² v Olomouckém do 91,27 m² ve Středočeském kraji, tj. rozdíl více než 19 m². Nejmenší mezikrajské rozdíly (16,00 m²) se ve variantě 6 pohybovaly od necelých 70 m² v kraji Plzeňském do téměř 86 m² v kraji Středočeském.

Průměrná obytná plocha bytů v Libereckém kraji představovala 63,79 m², o téměř 6 m² se pohybovala pod úrovní celorepublikového průměru a zcela přesvědčivě ji patřila poslední příčka mezikrajského srovnání. Ve všech variantách venkovského prostoru dosahuje vyšších hodnot, což může být do jisté míry ovlivněno výstavbou převážně rodinných domů s relativně větší obytnou plochou a pohybuje se v intervalu od 70,11 m² ve variantě 5 do 79,66 m² ve variantě 4. Nejvyšší rozdíl v hodnotě tohoto ukazatele u venkovského a městského prostoru byl vykázan u varianty 4 (21,10 m²), nejmenší u varianty 2 (9,92 m²).

Graf 3.7 Průměrná obytná plocha bytu dokončeného v letech 2000 – 2006

Tab. 3.7 Průměrná obytná plocha bytu dokončeného v letech 2000 - 2006

měřicí jednotka: m²

		Varianta / charakteristika venkovského území / území (M - městské, V - venkovské)											
		1		2		3		4		5		6	
	Celkem	V = obce do 2 tis. obyvatel		V = obce do 1 tis. obyv. + obce do 3 tis. obyv. s hustotou menší než 100 obyv. na 1 km ²		V = obce do 1 tis. obyv. + obce do 3 tis. obyv. s hustotou menší než 150 obyv. na 1 km ²		V = obce, které neměly k 31. 12. 2006 statut města		V = obce, které nejsou obcemi s pověřeným obecním úřadem		V = obce do 2 tis. obyvatel bez obcí v zázemí krajských měst	
		M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V
ČR celkem	69,56	64,87	80,25	66,42	78,61	65,79	78,49	63,32	81,19	63,28	78,97	66,98	77,55
	-	-4,69	10,69	-3,14	9,05	-3,77	8,93	-6,24	11,63	-6,28	9,41	-2,58	7,99
ČR bez Hl. m. Prahy	71,09	65,83	80,25	67,74	78,61	67,01	78,49	63,84	81,19	63,84	78,97	68,42	77,55
	-	-5,26	9,16	-3,35	7,52	-4,08	7,40	-7,25	10,11	-7,24	7,88	-2,66	6,46
Středočeský	81,17	73,81	89,41	77,32	88,70	76,53	88,40	68,92	91,27	70,38	88,11	79,04	85,94
	-	-7,36	8,24	-3,85	7,53	-4,64	7,23	-12,25	10,10	-10,80	6,94	-2,13	4,77
Jihočeský	70,86	64,06	81,56	66,82	77,35	66,56	77,09	63,04	82,04	62,27	80,41	67,92	78,06
	-	-6,80	10,70	-4,04	6,50	-4,30	6,23	-7,82	11,18	-8,59	9,55	-2,94	7,21
Plzeňský	65,34	61,91	71,77	62,71	70,00	62,70	69,87	59,92	75,06	60,69	71,54	63,81	69,93
	-	-3,43	6,43	-2,63	4,66	-2,64	4,53	-5,42	9,73	-4,64	6,20	-1,52	4,59
Karlovarský	68,74	62,61	84,29	63,79	81,94	63,69	81,12	63,06	84,10	60,13	80,52	63,70	84,09
	-	-6,13	15,55	-4,95	13,20	-5,05	12,38	-5,68	15,36	-8,61	11,77	-5,04	15,35
Ústecký	70,11	68,24	74,70	68,29	74,66	68,97	72,52	67,21	75,83	69,43	70,99	68,53	74,11
	-	-1,87	4,59	-1,82	4,54	-1,14	2,41	-2,90	5,71	-0,69	0,87	-1,58	4,00
Liberecký	63,79	59,53	73,85	60,89	70,81	60,02	71,94	58,56	79,66	59,88	70,11	60,19	73,02
	-	-4,25	10,06	-2,90	7,02	-3,77	8,16	-5,22	15,88	-3,90	6,32	-3,60	9,23
Královéhradecký	66,77	61,98	73,82	61,95	74,39	61,47	74,60	61,11	76,26	61,05	74,31	63,34	72,45
	-	-4,79	7,05	-4,82	7,62	-5,30	7,83	-5,66	9,48	-5,72	7,54	-3,43	5,67
Pardubický	66,37	61,22	74,49	62,00	74,65	61,54	73,21	60,90	75,07	60,68	73,39	63,78	71,46
	-	-5,14	8,12	-4,37	8,28	-4,82	6,84	-5,47	8,70	-5,69	7,02	-2,59	5,09
Vysočina	69,52	62,44	80,31	63,35	79,29	62,40	79,90	62,72	79,69	62,28	78,58	63,66	79,87
	-	-7,08	10,79	-6,17	9,77	-7,13	10,38	-6,81	10,16	-7,25	9,06	-5,86	10,35
Jihomoravský	69,07	63,79	81,71	66,07	80,34	64,70	80,64	62,12	80,67	61,19	80,18	66,29	78,25
	-	-5,29	12,64	-3,00	11,26	-4,37	11,57	-6,95	11,60	-7,88	11,10	-2,79	9,17
Olomoucký	67,14	63,87	71,90	64,47	72,98	63,31	72,98	62,60	72,00	62,32	71,62	65,16	70,64
	-	-3,28	4,76	-2,68	5,83	-3,83	5,83	-4,54	4,86	-4,83	4,47	-1,98	3,50
Zlínský	71,79	68,71	78,35	69,60	77,05	68,99	76,71	67,57	77,39	66,68	77,35	68,92	77,98
	-	-3,08	6,56	-2,18	5,26	-2,80	4,92	-4,21	5,60	-5,11	5,56	-2,86	6,20
Moravskoslezský	71,69	69,55	77,73	70,32	77,74	69,81	77,08	67,93	76,63	67,67	76,07	70,22	77,38
	-	-2,14	6,04	-1,37	6,05	-1,88	5,38	-3,76	4,94	-4,03	4,38	-1,48	5,69

3.8. Míra ekonomické aktivity

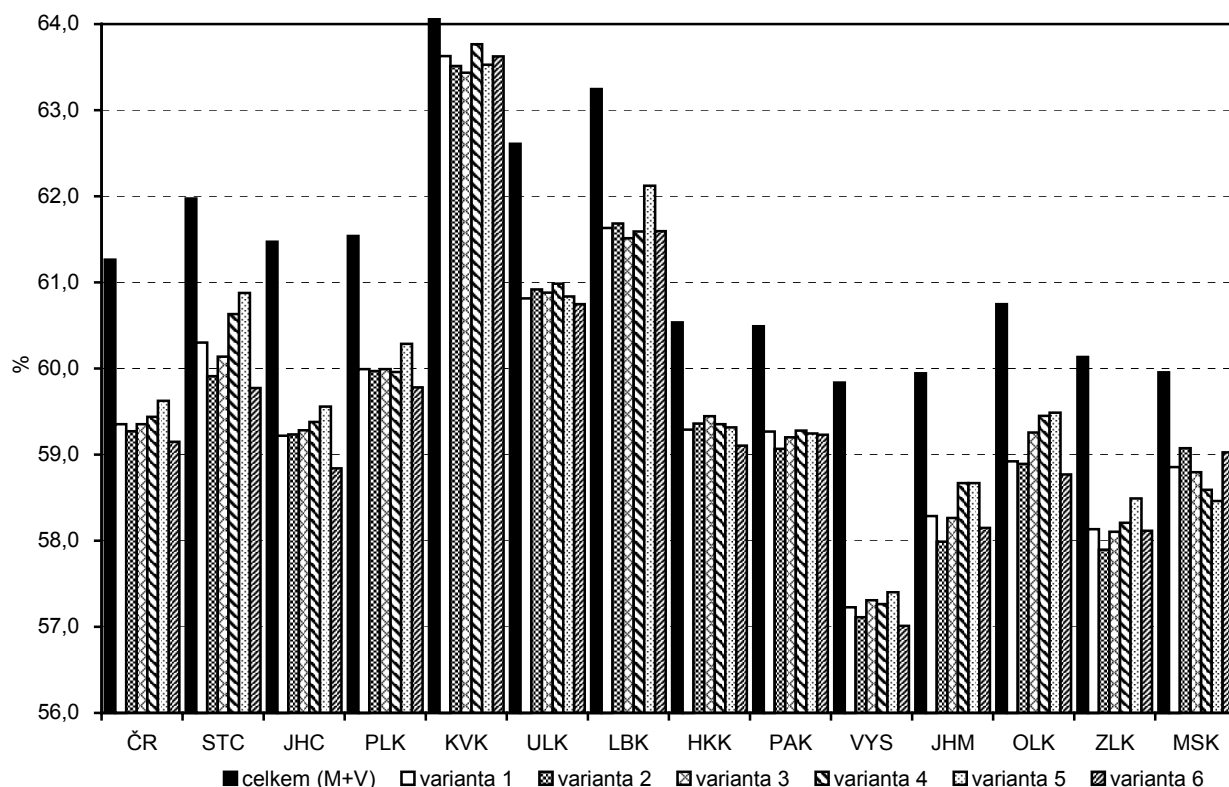
Ukazatel 8	Míra ekonomické aktivity (SLDB 2001)
Popis	Míra ekonomické aktivity představuje podíl počtu ekonomicky aktivních na počtu osob starších 15 let. Do skupiny ekonomicky aktivního obyvatelstva se podle metodiky sčítání lidu řadí nejen zaměstnané osoby (v postavení zaměstnanců, zaměstnavatelů či samostatně činných), ale také pracující důchodci, pracující studenti a učni, osoby na řádné mateřské dovolené a nezaměstnaní.
Zdroj	Sčítání lidu, domů a bytů k 1. 3. 2001

Mezi dvěma posledními sčítáními lidu (1991 a 2001) došlo v České republice k poklesu míry ekonomické aktivity obyvatel, přičemž nejzřetelněji byl tento trend patrný u osob v nejnižších věkových kategoriích (prodloužení období přípravy mladých lidí na budoucí povolání) i u osob v poproduktivním věku (pokles počtu pracujících důchodců). K 1. 3. 2001 činila republiková míra ekonomické aktivity 61,26 % (v ČR bez Hlavního města Prahy 61,07 %). Ve všech krajích nacházíme u všech šesti variant vymezení venkova vždy nižší míru ekonomické aktivity ve venkovském prostoru oproti městskému. V největším rozsahu (o více než čtyři procentní body) zaostává míra ekonomické aktivity na venkově oproti městskému prostoru v kraji Vysočina, naopak nejmenší rozdíl (o méně než jeden procentní bod) se projevuje v Karlovarském kraji.

Míra ekonomické aktivity ve venkovském prostoru se na úrovni celé ČR pohybuje od 59,15 % ve variantě 6 až po 59,62 % ve variantě 5. Rovněž na úrovni jednotlivých krajů nacházíme nejnižší míru ekonomické aktivity na venkově nejčastěji ve variantě 6 (u sedmi ze 13 srovnávaných krajů). Maximálních hodnot nabývá sledovaný ukazatel nejčastěji ve variantě 5 (u osmi krajů). V městském prostoru na úrovni celé ČR dosahuje míra ekonomické aktivity hodnot od 61,86 % ve variantě 2 po 62,07 % ve variantě 5. Po vyloučení vlivu Hlavního města Prahy se toto rozpětí mírně posune, a to na 61,70 % až 61,93 %.

Míra ekonomické aktivity v Libereckém kraji k 1. 3. 2001 dosáhla hodnoty 63,24 % a o 1,98 procentního bodu překročila celorepublikovou úroveň. Z mezikrajského pohledu je druhá nejvyšší, lepší výsledek vykázal pouze Karlovarský kraj (64,07 %). Ve venkovském prostoru nabývá hodnot v intervalu od 61,51 % ve variantě 3 do 62,12 % ve variantě 5, v městském prostoru se pak pohybuje v intervalu od 63,67 % ve variantě 4 do 63,82 % ve variantě 3, přičemž obě tyto extrémní hodnoty překračují krajskou hodnotu – v prvním případě 0,43 procentního bodu, ve druhém případě o 0,58 procentních bodů.

Graf 3.8 Míra ekonomické aktivity (SLDB 2001)

Tab. 3.8 Míra ekonomické aktivity (SLDB 2001)

		Varianta / charakteristika venkovského území / území (M - městské, V - venkovské)												měřicí jednotka: %	
		1		2		3		4		5		6			
	Celkem	V = obce do 2 tis. obyvatel		V = obce do 1 tis. obyv. + obce do 3 tis. obyv. s hustotou menší než 100 obyv. na 1 km ²		V = obce do 1 tis. obyv. + obce do 3 tis. obyv. s hustotou menší než 150 obyv. na 1 km ²		V = obce, které neměly k 31. 12. 2006 statut města		V = obce, které nejsou obcemi s pověřeným obecním úřadem		V = obce do 2 tis. obyvatel bez obcí v zázemí krajských měst			
		M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V		
ČR celkem	hodnota	61,91	59,35	61,86	59,27	61,94	59,35	61,99	59,44	62,07	59,62	61,90	59,15		
	odchylka (+/-)	0,65	-1,91	0,60	-1,99	0,68	-1,91	0,73	-1,83	0,81	-1,64	0,64	-2,11		
ČR bez Hl. m. Prahy	hodnota	61,76	59,35	61,70	59,27	61,79	59,35	61,85	59,44	61,93	59,62	61,75	59,15		
	odchylka (+/-)	0,69	-1,71	0,63	-1,80	0,72	-1,71	0,78	-1,63	0,86	-1,44	0,68	-1,92		
Středočeský	hodnota	63,15	60,30	63,09	59,91	63,15	60,14	63,01	60,63	63,05	60,88	63,14	59,77		
	odchylka (+/-)	1,18	-1,67	1,12	-2,06	1,18	-1,83	1,04	-1,34	1,08	-1,10	1,17	-2,20		
Jihočeský	hodnota	62,57	59,22	62,71	59,24	62,74	59,28	62,55	59,38	62,67	59,56	62,62	58,84		
	odchylka (+/-)	1,09	-2,25	1,24	-2,24	1,26	-2,19	1,07	-2,10	1,20	-1,92	1,14	-2,64		
Plzeňský	hodnota	62,27	59,99	62,31	59,97	62,31	59,99	62,27	59,96	62,27	60,29	62,18	59,78		
	odchylka (+/-)	0,74	-1,55	0,77	-1,57	0,77	-1,55	0,74	-1,58	0,73	-1,25	0,64	-1,76		
Karlovarský	hodnota	64,18	63,63	64,21	63,51	64,24	63,43	64,14	63,77	64,32	63,53	64,17	63,62		
	odchylka (+/-)	0,10	-0,45	0,14	-0,56	0,17	-0,64	0,07	-0,31	0,25	-0,55	0,10	-0,45		
Ústecký	hodnota	63,00	60,82	62,98	60,92	63,03	60,88	63,00	60,99	63,26	60,84	63,01	60,75		
	odchylka (+/-)	0,39	-1,79	0,37	-1,69	0,42	-1,73	0,39	-1,62	0,65	-1,77	0,40	-1,86		
Liberecký	hodnota	63,73	61,63	63,70	61,68	63,82	61,51	63,67	61,59	63,72	62,12	63,73	61,60		
	odchylka (+/-)	0,49	-1,61	0,46	-1,56	0,58	-1,73	0,42	-1,65	0,48	-1,12	0,49	-1,65		
Královéhradecký	hodnota	61,08	59,29	61,04	59,36	61,04	59,45	61,07	59,35	61,16	59,32	61,13	59,10		
	odchylka (+/-)	0,55	-1,25	0,50	-1,18	0,51	-1,09	0,53	-1,19	0,62	-1,22	0,60	-1,43		
Pardubický	hodnota	61,20	59,27	61,22	59,07	61,25	59,20	61,22	59,28	61,34	59,25	61,16	59,23		
	odchylka (+/-)	0,71	-1,22	0,73	-1,42	0,76	-1,29	0,73	-1,21	0,85	-1,24	0,67	-1,26		
Vysočina	hodnota	61,68	57,23	61,70	57,11	61,72	57,31	61,63	57,26	61,77	57,40	61,74	57,01		
	odchylka (+/-)	1,85	-2,61	1,86	-2,72	1,89	-2,53	1,80	-2,57	1,94	-2,43	1,90	-2,82		
Jihomoravský	hodnota	60,61	58,29	60,51	57,99	60,66	58,26	60,66	58,67	60,81	58,67	60,56	58,15		
	odchylka (+/-)	0,67	-1,66	0,56	-1,95	0,72	-1,68	0,71	-1,27	0,86	-1,27	0,61	-1,79		
Olomoucký	hodnota	61,67	58,92	61,45	58,89	61,52	59,26	61,65	59,45	61,73	59,49	61,68	58,77		
	odchylka (+/-)	0,92	-1,83	0,70	-1,85	0,77	-1,49	0,90	-1,30	0,98	-1,26	0,93	-1,98		
Zlínský	hodnota	60,93	58,13	60,96	57,90	61,09	58,11	61,31	58,21	61,31	58,49	60,93	58,12		
	odchylka (+/-)	0,80	-2,00	0,82	-2,24	0,96	-2,03	1,18	-1,93	1,17	-1,64	0,80	-2,02		
Moravskoslezský	hodnota	60,14	58,86	60,05	59,07	60,14	58,79	60,36	58,59	60,49	58,46	60,08	59,03		
	odchylka (+/-)	0,18	-1,10	0,10	-0,88	0,19	-1,16	0,40	-1,36	0,53	-1,50	0,12	-0,93		

3.9. Pracovní místa

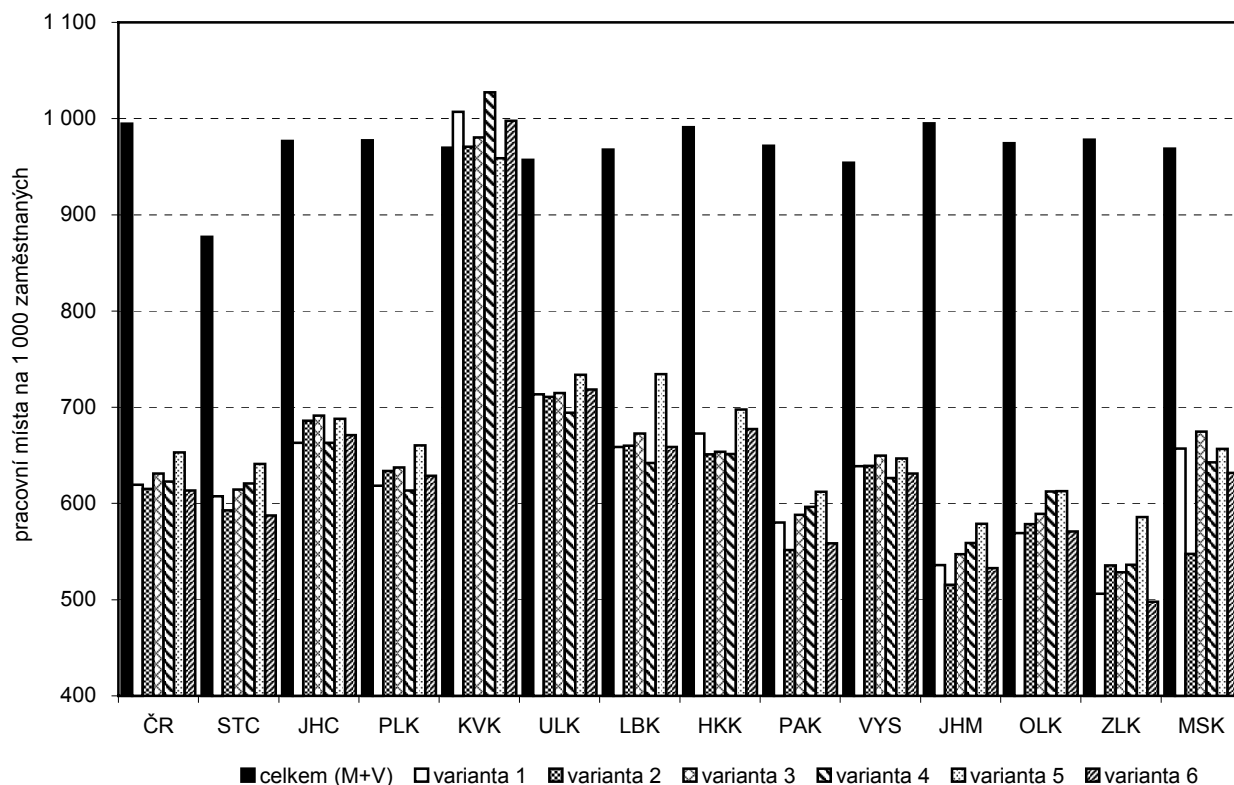
Ukazatel 9	Počet pracovních míst na 1 000 zaměstnaných (SLDB 2001)
Popis	Počet pracovních míst představuje součet počtu trvale (resp. dlouhodobě) bydlících a zároveň zaměstnaných na daném území a salda dojížděky za prací (tj. rozdílu počtu dojíždějících a vyjíždějících). Pro možnost územního srovnání je tento výsledný počet poměřován k počtu zaměstnaných bydlících na daném území. Hodnoty nad 1 000 znamenají, že v daném území je přebytek pracovních příležitostí nad počtem bydlících a tedy kladné saldo dojížděky za prací.
Zdroj	Sčítání lidu, domů a bytů k 1. 3. 2001

Kromě Hlavního města Prahy jsou všechny ostatní kraje České republiky typické záporným saldem dojížděky za prací a tedy nižším počtem obsazených pracovních míst ve srovnání s počtem zaměstnaných osob bydlících v daném kraji. Minimální hodnotu sledovaného ukazatele (877) nacházíme ve Středočeském kraji, ze kterého směřuje velmi silný dojížděkový proud právě do hlavního města. Naopak relativně vysoké hodnoty ukazatele blížící se 1 000 charakterizují Jihomoravský a Královéhradecký kraj. Venkovský prostor se ve všech variantách svého vymezení a ve všech krajích kromě Karlovarského vyznačuje vždy nižším počtem pracovních míst na 1 000 zaměstnaných ve srovnání s městským prostorem a zároveň hodnotami menšími než 1 000 (tedy záporným saldem dojížděky za prací).

Počet pracovních míst na 1 000 zaměstnaných ve venkovském prostoru se na úrovni celé ČR pohybuje od 614 ve variantě 6 až do 653 ve variantě 5. V mezikrajském srovnání se hodnoty sledovaného ukazatele nacházejí v rozpětí od 498 ve Zlínském kraji do 1 028 v Karlovarském kraji. V městském prostoru se na celorepublikové úrovni počet pracovních míst na tisíc zaměstnaných pohybuje od 1 104 ve variantě 2 až do 1 157 ve variantě 5. Po vyloučení Hlavního města Prahy se tyto hodnoty snižují na 1 081 až 1 142.

Při Sčítání lidu, domů a bytů v roce 2001 v Libereckém kraji na 1 000 zaměstnaných osob připadlo celkem 968 obsazených pracovních míst. S tímto výsledkem se náš kraj v rámci mezikrajského srovnání (bez Hlavního města Prahy) umístil až na 10. místě. Ve venkovském prostoru se hodnota tohoto ukazatele pohybovala hluboko pod krajskou hodnotou, a to v intervalu od 642 ve variantě 4 do 734 ve variantě 5 obsazených pracovních míst na 1 000 zaměstnaných. Ve všech variantách vymezení městského prostoru bylo vykázáno kladné saldo dojížděky a tím pádem přebytek pracovních příležitostí. Maximální hodnota (1 062 pracovních míst na 1 000 zaměstnaných) se nacházela ve variantě 3, minimální (1 049 pracovních míst na 1 000 zaměstnaných) ve variantě 4.

Graf 3.9 Počet pracovních míst na 1 000 zaměstnaných (SLDB 2001)

Tab. 3.9 Počet pracovních míst na 1 000 zaměstnaných (SLDB 2001)

		Varianta / charakteristika venkovského území / území (M - městské, V - venkovské)												měřicí jednotka: počet	
		1		2		3		4		5		6			
	Celkem	V = obce do 2 tis. obyvatel		V = obce do 1 tis. obyv. + obce do 3 tis. obyv. s hustotou menší než 100 obyv. na 1 km ²		V = obce do 1 tis. obyv. + obce do 3 tis. obyv. s hustotou menší než 150 obyv. na 1 km ²		V = obce, které neměly k 31. 12. 2006 statut města		V = obce, které nejsou obcemi s pověřeným obecním úřadem		V = obce do 2 tis. obyvatel bez obcí v zázemí krajských měst			
		M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V		
ČR celkem	hodnota	1 118,03	619,33	1 103,90	615,00	1 118,86	630,97	1 137,68	622,69	1 156,58	653,14	1 104,79	613,61		
	odchylka (+/-)	123,23	-375,48	109,10	-379,80	124,06	-363,83	142,88	-372,11	161,78	-341,66	109,99	-381,19		
ČR bez Hl. m. Prahy	hodnota	1 097,03	619,33	1 080,93	615,00	1 097,78	630,97	1 119,76	622,69	1 141,55	653,14	1 081,97	613,61		
	odchylka (+/-)	135,07	-342,63	118,98	-346,96	135,82	-330,98	157,80	-339,26	179,60	-308,81	120,01	-348,35		
Středočeský	hodnota	1 058,21	607,40	1 023,19	592,80	1 037,50	614,49	1 068,23	620,94	1 102,77	641,24	1 022,19	587,62		
	odchylka (+/-)	180,93	-269,88	145,91	-284,48	160,22	-262,79	190,95	-256,34	225,49	-236,04	144,91	-289,66		
Jihočeský	hodnota	1 119,50	663,07	1 127,24	686,03	1 130,96	691,33	1 127,93	663,03	1 146,97	688,15	1 100,06	670,91		
	odchylka (+/-)	142,73	-313,70	150,47	-290,74	154,19	-285,44	151,16	-313,74	170,19	-288,62	123,29	-305,86		
Plzeňský	hodnota	1 142,59	618,43	1 139,56	633,86	1 141,26	637,53	1 141,63	613,44	1 158,37	660,36	1 098,92	628,65		
	odchylka (+/-)	165,07	-359,09	162,04	-343,66	163,74	-339,99	164,11	-364,08	180,85	-317,16	121,41	-348,86		
Karlovarský	hodnota	961,17	1 006,98	969,35	970,87	966,84	980,42	957,61	1 027,50	974,54	958,66	963,75	997,70		
	odchylka (+/-)	-8,47	37,33	-0,30	1,23	-2,80	10,77	-12,03	57,86	4,89	-10,99	-5,90	28,05		
Ústecký	hodnota	1 008,66	713,23	1 009,26	710,54	1 013,77	714,76	1 017,64	694,31	1 035,58	733,76	1 006,48	718,38		
	odchylka (+/-)	51,43	-244,00	52,03	-246,70	56,53	-242,48	60,40	-262,92	78,35	-223,48	49,24	-238,86		
Liberecký	hodnota	1 058,25	658,88	1 054,12	660,13	1 062,10	672,72	1 048,95	642,23	1 065,44	734,29	1 056,75	658,77		
	odchylka (+/-)	90,31	-309,05	86,19	-307,80	94,17	-295,21	81,02	-325,71	97,51	-233,64	88,82	-309,17		
Královéhradecký	hodnota	1 126,09	672,63	1 131,40	650,95	1 143,89	653,77	1 139,58	651,42	1 136,69	697,82	1 116,90	677,29		
	odchylka (+/-)	135,06	-318,40	140,38	-340,08	152,86	-337,25	148,56	-339,60	145,66	-293,21	125,88	-313,74		
Pardubický	hodnota	1 189,46	580,24	1 178,05	551,51	1 189,58	588,22	1 188,56	596,41	1 206,90	612,05	1 182,59	558,59		
	odchylka (+/-)	217,67	-391,55	206,25	-420,28	217,78	-383,57	216,77	-375,39	235,11	-359,74	210,79	-413,20		
Vysočina	hodnota	1 161,83	638,92	1 154,11	639,02	1 165,77	649,91	1 167,71	626,58	1 182,97	646,83	1 155,21	631,04		
	odchylka (+/-)	207,57	-315,34	199,85	-315,24	211,51	-304,35	213,44	-327,68	228,71	-307,43	200,95	-323,22		
Jihomoravský	hodnota	1 172,13	535,77	1 126,21	515,40	1 176,44	547,10	1 229,43	558,80	1 265,97	578,77	1 145,03	532,76		
	odchylka (+/-)	176,92	-459,45	130,99	-479,82	181,22	-448,12	234,21	-436,41	270,76	-416,44	149,82	-462,45		
Olomoucký	hodnota	1 169,63	569,07	1 115,48	578,38	1 165,62	589,04	1 216,88	612,43	1 245,67	612,89	1 154,23	570,71		
	odchylka (+/-)	195,34	-405,22	141,19	-395,91	191,33	-385,25	242,59	-361,86	271,38	-361,40	179,94	-403,58		
Zlínský	hodnota	1 158,06	506,36	1 131,33	535,47	1 178,74	528,43	1 233,57	536,18	1 245,91	585,66	1 158,45	498,02		
	odchylka (+/-)	180,00	-471,70	153,27	-442,59	200,68	-449,63	255,51	-441,88	267,85	-392,40	180,39	-480,04		
Moravskoslezský	hodnota	1 021,48	657,10	1 015,29	547,38	1 016,06	674,90	1 065,37	642,84	1 080,68	656,74	1 014,21	631,88		
	odchylka (+/-)	52,76	-311,63	46,57	-421,35	47,33	-293,82	96,64	-325,89	111,96	-311,99	45,48	-336,85		

3.10. Zaměstnaní v zemědělství, lesnictví a rybolovu

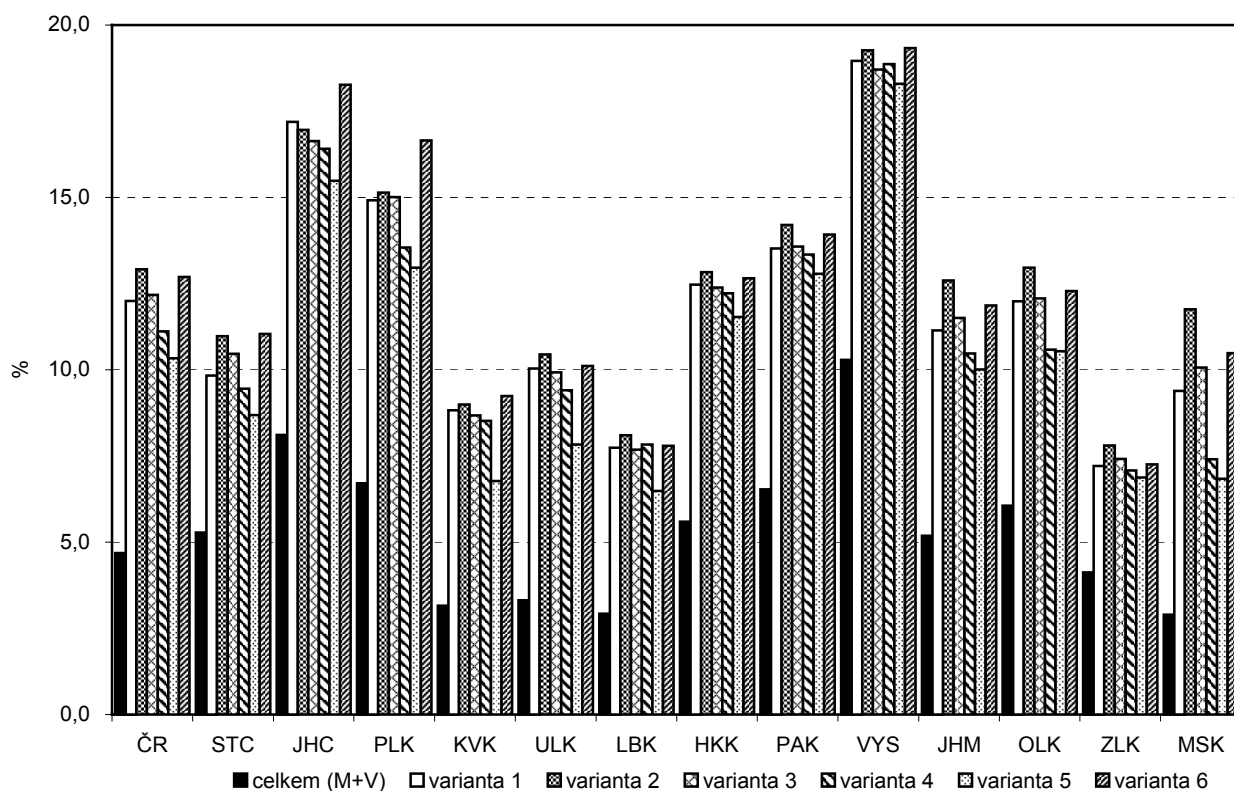
Ukazatel 10	Podíl zaměstnaných v odvětví zemědělství, lesnictví a chovu ryb (SLDB 2001)
Popis	Podíl počtu zaměstnaných v odvětví zemědělství, lesnictví a rybolov na celkovém počtu zaměstnaných se zjištěným odvětvím zaměstnání podle místa bydliště. U žen na mateřské dovolené podle posledního vykonávaného zaměstnání.
Zdroj	Sčítání lidu, domů a bytů k 1. 3. 2001

V České republice se v roce 2001 podíleli zaměstnaní v zemědělství, lesnictví a rybolovu na celkové zaměstnanosti 4,68 % (5,26 % v České republice bez Hlavního města Prahy). Ve venkovském prostoru byl tento podíl v závislosti na zvolené variantě v rozmezí od 10,33 % ve variantě 5 až po 12,92 % ve variantě 2. U všech krajů je nejnižší podíl zaměstnaných v zemědělství ve variantě 5, naproti tomu v osmi krajích jsou nejvyšší hodnoty ve variantě 2 a ve zbývajících pěti u varianty 6 (kraj Středočeský, Jihočeský, Plzeňský, Karlovarský a Vysočina). V těchto krajích se řadí varianta 2 na druhé místo s výjimkou Jihočeského kraje, kde se před tuto variantu ještě řadí varianta 1.

Podíl zaměstnaných v zemědělství se v městském prostředí celé České republiky pohybuje od 2,00 % ve variantě 5 (obce se sídlem pověřeného úřadu) po 2,37 % ve variantě 6 (obce s více než 2 000 obyvateli plus obce v zázemí krajských měst). U České republiky bez Hlavního města Prahy je rozpětí od 2,31 % po 2,70 %.

Liberecký kraj se vyznačuje svým průmyslovým charakterem, zaměstnanost v zemědělství, lesnictví a chovu ryb se tedy pohybuje na velice nízké úrovni. Při Sčítání lidu, domů a bytů v roce 2001 dosáhl podíl zaměstnaných v tomto odvětví pouhých 2,93 %, tj. o 1,75 procentního bodu pod republikovým průměrem a dokonce o 7,36 procentních bodů pod (v rámci mezikrajského srovnání maximální) hodnotou tohoto ukazatele v kraji Vysočina. Nižší podíl vykázal již pouze Moravskoslezský kraj. Výsledné hodnoty zaměstnanosti v zemědělství se v jednotlivých variantách venkovského prostoru pohybují v intervalu od 6,48 % ve variantě 5 do 8,11 % ve variantě 2. Podíl zaměstnaných v zemědělství se v městském prostředí v kraji pohybuje v intervalu od 1,42 % ve variantě 3 do 1,71 % ve variantě 4.

Graf 3.10 Podíl zaměstnaných v odvětví zemědělství, lesnictví a chovu ryb (SLDB 2001)

Tab. 3.10 Podíl zaměstnaných v odvětví zemědělství, lesnictví a chovu ryb na zaměstnaných se zjištěným odvětvím celkem

měřicí jednotka: %

Varianta / charakteristika venkovského území / území (M - městské, V - venkovské)														
1		2		3		4		5		6				
V = obce do 2 tis. obyvatel		V = obce do 1 tis. obyv. + obce do 3 tis. obyv. s hustotou menší než 100 obyv. na 1 km ²		V = obce do 1 tis. obyv. + obce do 3 tis. obyv. s hustotou menší než 150 obyv. na 1 km ²		V = obce, které neměly k 31. 12. 2006 statut města		V = obce, které nejsou obcemi s pověřeným obecním úřadem		V = obce do 2 tis. obyvatel bez obcí v zázemí krajských měst				
M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V			
Celkem	hodnota	2,28	12,00	2,32	12,92	2,12	12,17	2,21	11,11	2,00	10,33	2,37	12,70	
	odchylka (+/-)	-2,40	7,32	-2,37	8,23	-2,56	7,49	-2,48	6,43	-2,68	5,65	-2,32	8,01	
ČR bez Hl. m. Prahy	hodnota	2,61	12,00	2,64	12,92	2,42	12,17	2,54	11,11	2,31	10,33	2,70	12,70	
	odchylka (+/-)	-2,65	6,74	-2,62	7,66	-2,83	6,91	-2,72	5,86	-2,95	5,08	-2,56	7,44	
Středočeský	hodnota	2,23	9,83	2,34	10,98	2,11	10,46	2,17	9,46	2,02	8,69	2,38	11,04	
	odchylka (+/-)	-3,05	4,55	-2,94	5,70	-3,18	5,18	-3,11	4,17	-3,27	3,41	-2,90	5,76	
Jihočeský	hodnota	4,00	17,20	3,55	16,96	3,52	16,64	4,13	16,42	3,77	15,49	4,04	18,28	
	odchylka (+/-)	-4,12	9,08	-4,57	8,85	-4,60	8,52	-3,99	8,30	-4,34	7,37	-4,08	10,16	
Plzeňský	hodnota	2,94	14,91	2,73	15,14	2,70	15,01	3,63	13,55	3,15	12,97	3,26	16,65	
	odchylka (+/-)	-3,77	8,21	-3,98	8,43	-4,00	8,30	-3,08	6,85	-3,56	6,26	-3,45	9,94	
Karlovarský	hodnota	1,89	8,83	1,77	9,00	1,75	8,68	2,06	8,52	1,57	6,77	1,90	9,23	
	odchylka (+/-)	-1,27	5,67	-1,39	5,84	-1,42	5,52	-1,10	5,36	-1,59	3,61	-1,26	6,07	
Ústecký	hodnota	1,90	10,04	1,82	10,45	1,78	9,92	1,93	9,40	1,73	7,84	1,92	10,11	
	odchylka (+/-)	-1,41	6,72	-1,50	7,13	-1,54	6,61	-1,39	6,09	-1,58	4,52	-1,40	6,80	
Liberecký	hodnota	1,53	7,74	1,48	8,11	1,42	7,68	1,71	7,83	1,45	6,48	1,54	7,79	
	odchylka (+/-)	-1,40	4,81	-1,45	5,18	-1,51	4,75	-1,22	4,90	-1,48	3,55	-1,39	4,86	
Královéhradecký	hodnota	2,69	12,47	2,62	12,84	2,53	12,39	2,70	12,23	2,65	11,53	2,77	12,66	
	odchylka (+/-)	-2,90	6,88	-2,97	7,24	-3,07	6,80	-2,89	6,63	-2,94	5,94	-2,82	7,07	
Pardubický	hodnota	2,65	13,52	2,78	14,20	2,54	13,58	2,61	13,35	2,46	12,79	2,77	13,92	
	odchylka (+/-)	-3,87	6,99	-3,75	7,67	-3,99	7,05	-3,92	6,82	-4,07	6,26	-3,76	7,39	
Vysočina	hodnota	4,59	18,96	4,61	19,27	4,45	18,71	4,71	18,87	4,35	18,30	4,67	19,34	
	odchylka (+/-)	-5,70	8,67	-5,68	8,98	-5,84	8,42	-5,58	8,58	-5,94	8,01	-5,62	9,05	
Jihomoravský	hodnota	2,91	11,14	3,18	12,59	2,64	11,50	2,36	10,47	2,06	10,01	3,04	11,87	
	odchylka (+/-)	-2,28	5,95	-2,01	7,40	-2,55	6,31	-2,83	5,28	-3,13	4,82	-2,15	6,68	
Olomoucký	hodnota	3,19	11,99	3,60	12,97	3,08	12,07	3,03	10,59	2,70	10,54	3,28	12,28	
	odchylka (+/-)	-2,87	5,93	-2,46	6,91	-2,98	6,01	-3,03	4,53	-3,36	4,48	-2,78	6,22	
Zlínský	hodnota	2,95	7,21	2,86	7,81	2,67	7,42	2,42	7,08	2,25	6,88	2,96	7,26	
	odchylka (+/-)	-1,17	3,09	-1,27	3,68	-1,46	3,29	-1,71	2,95	-1,88	2,75	-1,17	3,13	
Moravskoslezský	hodnota	1,80	9,39	1,92	11,76	1,74	10,06	1,56	7,41	1,48	6,84	1,88	10,48	
	odchylka (+/-)	-1,10	6,49	-0,98	8,86	-1,16	7,16	-1,34	4,51	-1,42	3,94	-1,03	7,58	

3.11. Míra nezaměstnanosti

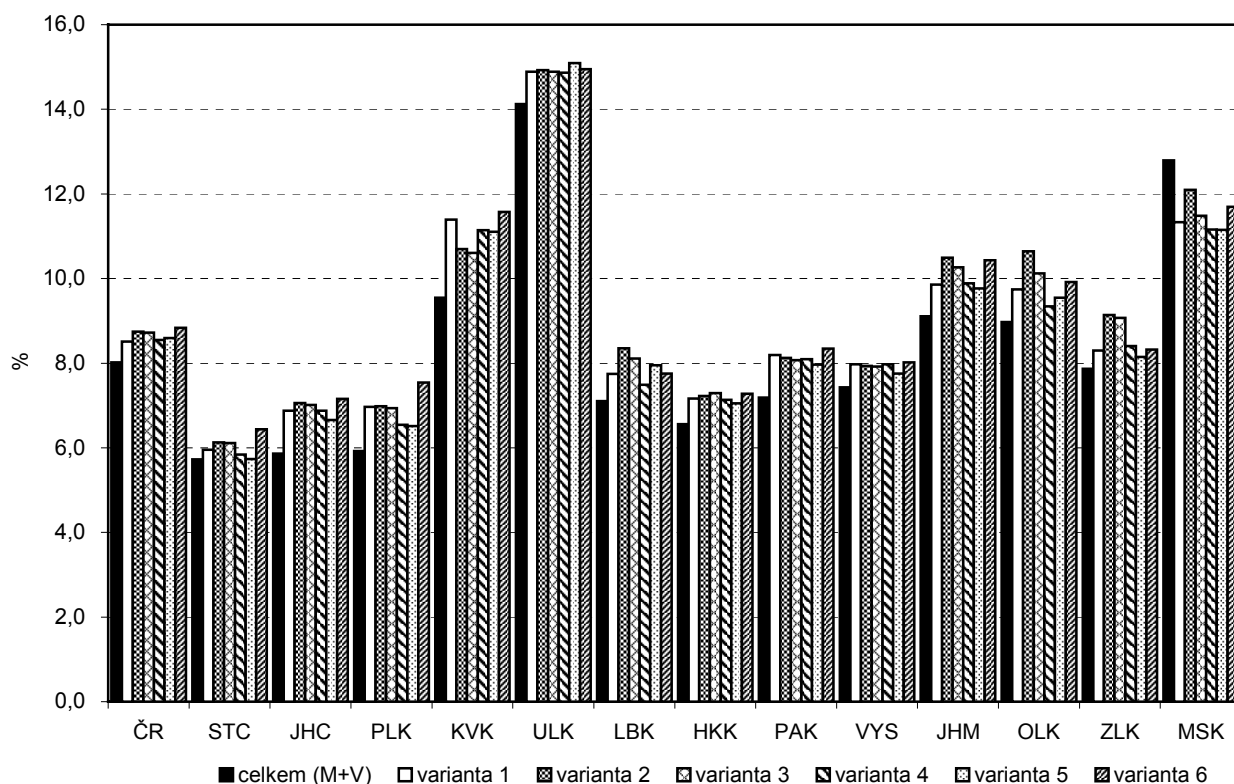
Ukazatel 11	Míra nezaměstnanosti k 31. 12. 2006
Popis	Míra nezaměstnanosti je zde vypočtena jako poměr počtu dosažitelných uchazečů (schopných nastoupit do zaměstnání) evidovaných na úřadech práce ke konci roku 2006 k počtu ekonomicky aktivních zjištěných při sčítání lidu 2001.
Zdroj	Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR; Sčítání lidu, domů a bytů k 1. 3. 2001

V posledních letech lze sledovat klesající trend ve vývoji počtu uchazečů o zaměstnání a tedy i míry nezaměstnanosti. Ke konci roku 2006 činila za celou Českou republiku 8,02 % (v ČR bez Hlavního města Prahy 8,70 %). Ve všech krajích kromě Moravskoslezského se u všech šesti variant vymezení venkova projevuje vždy vyšší míra nezaměstnanosti ve venkovském prostoru oproti městskému. Méně příznivá situace na trhu práce na venkově souvisí nejen s omezenou nabídkou volných pracovních míst, ale často i se zhoršenou dopravní obslužností či nižší flexibilitou a vzdělaností obyvatel. Největší převaha míry nezaměstnanosti ve venkovském oproti městskému prostoru je typická (téměř ve všech variantách) pro Karlovarský kraj, naopak nejmenší rozdíly nacházíme v tomto ohledu ve Středočeském kraji (vliv Hlavního města Prahy). Specifické postavení Moravskoslezského kraje je dáno vysokou nezaměstnaností ve významných městských centrech související s restrukturalizací průmyslové výroby (především těžebního průmyslu).

Míra nezaměstnanosti ve venkovském prostoru se na úrovni celé ČR pohybuje od 8,51 % ve variantě 1 až do 8,84 % u varianty 6. V devíti ze třinácti srovnávaných krajů nacházíme nejnižší míru nezaměstnanosti na venkově vždy ve variantě 5. Naopak maximálních hodnot dosahuje míra nezaměstnanosti ve venkovském prostoru nejčastěji ve variantě 6 a 2. V městském prostoru na úrovni celé ČR dosahuje míra nezaměstnanosti hodnot od 7,75 % ve variantě 5 až do 7,86 % ve variantě 1. Pokud eliminujeme vliv Hlavního města Prahy, pak se toto rozpětí významně posouvá, a to na hodnoty 8,65 % až 8,77 %.

Míra nezaměstnanosti v Libereckém kraji (7,10 % ke konci roku 2006) leží dlouhodobě pod celorepublikovou hodnotou a ke sledovanému datu dosáhla páté nejlepší pozice mezi 13 kraji, bez Hlavního města Prahy. Ve venkovském prostoru přitom nabývá hodnot od 7,49 % ve variantě 4 do 8,35 % ve variantě 2. V rámci vymezeného městského prostoru se pak míra nezaměstnanosti v kraji pohybuje v intervalu od 6,75 % shodně ve dvou variantách 2 a 5 do 7,00 % ve variantě 4.

Graf 3.11 Míra nezaměstnanosti k 31. 12. 2006

Tab. 3.11 Míra nezaměstnanosti k 31. 12. 2006

měřící jednotka: %

Varianta / charakteristika venkovského území / území (M - městské, V - venkovské)															
	Celkem	1		2		3		4		5		6			
		V = obce do 2 tis. obyvatel		V = obce do 1 tis. obyv. + obce do 3 tis. obyv. s hustotou menší než 100 obyv. na 1 km ²		V = obce do 1 tis. obyv. + obce do 3 tis. obyv. s hustotou menší než 150 obyv. na 1 km ²		V = obce, které neměly k 31. 12. 2006 statut města		V = obce, které nejsou obcemi s pověřeným obecním úřadem		V = obce do 2 tis. obyvatel bez obcí v zázemí krajských měst			
		M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V		
ČR celkem	hodnota	7,86	8,51	7,81	8,74	7,78	8,72	7,82	8,55	7,75	8,60	7,78	8,84		
	odchylka (+/-)	-0,16	0,49	-0,21	0,72	-0,24	0,70	-0,20	0,53	-0,27	0,58	-0,24	0,82		
ČR bez Hl. m. Prahy	hodnota	8,77	8,51	8,68	8,74	8,69	8,72	8,77	8,55	8,76	8,60	8,65	8,84		
	odchylka (+/-)	0,07	-0,19	-0,02	0,04	-0,01	0,02	0,07	-0,15	0,06	-0,10	-0,05	0,14		
Středočeský	hodnota	5,57	5,95	5,52	6,13	5,49	6,11	5,64	5,84	5,72	5,73	5,37	6,44		
	odchylka (+/-)	-0,15	0,23	-0,21	0,40	-0,24	0,39	-0,09	0,12	-0,01	0,01	-0,36	0,71		
Jihočeský	hodnota	5,40	6,87	5,24	7,06	5,24	7,01	5,37	6,88	5,40	6,65	5,34	7,16		
	odchylka (+/-)	-0,46	1,01	-0,62	1,19	-0,63	1,15	-0,49	1,01	-0,47	0,79	-0,53	1,29		
Plzeňský	hodnota	5,45	6,97	5,43	6,98	5,44	6,94	5,65	6,54	5,59	6,51	5,36	7,54		
	odchylka (+/-)	-0,48	1,04	-0,50	1,05	-0,49	1,01	-0,28	0,62	-0,33	0,59	-0,56	1,61		
Karlovarský	hodnota	9,12	11,39	9,27	10,69	9,27	10,61	9,21	11,14	8,84	11,10	9,11	11,58		
	odchylka (+/-)	-0,43	1,84	-0,28	1,15	-0,28	1,06	-0,34	1,59	-0,70	1,56	-0,44	2,03		
Ústecký	hodnota	13,96	14,89	13,95	14,92	13,94	14,89	13,95	14,87	13,78	15,09	13,95	14,94		
	odchylka (+/-)	-0,16	0,76	-0,17	0,80	-0,18	0,76	-0,17	0,75	-0,34	0,97	-0,17	0,82		
Liberecký	hodnota	6,91	7,74	6,75	8,35	6,78	8,11	7,00	7,49	6,75	7,95	6,91	7,75		
	odchylka (+/-)	-0,19	0,64	-0,35	1,25	-0,32	1,01	-0,10	0,39	-0,35	0,85	-0,19	0,65		
Královéhradecký	hodnota	6,30	7,16	6,28	7,23	6,23	7,29	6,31	7,13	6,31	7,05	6,27	7,28		
	odchylka (+/-)	-0,26	0,60	-0,28	0,67	-0,33	0,73	-0,25	0,57	-0,25	0,49	-0,29	0,72		
Pardubický	hodnota	6,62	8,20	6,73	8,13	6,69	8,07	6,66	8,10	6,68	7,97	6,59	8,34		
	odchylka (+/-)	-0,56	1,01	-0,46	0,94	-0,50	0,88	-0,53	0,91	-0,51	0,78	-0,59	1,16		
Vysočina	hodnota	7,07	7,97	7,11	7,93	7,09	7,92	7,07	7,97	7,19	7,75	7,06	8,02		
	odchylka (+/-)	-0,36	0,54	-0,32	0,50	-0,34	0,49	-0,35	0,54	-0,24	0,33	-0,37	0,59		
Jihomoravský	hodnota	8,82	9,85	8,72	10,49	8,63	10,27	8,69	9,89	8,68	9,77	8,67	10,43		
	odchylka (+/-)	-0,29	0,75	-0,38	1,39	-0,47	1,16	-0,42	0,78	-0,43	0,66	-0,43	1,32		
Olomoucký	hodnota	8,60	9,74	8,37	10,64	8,40	10,12	8,73	9,34	8,54	9,55	8,55	9,92		
	odchylka (+/-)	-0,37	0,77	-0,60	1,67	-0,58	1,15	-0,25	0,37	-0,43	0,58	-0,42	0,95		
Zlínský	hodnota	7,71	8,30	7,43	9,14	7,33	9,07	7,56	8,40	7,68	8,15	7,70	8,32		
	odchylka (+/-)	-0,16	0,42	-0,44	1,27	-0,54	1,20	-0,31	0,53	-0,19	0,28	-0,17	0,45		
Moravskoslezský	hodnota	13,03	11,34	12,87	12,09	13,00	11,48	13,25	11,16	13,36	11,15	12,93	11,69		
	odchylka (+/-)	0,24	-1,45	0,08	-0,70	0,20	-1,31	0,46	-1,63	0,57	-1,64	0,14	-1,10		

3.12. Uchazeči o zaměstnání

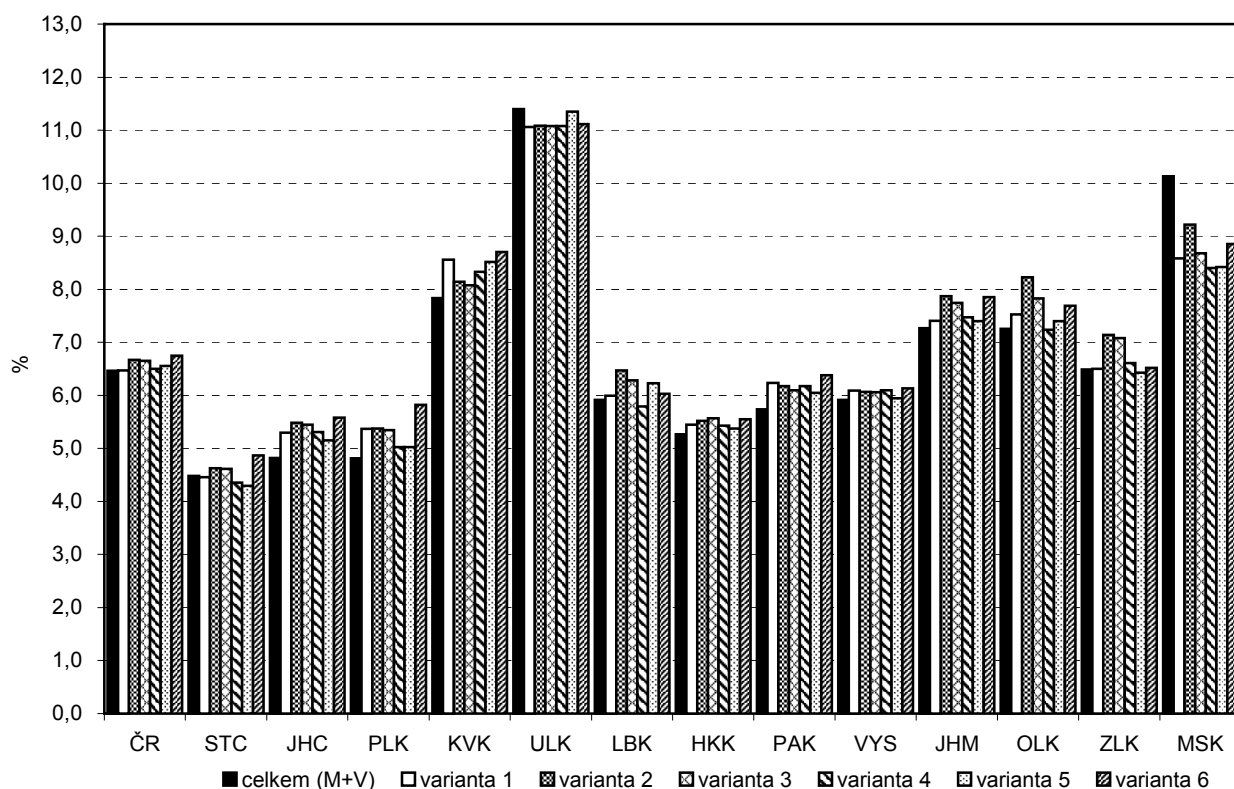
Ukazatel 12	Podíl uchazečů o zaměstnání na obyvatelstvu ve věku 18 – 64 let k 31. 12. 2006
Popis	Podíl celkového počtu uchazečů o zaměstnání evidovaných na úřadech práce ke konci roku 2006 na počtu obyvatel ve věku 18 – 64 let ke konci roku 2006.
Zdroj	Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR; Český statistický úřad

Pro hodnocení situace na trhu práce ve vnitroregionálním pohledu je obvykle využívána míra nezaměstnanosti, jejímž základem je počet ekonomicky aktivních zjištěných při Sčítání lidu, domů a bytů 2001 (viz předchozí ukazatel). V regionech, kde od posledního sčítání došlo k relativně větším změnám počtu obyvatel, však může být hodnota tohoto ukazatele částečně zkreslená. Pro eliminaci této skutečnosti a za účelem rozšíření pohledu na problematiku nezaměstnanosti je zde proto využito poměrování aktuálního počtu uchazečů o zaměstnání s aktuálním počtem obyvatel ve věku předpokládané ekonomické aktivity. Uvedený výpočet je proveden s vědomím, že mezi obyvatelstvem ve věku 18 – 64 let je zahrnuto i malé procento ekonomicky neaktivních osob (např. studenti, osoby na rodičovské dovolené, příjemci invalidních důchodů, osoby ve starobním důchodu včetně předčasných apod.).

Podíl uchazečů o zaměstnání na obyvatelstvu ve věku 18 – 64 let ve venkovském prostoru se na úrovni celé České republiky pohybuje od 6,47 % u varianty 1 až do 6,75 % u varianty 6. Ve většině krajů nacházíme ve venkovském prostoru podíl uchazečů vyšší oproti městskému. Výjimku tvoří především Moravskoslezský a Ústecký kraj, tj. regiony postižené restrukturalizací průmyslové výroby v městských centrech. Venkovský prostor se zde vyznačuje příznivějšími podmínkami na trhu práce ve všech variantách svého vymezení. V městském prostoru na úrovni celé České republiky dosahuje sledovaný ukazatel hodnot od 6,38 % ve variantě 6 až do 6,46 % ve variantě 1. Pokud vyloučíme vliv specifického postavení Hlavního města Prahy, pak se toto rozpětí posouvá na hodnoty 7,07 % až 7,25 %.

Podíl uchazečů o zaměstnání na obyvatelstvu ve věku 18 – 64 let se v Libereckém kraji k 31. 12. 2006 (5,91 %) nacházel o 0,56 procentního bodu pod celorepublikovým průměrem a zároveň spolu s krajem Vysočina se náš kraj umístil na 6. – 7. místě v mezikrajském srovnání, bez Hlavního města Prahy. Ve venkovském prostoru sledovaný ukazatel nabývá hodnot v intervalu od 5,80 % ve variantě 4 do 6,47 % ve variantě 2, tedy ve stejných variantách vymezení venkovského prostoru jako u hodnocení ukazatele míra nezaměstnanosti. V rámci vymezeného městského prostoru se podíl uchazečů v kraji pohybuje v intervalu od 5,74 % ve variantě 2 do 5,94 % ve variantě 4.

Graf 3.12 Podíl uchazečů o zaměstnání celkem na obyvatelstvu ve věku 18 - 64 let k 31. 12. 2006

Tab. 3.12 Podíl uchazečů o zaměstnání celkem na obyvatelstvu ve věku 18 - 64 let k 31. 12. 2006

měřicí jednotka: %

		Varianta / charakteristika venkovského území / území (M - městské, V - venkovské)											
		1		2		3		4		5		6	
		V = obce do 2 tis. obyvatel		V = obce do 1 tis. obyv. + obce do 3 tis. obyv. s hustotou menší než 100 obyv. na 1 km ²		V = obce do 1 tis. obyv. + obce do 3 tis. obyv. s hustotou menší než 150 obyv. na 1 km ²		V = obce, které neměly k 31. 12. 2006 statut města		V = obce, které nejsou obcemi s pověřeným obecním úřadem		V = obce do 2 tis. obyvatel bez obcí v zázemí krajských měst	
	Celkem	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V
		hodnota	odchylka (+/-)	hodnota	odchylka (+/-)	hodnota	odchylka (+/-)	hodnota	odchylka (+/-)	hodnota	odchylka (+/-)	hodnota	odchylka (+/-)
ČR celkem	6,47	6,46	6,47	6,40	6,67	6,40	6,65	6,45	6,50	6,42	6,56	6,38	6,75
	-	-0,00	0,00	-0,06	0,20	-0,07	0,18	-0,01	0,04	-0,05	0,09	-0,09	0,28
ČR bez Hl. m. Prahy	6,98	7,20	6,47	7,10	6,67	7,13	6,65	7,22	6,50	7,25	6,56	7,07	6,75
	-	0,22	-0,51	0,11	-0,32	0,15	-0,33	0,24	-0,48	0,27	-0,43	0,09	-0,24
Středočeský	4,48	4,50	4,46	4,40	4,63	4,40	4,62	4,59	4,36	4,68	4,30	4,28	4,87
	-	0,02	-0,03	-0,08	0,15	-0,09	0,13	0,10	-0,13	0,20	-0,19	-0,20	0,39
Jihočeský	4,82	4,58	5,30	4,44	5,49	4,45	5,45	4,56	5,31	4,60	5,15	4,49	5,58
	-	-0,24	0,48	-0,37	0,67	-0,37	0,63	-0,26	0,49	-0,22	0,33	-0,33	0,76
Plzeňský	4,81	4,54	5,37	4,53	5,38	4,54	5,35	4,71	5,03	4,68	5,03	4,44	5,82
	-	-0,27	0,56	-0,28	0,56	-0,27	0,53	-0,10	0,21	-0,13	0,21	-0,37	1,01
Karlovarský	7,84	7,65	8,56	7,76	8,14	7,77	8,08	7,72	8,33	7,50	8,52	7,63	8,71
	-	-0,19	0,72	-0,08	0,30	-0,07	0,24	-0,12	0,49	-0,34	0,68	-0,21	0,87
Ústecký	11,40	11,48	11,06	11,47	11,09	11,48	11,08	11,48	11,08	11,42	11,35	11,46	11,12
	-	0,08	-0,33	0,07	-0,31	0,08	-0,32	0,08	-0,32	0,02	-0,05	0,06	-0,28
Liberecký	5,91	5,89	6,00	5,74	6,47	5,79	6,28	5,94	5,80	5,77	6,23	5,88	6,03
	-	-0,03	0,08	-0,17	0,55	-0,13	0,37	0,03	-0,12	-0,14	0,32	-0,04	0,11
Královéhradecký	5,27	5,19	5,45	5,16	5,52	5,12	5,57	5,19	5,43	5,21	5,38	5,15	5,55
	-	-0,08	0,18	-0,11	0,25	-0,15	0,30	-0,08	0,16	-0,06	0,11	-0,12	0,28
Pardubický	5,74	5,44	6,23	5,51	6,18	5,51	6,10	5,46	6,18	5,52	6,05	5,39	6,38
	-	-0,30	0,49	-0,23	0,44	-0,22	0,36	-0,27	0,44	-0,22	0,31	-0,35	0,64
Vysočina	5,91	5,79	6,09	5,81	6,06	5,81	6,06	5,79	6,09	5,89	5,94	5,77	6,13
	-	-0,12	0,18	-0,10	0,15	-0,11	0,15	-0,12	0,18	-0,02	0,03	-0,14	0,22
Jihomoravský	7,27	7,21	7,41	7,09	7,87	7,06	7,75	7,15	7,47	7,18	7,40	7,06	7,85
	-	-0,06	0,14	-0,18	0,61	-0,21	0,48	-0,12	0,20	-0,09	0,13	-0,21	0,59
Olomoucký	7,26	7,12	7,52	6,89	8,23	6,95	7,83	7,27	7,24	7,14	7,40	7,05	7,69
	-	-0,14	0,27	-0,37	0,97	-0,30	0,57	0,02	-0,02	-0,12	0,14	-0,21	0,43
Zlínský	6,49	6,48	6,50	6,24	7,14	6,20	7,08	6,41	6,61	6,53	6,42	6,48	6,52
	-	-0,01	0,01	-0,24	0,65	-0,29	0,59	-0,07	0,12	0,05	-0,06	-0,01	0,03
Moravskoslezský	10,13	10,40	8,58	10,23	9,22	10,37	8,68	10,66	8,40	10,76	8,42	10,30	8,85
	-	0,27	-1,55	0,10	-0,91	0,24	-1,45	0,53	-1,73	0,63	-1,71	0,18	-1,27

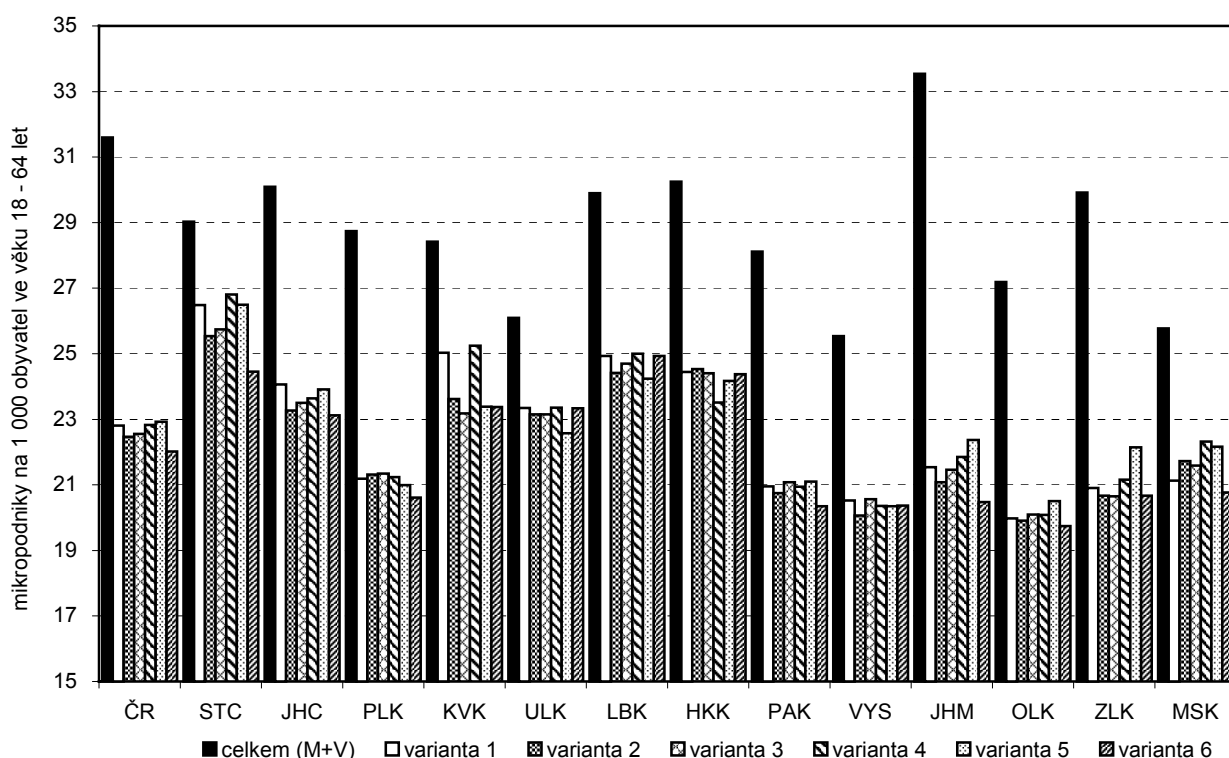
3.13. Mikropodniky

Ukazatel 13	Mikropodniky (1 – 9 zaměstnanců) na 1 000 obyvatel ve věku 18 – 64 let k 31. 12. 2006
Popis	Počet ekonomických subjektů s 1 až 9 zaměstnanci a sídlem na příslušném území byl vztažen na 1 000 obyvatel ve věku 18 – 64 let. Jedná se o ekonomické subjekty zapsané v Registru ekonomických subjektů ČSÚ, které jsou klasifikovány podle počtu zaměstnanců ve smyslu zákona č. 47/2002 Sb., o malém a středním podnikání, a to bez ohledu na odvětví jejich činnosti.
Zdroj	Český statistický úřad (Registr ekonomických subjektů)

Malé a střední podniky tvoří významnou část tržní ekonomiky. Základem definice malého a středního podniku je počet zaměstnaných do 250 osob. Tyto podniky se dále člení na drobné – do 9 zaměstnanců, malé – od 10 do 49 a střední – od 50 do 249 zaměstnanců. Kategorii drobných jsme hodnotili pro jednotlivé varianty vymezení jako tzv. mikropodniky. Tato skupina podniků je nejpočetnější a je v nich zaměstnáno zhruba tolik osob, co v malých a středních dohromady. Jejich počet v České republice po roce 2000 vykazoval poměrně stabilní stav s menšími výkyvy. Drobní podnikatelé tak v ČR představovali ke konci roku 2006 ve venkovském prostoru téměř vyrovnaný podíl u všech šesti variant, který se pohyboval mezi 22 a 23 mikropodniky na 1 000 obyvatel ve věku 18 – 64 let. Tento počet dosáhl více než dvou třetin úrovně městského prostoru v ČR bez Hl. města Prahy (31 až 32 subjektů) a žádná varianta nevybočovala. Na území celé republiky to bylo ještě o další 3 až 4 mikropodniky v relativním vyjádření více. Z uvedeného vyplývá, že venkovský prostor hraje významnou roli v oblasti malého a středního podnikání a jeho rozvoj přispívá i k rozvoji venkova jako takového.

V mezikrajském srovnání však existují rozdíly, které souvisejí i s celkovou organizační strukturou kraje. Jihomoravský kraj měl celkový počet mikropodniků relativně nejvyšší a jako jediný kraj překročil průměr za ČR, i když jen o 2 mikropodniky. Z pohledu venkovského prostoru bylo k 31. 12. 2006 registrováno relativně nejvíce mikropodniků ve Středočeském kraji a nejméně v kraji Olomouckém. I v jednotlivých krajích se potvrdila vyváženost těchto subjektů pro všechny varianty jako za celou Českou republiku. V Libereckém kraji připadlo na 1 000 obyvatel ve věku 18 – 64 let celkem 30 subjektů, tento výsledek (po zaokrouhlení) byl dosažen i v dalších třech krajích – Jihočeském, Královéhradeckém a Zlínském. Počtem 24 – 25 mikropodniků na 1 000 obyvatel uvedené věkové skupiny v jednotlivých variantách venkovského prostoru byly překročeny jak hodnoty za celou Českou republiku, tak hodnoty České republiky bez Hlavního města Prahy. V případě všech variant městského prostoru se hodnota ukazatele pohybovala v rozmezí 31 – 32 mikropodniků.

Graf 3.13 Mikropodniky (1 – 9 zaměstnanců) na 1 000 obyvatel ve věku 18 – 64 let k 31. 12. 2006

Tab. 3.13 Mikropodniky (1 - 9 zaměstnanců) na 1 000 obyvatel ve věku 18 - 64 let k 31. 12. 2006

měříci jednotka: počet

		Varianta / charakteristika venkovského území / území (M - městské, V - venkovské)													
		1		2		3		4		5		6			
	Celkem	V = obce do 2 tis. obyvatel		V = obce do 1 tis. obyv. + obce do 3 tis. obyv. s hustotou menší než 100 obyv. na 1 km ²		V = obce do 1 tis. obyv. + obce do 3 tis. obyv. s hustotou menší než 150 obyv. na 1 km ²		V = obce, které neměly k 31. 12. 2006 statut města		V = obce, které nejsou obcemi s pověřeným obecním úřadem		V = obce do 2 tis. obyvatel bez obcí v zázemí krajských měst			
		M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V		
		hodnota		hodnota		hodnota		hodnota		hodnota		hodnota			
ČR celkem		31,60	22,81	34,39	22,46	34,89	22,56	35,23	22,83	36,03	22,93	34,54	22,02		
	odchylka (+/-)	-	-8,78	2,79	-9,13	3,29	-9,04	3,63	-8,76	4,43	-8,67	2,95	-9,58		
ČR bez Hl. m. Prahy		28,71	22,81	30,97	22,46	31,38	22,56	31,63	22,83	32,31	22,93	31,14	22,02		
	odchylka (+/-)	-	-5,89	2,26	-6,24	2,67	-6,15	2,92	-5,88	3,60	-5,78	2,43	-6,69		
Středočeský		29,03	26,49	30,92	25,54	31,16	25,74	30,84	26,81	31,69	26,50	31,45	24,46		
	odchylka (+/-)	-	-2,54	1,90	-3,49	2,13	-3,29	1,81	-2,22	2,66	-2,53	2,42	-4,57		
Jihočeský		30,09	24,06	33,93	23,27	33,97	23,51	33,50	23,64	34,10	23,91	33,13	23,12		
	odchylka (+/-)	-	-6,03	3,84	-6,82	3,88	-6,58	3,41	-6,45	4,01	-6,18	3,04	-6,97		
Plzeňský		28,74	21,19	32,45	21,31	32,51	21,34	32,33	21,23	33,44	20,99	31,72	20,61		
	odchylka (+/-)	-	-7,56	3,71	-7,43	3,77	-7,40	3,59	-7,51	4,69	-7,75	2,97	-8,13		
Karlovarský		28,43	25,03	29,72	23,62	29,94	23,18	29,18	25,24	30,93	23,38	29,63	23,38		
	odchylka (+/-)	-	-3,40	1,29	-4,81	1,51	-5,25	0,75	-3,19	2,50	-5,04	1,20	-5,05		
Ústecký		26,09	23,35	26,77	23,16	26,85	23,15	26,79	23,36	27,45	22,58	26,72	23,34		
	odchylka (+/-)	-	-2,75	0,68	-2,94	0,75	-2,94	0,69	-2,73	1,36	-3,51	0,62	-2,76		
Liberecký		29,90	24,93	31,56	24,41	31,70	24,69	31,21	25,00	32,45	24,24	31,43	24,93		
	odchylka (+/-)	-	-4,97	1,66	-5,49	1,80	-5,21	1,31	-4,90	2,55	-5,66	1,53	-4,97		
Královéhradecký		30,25	24,44	32,79	24,53	33,10	24,41	33,43	23,51	33,51	24,17	32,78	24,37		
	odchylka (+/-)	-	-5,81	2,54	-5,72	2,86	-5,84	3,18	-6,74	3,26	-6,08	2,54	-5,88		
Pardubický		28,12	20,95	32,04	20,75	32,51	21,08	32,61	20,95	33,16	21,10	32,40	20,35		
	odchylka (+/-)	-	-7,17	3,92	-7,37	4,39	-7,04	4,49	-7,17	5,04	-7,02	4,28	-7,77		
Vysočina		25,54	20,52	29,19	20,06	29,18	20,56	29,10	20,36	29,61	20,34	28,93	20,37		
	odchylka (+/-)	-	-5,02	3,65	-5,48	3,64	-4,98	3,56	-5,18	4,06	-5,20	3,39	-5,17		
Jihomoravský		33,54	21,54	37,24	21,08	38,84	21,46	40,38	21,86	41,49	22,37	38,13	20,48		
	odchylka (+/-)	-	-12,00	3,69	-12,47	5,30	-12,08	6,84	-11,69	7,95	-11,17	4,59	-13,06		
Olomoucký		27,19	19,97	29,97	19,91	30,97	20,10	32,31	20,08	32,59	20,51	30,75	19,74		
	odchylka (+/-)	-	-7,22	2,78	-7,28	3,78	-7,10	5,11	-7,12	5,40	-6,69	3,55	-7,45		
Zlínský		29,92	20,90	33,38	20,67	34,42	20,65	35,40	21,16	35,65	22,15	33,66	20,67		
	odchylka (+/-)	-	-9,02	3,47	-9,25	4,50	-9,27	5,49	-8,76	5,73	-7,77	3,74	-9,25		
Moravskoslezský		25,77	21,13	26,23	21,73	26,47	21,59	26,83	22,32	27,10	22,16	26,47	20,77		
	odchylka (+/-)	-	-4,64	0,46	-4,04	0,69	-4,18	1,05	-3,45	1,33	-3,61	0,69	-5,00		

3.14. Zemědělská půda

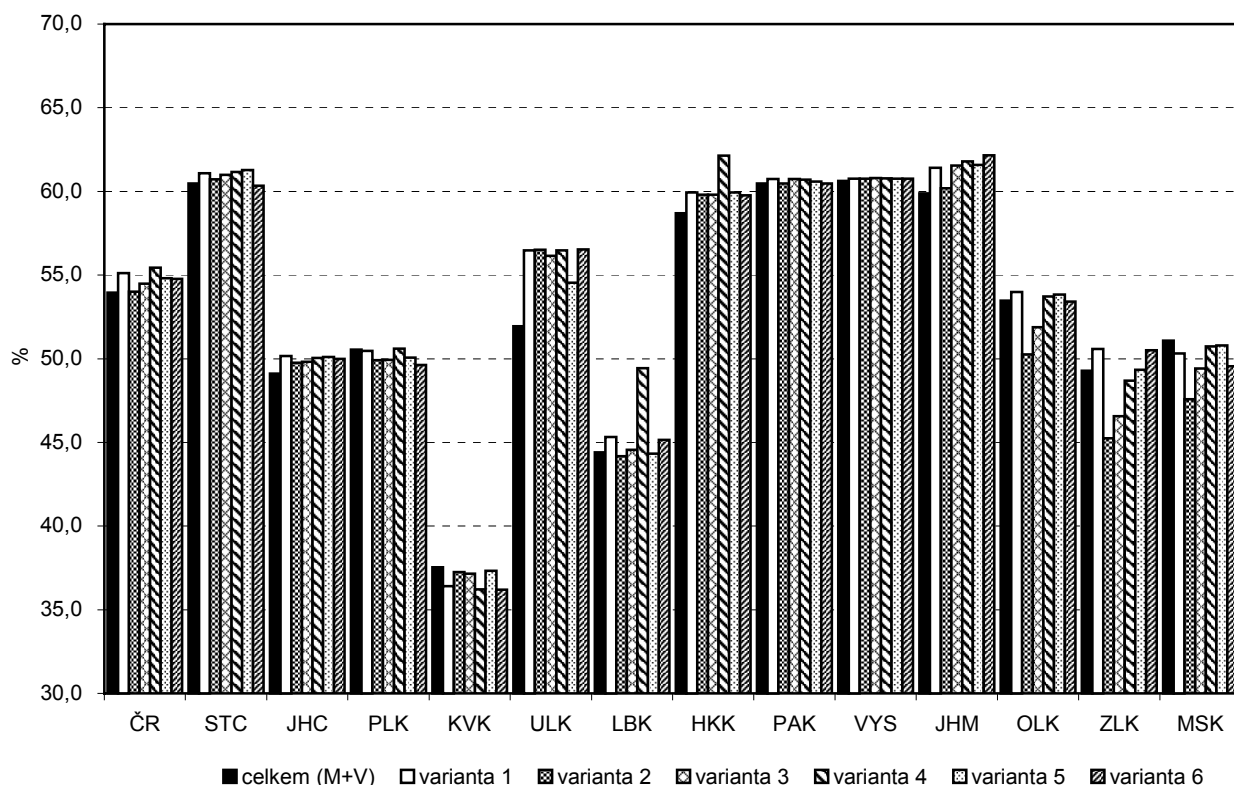
Ukazatel 14	Podíl zemědělské půdy na celkové výměře území k 31. 12. 2006
Popis	Zemědělskou půdu tvoří souhrn druhů pozemků (kultur) sloužících bezprostředně zemědělskému výrobnímu procesu jako základní prostředek, z něhož se získává rostlinná produkce (patří sem orná půda, trvalé travní porosty – louky a pastviny, chmelnice, vinice, zahrady a ovocné sady).
Zdroj	Český úřad zeměměřický a katastrální

V České republice byla k 31. 12. 2006 výměra zemědělské půdy 4 254 406 ha, což odpovídá 53,94 % rozlohy státu. Rozloha zemědělské půdy se velice pozvolna snižuje, vedle toho dochází k nárůstu rozlohy všech ostatních kategorií (lesních, vodních, zastavěných i ostatních ploch). Největší podíl zemědělské půdy je v úrodných oblastech Polabí a jižní Moravy, tedy ve Středočeském, Jihomoravském, Pardubickém a Královéhradeckém kraji a v tradiční zemědělské oblasti na Vysočině. V těchto krajích jsou dosahovány také nejvyšší podíly orné půdy. Vedle toho v horských oblastech v severní části republiky tvoří významnou část zemědělských ploch trvalé travní porosty (Karlovarský a Liberecký kraj).

Jelikož zemědělství se soustředilo do úrodných oblastí v nižších polohách, kde se rovněž vyvíjela města, je v řadě oblastí větší podíl zemědělské půdy v městských oblastech (úrodných zázemí měst), než ve venkovském prostoru. Historicky a přírodním prostředím dané předpoklady přetrvávají i do současnosti. Tato výchylka (větší zastoupení zemědělské půdy v městských oblastech než ve venkovských) je nejvíce patrná v regionech, kde převážnou část venkovského prostoru tvoří méně úrodné, výše položené polohy, z velké části zalesněné, v oblastech, které nebyly tradičně zemědělské, ale významné zastoupení zde měla řemesla, průmyslová výroba a těžba – Moravskoslezský, Karlovarský kraj, ale i Plzeňský či Zlínský kraj. Nejvýraznější rozdíly mezi podílem zemědělské půdy v městském a venkovském prostoru jsou pro všechny varianty vymezení v Ústeckém kraji.

V Libereckém kraji představuje zemědělská půda 44,41 % rozlohy kraje. Téměř 50 % je na zemědělské půdě zastoupena orná půda. Rozdíly mezi jednotlivými variantami vymezení nejsou výrazné. Podíl zemědělské půdy ve venkovském prostoru se pohybuje od 44,18 % ve variantě 2 po 49,43 % ve variantě 4. V rámci vymezeného městského prostoru pak podíl zemědělské půdy na celkové rozloze dosahoval úrovně od 37,52 % ve variantě 4 do 44,99 % ve variantě 2.

Graf 3.14 Podíl zemědělské půdy na celkové výměře území k 31. 12. 2006

Tab. 3.14 Podíl zemědělské půdy na celkové výměře území k 31. 12. 2006

měřicí jednotka: %

		Varianta / charakteristika venkovského území / území (M - městské, V - venkovské)													
		1		2		3		4		5		6			
		V = obce do 2 tis. obyvatel		V = obce do 1 tis. obyv. + obce do 3 tis. obyv. s hustotou menší než 100 obyv. na 1 km ²		V = obce do 1 tis. obyv. + obce do 3 tis. obyv. s hustotou menší než 150 obyv. na 1 km ²		V = obce, které neměly k 31. 12. 2006 statut města		V = obce, které nejsou obcemi s pověřeným obecním úřadem		V = obce do 2 tis. obyvatel bez obcí v zázemí krajských měst			
		M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V		
Celkem	hodnota	53,94	50,72	55,11	53,74	54,02	54,48	49,50	55,45	50,34	54,81	51,94	54,78		
	odchylka (+/-)	-	-3,23	1,16	-0,20	0,07	0,53	-4,44	1,50	-3,60	0,87	-2,00	0,84		
ČR bez Hl. m. Prahy	hodnota	54,02	50,93	55,11	54,03	54,02	54,48	49,70	55,45	50,62	54,81	52,16	54,78		
	odchylka (+/-)	-	-3,09	1,09	0,01	-0,00	0,46	-4,32	1,43	-3,40	0,79	-1,86	0,76		
Středočeský	hodnota	60,47	57,59	61,08	59,50	60,73	61,00	56,99	61,17	54,86	61,28	60,90	60,34		
	odchylka (+/-)	-	-2,88	0,61	-0,97	0,26	0,53	-3,48	0,70	-5,61	0,81	0,43	-0,13		
Jihočeský	hodnota	49,10	45,47	50,17	45,89	49,75	49,81	45,81	50,05	44,76	50,10	46,27	50,00		
	odchylka (+/-)	-	-3,64	1,07	-3,21	0,65	0,71	-3,29	0,95	-4,34	1,00	-2,83	0,89		
Plzeňský	hodnota	50,55	50,90	50,46	53,84	49,91	53,86	49,92	50,60	52,57	50,06	53,27	49,63		
	odchylka (+/-)	-	0,35	-0,08	3,30	-0,63	-0,62	-0,13	0,05	2,02	-0,49	2,72	-0,91		
Karlovarský	hodnota	37,54	39,75	36,40	38,22	37,25	37,16	39,52	36,21	38,27	37,33	40,01	36,20		
	odchylka (+/-)	-	2,21	-1,13	0,68	-0,29	-0,38	1,99	-1,33	0,74	-0,21	2,47	-1,34		
Ústecký	hodnota	51,95	42,16	56,47	40,14	56,51	56,15	42,21	56,48	42,85	54,53	42,49	56,53		
	odchylka (+/-)	-	-9,79	4,52	-11,81	4,56	4,20	-9,73	4,53	-9,10	2,59	-9,45	4,58		
Liberecký	hodnota	44,41	42,30	45,31	44,99	44,18	44,55	37,52	49,43	44,67	44,34	42,74	45,14		
	odchylka (+/-)	-	-2,11	0,90	0,57	-0,23	0,14	-6,89	5,01	0,25	-0,08	-1,67	0,73		
Královéhradecký	hodnota	58,69	54,99	59,94	54,90	59,81	59,80	49,52	62,14	54,39	59,93	55,72	59,76		
	odchylka (+/-)	-	-3,70	1,24	-3,79	1,12	1,11	-9,17	3,45	-4,30	1,24	-2,97	1,07		
Pardubický	hodnota	60,48	59,48	60,74	60,50	60,47	60,74	59,36	60,74	59,95	60,58	60,48	60,48		
	odchylka (+/-)	-	-1,00	0,26	0,02	-0,00	0,26	-0,94	0,22	-0,53	0,10	0,00	-0,00		
Vysočina	hodnota	60,63	60,08	60,76	60,08	60,76	60,80	60,07	60,78	60,02	60,75	60,12	60,77		
	odchylka (+/-)	-	-0,54	0,13	-0,54	0,13	0,17	-0,56	0,15	-0,61	0,12	-0,51	0,14		
Jihomoravský	hodnota	59,87	56,26	61,40	59,30	60,19	61,55	53,16	61,80	52,00	61,59	55,48	62,16		
	odchylka (+/-)	-	-3,62	1,53	-0,57	0,32	1,68	-6,72	1,93	-7,87	1,72	-4,39	2,29		
Olomoucký	hodnota	53,47	52,11	53,98	61,05	50,27	51,88	52,54	53,72	51,71	53,83	53,57	53,42		
	odchylka (+/-)	-	-1,35	0,51	7,58	-3,20	-1,59	-0,93	0,26	-1,76	0,37	0,10	-0,04		
Zlínský	hodnota	49,28	47,51	50,59	56,12	45,24	46,57	50,90	48,69	49,10	49,34	47,64	50,52		
	odchylka (+/-)	-	-1,77	1,31	6,84	-4,04	-2,71	1,62	-0,59	-0,18	0,06	-1,64	1,24		
Moravskoslezský	hodnota	51,08	52,15	50,31	55,11	47,59	49,42	51,88	50,74	51,88	50,80	52,88	49,55		
	odchylka (+/-)	-	1,08	-0,77	4,04	-3,49	-1,66	0,80	-0,34	0,81	-0,28	1,81	-1,53		

3.15. Lesní pozemky

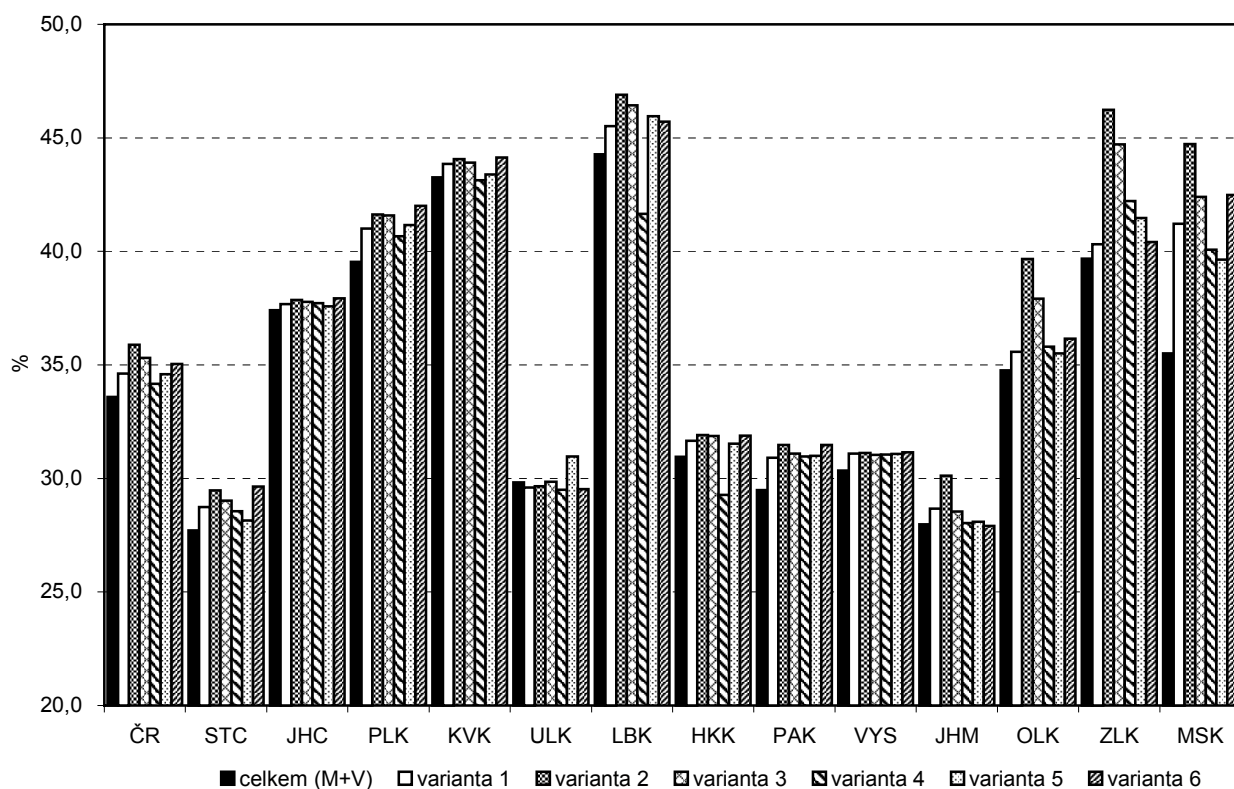
Ukazatel 15	Podíl lesních pozemků na celkové výměře území k 31. 12. 2006
Popis	V rozloze lesních pozemků je zahrnuta porostní půda, tj. půda využívaná přímo k lesní produkci nebo jen dočasně odlesněná s úmyslem opětovné obnovy lesního porostu, bezlesí, tj. dočasně odlesněná část lesní půdy, sloužící provozu lesního hospodářství nepřímo (plocha lesních školek, lesních skladů, měkké lesní cesty, průseky apod.), odňaté pozemky zemědělskému půdnímu fondu přidělené lesnímu hospodářství k zalesnění, ale dosud nezalesněné, pozemky na horní hranici stromové vegetace porostlé kosodřevinou, s výjimkou zastavěných pozemků (vysokohorské chaty, lyžařské vleky a jiná účelová zařízení).
Zdroj	Český úřad zeměměřický a katastrální

Zastoupení lesních pozemků na plochách v České republice mírně roste (od roku 2000 o 0,5 %) a v současnosti je jejich výměra 2 649 149 ha (k 31. 12. 2006). To odpovídá necelým 34 % plochy území. Rozmístění a rozloha lesních pozemků je ovlivňována vhodností ploch k využití v zemědělství (kvalita půdy, sklonitost, dostupnost), stupněm urbanizace dané oblasti, ale například i výskytem nerostných surovin. Rozmístění lesních ploch je velmi diferencované. Soustřeďují se zejména do okrajových oblastí země s vyšší nadmořskou výškou. Jejich největší zastoupení lze nalézt v Libereckém kraji, kde tvoří více než 44 % všech ploch, naopak nejmenší podíl lesů je ve Středočeském a Jihomoravském kraji – necelých 28 % území.

Ve většině případů platí, že ve venkovském prostoru je větší podíl lesních ploch než v městském. Nejvýraznější rozdíly mezi venkovským a městským územím jsou v Moravskoslezském kraji a pro varianty 2 a 3 v kraji Zlínském, Olomouckém a Plzeňském.

Liberecký kraj je, jak již bylo zmíněno, regionem s nejvyšším podílem lesních pozemků. Jedním z důvodů je i skutečnost, že na území kraje zasahuje 5 chráněných krajinných oblastí a Krkonošský národní park, které dohromady zaujímají dokonce 30,5 % území kraje. Podíl lesních ploch ve venkovském prostoru kraje se pohybuje podle variant vymezení mezi 41,65 % ve variantě 4 a 46,90 % ve variantě 2. V rámci městského prostoru pak podíl lesních pozemků na celkové rozloze dosahoval úrovně od 37,69 % ve variantě 2 do 47,87 % ve variantě 4.

Graf 3.15 Podíl lesních pozemků na celkové výměře k 31. 12. 2006

Tab. 3.15 Podíl lesních pozemků na celkové výměře území k 31. 12. 2006

měřicí jednotka: %

		Varianta / charakteristika venkovského území / území (M - městské, V - venkovské)													
		1		2		3		4		5		6			
	Celkem	V = obce do 2 tis. obyvatel		V = obce do 1 tis. obyv. + obce do 3 tis. obyv. s hustotou menší než 100 obyv. na 1 km ²		V = obce do 1 tis. obyv. + obce do 3 tis. obyv. s hustotou menší než 150 obyv. na 1 km ²		V = obce, které neměly k 31. 12. 2006 statut města		V = obce, které nejsou obcemi s pověřeným obecním úřadem		V = obce do 2 tis. obyvatel bez obcí v zázemí krajských měst			
		M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V		
ČR celkem	hodnota	30,74	34,62	27,11	35,89	27,68	35,32	31,90	34,16	29,44	34,59	30,13	35,04		
	odchylka (+/-)	-2,85	1,03	-6,48	2,30	-5,91	1,73	-1,69	0,57	-4,15	1,00	-3,46	1,45		
ČR bez Hl. m. Prahy	hodnota	31,24	34,62	27,53	35,89	28,18	35,32	32,46	34,16	30,09	34,59	30,57	35,04		
	odchylka (+/-)	-2,50	0,88	-6,21	2,15	-5,55	1,58	-1,28	0,42	-3,65	0,85	-3,17	1,30		
Středočeský	hodnota	22,88	28,74	21,00	29,48	21,45	29,02	23,53	28,56	24,68	28,15	21,57	29,64		
	odchylka (+/-)	-4,84	1,02	-6,72	1,76	-6,27	1,30	-4,19	0,84	-3,04	0,44	-6,15	1,92		
Jihočeský	hodnota	36,50	37,69	35,22	37,86	35,56	37,78	36,36	37,72	36,67	37,59	35,77	37,93		
	odchylka (+/-)	-0,92	0,27	-2,20	0,45	-1,86	0,36	-1,05	0,30	-0,74	0,17	-1,64	0,52		
Plzeňský	hodnota	33,36	41,01	28,64	41,63	28,66	41,58	36,45	40,67	32,75	41,17	32,18	42,00		
	odchylka (+/-)	-6,17	1,47	-10,89	2,10	-10,88	2,05	-3,09	1,13	-6,79	1,63	-7,35	2,47		
Karlovarský	hodnota	42,09	43,86	41,34	44,07	41,63	43,91	43,44	43,14	42,81	43,38	41,64	44,13		
	odchylka (+/-)	-1,17	0,60	-1,92	0,81	-1,63	0,66	0,18	-0,12	-0,45	0,12	-1,62	0,87		
Ústecký	hodnota	30,32	29,60	30,25	29,66	29,74	29,86	30,52	29,50	25,80	30,97	30,43	29,53		
	odchylka (+/-)	0,49	-0,23	0,42	-0,16	-0,08	0,03	0,69	-0,32	-4,03	1,14	0,61	-0,29		
Liberecký	hodnota	41,34	45,52	37,69	46,90	38,03	46,44	47,87	41,65	38,74	45,96	40,97	45,71		
	odchylka (+/-)	-2,93	1,25	-6,58	2,63	-6,24	2,17	3,60	-2,62	-5,53	1,69	-3,30	1,44		
Královéhradecký	hodnota	28,89	31,66	27,73	31,91	27,47	31,87	35,43	29,28	28,98	31,53	28,39	31,88		
	odchylka (+/-)	-2,07	0,70	-3,23	0,95	-3,49	0,92	4,47	-1,68	-1,98	0,57	-2,57	0,93		
Pardubický	hodnota	24,03	30,92	22,43	31,48	22,48	31,09	23,16	30,97	21,76	31,00	22,78	31,47		
	odchylka (+/-)	-5,46	1,43	-7,05	1,99	-7,01	1,61	-6,33	1,48	-7,73	1,52	-6,71	1,99		
Vysočina	hodnota	27,27	31,10	27,17	31,12	27,28	31,03	27,61	31,06	26,75	31,08	27,41	31,15		
	odchylka (+/-)	-3,08	0,75	-3,18	0,78	-3,07	0,69	-2,74	0,71	-3,59	0,73	-2,93	0,81		
Jihomoravský	hodnota	26,34	28,67	24,16	30,13	26,37	28,55	27,77	28,03	27,46	28,09	28,11	27,90		
	odchylka (+/-)	-1,63	0,69	-3,81	2,15	-1,60	0,58	-0,21	0,06	-0,52	0,11	0,14	-0,07		
Olomoucký	hodnota	32,61	35,58	23,13	39,67	23,64	37,92	30,99	35,80	31,20	35,51	31,35	36,16		
	odchylka (+/-)	-2,15	0,82	-11,63	4,91	-11,12	3,16	-3,77	1,04	-3,57	0,75	-3,41	1,40		
Zlínský	hodnota	38,80	40,32	28,56	46,23	28,11	44,72	32,74	42,22	33,80	41,47	38,69	40,42		
	odchylka (+/-)	-0,87	0,64	-11,12	6,56	-11,56	5,04	-6,94	2,54	-5,88	1,79	-0,99	0,74		
Moravskoslezský	hodnota	27,48	41,22	24,84	44,73	24,68	42,40	24,70	40,08	23,50	39,64	27,26	42,48		
	odchylka (+/-)	-8,04	5,71	-10,67	9,21	-10,84	6,89	-10,81	4,57	-12,01	4,13	-8,25	6,97		

3.16. Zastavěné a ostatní plochy

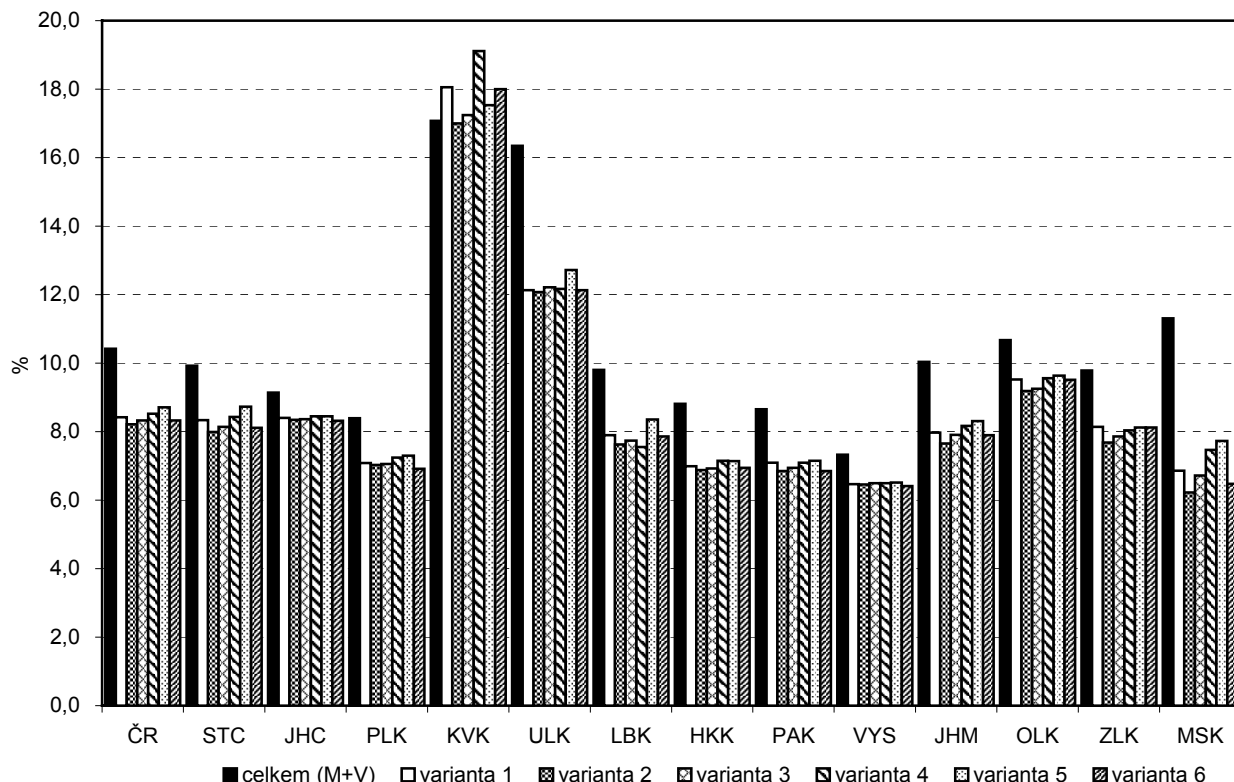
Ukazatel 16	Podíl zastavěných a ostatních ploch na celkové výměře území k 31. 12. 2006
Popis	Zastavěné plochy tvoří pozemky, na kterých jsou postaveny budovy a nádvoří náležející k obytným, hospodářským nebo průmyslovým budovám jako jejich příslušenství. Mezi ostatní plochy patří všechny ostatní pozemky, určené jako skladištní a dílenské prostory, dále stavební místa, pokud slouží v současné době k jiným účelům a nedají se zemědělsky využít, pozemky určené k dopravě nebo k telekomunikaci, určené pro zdravotnictví, rekreační plochy u chat (nikoli soukromých) a hotelů, pozemky určené jako státní přírodní rezervace nebo jiná chráněná území, areály kulturních památek, parky, okrasné zahrady, pozemky určené k dobývání nerostů a jiných surovin a k ukládání vedlejších produktů při těžbě a jako stálé manipulační prostory apod., dále jsou to hřbitovy a pozemky, které nejde zemědělsky obdělávat (rokle, výmoly, ochranné hráze atd.) a pozemky, které neposkytují trvalý užitek z jiných důvodů (plochy zarostlé křovinami, zanesené štěrkem či kamením, půdy zamokřené).
Zdroj	Český úřad zeměměřický a katastrální

Jak zastavěné, tak ostatní plochy se z převážné většiny týkají činností bezprostředně spojených s urbanizací a s intenzivní nezemědělskou činností člověka. Jsou jednoznačně soustředěny do oblastí, ve kterých došlo k nejvýraznější přeměně původní krajiny. Většinou se jedná o negativní projevy lidského ovlivňování a přetváření krajiny (výjimku tvoří plochy parků, přírodních rezervací a chráněných území).

Zastavěné a ostatní plochy tvoří něco málo přes 10 % rozlohy území České republiky. Z toho naprostou většinu představují ostatní plochy (691 533 ha), menší část pak zastavěné plochy (130 195 ha). Jejich zastoupení v městském prostoru České republiky je téměř dvojnásobné než ve venkovském prostoru. Při srovnání krajů se nejvíce zastavěných a ostatních ploch vyskytuje v Karlovarském a Ústeckém kraji, v oblastech s rozsáhlou povrchovou těžbou. Karlovarský kraj je rovněž jediný, kde je rozloha zastavěných a ostatních ploch ve venkovských oblastech vyšší než v městských částech kraje (v pěti ze šesti variant vymezení). Kromě zmíněné povrchové těžby se na tomto stavu podílí i vojenský prostor Hradiště, jehož značná část je zahrnuta do ostatních ploch.

V Libereckém kraji mají zastavěné a ostatní plochy ve venkovském prostoru zhruba poloviční zastoupení než v městských částech kraje. Podíl zastavěných a ostatních ploch na celkové rozloze se ve venkovském prostoru kraje pohybuje podle variant vymezení mezi 7,55 % ve variantě 4 a 8,35 % ve variantě 5. V rámci městského prostoru pak tento podíl dosahoval úrovně od 12,91 % ve variantě 4 do 15,74 % ve variantě 3.

Graf 3.16.1 Podíl zastavěných a ostatních ploch na celkové výměře území k 31. 12. 2006

Tab. 3.16 Podíl zastavěných a ostatních ploch na celkové výměře území k 31. 12. 2006

měřící jednotka: %

		Varianta / charakteristika venkovského území / území (M - městské, V - venkovské)													
		1		2		3		4		5		6			
	Celkem	V = obce do 2 tis. obyvatel		V = obce do 1 tis. obyv. + obce do 3 tis. obyv. s hustotou menší než 100 obyv. na 1 km ²		V = obce do 1 tis. obyv. + obce do 3 tis. obyv. s hustotou menší než 150 obyv. na 1 km ²		V = obce, které neměly k 31. 12. 2006 statut města		V = obce, které nejsou obcemi s pověřeným obecním úřadem		V = obce do 2 tis. obyvatel bez obcí v zázemí krajských měst			
		M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V		
ČR celkem	hodnota	15,95	8,43	16,63	8,22	17,58	8,33	16,02	8,52	17,51	8,71	15,43	8,32		
	odchylka (+/-)	5,53	-1,99	6,21	-2,20	7,16	-2,09	5,60	-1,90	7,09	-1,71	5,01	-2,09		
ČR bez Hl. m. Prahy	hodnota	15,22	8,43	15,91	8,22	16,77	8,33	15,26	8,52	16,56	8,71	14,77	8,32		
	odchylka (+/-)	5,02	-1,77	5,72	-1,98	6,57	-1,87	5,06	-1,67	6,36	-1,49	4,57	-1,87		
Středočeský	hodnota	17,47	8,33	17,32	7,99	18,52	8,14	17,39	8,43	18,29	8,73	15,73	8,11		
	odchylka (+/-)	7,55	-1,59	7,40	-1,94	8,59	-1,78	7,46	-1,49	8,36	-1,20	5,81	-1,81		
Jihočeský	hodnota	11,63	8,40	13,02	8,35	13,09	8,37	11,51	8,45	12,14	8,45	11,72	8,32		
	odchylka (+/-)	2,49	-0,73	3,88	-0,79	3,95	-0,77	2,37	-0,69	3,00	-0,69	2,58	-0,82		
Plzeňský	hodnota	13,85	7,09	15,48	7,03	15,46	7,06	11,52	7,25	12,93	7,30	12,79	6,92		
	odchylka (+/-)	5,46	-1,30	7,09	-1,36	7,07	-1,33	3,13	-1,14	4,53	-1,09	4,40	-1,48		
Karlovarský	hodnota	15,15	18,06	17,23	17,00	16,65	17,24	14,02	19,11	15,40	17,54	15,35	18,00		
	odchylka (+/-)	-1,93	0,99	0,16	-0,07	-0,42	0,17	-3,05	2,04	-1,67	0,47	-1,72	0,93		
Ústecký	hodnota	25,49	12,13	27,43	12,07	28,24	12,22	25,33	12,17	29,10	12,72	25,07	12,13		
	odchylka (+/-)	9,14	-4,22	11,08	-4,28	11,89	-4,13	8,98	-4,18	12,75	-3,63	8,72	-4,22		
Liberecký	hodnota	14,30	7,89	15,25	7,63	15,74	7,74	12,91	7,55	14,57	8,35	14,26	7,86		
	odchylka (+/-)	4,49	-1,91	5,45	-2,18	5,94	-2,07	3,11	-2,26	4,76	-1,45	4,46	-1,94		
Královéhradecký	hodnota	14,23	6,99	15,40	6,88	16,00	6,93	13,24	7,15	14,64	7,14	14,02	6,94		
	odchylka (+/-)	5,42	-1,82	6,59	-1,94	7,19	-1,89	4,43	-1,67	5,83	-1,68	5,20	-1,87		
Pardubický	hodnota	14,62	7,09	15,05	6,85	16,13	6,94	15,32	7,10	16,30	7,15	14,73	6,85		
	odchylka (+/-)	5,96	-1,57	6,40	-1,81	7,47	-1,71	6,66	-1,56	7,64	-1,50	6,08	-1,80		
Vysočina	hodnota	10,85	6,46	10,88	6,46	11,03	6,50	10,51	6,50	11,34	6,51	10,66	6,41		
	odchylka (+/-)	3,53	-0,86	3,55	-0,87	3,71	-0,83	3,18	-0,83	4,01	-0,81	3,33	-0,92		
Jihomoravský	hodnota	14,91	7,97	14,26	7,65	15,97	7,91	16,56	8,17	17,95	8,31	14,15	7,90		
	odchylka (+/-)	4,87	-2,07	4,22	-2,39	5,93	-2,13	6,52	-1,87	7,92	-1,73	4,11	-2,14		
Olomoucký	hodnota	13,70	9,53	14,20	9,19	15,70	9,25	14,73	9,56	15,67	9,63	13,53	9,51		
	odchylka (+/-)	3,03	-1,15	3,52	-1,49	5,02	-1,43	4,05	-1,12	4,99	-1,05	2,85	-1,17		
Zlínský	hodnota	12,00	8,14	13,34	7,69	14,20	7,86	14,54	8,04	15,24	8,12	12,00	8,12		
	odchylka (+/-)	2,22	-1,64	3,56	-2,10	4,42	-1,93	4,76	-1,74	5,45	-1,66	2,21	-1,67		
Moravskoslezský	hodnota	17,58	6,86	17,20	6,23	18,53	6,72	20,40	7,47	21,73	7,73	17,03	6,48		
	odchylka (+/-)	6,27	-4,45	5,89	-5,08	7,22	-4,59	9,09	-3,84	10,42	-3,58	5,72	-4,83		

3.17. Podíl obcí s kanalizací napojenou na čistírnu odpadních vod

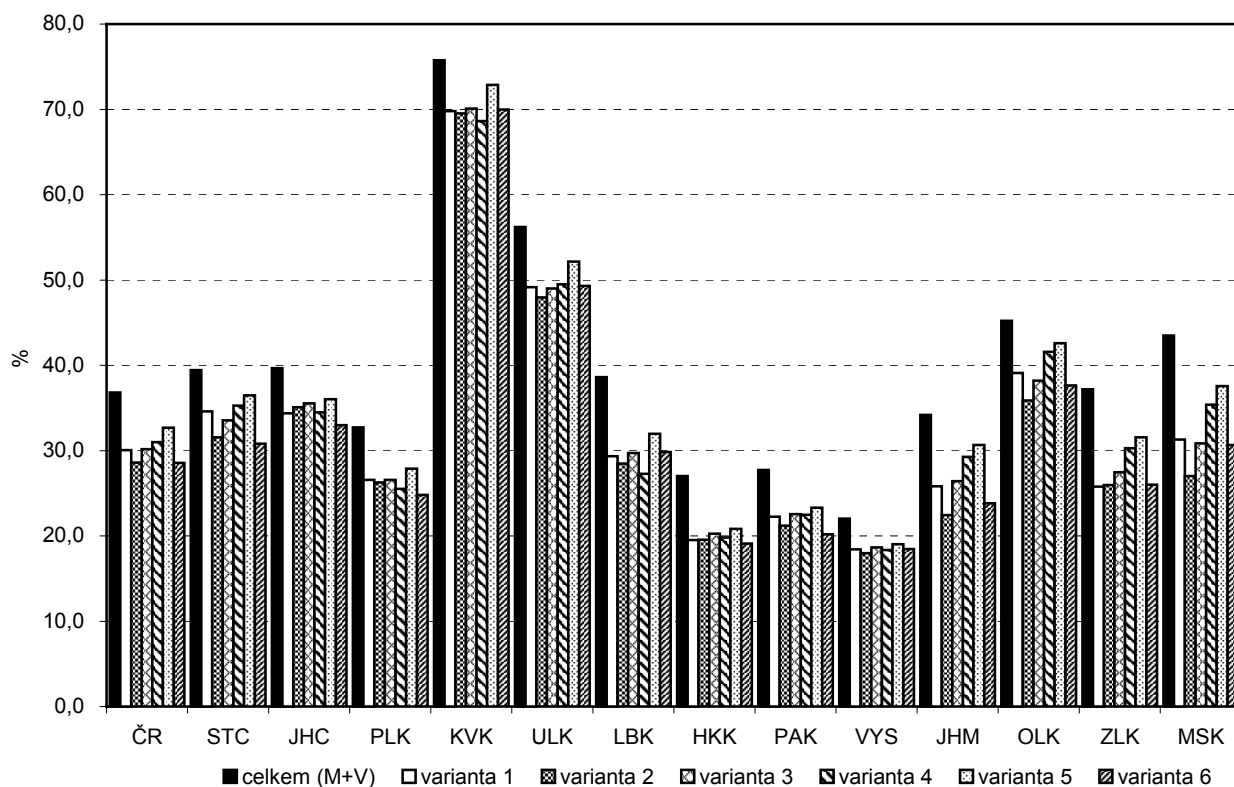
Ukazatel 17	Podíl obcí s kanalizací napojenou na čistírnu odpadních vod k 31. 12. 2006
Popis	Podíl obcí s kanalizací napojenou na čistírnu odpadních vod (ČOV) vypovídá o technické vybavenosti obcí, jejich ochotě a schopnosti investovat do infrastruktury a zlepšovat tak životní prostředí.
Zdroj	Český statistický úřad

Podíl obcí vybavených kanalizací s napojením na koncovou čistírnu odpadních vod se v České republice v posledních letech postupně zvyšoval až na 36,81 % obcí k 31. 12. 2006, přičemž podíl obyvatel bydlících v domech napojených na kanalizaci s čistírnou odpadních vod byl ve stejném roce dvojnásobný (73,65 %). Tento rozdíl vypovídá o rozdílné vybavenosti hustě osídlených oblastí (především městských) a oblastí venkovských. Podíl obcí napojených na kanalizaci s čistírnou odpadních vod je ve všech variantách vymezení venkova výrazně nižší než v městském prostoru; představuje vždy necelou třetinu venkovských obcí, přičemž u městských oblastí je oproti venkovským tento podíl až trojnásobný.

Podíl obcí vybavených kanalizací s koncovou čistírnou odpadních vod ve venkovském prostoru České republiky se pohybuje od 28,60 % ve variantě 2 a shodně také ve variantě 6 až po 32,70 % ve variantě 5. Maximální hodnoty dosahují všechny kraje ve variantě 5, přičemž nejvyšší podíl v ní zaznamenal Karlovarský kraj (72,88 % venkovských obcí napojených na čistírnu odpadních vod). Minimálních hodnot dosahují kraje zpravidla ve variantách 6 a 2, z toho jednoznačně nejnižší podíl zaznamenal ve variantě 2 kraj Vysočina (17,96 % obcí). U tohoto kraje však podíl venkovských obcí vybavených kanalizací s čistírnou odpadních vod v žádné variantě nepřesáhl hranici 19 %. Podíl městských obcí vybavených kanalizací s čistírnou odpadních vod se v České republice pohyboval v intervalu od 79,23 % ve variantě 6 až do 98,71 % ve variantě 5.

V Libereckém kraji bylo v roce 2006 vybaveno kanalizací s koncovou čistírnou odpadních vod celkem 38,60 % obcí, tj. sedmý nejnižší podíl v mezikrajském srovnání 13 krajů (bez Hlavního města Prahy), nacházející se o 1,80 procentních bodů nad republikovým průměrem. Podíl takto vybavených obcí se v rámci jednotlivých typů vymezení venkovského prostoru pohyboval v Libereckém kraji v intervalu od 27,27 % ve variantě 4 do 31,96 % ve variantě 5. V rámci městského prostoru pak tento podíl dosahoval úrovně od 85,29 % ve variantě 6 do 100,00 % ve variantě 5.

Graf 3.17 Podíl obcí s kanalizací napojenou na čistírnu odpadních vod k 31. 12. 2006

Tab. 3.17 Podíl obcí s kanalizační napojenou na čistírnu odpadních vod k 31. 12. 2006

měřicí jednotka: %

		Varianta / charakteristika venkovského území / území (M - městské, V - venkovské)											
		1		2		3		4		5		6	
		V = obce do 2 tis. obyvatel		V = obce do 1 tis. obyv. + obce do 3 tis. obyv. s hustotou menší než 100 obyv. na 1 km ²		V = obce do 1 tis. obyv. + obce do 3 tis. obyv. s hustotou menší než 150 obyv. na 1 km ²		V = obce, které neměly k 31. 12. 2006 statut města		V = obce, které nejsou obcemi s pověřeným obecním úřadem		V = obce do 2 tis. obyvatel bez obcí v zázemí krajských měst	
	Celkem	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V
		hodnota	odchylka (+/-)	hodnota	odchylka (+/-)	hodnota	odchylka (+/-)	hodnota	odchylka (+/-)	hodnota	odchylka (+/-)	hodnota	odchylka (+/-)
ČR celkem	36,81	95,21	30,06	85,92	28,60	90,68	30,15	95,89	31,00	98,71	32,70	79,23	28,57
	-	58,40	-6,75	49,12	-8,21	53,88	-6,65	59,08	-5,80	61,91	-4,11	42,43	-8,24
ČR bez Hl. m. Prahy	36,80	95,20	30,06	85,91	28,60	90,67	30,15	95,88	31,00	98,71	32,70	79,21	28,57
	-	58,41	-6,74	49,11	-8,20	53,87	-6,64	59,08	-5,79	61,92	-4,10	42,42	-8,23
Středočeský	39,44	97,73	34,59	92,57	31,56	92,17	33,56	97,40	35,27	98,18	36,48	75,00	30,80
	-	58,29	-4,85	53,13	-7,88	52,73	-5,88	57,96	-4,17	58,74	-2,96	35,56	-8,64
Jihočeský	39,65	100,00	34,38	95,74	35,07	95,35	35,52	96,15	34,50	97,30	36,01	87,01	32,97
	-	60,35	-5,27	56,10	-4,58	55,70	-4,13	56,51	-5,15	57,65	-3,64	47,37	-6,68
Plzeňský	32,73	100,00	26,58	100,00	26,26	100,00	26,58	98,00	25,50	97,14	27,90	65,31	24,81
	-	67,27	-6,16	67,27	-6,48	67,27	-6,16	65,27	-7,24	64,41	-4,84	32,57	-7,92
Karlovarský	75,76	100,00	69,81	100,00	69,52	100,00	70,09	100,00	68,63	100,00	72,88	93,75	70,00
	-	24,24	-5,95	24,24	-6,23	24,24	-5,66	24,24	-7,13	24,24	-2,88	17,99	-5,76
Ústecký	56,21	96,23	49,17	98,28	47,97	100,00	49,01	94,34	49,50	100,00	52,16	91,38	49,32
	-	40,01	-7,05	42,06	-8,24	43,79	-7,20	38,12	-6,71	43,79	-4,05	35,16	-6,89
Liberecký	38,60	93,55	29,35	88,89	28,49	93,33	29,73	89,74	27,27	100,00	31,96	85,29	29,83
	-	54,94	-9,26	50,28	-10,11	54,73	-8,87	51,14	-11,33	61,40	-6,65	46,69	-8,77
Královéhradecký	27,01	97,67	19,51	87,76	19,55	90,70	20,25	93,18	19,80	100,00	20,82	90,00	19,10
	-	70,67	-7,50	60,75	-7,46	63,69	-6,76	66,17	-7,21	72,99	-6,19	62,99	-7,91
Pardubický	27,72	96,97	22,25	86,67	21,18	91,18	22,54	93,94	22,49	100,00	23,29	81,82	20,20
	-	69,25	-5,47	58,95	-6,53	63,46	-5,17	66,22	-5,23	72,28	-4,42	54,10	-7,51
Vysočina	22,02	100,00	18,42	97,22	17,96	100,00	18,67	96,97	18,33	100,00	19,03	70,83	18,45
	-	77,98	-3,59	75,21	-4,05	77,98	-3,35	74,95	-3,69	77,98	-2,99	48,82	-3,57
Jihomoravský	34,18	96,25	25,80	79,71	22,43	87,21	26,41	97,92	29,28	100,00	30,67	78,74	23,81
	-	62,07	-8,37	45,53	-11,75	53,03	-7,77	63,74	-4,90	65,82	-3,50	44,56	-10,37
Olomoucký	45,23	93,33	39,09	80,72	35,87	89,09	38,19	90,00	41,58	95,00	42,59	89,66	37,65
	-	48,11	-6,13	35,50	-9,35	43,86	-7,03	44,77	-3,65	49,77	-2,63	44,43	-7,58
Zlínský	37,17	92,31	25,79	75,36	25,96	87,76	27,45	100,00	30,29	100,00	31,54	88,89	26,00
	-	55,14	-11,38	38,19	-11,21	50,58	-9,72	62,83	-6,88	62,83	-5,63	51,72	-11,17
Moravskoslezský	43,48	81,94	31,28	70,18	27,03	75,29	30,84	97,44	35,38	96,67	37,55	69,00	30,65
	-	38,47	-12,20	26,70	-16,45	31,82	-12,64	53,96	-8,09	53,19	-5,93	25,52	-12,82

4. Zhodnocení společné části

Jedním ze zamýšlených cílů této pilotní publikace bylo ukázat, že existují rozdíly v hodnocení demografického, ekonomického i sociálního vývoje městského a venkovského prostoru v jednotlivých krajích České republiky. Rozdíly jsou jistě ovlivněny geografickou polohou daného kraje, ale i zvolenou metodou vymezení venkovského prostoru. Tato metoda je velmi důležitá a dokáže výrazně ovlivnit výsledek analýzy.

Předkládaný materiál názorně ukazuje již zmiňované rozdíly mezi venkovským a městským prostorem pomocí 17 ukazatelů. Pozitivním rysem venkovských obcí je vyšší podíl živě narozených na 1 000 žen v reprodukčním věku, což ukazuje na příznivý vývoj porodnosti ve venkovských oblastech. Velmi přínosné je i příznivé saldo migrace, které je vyšší než v městských obcích. Obyvatelé venkovských obcí vykazují v průměru nižší průměrný věk než městské obyvatelstvo, výsledné hodnoty ukazatele přirozený přírůstek na 1 000 obyvatel však potvrzují, že venkov zřetelně ztrácí přirozenou měnou, tedy převahou zemřelých nad počtem živě narozených. Nepříliš příznivou věkovou strukturu obyvatel venkovského prostoru potvrzuje i index ekonomické závislosti.

Pozitivním rysem venkovských obcí je vyšší intenzita bytové výstavby, a to především rodinných domů, a v této souvislosti i vyšší průměrná obytná plocha dokončených bytů než v městských obcích. Z pohledu ekonomické aktivity venkovské obyvatelstvo vykazuje zpravidla nižší hodnotu tohoto ukazatele, venkovské obce se vyznačují i nižším počtem pracovních míst připadajících na 1 000 obyvatel, nižším počtem drobných mikropodniků na počet obyvatel ve věku 18 – 64 let, vyšší zaměstnaností obyvatel v zemědělství, ale také vyšší mírou nezaměstnanosti a vyšším podílem uchazečů o zaměstnání.

Venkovský prostor vykazuje na jedné straně vyšší podíl zemědělské půdy a současně i lesních pozemků, na druhé straně pak nižší podíl zastavěných a ostatních ploch a nižší podíl obcí se zavedenou kanalizací napojenou na čistírnu odpadních vod.

5. Tabulková příloha

Tab. 5.1	Vybrané ukazatele městského a venkovského prostoru Libereckého kraje podle variant	66
	v absolutním vyjádření	66
	v relativním vyjádření	70
Tab. 5.2	Základní charakteristiky městského a venkovského prostoru podle krajů	72
Tab. 5.3	Přehled obcí v kraji a jejich zařazení do venkova (města) podle jednotlivých variant	74
Tab. 5.4	Seznam správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem v Libereckém kraji	78

Tab. 5.1 Vybrané ukazatele městského a venkovského prostoru Libereckého kraje podle variant

(absolutní údaje)

	Kraj celkem	v tom varianta a prostor					
		1		2		3	
		obce do 2 tis. obyvatel		obce do 1 tis. obyv. + obce do 3 tis. obyv. s hustotou menší než 100 obyvatel na 1 km ²		obce do 1 tis. obyv. + obce do 3 tis. obyv. s hustotou menší než 150 obyvatel na 1 km ²	
		městský	venkovský	městský	venkovský	městský	venkovský
OBYVATELSTVO							
Obyvatelstvo celkem (stav k 31. 12. 2006)	430 774	326 792	103 982	329 530	101 244	319 032	111 742
v tom: muži	210 179	158 028	52 151	159 477	50 702	154 250	55 929
ženy	220 595	168 764	51 831	170 053	50 542	164 782	55 813
Obyvatelé ve věku							
0 - 14 let	64 607	48 511	16 096	48 697	15 910	47 153	17 454
15 - 64 let	308 672	234 739	73 933	236 861	71 811	229 459	79 213
65 a více let	57 495	43 542	13 953	43 972	13 523	42 420	15 075
Průměrný věk obyvatel (stav k 31. 12. 2006)	39,7	39,7	39,6	39,7	39,6	39,7	39,6
v tom: muži	38,1	38,1	38,4	38,1	38,3	38,1	38,3
ženy	41,1	41,2	40,9	41,2	40,9	41,1	41,0
Střední stav obyvatel (k 1. 7. 2003)	427 096	325 729	101 367	328 194	98 902	318 092	109 004
Narození živě ¹⁾	4 190	3 234	956	3 244	946	3 152	1 038
Zemřelí celkem ¹⁾	4 362	3 243	1 119	3 276	1 086	3 140	1 222
Sňatky ¹⁾	2 312	1 817	495	1 823	488	1 779	533
Rozvody ¹⁾	1 448	1 257	190	1 260	188	1 240	208
Přistěhovalí do obcí ¹⁾	10 663	7 089	3 573	7 197	3 466	6 858	3 805
Vystěhovalí z obcí ¹⁾	10 114	7 485	2 629	7 542	2 572	7 319	2 795
Obyvatelstvo celkem (stav k 1. 3. 2001 - SLDB)	428 184	328 532	99 652	331 021	97 163	320 943	107 241
Obyvatelé ve věku 15 a více let celkem ²⁾	356 007	273 454	82 553	275 627	80 380	267 186	88 821
z toho podle nejvyššího ukončeného vzdělání:							
základní vč. neukončeného	85 191	62 249	22 942	62 445	22 746	60 315	24 876
střední odborné vč. vyučených	142 578	106 438	36 140	107 228	35 350	103 668	38 910
úplné střední s maturitou	84 758	68 414	16 344	69 200	15 558	67 315	17 443
vyšší odborné vč. nástavbového	11 216	9 208	2 008	9 308	1 908	9 085	2 131
vysokoškolské	25 036	21 609	3 427	21 837	3 199	21 369	3 667
Obyvatelé narození v obci současného bydliště ²⁾	200 171	155 371	44 800	156 780	43 391	151 841	48 330
PRÁCE							
Zaměstnanost							
Ekonomicky aktivní obyvatelstvo celkem ²⁾	225 154	174 276	50 878	175 573	49 581	170 518	54 636
v tom: muži	122 376	93 628	28 748	94 277	28 099	91 507	30 869
ženy	102 778	80 648	22 130	81 296	21 482	79 011	23 767
Zaměstnaní celkem ²⁾	209 451	162 086	47 365	163 633	45 818	158 797	50 654
z toho se zjištěným odvětvím	199 420	154 519	44 901	155 856	43 564	151 311	48 109
v tom v sektorech: primární	5 844	2 367	3 477	2 312	3 532	2 147	3 697
sekundární	99 536	75 647	23 889	76 690	22 846	74 014	25 522
terciární	94 040	76 505	17 535	76 854	17 186	75 150	18 890
Nezaměstnanost							
Uchazeči o zaměstnání (stav k 31. 12. 2006)	17 258	13 066	4 192	12 866	4 392	12 551	4 707
v tom: muži	8 001	6 107	1 894	6 005	1 996	5 857	2 144
ženy	9 257	6 959	2 298	6 861	2 396	6 694	2 563
Uchazeči o zaměstnání ve věku do 25 let	3 169	2 441	728	2 436	733	2 365	804
Uchazeči o zaměstnání ve věku 50 a více let	4 824	3 524	1 300	3 455	1 369	3 368	1 456
Uchazeči o zaměstnání v evidenci 1 rok a více	6 155	4 701	1 454	4 547	1 608	4 438	1 717
Uchazeči o zaměstnání (dosažitelní podle metodiky ILO)	15 988	12 048	3 940	11 847	4 141	11 559	4 429

v tom varianta a prostor						Měřicí jednotka	
4		5		6			
obce, které neměly k 31. 12. 2006 statut města		obce, které nejsou obcemi s pověřeným obecním úřadem		obce do 2 tis. obyv. bez obcí v zázemí krajských měst			
městský	venkovský	městský	venkovský	městský	venkovský		
339 146	91 628	296 170	134 604	328 468	102 306	osoby	OBYVATELSTVO
164 196	45 983	143 012	67 167	158 871	51 308	osoby	Obyvatelstvo celkem (stav k 31. 12. 2006)
174 950	45 645	153 158	67 437	169 597	50 998	osoby	v tom: muži
							ženy
							Obyvatelé ve věku
50 564	14 043	43 397	21 210	48 795	15 812	osoby	0 - 14 let
243 469	65 203	212 795	95 877	235 968	72 704	osoby	15 - 64 let
45 113	12 382	39 978	17 517	43 705	13 790	osoby	65 a více let
39,6	39,8	39,8	39,3	39,7	39,7	roky	Průměrný věk obyvatel (stav k 31. 12. 2006)
38,1	38,4	38,2	38,0	38,1	38,4	roky	v tom: muži
41,1	41,1	41,3	40,6	41,1	41,0	roky	ženy
338 147	88 949	295 725	131 371	327 086	100 010	osoby	Střední stav obyvatel (k 1. 7. 2003)
3 363	827	2 920	1 270	3 250	940	osoby	Narození živě ¹⁾
3 364	998	2 937	1 425	3 255	1 107	osoby	Zemřelí celkem ¹⁾
1 875	437	1 651	660	1 824	488	počet	Sňatky ¹⁾
1 290	158	1 150	298	1 259	189	počet	Rozvody ¹⁾
7 521	3 141	6 040	4 622	7 189	3 474	osoby	Přistěhovalí do obcí ¹⁾
7 848	2 266	6 590	3 524	7 516	2 598	osoby	Vystěhovalí z obcí ¹⁾
340 695	87 489	298 802	129 382	329 756	98 428	osoby	Obyvatelstvo celkem (stav k 1. 3. 2001 - SLDB)
283 417	72 590	249 194	106 813	274 480	81 527	osoby	Obyvatelé ve věku 15 a více let celkem ²⁾
							z toho podle nejvyššího ukončeného vzdělání:
65 089	20 102	55 472	29 719	62 550	22 641	osoby	základní vč. neukončeného
110 699	31 879	95 877	46 701	106 895	35 683	osoby	střední odborné vč. vyučených
70 413	14 345	63 564	21 194	68 597	16 161	osoby	úplné střední s maturitou
9 444	1 772	8 652	2 564	9 223	1 993	osoby	vyšší odborné vč. nástavbového
21 965	3 071	20 562	4 474	21 647	3 389	osoby	vysokoškolské
160 435	39 736	143 079	57 092	155 877	44 294	osoby	Obyvatelé narození v obci současného bydliště ²⁾
							PRÁCE
							Zaměstnanost
180 444	44 710	158 797	66 357	174 937	50 217	osoby	Ekonomicky aktivní obyvatelstvo celkem ²⁾
97 097	25 279	85 134	37 242	94 010	28 366	osoby	v tom: muži
83 347	19 431	73 663	29 115	80 927	21 851	osoby	ženy
167 729	41 722	147 778	61 673	162 709	46 742	osoby	Zaměstnaní celkem ²⁾
159 728	39 692	140 754	58 666	155 076	44 344	osoby	z toho se zjištěným odvětvím
2 735	3 109	2 040	3 804	2 388	3 456	osoby	v tom v sektorech: primární
78 156	21 380	67 528	32 008	75 937	23 599	osoby	sekundární
78 837	15 203	71 186	22 854	76 751	17 289	osoby	terciární
							Nezaměstnanost
13 684	3 574	11 612	5 646	13 114	4 144	osoby	Uchazeči o zaměstnání (stav k 31. 12. 2006)
6 394	1 607	5 424	2 577	6 126	1 875	osoby	v tom: muži
7 290	1 967	6 188	3 069	6 988	2 269	osoby	ženy
2 542	627	2 165	1 004	2 455	714	osoby	Uchazeči o zaměstnání ve věku do 25 let
3 711	1 113	3 155	1 669	3 534	1 290	osoby	Uchazeči o zaměstnání ve věku 50 a více let
4 921	1 234	4 052	2 103	4 720	1 435	osoby	Uchazeči o zaměstnání v evidenci 1 rok a více
12 639	3 349	10 713	5 275	12 094	3 894	osoby	Uchazeči o zaměstnání (dosažitelní podle metodiky ILO)

Tab. 5.1 Vybrané ukazatele městského a venkovského prostoru Libereckého kraje podle variant

(absolutní údaje)

	Kraj celkem	v tom varianta a prostor					
		1		2		3	
		obce do 2 tis. obyvatel		obce do 1 tis. obyv. + obce do 3 tis. obyv. s hustotou menší než 100 obyvatel na 1 km ²		obce do 1 tis. obyv. + obce do 3 tis. obyv. s hustotou menší než 150 obyvatel na 1 km ²	
		městský	venkovský	městský	venkovský	městský	venkovský
STRUKTURA POZEMKŮ							
Výměra půdy celkem (stav k 31. 12. 2006)	316 296	94 501	221 795	90 382	225 914	81 631	234 665
v tom:							
zemědělská půda	140 477	39 973	100 504	40 661	99 816	35 932	104 545
z toho: orná půda	68 381	17 617	50 765	17 519	50 862	15 814	52 567
lesní pozemky	140 024	39 070	100 954	34 065	105 959	31 046	108 978
vodní plochy	4 775	1 943	2 832	1 871	2 904	1 801	2 974
zastavěné plochy a nádvoří	5 017	2 680	2 338	2 688	2 329	2 536	2 482
ostatní plochy	26 003	10 835	15 168	11 098	14 905	10 317	15 686
ORGANIZAČNÍ STRUKTURA							
Ekonomické subjekty celkem (stav k 31. 12. 2006)	111 299	86 773	24 526	87 602	23 697	85 084	26 215
v tom: právnické osoby	19 196	15 659	3 537	15 823	3 373	15 456	3 740
fyzické osoby	92 103	71 114	20 989	71 779	20 324	69 628	22 475
z toho odvětví:							
zemědělství, lesnictví a chov ryb	6 064	2 528	3 536	2 485	3 579	2 284	3 780
průmysl	18 120	13 805	4 315	14 195	3 925	13 522	4 598
stavebnictví	15 331	12 175	3 156	12 238	3 093	11 905	3 426
z toho: subjekty s 20 a více zaměstnanci celkem	1 323	1 083	240	1 088	235	1 054	269
BYTOVÁ VÝSTAVBA²⁾							
Dokončené byty celkem	7 469	5 250	2 219	5 287	2 182	5 109	2 360
z toho v rodinných domech	3 035	1 764	1 271	1 854	1 181	1 720	1 315
DOMY A BYTY³⁾							
Trvale obydlené domy	66 347	40 995	25 352	41 930	24 417	39 514	26 833
Neobydlené domy	18 536	5 977	12 559	6 451	12 085	5 681	12 855
Trvale obydlené byty	161 830	126 054	35 776	126 985	34 845	123 364	38 466
Neobydlené byty	27 411	12 888	14 523	13 501	13 910	12 533	14 878
CESTOVNÍ RUCH							
Hromadná ubytovací zařízení (stav k 31. 12. 2006)	917	343	574	361	556	330	587
Lůžka v hromadných ubytovacích zařízeních	40 668	17 272	23 396	17 908	22 760	16 682	23 986
VEŘEJNÁ EKONOMIKA⁴⁾							
Příjmy obecních rozpočtů na 1 obyvatele	20 418	21 680	16 451	21 657	16 386	21 854	16 318
Daňové příjmy na 1 obyvatele	9 790	10 363	7 987	10 341	7 996	10 424	7 979
Výdaje obecních rozpočtů na 1 obyvatele	19 742	20 712	16 694	20 696	16 639	20 857	16 561
Kapitálové výdaje obcí na 1 obyvatele	6 348	6 352	6 335	6 438	6 056	6 470	5 999
Rozdíl příjmů a výdajů na 1 obyvatele	676	968	-243	961	-253	998	-242
VOLBY DO PS PARLAMENTU ČR 2006							
Počet zapsaných voličů celkem	347 095	263 194	83 901	265 474	81 621	257 099	89 996
Platné hlasy pro volební strany celkem	215 510	160 776	54 734	163 372	52 138	157 749	57 761
z toho:							
ODS	83 647	63 345	20 302	64 857	18 790	62 566	21 081
ČSSD	63 181	47 796	15 385	48 218	14 963	46 854	16 327
SZ	20 646	16 509	4 137	16 588	4 058	16 202	4 444
KSČM	24 823	17 358	7 465	17 404	7 419	16 793	8 030
KDU-ČSL	9 131	6 000	3 131	6 324	2 807	5 844	3 287

¹⁾ roční průměr let 2000 - 2006

²⁾ celkem v letech 2000 - 2006

³⁾ stav k 1. 3. 2001 (SLDB)

⁴⁾ rok 2006

v tom varianta a prostor						Měřicí jednotka	
4		5		6			
obce, které neměly k 31. 12. 2006 statut města		obce, které nejsou obcemi s pověřeným obecním úřadem		obce do 2 tis. obyv. bez obcí v zázemí krajských měst			
městský	venkovský	městský	venkovský	městský	venkovský		
133 215	183 081	73 931	242 365	96 102	220 195	ha	STRUKTURA POZEMKŮ Výměra půdy celkem (stav k 31. 12. 2006) v tom:
49 984	90 493	33 023	107 454	41 076	99 401	ha	zemědělská půda
23 157	45 224	14 805	53 576	17 977	50 404	ha	z toho: orná půda
63 770	76 254	28 641	111 383	39 370	100 654	ha	lesní pozemky
2 258	2 517	1 495	3 280	1 949	2 826	ha	vodní plochy
3 043	1 975	2 298	2 719	2 707	2 310	ha	zastavěné plochy a nádvoří
14 161	11 842	8 474	17 529	10 999	15 004	ha	ostatní plochy
							ORGANIZAČNÍ STRUKTURA
89 711	21 588	80 207	31 092	87 174	24 125	počet	Ekonomické subjekty celkem (stav k 31. 12. 2006)
16 059	3 137	14 596	4 600	15 721	3 475	počet	v tom: právnické osoby
73 652	18 451	65 611	26 492	71 453	20 650	počet	fyzické osoby
							z toho odvětví:
2 903	3 161	2 139	3 925	2 582	3 482	počet	zemědělství, lesnictví a chov ryb
14 189	3 931	12 561	5 559	13 862	4 258	počet	průmysl
12 455	2 876	11 215	4 116	12 244	3 087	počet	stavebnictví
1 124	199	988	335	1 084	239	počet	z toho: subjekty s 20 a více zaměstnanci celkem
							BYTOVÁ VÝSTAVBA²⁾
5 620	1 849	4 619	2 850	5 374	2 095	počet	Dokončené byty celkem
1 817	1 218	1 554	1 481	1 873	1 162	počet	z toho v rodinných domech
							DOMY A BYTY³⁾
43 547	22 800	36 210	30 137	41 306	25 041	počet	Trvale obydlené domy
7 709	10 827	4 885	13 651	6 053	12 483	počet	Neobydlené domy
130 569	31 261	115 071	46 759	126 476	35 354	počet	Trvale obydlené byty
15 206	12 205	11 233	16 178	12 987	14 424	počet	Neobydlené byty
							CESTOVNÍ RUCH
485	432	296	621	345	572	počet	Hromadná ubytovací zařízení (stav k 31. 12. 2006)
23 545	17 123	15 682	24 986	17 353	23 315	počet	Lůžka v hromadných ubytovacích zařízeních
							VEŘEJNÁ EKONOMIKA⁴⁾
21 865	15 063	22 280	16 322	21 627	16 538	Kč	Příjmy obecních rozpočtů na 1 obyvatele
10 338	7 759	10 633	7 935	10 345	8 008	Kč	Daňové příjmy na 1 obyvatele
20 939	15 314	21 341	16 224	20 660	16 796	Kč	Výdaje obecních rozpočtů na 1 obyvatele
6 465	5 917	6 597	5 801	6 333	6 396	Kč	Kapitálové výdaje obcí na 1 obyvatele
926	-251	939	98	967	-258	Kč	Rozdíl příjmů a výdajů na 1 obyvatele
							VOLBY DO PS PARLAMENTU ČR 2006
273 388	73 707	238 984	108 111	264 464	82 631	počet	Počet zapsaných voličů celkem
166 985	48 525	146 928	68 582	161 614	53 896	počet	Platné hlasy pro volební strany celkem
							z toho:
65 612	18 035	58 232	25 415	63 674	19 973	počet	ODS
49 540	13 641	43 582	19 599	48 059	15 122	počet	ČSSD
16 911	3 735	15 339	5 307	16 587	4 059	počet	SZ
18 280	6 543	15 461	9 362	17 459	7 364	počet	KSČM
6 333	2 798	5 517	3 614	6 016	3 115	počet	KDU-ČSL

Tab. 5.1 Vybrané ukazatele městského a venkovského prostoru Libereckého kraje podle variant

(relativní údaje)

	Kraj celkem	v tom varianta a prostor					
		1		2		3	
		obce do 2 tis. obyvatel		obce do 1 tis. obyv. + obce do 3 tis. obyv. s hustotou menší než 100 obyvatel na 1 km ²		obce do 1 tis. obyv. + obce do 3 tis. obyv. s hustotou menší než 150 obyvatel na 1 km ²	
		městský	venkovský	městský	venkovský	městský	venkovský
OBVATELSTVO							
Podíl žen (k 31. 12. 2006)	51,2	51,6	49,8	51,6	49,9	51,7	49,9
Obyvatelé (k 31. 12. 2006) podle věku:							
0 - 14 let	15,0	14,8	15,5	14,8	15,7	14,8	15,6
15 - 64 let	71,7	71,8	71,1	71,9	70,9	71,9	70,9
65 a více let	13,3	13,3	13,4	13,3	13,4	13,3	13,5
Narození živě ¹⁾ na 1 000 obyvatel	9,81	9,93	9,43	9,88	9,57	9,91	9,52
Zemřelí ¹⁾ na 1 000 obyvatel	10,21	9,96	11,04	9,98	10,98	9,87	11,21
Přistěhovalí do obcí ¹⁾ na 1 000 obyvatel	24,97	21,76	35,25	21,93	35,04	21,56	34,90
Vystěhovalí z obcí ¹⁾ na 1 000 obyvatel	23,68	22,98	25,93	22,98	26,01	23,01	25,64
Obyvatelé ve věku 15 a více let ²⁾ podle nejvyššího ukonč. vzdělání:							
základní vč. neukončeného	23,9	22,8	27,8	22,7	28,3	22,6	28,0
střední odborné vč. vyučených	40,0	38,9	43,8	38,9	44,0	38,8	43,8
úplné střední s maturitou vč. nástavbového a vyššího	27,0	28,4	22,2	28,5	21,7	28,6	22,0
vysokoškolské	7,0	7,9	4,2	7,9	4,0	8,0	4,1
Obyvatelé narození v obci současného bydliště ²⁾	46,7	47,3	45,0	47,4	44,7	47,3	45,1
PRÁCE							
Zaměstnanost²⁾							
Míra ekonomické aktivity celkem	63,24	63,73	61,63	63,70	61,68	63,82	61,51
v tom: muži	71,35	71,67	70,35	71,56	70,66	71,69	70,39
ženy	55,71	56,47	53,08	56,50	52,89	56,62	52,86
Zaměstnaní podle sektorů:							
primární	2,9	1,5	7,7	1,5	8,1	1,4	7,7
sekundární	49,9	49,0	53,2	49,2	52,4	48,9	53,1
terciární	47,2	49,5	39,1	49,3	39,5	49,7	39,3
Nezaměstnanost (k 31. 12. 2006)							
Míra nezaměstnanosti celkem	7,10	6,91	7,74	6,75	8,35	6,78	8,11
v tom: muži	6,17	6,14	6,26	5,99	6,78	6,02	6,63
ženy	8,21	7,81	9,67	7,63	10,41	7,66	10,02
Podíl uchazečů o zaměstnání ve věku do 25 let	18,4	18,7	17,4	18,9	16,7	18,8	17,1
Podíl uchazečů o zaměstnání ve věku 50 a více let	28,0	27,0	31,0	26,9	31,2	26,8	30,9
Podíl uchazečů o zaměst. v evidenci 1 rok a více	35,7	36,0	34,7	35,3	36,6	35,4	36,5
STRUKTURA POZEMKŮ (k 31. 12. 2006)							
Výměra půdy podle druhu pozemku:							
zemědělská půda	44,4	42,3	45,3	45,0	44,2	44,0	44,6
lesní pozemky	44,3	41,3	45,5	37,7	46,9	38,0	46,4
zastavěné plochy a nádvoří	1,6	2,8	1,1	3,0	1,0	3,1	1,1
BYTOVÁ VÝSTAVBA¹⁾							
Dokončené byty na 1 000 obyvatel	2,50	2,30	3,13	2,30	3,15	2,29	3,09
Podíl bytů dokončených v rodinných domech	40,6	33,6	57,3	35,1	54,1	33,7	55,7
OBČANSKÁ VYBAVENOST⁵⁾							
Děti ve věku 6 - 14 let v obcích se základní školou	93,33	100,0	74,0	100,0	73,7	100,0	76,0
Děti ve věku do 18 let v obcích s ordinací nebo detaš. pracovištěm lékaře pro děti a dorost	80,75	98,6	26,5	96,8	30,9	97,4	35,0
Osoby ve věku 18 a více let v obcích s ordinací nebo detaš. pracovištěm prakt. lékaře pro dospělé	85,11	98,7	42,2	97,9	42,9	98,3	47,2
Obyvatelé obcí se zařízením lékařské péče	79,1	99,4	15,2	97,3	19,9	98,7	23,1

⁵⁾ podíl na celkovém počtu osob daného věku v obcích bez ohledu na uvedenou vybavenost

v tom varianta a prostor						Měřicí jednotka	
4		5		6			
obce, které neměly k 31. 12. 2006 statut města		obce, které nejsou obcemi s pověřeným obecním úřadem		obce do 2 tis. obyv. bez obcí v zázemí krajských měst			
městský	venkovský	městský	venkovský	městský	venkovský		
51,6	49,8	51,7	50,1	51,6	49,8	%	OBYVATELSTVO
							Podíl žen (k 31. 12. 2006)
							Obyvatelé (k 31. 12. 2006) podle věku:
14,9	15,3	14,7	15,8	14,9	15,5	%	0 - 14 let
71,8	71,2	71,8	71,2	71,8	71,1	%	15 - 64 let
13,3	13,5	13,5	13,0	13,3	13,5	%	65 a více let
9,95	9,29	9,87	9,67	9,94	9,40	‰	Narození živě ¹⁾ na 1 000 obyvatel
9,95	11,22	9,93	10,85	9,95	11,06	‰	Zemřelí ¹⁾ na 1 000 obyvatel
22,24	35,32	20,43	35,18	21,98	34,73	‰	Přistěhovalí do obcí ¹⁾ na 1 000 obyvatel
23,21	25,47	22,28	26,83	22,98	25,98	‰	Vystěhovalí z obcí ¹⁾ na 1 000 obyvatel
							Obyvatelé ve věku 15 a více let ²⁾ podle nejvyššího ukonč. vzdělání:
23,0	27,7	22,3	27,8	22,8	27,8	%	základní vč. neukončeného
39,1	43,9	38,5	43,7	38,9	43,8	%	střední odborné vč. vyučených
28,2	22,2	29,0	22,2	28,4	22,3	%	úplné střední s maturitou vč. nástavbového a vyššího
7,8	4,2	8,3	4,2	7,9	4,2	%	vysokoškolské
47,1	45,4	47,9	44,1	47,3	45,0	%	Obyvatelé narození v obci současného bydliště ²⁾
							PRÁCE
							Zaměstnanost²⁾
63,67	61,59	63,72	62,12	63,73	61,60	%	Míra ekonomické aktivity celkem
71,62	70,35	71,58	70,85	71,67	70,32	%	v tom: muži
56,37	53,01	56,55	53,67	56,47	53,05	%	ženy
							Zaměstnaní podle sektorů:
1,7	7,8	1,4	6,5	1,5	7,8	%	primární
48,9	53,9	48,0	54,6	49,0	53,2	%	sekundární
49,4	38,3	50,6	39,0	49,5	39,0	%	terciární
							Nezaměstnanost (k 31. 12. 2006)
7,00	7,49	6,75	7,95	6,91	7,75	%	Míra nezaměstnanosti celkem
6,21	6,03	6,01	6,55	6,14	6,29	%	v tom: muži
7,93	9,39	7,60	9,74	7,82	9,66	%	ženy
18,6	17,5	18,6	17,8	18,7	17,2	%	Podíl uchazečů o zaměstnání ve věku do 25 let
27,1	31,1	27,2	29,6	26,9	31,1	%	Podíl uchazečů o zaměstnání ve věku 50 a více let
36,0	34,5	34,9	37,2	36,0	34,6	%	Podíl uchazečů o zaměst. v evidenci 1 rok a více
							STRUKTURA POZEMKŮ (k 31. 12. 2006)
							Výměra půdy podle druhu pozemku:
37,5	49,4	44,7	44,3	42,7	45,1	%	zemědělská půda
47,9	41,7	38,7	46,0	41,0	45,7	%	lesní pozemky
2,3	1,1	3,1	1,1	2,8	1,0	%	zastavěné plochy a nádvoří
							BYTOVÁ VÝSTAVBA¹⁾
2,37	2,97	2,23	3,10	2,35	2,99	‰	Dokončené byty na 1 000 obyvatel
32,3	65,9	33,6	52,0	34,9	55,5	%	Podíl bytů dokončených v rodinných domech
							OBČANSKÁ VYBAVENOST⁵⁾
99,2	73,0	100,0	80,2	99,7	74,4	%	Děti ve věku 6 - 14 let v obcích se základní školou
97,4	20,4	98,4	44,1	98,3	26,1	%	Děti ve věku do 18 let v obcích s ordinací nebo detaš. pracovištěm lékaře pro děti a dorost
97,7	38,2	98,5	55,2	98,5	41,7	%	Osoby ve věku 18 a více let v obcích s ordinací nebo detaš. pracovištěm prakt. lékaře pro dospělé
98,9	5,6	100,0	33,0	98,9	15,5	%	Obyvatelé obcí se zařízením lékařské péče

Tab. 5.2 Základní charakteristiky městského a venkovského prostoru podle krajů

stav k 1. 1. 2007

	Počet obcí				Počet obyvatel				Výměra (ha)			
	městský prostor		venkovský prostor		městský prostor		venkovský prostor		městský prostor		venkovský prostor	
	celkem	v %	celkem	v %	celkem	v %	celkem	v %	celkem	v %	celkem	v %
varianta 1												
Česká republika	647	10,4	5 602	89,6	7 572 330	73,6	2 714 859	26,4	2 090 878	26,5	5 795 824	73,5
ČR bez Hl. m. Prahy	646	10,3	5 602	89,7	6 384 204	70,2	2 714 859	29,8	2 041 269	26,0	5 795 824	74,0
Středočeský	88	7,7	1 058	92,3	676 929	57,6	498 325	42,4	191 914	17,4	909 560	82,6
Jihočeský	50	8,0	573	92,0	417 671	66,3	212 335	33,7	228 113	22,7	777 575	77,3
Plzeňský	42	8,4	459	91,6	371 679	67,0	182 858	33,0	145 594	19,3	610 514	80,7
Karlovarský	26	19,7	106	80,3	242 354	79,6	62 248	20,4	112 255	33,9	219 200	66,1
Ústecký	53	15,0	301	85,0	668 911	81,3	154 354	18,7	168 586	31,6	364 867	68,4
Liberecký	31	14,4	184	85,6	326 792	75,9	103 982	24,1	94 501	29,9	221 795	70,1
Královéhradecký	43	9,6	405	90,4	376 638	68,5	173 005	31,5	119 813	25,2	356 025	74,8
Pardubický	33	7,3	418	92,7	315 468	62,1	192 283	37,9	94 001	20,8	357 858	79,2
Vysočina	31	4,4	673	95,6	297 283	58,1	214 362	41,9	133 528	19,6	546 035	80,4
Jihomoravský	80	11,9	593	88,1	793 795	70,1	338 768	29,9	214 242	29,8	505 388	70,2
Olomoucký	45	11,3	353	88,7	418 732	65,4	221 162	34,6	144 932	27,5	381 745	72,5
Zlínský	52	17,1	252	82,9	415 470	70,4	174 369	29,6	168 476	42,5	227 879	57,5
Moravskoslezský	72	24,1	227	75,9	1 062 482	85,0	186 808	15,0	225 314	41,5	317 384	58,5
varianta 2												
Česká republika	895	14,3	5 354	85,7	7 844 672	76,3	2 442 517	23,7	2 062 988	26,2	5 823 714	73,8
ČR bez Hl. m. Prahy	894	14,3	5 354	85,7	6 656 546	73,2	2 442 517	26,8	2 013 379	25,7	5 823 714	74,3
Středočeský	148	12,9	998	87,1	757 844	64,5	417 410	35,5	228 589	20,8	872 885	79,2
Jihočeský	47	7,5	576	92,5	400 759	63,6	229 247	36,4	169 636	16,9	836 052	83,1
Plzeňský	44	8,8	457	91,2	368 930	66,5	185 607	33,5	122 014	16,1	634 094	83,9
Karlovarský	27	20,5	105	79,5	240 248	78,9	64 354	21,1	98 219	29,6	233 237	70,4
Ústecký	58	16,4	296	83,6	669 302	81,3	153 963	18,7	148 587	27,9	384 866	72,1
Liberecký	36	16,7	179	83,3	329 530	76,5	101 244	23,5	90 382	28,6	225 914	71,4
Královéhradecký	49	10,9	399	89,1	379 709	69,1	169 934	30,9	108 259	22,8	367 579	77,2
Pardubický	45	10,0	406	90,0	330 417	65,1	177 334	34,9	99 523	22,0	352 335	78,0
Vysočina	36	5,1	668	94,9	302 268	59,1	209 377	40,9	133 619	19,7	545 944	80,3
Jihomoravský	138	20,5	535	79,5	869 712	76,8	262 851	23,2	259 797	36,1	459 833	63,9
Olomoucký	83	20,9	315	79,1	460 865	72,0	179 029	28,0	156 262	29,7	370 415	70,3
Zlínský	69	22,7	235	77,3	426 692	72,3	163 147	27,7	147 037	37,1	249 317	62,9
Moravskoslezský	114	38,1	185	61,9	1 120 270	89,7	129 020	10,3	251 455	46,3	291 243	53,7
varianta 3												
Česká republika	687	11,0	5 562	89,0	7 502 211	72,9	2 784 978	27,1	1 782 354	22,6	6 104 348	77,4
ČR bez Hl. m. Prahy	686	11,0	5 562	89,0	6 314 085	69,4	2 784 978	30,6	1 732 745	22,1	6 104 348	77,9
Středočeský	115	10,0	1 031	90,0	708 450	60,3	466 804	39,7	189 292	17,2	912 181	82,8
Jihočeský	43	6,9	580	93,1	393 986	62,5	236 020	37,5	164 013	16,3	841 675	83,7
Plzeňský	42	8,4	459	91,6	366 288	66,1	188 249	33,9	119 867	15,9	636 241	84,1
Karlovarský	25	18,9	107	81,1	236 558	77,7	68 044	22,3	95 135	28,7	236 321	71,3
Ústecký	50	14,1	304	85,9	656 252	79,7	167 013	20,3	137 548	25,8	395 905	74,2
Liberecký	30	14,0	185	86,0	319 032	74,1	111 742	25,9	81 631	25,8	234 665	74,2
Královéhradecký	43	9,6	405	90,4	368 640	67,1	181 003	32,9	98 918	20,8	376 921	79,2
Pardubický	34	7,5	417	92,5	312 034	61,5	195 717	38,5	84 282	18,7	367 576	81,3
Vysočina	29	4,1	675	95,9	290 972	56,9	220 673	43,1	124 138	18,3	555 424	81,7
Jihomoravský	86	12,8	587	87,2	782 777	69,1	349 786	30,9	190 174	26,4	529 455	73,6
Olomoucký	55	13,8	343	86,2	415 025	64,9	224 869	35,1	116 534	22,1	410 144	77,9
Zlínský	49	16,1	255	83,9	394 373	66,9	195 466	33,1	120 326	30,4	276 029	69,6
Moravskoslezský	85	28,4	214	71,6	1 069 698	85,6	179 592	14,4	210 887	38,9	331 811	61,1

Tab. 5.2 Základní charakteristiky městského a venkovského prostoru podle krajů

stav k 1. 1. 2007

dokončení

	Počet obcí				Počet obyvatel				Výměra (ha)			
	městský prostor		venkovský prostor		městský prostor		venkovský prostor		městský prostor		venkovský prostor	
	celkem	v %	celkem	v %	celkem	v %	celkem	v %	celkem	v %	celkem	v %
varianta 4												
Česká republika	559	8,9	5 690	91,1	7 235 752	70,3	3 051 437	29,7	1 994 743	25,3	5 891 959	74,7
ČR bez Hl. m. Prahy	558	8,9	5 690	91,1	6 047 626	66,5	3 051 437	33,5	1 945 134	24,8	5 891 959	75,2
Středočeský	77	6,7	1 069	93,3	643 509	54,8	531 745	45,2	183 419	16,7	918 054	83,3
Jihočeský	52	8,3	571	91,7	410 010	65,1	219 996	34,9	225 682	22,4	780 006	77,6
Plzeňský	50	10,0	451	90,0	373 682	67,4	180 855	32,6	202 630	26,8	553 478	73,2
Karlovarský	30	22,7	102	77,3	246 853	81,0	57 749	19,0	132 744	40,0	198 712	60,0
Ústecký	53	15,0	301	85,0	657 817	79,9	165 448	20,1	169 519	31,8	363 934	68,2
Liberecký	39	18,1	176	81,9	339 146	78,7	91 628	21,3	133 215	42,1	183 081	57,9
Královéhradecký	44	9,8	404	90,2	372 557	67,8	177 086	32,2	130 125	27,3	345 714	72,7
Pardubický	33	7,3	418	92,7	311 220	61,3	196 531	38,7	85 779	19,0	366 080	81,0
Vysočina	33	4,7	671	95,3	298 594	58,4	213 051	41,6	140 202	20,6	539 361	79,4
Jihomoravský	48	7,1	625	92,9	710 453	62,7	422 110	37,3	160 523	22,3	559 107	77,7
Olomoucký	30	7,5	368	92,5	369 917	57,8	269 977	42,2	113 859	21,6	412 818	78,4
Zlínský	30	9,9	274	90,1	359 468	60,9	230 371	39,1	106 287	26,8	290 067	73,2
Moravskoslezský	39	13,0	260	87,0	954 400	76,4	294 890	23,6	161 151	29,7	381 547	70,3
varianta 5												
Česká republika	389	6,2	5 860	93,8	6 763 679	65,7	3 523 510	34,3	1 533 532	19,4	6 353 170	80,6
ČR bez Hl. m. Prahy	388	6,2	5 860	93,8	5 575 553	61,3	3 523 510	38,7	1 483 923	18,9	6 353 170	81,1
Středočeský	55	4,8	1 091	95,2	569 800	48,5	605 454	51,5	138 143	12,5	963 330	87,5
Jihočeský	37	5,9	586	94,1	380 122	60,3	249 884	39,7	188 103	18,7	817 585	81,3
Plzeňský	35	7,0	466	93,0	343 844	62,0	210 693	38,0	146 551	19,4	609 557	80,6
Karlovarský	14	10,6	118	89,4	203 510	66,8	101 092	33,2	72 284	21,8	259 171	78,2
Ústecký	30	8,5	324	91,5	593 949	72,1	229 316	27,9	118 100	22,1	415 353	77,9
Liberecký	21	9,8	194	90,2	296 170	68,8	134 604	31,2	73 931	23,4	242 365	76,6
Královéhradecký	35	7,8	413	92,2	357 021	65,0	192 622	35,0	106 361	22,4	369 478	77,6
Pardubický	26	5,8	425	94,2	294 811	58,1	212 940	41,9	74 224	16,4	377 635	83,6
Vysočina	26	3,7	678	96,3	282 169	55,1	229 476	44,9	114 624	16,9	564 938	83,1
Jihomoravský	34	5,1	639	94,9	657 470	58,1	475 093	41,9	128 951	17,9	590 678	82,1
Olomoucký	20	5,0	378	95,0	351 247	54,9	288 647	45,1	91 289	17,3	435 388	82,7
Zlínský	25	8,2	279	91,8	336 428	57,0	253 411	43,0	92 562	23,4	303 792	76,6
Moravskoslezský	30	10,0	269	90,0	909 012	72,8	340 278	27,2	138 800	25,6	403 898	74,4
varianta 6												
Česká republika	1 016	16,3	5 233	83,7	7 831 192	76,1	2 455 997	23,9	2 323 537	29,5	5 563 165	70,5
ČR bez Hl. m. Prahy	1 015	16,2	5 233	83,8	6 643 066	73,0	2 455 997	27,0	2 273 928	29,0	5 563 165	71,0
Středočeský	224	19,5	922	80,5	763 943	65,0	411 311	35,0	262 288	23,8	839 185	76,2
Jihočeský	77	12,4	546	87,6	435 964	69,2	194 042	30,8	241 383	24,0	764 305	76,0
Plzeňský	98	19,6	403	80,4	404 808	73,0	149 729	27,0	190 037	25,1	566 071	74,9
Karlovarský	32	24,2	100	75,8	246 102	80,8	58 500	19,2	116 307	35,1	215 148	64,9
Ústecký	58	16,4	296	83,6	671 734	81,6	151 531	18,4	174 101	32,6	359 352	67,4
Liberecký	34	15,8	181	84,2	328 468	76,3	102 306	23,7	96 102	30,4	220 195	69,6
Královéhradecký	50	11,2	398	88,8	383 414	69,8	166 229	30,2	125 876	26,5	349 962	73,5
Pardubický	55	12,2	396	87,8	326 539	64,3	181 212	35,7	103 412	22,9	348 447	77,1
Vysočina	48	6,8	656	93,2	304 359	59,5	207 286	40,5	146 438	21,5	533 124	78,5
Jihomoravský	127	18,9	546	81,1	834 260	73,7	298 303	26,3	246 230	34,2	473 399	65,8
Olomoucký	58	14,6	340	85,4	430 441	67,3	209 453	32,7	152 997	29,0	373 680	71,0
Zlínský	54	17,8	250	82,2	417 336	70,8	172 503	29,2	170 226	42,9	226 128	57,1
Moravskoslezský	100	33,4	199	66,6	1 095 698	87,7	153 592	12,3	248 531	45,8	294 168	54,2

Tab. 5.3 Přehled obcí v kraji a jejich zařazení do venkova (města) podle jednotlivých variant

	Okres	SO ORP	Výměra (ha)	Počet obyvatel	Počet obyvatel na km ²	Prostor (M - městský, V - venkovský)					
						1	2	3	4	5	6
Bezděz	CL	CLp	2 399	286	12	V	V	V	V	V	V
Blatce	CL	CLp	1 695	72	4	V	V	V	V	V	V
Blíževedly	CL	CLp	2 097	634	30	V	V	V	V	V	V
Bohatice	CL	CLp	394	149	38	V	V	V	V	V	V
Brniště	CL	CLp	2 668	1 344	50	V	V	V	V	V	V
Cvikov	CL	NBo	4 504	4 446	99	M	M	M	M	M	M
Česká Lípa	CL	CLp	6 610	38 181	578	M	M	M	M	M	M
Doksy	CL	CLp	7 493	5 112	68	M	M	M	M	M	M
Dubá	CL	CLp	6 059	1 749	29	V	V	V	M	V	V
Dubnice	CL	CLp	1 583	565	36	V	V	V	V	V	V
Hamr na Jezeře	CL	CLp	1 767	372	21	V	V	V	V	V	V
Holany	CL	CLp	1 877	487	26	V	V	V	V	V	V
Horní Libchava	CL	CLp	1 038	493	48	V	V	V	V	V	V
Horní Police	CL	CLp	603	661	110	V	V	V	V	V	V
Chlum	CL	CLp	1 517	250	16	V	V	V	V	V	V
Chotovice	CL	NBo	299	149	50	V	V	V	V	V	V
Jestřebí	CL	CLp	2 208	785	36	V	V	V	V	V	V
Kamenický Šenov	CL	NBo	1 047	3 957	378	M	M	M	M	V	M
Kozly	CL	CLp	566	125	22	V	V	V	V	V	V
Kravaře	CL	CLp	1 576	796	50	V	V	V	V	V	V
Krompach	CL	NBo	777	142	18	V	V	V	V	V	V
Kunratice u Cvikova	CL	NBo	1 253	545	44	V	V	V	V	V	V
Kvítkov	CL	CLp	611	177	29	V	V	V	V	V	V
Luka	CL	CLp	456	108	24	V	V	V	V	V	V
Mařenice	CL	NBo	2 654	361	14	V	V	V	V	V	V
Mimoň	CL	CLp	1 548	6 701	433	M	M	M	M	M	M
Noviny pod Ralskem	CL	CLp	1 017	262	26	V	V	V	V	V	V
Nový Bor	CL	NBo	1 945	12 188	627	M	M	M	M	M	M
Nový Oldřichov	CL	CLp	377	699	185	V	V	V	V	V	V
Okna	CL	CLp	567	283	50	V	V	V	V	V	V
Okrouhlá	CL	NBo	424	514	121	V	V	V	V	V	V
Pertoltice pod Ralskem	CL	CLp	792	354	45	V	V	V	V	V	V
Polevsko	CL	NBo	445	364	82	V	V	V	V	V	V
Provodín	CL	CLp	1 258	679	54	V	V	V	V	V	V
Prysk	CL	NBo	1 366	430	31	V	V	V	V	V	V
Radvanec	CL	NBo	883	114	13	V	V	V	V	V	V
Ralsko	CL	CLp	17 023	1 920	11	V	V	V	M	V	V
Skalice u České Lípy	CL	NBo	1 155	1 327	115	V	M	V	V	V	V
Skalka u Doks	CL	CLp	504	139	28	V	V	V	V	V	V
Sloup v Čechách	CL	NBo	577	692	120	V	V	V	V	V	V
Slunečná	CL	NBo	613	91	15	V	V	V	V	V	V
Sosnová	CL	CLp	566	703	124	V	V	V	V	V	V
Stráž pod Ralskem	CL	CLp	2 158	4 071	189	M	M	M	M	V	M
Stružnice	CL	CLp	2 129	912	43	V	V	V	V	V	V
Stvolínky	CL	CLp	1 265	305	24	V	V	V	V	V	V
Svojkov	CL	NBo	344	149	43	V	V	V	V	V	V
Svor	CL	NBo	1 806	653	36	V	V	V	V	V	V
Tachov	CL	CLp	458	175	38	V	V	V	V	V	V
Tuhaň	CL	CLp	2 471	262	11	V	V	V	V	V	V
Velenice	CL	CLp	717	148	21	V	V	V	V	V	V
Velký Valtinov	CL	CLp	1 005	171	17	V	V	V	V	V	V
Volfartice	CL	CLp	1 309	623	48	V	V	V	V	V	V
Vrchovany	CL	CLp	469	110	23	V	V	V	V	V	V
Zahrádky	CL	CLp	1 007	647	64	V	V	V	V	V	V
Zákupy	CL	CLp	4 074	2 788	68	M	V	V	M	V	M

Tab. 5.3 Přehled obcí v kraji a jejich zařazení do venkova (města) podle jednotlivých variant

1. pokračování

	Kód okresu	SO ORP	Výměra (ha)	Počet obyvatel	Počet obyvatel na km ²	Prostor (M - městský, V - venkovský)					
						1	2	3	4	5	6
Žandov	CL	CLp	2 724	1 913	70	V	V	V	M	V	V
Ždírec	CL	CLp	544	129	24	V	V	V	V	V	V
Albrechtice v Jizerských h.	JN	Tan	2 454	335	14	V	V	V	V	V	V
Bedřichov	JN	JnN	2 426	285	12	V	V	V	V	V	V
Dalešice	JN	JnN	243	130	53	V	V	V	V	V	V
Desná	JN	Tan	1 258	3 480	277	M	M	M	M	V	M
Držkov	JN	ZBr	597	569	95	V	V	V	V	V	V
Frýdštejn	JN	Tur	1 449	850	59	V	V	V	V	V	V
Jablonec nad Nisou	JN	JnN	3 138	44 822	1 428	M	M	M	M	M	M
Janov nad Nisou	JN	JnN	1 472	1 224	83	V	V	V	V	V	V
Jenišovice	JN	Tur	742	887	120	V	V	V	V	V	V
Jílové u Držkova	JN	ZBr	358	201	56	V	V	V	V	V	V
Jiřetín pod Bukovou	JN	Tan	330	628	190	V	V	V	V	V	V
Josefův Důl	JN	JnN	2 201	979	44	V	V	V	V	V	V
Koberovy	JN	ZBr	874	984	113	V	V	V	V	V	V
Kořenov	JN	Tan	5 587	974	17	V	V	V	V	V	V
Líšný	JN	ZBr	173	260	150	V	V	V	V	V	V
Loužnice	JN	ZBr	229	215	94	V	V	V	V	V	V
Lučany nad Nisou	JN	JnN	1 313	1 738	132	V	M	V	M	V	V
Malá Skála	JN	Tur	1 001	1 077	108	V	M	V	V	V	V
Maršovice	JN	JnN	176	441	251	V	V	V	V	V	V
Nová Ves nad Nisou	JN	JnN	471	615	130	V	V	V	V	V	V
Pěnčín	JN	ZBr	1 338	1 780	133	V	M	V	V	V	V
Plavy	JN	Tan	520	1 076	207	V	M	M	V	V	V
Pulečný	JN	JnN	601	300	50	V	V	V	V	V	V
Radčice	JN	ZBr	184	152	82	V	V	V	V	V	V
Rádlo	JN	JnN	965	639	66	V	V	V	V	V	V
Rychnov u Jablonce n. N.	JN	JnN	1 225	2 366	193	M	M	M	M	V	M
Skuhrov	JN	ZBr	426	496	116	V	V	V	V	V	V
Smržovka	JN	Tan	1 482	3 488	235	M	M	M	M	V	M
Tanvald	JN	Tan	1 245	6 980	561	M	M	M	M	M	M
Velké Hamry	JN	Tan	932	2 824	303	M	M	M	M	V	M
Vlastiboř	JN	ZBr	362	119	33	V	V	V	V	V	V
Zásada	JN	ZBr	612	845	138	V	V	V	V	V	V
Zlatá Olešnice	JN	Tan	1 594	532	33	V	V	V	V	V	V
Železný Brod	JN	ZBr	2 251	6 492	288	M	M	M	M	M	M
Bílá	LI	Lbc	2 636	824	31	V	V	V	V	V	V
Bílý Kostel nad Nisou	LI	Lbc	2 573	868	34	V	V	V	V	V	V
Bílý Potok	LI	Frd	1 821	678	37	V	V	V	V	V	V
Bulovka	LI	Frd	2 885	849	29	V	V	V	V	V	V
Cetenov	LI	Lbc	605	123	20	V	V	V	V	V	V
Černousy	LI	Frd	855	345	40	V	V	V	V	V	V
Český Dub	LI	Lbc	2 257	2 816	125	M	M	V	M	M	M
Čtveřín	LI	Tur	496	430	87	V	V	V	V	V	V
Dětrichov	LI	Frd	972	648	67	V	V	V	V	V	V
Dlouhý Most	LI	Lbc	444	714	161	V	V	V	V	V	M
Dolní Řasnice	LI	Frd	1 295	519	40	V	V	V	V	V	V
Frýdlant	LI	Frd	3 162	7 556	239	M	M	M	M	M	M
Habartice	LI	Frd	556	492	89	V	V	V	V	V	V
Hejnice	LI	Frd	3 819	2 758	72	M	V	V	M	V	M
Heřmanice	LI	Frd	748	228	30	V	V	V	V	V	V
Hlavice	LI	Lbc	827	210	25	V	V	V	V	V	V
Hodkovice nad Mohelkou	LI	Lbc	1 349	2 782	206	M	M	M	M	M	M
Horní Řasnice	LI	Frd	1 903	235	12	V	V	V	V	V	V
Hrádek nad Nisou	LI	Lbc	4 854	7 439	153	M	M	M	M	M	M

Tab. 5.3 Přehled obcí v kraji a jejich zařazení do venkova (města) podle jednotlivých variant

2. pokračování

	Kód okresu	SO ORP	Výměra (ha)	Počet obyvatel	Počet obyvatel na km ²	Prostor (M - městský, V - venkovský)					
						1	2	3	4	5	6
Chotyně	LI	Lbc	904	881	97	V	V	V	V	V	V
Chrastava	LI	Lbc	2 746	6 082	221	M	M	M	M	M	M
Jablonné v Podještědí	LI	Lbc	5 785	3 722	64	M	M	M	M	M	M
Janovice v Podještědí	LI	Lbc	634	72	11	V	V	V	V	V	V
Janův Důl	LI	Lbc	455	127	28	V	V	V	V	V	V
Jeřmanice	LI	Lbc	437	399	91	V	V	V	V	V	M
Jindřichovice pod Smrkem	LI	Frd	1 913	640	33	V	V	V	V	V	V
Kobyly	LI	Tur	827	317	38	V	V	V	V	V	V
Krásný Les	LI	Frd	1 349	448	33	V	V	V	V	V	V
Kryštofovo Údolí	LI	Lbc	1 733	259	15	V	V	V	V	V	V
Křižany	LI	Lbc	2 855	698	24	V	V	V	V	V	V
Kunratice	LI	Frd	1 243	377	30	V	V	V	V	V	V
Lázně Libverda	LI	Frd	1 323	459	35	V	V	V	V	V	V
Lažany	LI	Tur	212	226	106	V	V	V	V	V	V
Liberec	LI	Lbc	10 609	98 781	931	M	M	M	M	M	M
Mníšek	LI	Lbc	2 544	1 190	47	V	V	V	V	V	V
Nová Ves	LI	Lbc	1 234	775	63	V	V	V	V	V	V
Nové Město pod Smrkem	LI	Frd	2 893	3 880	134	M	M	M	M	M	M
Oldřichov v Hájích	LI	Lbc	1 625	563	35	V	V	V	V	V	V
Osečná	LI	Lbc	2 806	1 035	37	V	V	V	M	V	V
Paceřice	LI	Tur	348	279	80	V	V	V	V	V	V
Pěnčín	LI	Tur	888	637	72	V	V	V	V	V	V
Pertoltice	LI	Frd	1 015	271	27	V	V	V	V	V	V
Proseč pod Ještědem	LI	Lbc	830	270	33	V	V	V	V	V	V
Příšovice	LI	Tur	614	1 287	210	V	M	M	V	V	V
Radimovice	LI	Tur	133	251	189	V	V	V	V	V	V
Raspenava	LI	Frd	4 122	2 858	69	M	V	V	M	V	M
Rynoltice	LI	Lbc	1 771	736	42	V	V	V	V	V	V
Soběslavice	LI	Tur	405	139	34	V	V	V	V	V	V
Stráž nad Nisou	LI	Lbc	453	2 032	448	M	M	M	V	V	M
Světlá pod Ještědem	LI	Lbc	1 319	851	65	V	V	V	V	V	V
Svjanský Újezd	LI	Tur	530	369	70	V	V	V	V	V	V
Svijany	LI	Tur	270	306	113	V	V	V	V	V	V
Sychrov	LI	Tur	650	187	29	V	V	V	V	V	V
Šimonovice	LI	Lbc	719	563	78	V	V	V	V	V	M
Višňová	LI	Frd	3 028	1 304	43	V	V	V	V	V	V
Vlastibořice	LI	Tur	552	246	45	V	V	V	V	V	V
Všelibice	LI	Lbc	1 843	526	29	V	V	V	V	V	V
Zdislava	LI	Lbc	980	273	28	V	V	V	V	V	V
Žďárek	LI	Tur	233	125	54	V	V	V	V	V	V
Bělá	SM	Sem	776	250	32	V	V	V	V	V	V
Benecko	SM	Jil	1 652	1 110	67	V	V	V	V	V	V
Benešov u Semil	SM	Sem	540	822	152	V	V	V	V	V	V
Bozkov	SM	Sem	680	577	85	V	V	V	V	V	V
Bradlecká Lhota	SM	Sem	369	212	57	V	V	V	V	V	V
Bukovina u Čisté	SM	Jil	317	186	59	V	V	V	V	V	V
Bystrá nad Jizerou	SM	Sem	562	117	21	V	V	V	V	V	V
Čistá u Horek	SM	Jil	1 053	543	52	V	V	V	V	V	V
Háje nad Jizerou	SM	Sem	1 174	641	55	V	V	V	V	V	V
Harrachov	SM	Tan	3 663	1 578	43	V	V	V	M	V	V
Holenice	SM	Tur	350	81	23	V	V	V	V	V	V
Horka u Staré Paky	SM	Jil	203	258	127	V	V	V	V	V	V
Horní Branná	SM	Jil	2 087	1 844	88	V	V	V	V	V	V
Hrubá Skála	SM	Tur	1 383	527	38	V	V	V	V	V	V
Chuchelna	SM	Sem	1 079	923	86	V	V	V	V	V	V

Tab. 5.3 Přehled obcí v kraji a jejich zařazení do venkova (města) podle jednotlivých variant

dokončení

	Kód okresu	SO ORP	Výměra (ha)	Počet obyvatel	Počet obyvatel na km ²	Prostor (M - městský, V - venkovský)					
						1	2	3	4	5	6
Jablonec nad Jizerou	SM	Jil	2 232	1 901	85	V	V	V	M	V	V
Jesenný	SM	Sem	784	495	63	V	V	V	V	V	V
Jestřabí v Krkonoších	SM	Jil	1 030	237	23	V	V	V	V	V	V
Jilemnice	SM	Jil	1 386	5 731	413	M	M	M	M	M	M
Kacanovy	SM	Tur	601	180	30	V	V	V	V	V	V
Karlovice	SM	Tur	1 021	712	70	V	V	V	V	V	V
Klokočí	SM	Tur	238	164	69	V	V	V	V	V	V
Košťálov	SM	Sem	2 002	1 686	84	V	V	V	V	V	V
Kruh	SM	Jil	604	490	81	V	V	V	V	V	V
Ktová	SM	Tur	395	179	45	V	V	V	V	V	V
Levínská Olešnice	SM	Jil	1 005	339	34	V	V	V	V	V	V
Libštát	SM	Sem	1 013	1 005	99	V	V	V	V	V	V
Lomnice nad Popelkou	SM	Sem	2 558	5 862	229	M	M	M	M	M	M
Loučky	SM	Tur	165	149	90	V	V	V	V	V	V
Martinice v Krkonoších	SM	Jil	327	572	175	V	V	V	V	V	V
Mírová pod Kozákovem	SM	Tur	1 924	1 529	79	V	V	V	V	V	V
Modřice	SM	Tur	342	373	109	V	V	V	V	V	V
Mříčná	SM	Jil	1 005	479	48	V	V	V	V	V	V
Nová Ves nad Popelkou	SM	Sem	1 218	647	53	V	V	V	V	V	V
Ohrazenice	SM	Tur	268	1 097	410	V	M	M	V	V	V
Olešnice	SM	Tur	528	171	32	V	V	V	V	V	V
Paseky nad Jizerou	SM	Jil	1 270	248	20	V	V	V	V	V	V
Peřimov	SM	Jil	663	216	33	V	V	V	V	V	V
Poniklá	SM	Jil	1 375	1 215	88	V	V	V	V	V	V
Přepeře	SM	Tur	345	852	247	V	V	V	V	V	V
Příkrý	SM	Sem	732	243	33	V	V	V	V	V	V
Radostná pod Kozákovem	SM	Tur	568	353	62	V	V	V	V	V	V
Rakousy	SM	Tur	140	71	51	V	V	V	V	V	V
Rokytnice nad Jizerou	SM	Jil	3 696	3 194	86	M	M	M	M	M	M
Roprachtice	SM	Sem	1 161	269	23	V	V	V	V	V	V
Rovensko pod Troskami	SM	Tur	1 280	1 209	94	V	V	V	M	V	V
Roztoky u Jilemnice	SM	Jil	1 303	896	69	V	V	V	V	V	V
Roztoky u Semil	SM	Sem	442	127	29	V	V	V	V	V	V
Semily	SM	Sem	1 631	8 886	545	M	M	M	M	M	M
Slaná	SM	Sem	1 027	647	63	V	V	V	V	V	V
Stružinec	SM	Sem	1 121	696	62	V	V	V	V	V	V
Studenec	SM	Jil	1 686	1 760	104	V	M	V	V	V	V
Svojeck	SM	Jil	538	173	32	V	V	V	V	V	V
Syřenov	SM	Sem	643	215	33	V	V	V	V	V	V
Tatobity	SM	Tur	706	527	75	V	V	V	V	V	V
Troskovice	SM	Tur	829	114	14	V	V	V	V	V	V
Turnov	SM	Tur	2 272	14 517	639	M	M	M	M	M	M
Veselá	SM	Sem	578	206	36	V	V	V	V	V	V
Vichová nad Jizerou	SM	Jil	1 229	904	74	V	V	V	V	V	V
Vítkovice	SM	Jil	3 197	406	13	V	V	V	V	V	V
Všeň	SM	Tur	561	499	89	V	V	V	V	V	V
Vyskeř	SM	Tur	961	365	38	V	V	V	V	V	V
Vysoké nad Jizerou	SM	Sem	2 066	1 343	65	V	V	V	M	V	V
Záhoří	SM	Sem	853	513	60	V	V	V	V	V	V
Žernov	SM	Tur	485	243	50	V	V	V	V	V	V

Pozn.: Tučně jsou zvýrazněna města k 31. 12. 2006

Tab. 5.4 Seznam správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem v Libereckém kraji

Správní obvod pověřeného obecního úřadu		Příslušnost do			
		správního obvodu obce s rozšířenou působností		okresu	
kód POU	název obce	kód ORP	název obce	kód okresu	název okresu
51011	Česká Lípa	5101	Česká Lípa	CZ0511	Česká Lípa
51012	Doksy	5101	Česká Lípa	CZ0511	Česká Lípa
51013	Mimoň	5101	Česká Lípa	CZ0511	Česká Lípa
51021	Frýdlant	5102	Frýdlant	CZ0513	Liberec
51022	Nové Město pod Smrkem	5102	Frýdlant	CZ0513	Liberec
51031	Jablonec nad Nisou	5103	Jablonec nad Nisou	CZ0512	Jablonec nad Nisou
51041	Jilemnice	5104	Jilemnice	CZ0514	Semily
51042	Rokytnice nad Jizerou	5104	Jilemnice	CZ0514	Semily
51051	Český Dub	5105	Liberec	CZ0513	Liberec
51052	Hodkovice nad Mohelkou	5105	Liberec	CZ0513	Liberec
51053	Hrádek nad Nisou	5105	Liberec	CZ0513	Liberec
51054	Chrastava	5105	Liberec	CZ0513	Liberec
51055	Jablonné v Podještědí	5105	Liberec	CZ0513	Liberec
51056	Liberec	5105	Liberec	CZ0513	Liberec
51061	Cvikov	5106	Nový Bor	CZ0511	Česká Lípa
51062	Nový Bor	5106	Nový Bor	CZ0511	Česká Lípa
51071	Lomnice nad Popelkou	5107	Semily	CZ0514	Semily
51072	Semily	5107	Semily	CZ0514	Semily
51081	Tanvald	5108	Tanvald	CZ0512	Jablonec nad Nisou
				CZ0514	Semily
51091	Turnov	5109	Turnov	CZ0512	Jablonec nad Nisou
				CZ0513	Liberec
				CZ0514	Semily
51101	Železný Brod	5110	Železný Brod	CZ0512	Jablonec nad Nisou

6. Venkovský prostor v Libereckém kraji

Rozvojem venkovského prostoru z pohledu demografického, sociálního a ekonomického vývoje a také v kontextu s vývojem životního prostředí se v současné době zabývají významné regionální instituce Libereckého kraje. Tento zájem je opodstatněný s ohledem na význam venkovského prostoru pro rozvoj celého regionu.

K vymezení venkovského prostoru existuje řada přístupů, ale východiskem pro takové určení je znalost sídelní struktury a vlivů působících na vývoj osídlení. Objektívni hranice mezi venkovem a městem neexistuje, lze ji vymezit pouze pro empirické (teoretické) analýzy. Pro regionální a analytické účely se za venkovské obce nejčastěji označují obce s počtem obyvatel menším než 2 000. Tímto jednoduchým vymezením vzniká regionálně nesouvislé území a také významná skupina sídel s více než 2000 obyvateli, která je však svým venkovským charakterem neoddelitelnou součástí venkovského prostoru. Právě toto vymezení venkovského prostoru je jediným shodným s variantou předkládanou na republikové úrovni. Další čtyři varianty vymezení venkova Libereckého kraje, naprosto odlišné od zbývajících variant vymezení venkova uvedených v kapitole 2, byly stanoveny následovně:

- varianta 2 byla převzata z publikace Venkovský prostor a jeho oživení, jejíž autorem je Jan Binek a kolektiv,
- varianta 3 vychází z metodiky vymezení venkova podle OECD,
- varianta 4 vznikla na základě konzultace s Odborem regionálního rozvoje a evropských projektů Krajského úřadu Libereckého kraje,
- zbývajících varianta 5 byla zpracována na základě vlastních úvah.

V této kapitole přinášíme hodnocení výše uvedených 5 variant vymezení venkova Libereckého kraje a jejich možné srovnání na základě údajů z různých oblastí společenského života.

6.1. Stručná charakteristika variant vymezení venkova

Varianta 1 – venkovským prostorem jsou obce s méně než 2 000 obyvateli.

Varianta 2 – venkovským prostorem jsou obce s méně než 3 000 obyvateli. Hranice 3 000 obyvatel je v zákoně o obcích ustanovena, jako dolní limit pro možnost obce získat statut města.

Varianta 3 – venkovským prostorem jsou obce, jejichž hustota obyvatelstva je menší než 100 obyvatel/km². Tuto definice venkova vytvořila OECD, na místní úrovni označuje jako venkovské ty oblasti, jejichž hustota zalidnění je nižší než 150 obyvatel/km². Pro aplikaci této definice na území ČR byla hraniční hodnota hustoty zalidnění snížena na 100 obyvatel/km². Podrobněji se pak vymezováním venkova na úrovni okresů ČR zabývá Konzultační dokument „venkov“ (MMR, 1999).

Varianta 4 – venkovským prostorem jsou všechny obce, které nemají statut města a mají méně než 2 000 obyvatel. Tato varianta vymezuje i přechodný prostor tvořený obcemi, které mají nebo nemají statut města, mají méně nebo více než 2 000 obyvatel a podíl přírodních ploch na celkové rozloze obce je nižší nebo vyšší než 90 % (tj. všechny obce nespádající do skupiny „venkov“ ani „město“). Městský prostor je pak vymezen obcemi se statutem města, které mají více než 2 000 obyvatel a podíl přírodních ploch na jejich celkové rozloze je menší než 90 %. Přírodní plocha je v tomto pojetí zemědělská půda, lesní půda a vodní plochy.

Varianta 5 – je v podstatě kombinací kritérií uvedených v předcházejících 4 variantách, ke kterým je přidáno kritérium počtu obyvatel na 1 ha zastavěné plochy (hraniční hodnota 65 obyvatel je dána čistě náhodně a účelově, tj. nevychází z nějakých dřívějších poznatků).

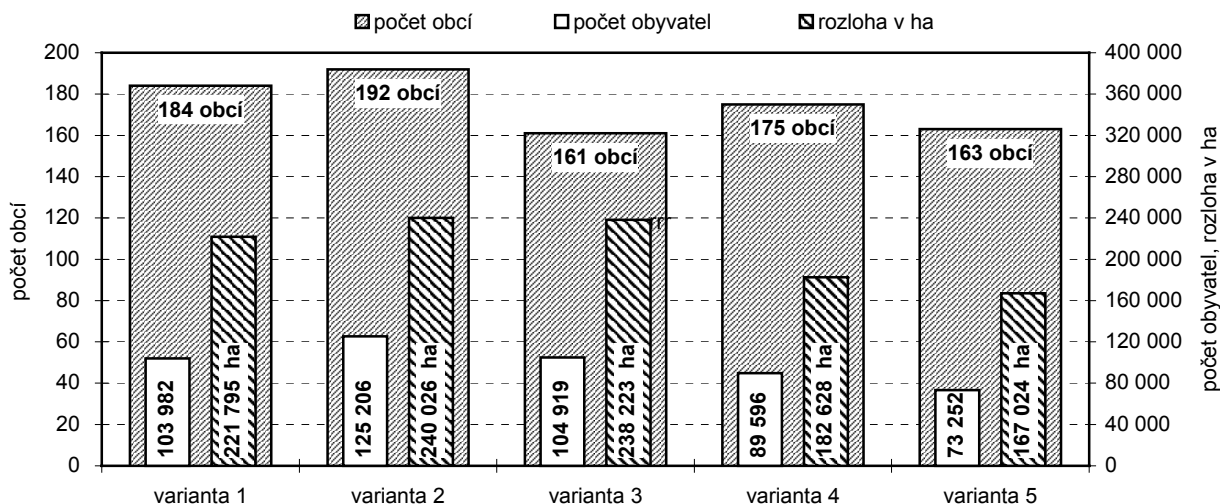
Podle této varianty vymezení tvoří venkovský prostor obce, které nemají statut města, mají méně než 3 000 obyvatel, hustotu na 1 ha zastavěné plochy menší než 65 obyvatel a hustotu obyvatelstva menší než 100 obyvatel/km². Městským prostorem jsou pak obce se statutem města, které mají více než 3 000 obyvatel, hustotu na zastavěnou plochu vyšší než 65 obyvatel a hustotu obyvatelstva vyšší než 100 obyvatel na km² (jako priorita se v případě potenciálních měst bere počet obyvatel nebo splnění alespoň 3 podmínek pro zařazení do „města“). Do přechodného prostoru jsou v této variantě zařazeny obce, které nesplňují některou/některé z podmínek pro zařazení do „venkova“ či „města“.

Tab. 6.1.1 Varianty venkovského, městského a přechodného prostoru podle počtu obcí, obyvatelstva a velikosti území

stav k 1. 1. 2007

	1	2	3	4	5
	V = obce s méně než 2 000 obyvateli	V = obce s méně než 3 000 obyvateli	V = obce a hustotou obyvatelstva menší než 100 obyvatel/km ²	V = obce, které nemají statut města a mají méně než 2 000 obyvatel	V = obce bez statutu města s méně než 3 000 obyv., hustotou na 1 ha zastavěné plochy do 65 obyvatel, a hustotou obyvatelstva do 100 obyvatel/km ²
Absolutně					
Počet obcí					
městský prostor	31	23	54	21	27
venkovský prostor	184	192	161	175	163
přechodný prostor	-	-	-	19	25
Počet obyvatel					
městský prostor	326 792	305 568	325 855	293 186	316 356
venkovský prostor	103 982	125 206	104 919	89 596	73 252
přechodný prostor	-	-	-	47 992	41 166
Rozloha v ha					
městský prostor	94 501	76 270	78 074	55 406	82 003
venkovský prostor	221 795	240 026	238 223	182 628	167 024
přechodný prostor	-	-	-	78 262	67 240
v %					
Počet obcí					
městský prostor	14,4	10,7	25,1	9,8	12,6
venkovský prostor	85,6	89,3	74,9	81,4	75,8
přechodný prostor	-	-	-	8,8	11,6
Počet obyvatel					
městský prostor	75,9	70,9	75,6	68,1	73,4
venkovský prostor	24,1	29,1	24,4	20,8	17,0
přechodný prostor	-	-	-	11,1	9,6
Rozloha v ha					
městský prostor	29,9	24,1	24,7	17,5	25,9
venkovský prostor	70,1	75,9	75,3	57,7	52,8
přechodný prostor	-	-	-	24,7	21,3

Graf 6.1 Varianty vymezení venkovského prostoru Libereckého kraje podle počtu obcí, obyvatel a rozlohy (stav k 1. 1. 2007)

Tab. 6.1.2 Přehled obcí v kraji a jejich zařazení do venkova (města) podle jednotlivých variant

	Okres	SO ORP	Výměra (ha)	Počet obyvatel	Počet obyvatel na km ²	Prostor (M - městský, V - venkovský, P - přechodový)				
						1	2	3	4	5
Bezděz	CL	CLp	2 399	286	12	V	V	V	V	V
Blatce	CL	CLp	1 695	72	4	V	V	V	V	V
Blíževedly	CL	CLp	2 097	634	30	V	V	V	V	V
Bohatice	CL	CLp	394	149	38	V	V	V	V	V
Brniště	CL	CLp	2 668	1 344	50	V	V	V	V	V
Cvikov	CL	NBo	4 504	4 446	99	M	M	V	P	M
Česká Lípa	CL	CLp	6 610	38 181	578	M	M	M	M	M
Doksy	CL	CLp	7 493	5 112	68	M	M	V	P	M
Dubá	CL	CLp	6 059	1 749	29	V	V	V	P	P
Dubnice	CL	CLp	1 583	565	36	V	V	V	V	V
Hamr na Jezeře	CL	CLp	1 767	372	21	V	V	V	V	V
Holany	CL	CLp	1 877	487	26	V	V	V	V	V
Horní Libchava	CL	CLp	1 038	493	48	V	V	V	V	V
Horní Police	CL	CLp	603	661	110	V	V	M	V	V
Chlum	CL	CLp	1 517	250	16	V	V	V	V	V
Chotovice	CL	NBo	299	149	50	V	V	V	V	V
Jestřebí	CL	CLp	2 208	785	36	V	V	V	V	V
Kamenický Šenov	CL	NBo	1 047	3 957	378	M	M	M	M	M
Kozly	CL	CLp	566	125	22	V	V	V	V	V
Kravaře	CL	CLp	1 576	796	50	V	V	V	V	V
Krompach	CL	NBo	777	142	18	V	V	V	V	V
Kunratice u Cvikova	CL	NBo	1 253	545	44	V	V	V	V	V
Kvítkov	CL	CLp	611	177	29	V	V	V	V	V
Luka	CL	CLp	456	108	24	V	V	V	V	V
Mařenice	CL	NBo	2 654	361	14	V	V	V	V	V
Mimoň	CL	CLp	1 548	6 701	433	M	M	M	M	M
Noviny pod Ralskem	CL	CLp	1 017	262	26	V	V	V	V	V
Nový Bor	CL	NBo	1 945	12 188	627	M	M	M	M	M
Nový Oldřichov	CL	CLp	377	699	185	V	V	M	V	V
Okna	CL	CLp	567	283	50	V	V	V	V	V
Okrouhlá	CL	NBo	424	514	121	V	V	M	V	V
Pertoltice pod Ralskem	CL	CLp	792	354	45	V	V	V	V	V
Polevsko	CL	NBo	445	364	82	V	V	V	V	V
Provodín	CL	CLp	1 258	679	54	V	V	V	V	V
Prysk	CL	NBo	1 366	430	31	V	V	V	V	V
Radvanec	CL	NBo	883	114	13	V	V	V	V	V
Ralsko	CL	CLp	17 023	1 920	11	V	V	V	P	P
Skalice u České Lípy	CL	NBo	1 155	1 327	115	V	V	M	V	P
Skalka u Doks	CL	CLp	504	139	28	V	V	V	V	V
Sloup v Čechách	CL	NBo	577	692	120	V	V	M	V	V
Slunečná	CL	NBo	613	91	15	V	V	V	V	V
Sosnová	CL	CLp	566	703	124	V	V	M	V	V
Stráž pod Ralskem	CL	CLp	2 158	4 071	189	M	M	M	M	M
Stružnice	CL	CLp	2 129	912	43	V	V	V	V	V
Stvolínky	CL	CLp	1 265	305	24	V	V	V	V	V
Svojkov	CL	NBo	344	149	43	V	V	V	V	V
Svor	CL	NBo	1 806	653	36	V	V	V	V	V
Tachov	CL	CLp	458	175	38	V	V	V	V	V
Tuhaň	CL	CLp	2 471	262	11	V	V	V	V	V
Velenice	CL	CLp	717	148	21	V	V	V	V	V
Velký Valtinov	CL	CLp	1 005	171	17	V	V	V	V	V
Volfartice	CL	CLp	1 309	623	48	V	V	V	V	V
Vrchovany	CL	CLp	469	110	23	V	V	V	V	V
Zahrádky	CL	CLp	1 007	647	64	V	V	V	V	V
Zákupy	CL	CLp	4 074	2 788	68	M	V	V	P	P

Tab. 6.1.2 Přehled obcí v kraji a jejich zařazení do venkova (města) podle jednotlivých variant

1. pokračování

	Okres	SO ORP	Výměra (ha)	Počet obyvatel	Počet obyvatel na km ²	Prostor (M - městský, V - venkovský, P - přechodový)				
						1	2	3	4	5
Žandov	CL	CLp	2 724	1 913	70	V	V	V	P	P
Ždírec	CL	CLp	544	129	24	V	V	V	V	V
Albrechtice v Jizerských h.	JN	Tan	2 454	335	14	V	V	V	V	V
Bedřichov	JN	JnN	2 426	285	12	V	V	V	V	V
Dalešice	JN	JnN	243	130	53	V	V	V	V	V
Desná	JN	Tan	1 258	3 480	277	M	M	M	M	M
Držkov	JN	ZBr	597	569	95	V	V	V	V	V
Frýdštejn	JN	Tur	1 449	850	59	V	V	V	V	V
Jablonec nad Nisou	JN	JnN	3 138	44 822	1 428	M	M	M	M	M
Janov nad Nisou	JN	JnN	1 472	1 224	83	V	V	V	V	V
Jenišovice	JN	Tur	742	887	120	V	V	M	V	V
Jílové u Držkova	JN	ZBr	358	201	56	V	V	V	V	V
Jiřetín pod Bukovou	JN	Tan	330	628	190	V	V	M	V	V
Josefův Důl	JN	JnN	2 201	979	44	V	V	V	V	V
Koberovy	JN	ZBr	874	984	113	V	V	M	V	V
Kořenov	JN	Tan	5 587	974	17	V	V	V	V	V
Líšný	JN	ZBr	173	260	150	V	V	M	V	V
Louznice	JN	ZBr	229	215	94	V	V	V	V	V
Lučany nad Nisou	JN	JnN	1 313	1 738	132	V	V	M	P	P
Malá Skála	JN	Tur	1 001	1 077	108	V	V	M	V	P
Maršovice	JN	JnN	176	441	251	V	V	M	V	V
Nová Ves nad Nisou	JN	JnN	471	615	130	V	V	M	V	V
Pěnčín	JN	ZBr	1 338	1 780	133	V	V	M	V	P
Plavy	JN	Tan	520	1 076	207	V	V	M	V	P
Pulečň	JN	JnN	601	300	50	V	V	V	V	V
Radčice	JN	ZBr	184	152	82	V	V	V	V	V
Rádlo	JN	JnN	965	639	66	V	V	V	V	V
Rychnov u Jablonce n. N.	JN	JnN	1 225	2 366	193	M	V	M	M	M
Skuhrov	JN	ZBr	426	496	116	V	V	M	V	V
Smržovka	JN	Tan	1 482	3 488	235	M	M	M	M	M
Tanvald	JN	Tan	1 245	6 980	561	M	M	M	M	M
Velké Hamry	JN	Tan	932	2 824	303	M	V	M	M	M
Vlastiboř	JN	ZBr	362	119	33	V	V	V	V	V
Zásada	JN	ZBr	612	845	138	V	V	M	V	V
Zlatá Olešnice	JN	Tan	1 594	532	33	V	V	V	V	V
Železný Brod	JN	ZBr	2 251	6 492	288	M	M	M	M	M
Bílá	LI	Lbc	2 636	824	31	V	V	V	V	V
Bílý Kostel nad Nisou	LI	Lbc	2 573	868	34	V	V	V	V	V
Bílý Potok	LI	Frd	1 821	678	37	V	V	V	V	V
Bulovka	LI	Frd	2 885	849	29	V	V	V	V	V
Cetenov	LI	Lbc	605	123	20	V	V	V	V	V
Černousy	LI	Frd	855	345	40	V	V	V	V	V
Český Dub	LI	Lbc	2 257	2 816	125	M	V	M	P	M
Čtveřín	LI	Tur	496	430	87	V	V	V	V	V
Děřichov	LI	Frd	972	648	67	V	V	V	V	V
Dlouhý Most	LI	Lbc	444	714	161	V	V	M	V	V
Dolní Řasnice	LI	Frd	1 295	519	40	V	V	V	V	V
Frýdlant	LI	Frd	3 162	7 556	239	M	M	M	M	M
Habartice	LI	Frd	556	492	89	V	V	V	V	V
Hejnice	LI	Frd	3 819	2 758	72	M	V	V	P	P
Heřmanice	LI	Frd	748	228	30	V	V	V	V	V
Hlávice	LI	Lbc	827	210	25	V	V	V	V	V
Hodkovice nad Mohelkou	LI	Lbc	1 349	2 782	206	M	V	M	M	M
Horní Řasnice	LI	Frd	1 903	235	12	V	V	V	V	V
Hrádek nad Nisou	LI	Lbc	4 854	7 439	153	M	M	M	M	M

Tab. 6.1.2 Přehled obcí v kraji a jejich zařazení do venkova (města) podle jednotlivých variant

2. pokračování

	Okres	SO ORP	Výměra (ha)	Počet obyvatel	Počet obyvatel na km ²	Prostor (M - městský, V - venkovský, P - přechodový)				
						1	2	3	4	5
Chotyně	LI	Lbc	904	881	97	V	V	V	V	V
Chrastava	LI	Lbc	2 746	6 082	221	M	M	M	M	M
Jablenné v Podještědí	LI	Lbc	5 785	3 722	64	M	M	V	P	M
Janovice v Podještědí	LI	Lbc	634	72	11	V	V	V	V	V
Janův Důl	LI	Lbc	455	127	28	V	V	V	V	V
Jeřmanice	LI	Lbc	437	399	91	V	V	V	V	V
Jindřichovice pod Smrkem	LI	Frd	1 913	640	33	V	V	V	V	V
Kobylý	LI	Tur	827	317	38	V	V	V	V	V
Krásný Les	LI	Frd	1 349	448	33	V	V	V	V	V
Kryštofovo Údolí	LI	Lbc	1 733	259	15	V	V	V	V	V
Křižany	LI	Lbc	2 855	698	24	V	V	V	V	V
Kunratice	LI	Frd	1 243	377	30	V	V	V	V	V
Lázně Libverda	LI	Frd	1 323	459	35	V	V	V	V	V
Lažany	LI	Tur	212	226	106	V	V	M	V	V
Liberec	LI	Lbc	10 609	98 781	931	M	M	M	M	M
Mníšek	LI	Lbc	2 544	1 190	47	V	V	V	V	P
Nová Ves	LI	Lbc	1 234	775	63	V	V	V	V	V
Nové Město pod Smrkem	LI	Frd	2 893	3 880	134	M	M	M	P	M
Oldřichov v Hájích	LI	Lbc	1 625	563	35	V	V	V	V	V
Osečná	LI	Lbc	2 806	1 035	37	V	V	V	P	P
Paceřice	LI	Tur	348	279	80	V	V	V	V	V
Pěnčín	LI	Tur	888	637	72	V	V	V	V	V
Pertoltice	LI	Frd	1 015	271	27	V	V	V	V	V
Proseč pod Ještědem	LI	Lbc	830	270	33	V	V	V	V	V
Příšovice	LI	Tur	614	1 287	210	V	V	M	V	P
Radimovice	LI	Tur	133	251	189	V	V	M	V	V
Raspenava	LI	Frd	4 122	2 858	69	M	V	V	P	P
Rynoltice	LI	Lbc	1 771	736	42	V	V	V	V	V
Soběslavice	LI	Tur	405	139	34	V	V	V	V	V
Stráž nad Nisou	LI	Lbc	453	2 032	448	M	V	M	P	P
Světlá pod Ještědem	LI	Lbc	1 319	851	65	V	V	V	V	V
Svijanský Újezd	LI	Tur	530	369	70	V	V	V	V	V
Svijany	LI	Tur	270	306	113	V	V	M	V	V
Sychrov	LI	Tur	650	187	29	V	V	V	V	V
Šimonovice	LI	Lbc	719	563	78	V	V	V	V	V
Višňová	LI	Frd	3 028	1 304	43	V	V	V	V	V
Vlastibořice	LI	Tur	552	246	45	V	V	V	V	V
Všelibice	LI	Lbc	1 843	526	29	V	V	V	V	V
Zdílava	LI	Lbc	980	273	28	V	V	V	V	V
Žďárek	LI	Tur	233	125	54	V	V	V	V	V
Bělá	SM	Sem	776	250	32	V	V	V	V	V
Benecko	SM	Jil	1 652	1 110	67	V	V	V	V	V
Benešov u Semil	SM	Sem	540	822	152	V	V	M	V	V
Bozkov	SM	Sem	680	577	85	V	V	V	V	V
Bradlecká Lhota	SM	Sem	369	212	57	V	V	V	V	V
Bukovina u Čisté	SM	Jil	317	186	59	V	V	V	V	V
Bystrá nad Jizerou	SM	Sem	562	117	21	V	V	V	V	V
Čistá u Horek	SM	Jil	1 053	543	52	V	V	V	V	V
Háje nad Jizerou	SM	Sem	1 174	641	55	V	V	V	V	V
Harrachov	SM	Tan	3 663	1 578	43	V	V	V	P	P
Holenice	SM	Tur	350	81	23	V	V	V	V	V
Horka u Staré Paky	SM	Jil	203	258	127	V	V	M	V	V
Horní Branná	SM	Jil	2 087	1 844	88	V	V	V	V	P
Hrubá Skála	SM	Tur	1 383	527	38	V	V	V	V	V
Chuchelna	SM	Sem	1 079	923	86	V	V	V	V	V

Tab. 6.1.2 Přehled obcí v kraji a jejich zařazení do venkova (města) podle jednotlivých variant

dokončení

	Okres	SO ORP	Výměra (ha)	Počet obyvatel	Počet obyvatel na km ²	Prostor (M - městský, V - venkovský, P - přechodový)				
						1	2	3	4	5
Jablonec nad Jizerou	SM	Jil	2 232	1 901	85	V	V	V	P	P
Jesenný	SM	Sem	784	495	63	V	V	V	V	V
Jestřabí v Krkonoších	SM	Jil	1 030	237	23	V	V	V	V	V
Jilemnice	SM	Jil	1 386	5 731	413	M	M	M	M	M
Kacanovy	SM	Tur	601	180	30	V	V	V	V	V
Karlovice	SM	Tur	1 021	712	70	V	V	V	V	V
Klokočí	SM	Tur	238	164	69	V	V	V	V	V
Košťálov	SM	Sem	2 002	1 686	84	V	V	V	V	P
Kruh	SM	Jil	604	490	81	V	V	V	V	V
Ktová	SM	Tur	395	179	45	V	V	V	V	V
Levínská Olešnice	SM	Jil	1 005	339	34	V	V	V	V	V
Libštát	SM	Sem	1 013	1 005	99	V	V	V	V	P
Lomnice nad Popelkou	SM	Sem	2 558	5 862	229	M	M	M	M	M
Loučky	SM	Tur	165	149	90	V	V	V	V	V
Martinice v Krkonoších	SM	Jil	327	572	175	V	V	M	V	V
Mírová pod Kozákovem	SM	Tur	1 924	1 529	79	V	V	V	V	V
Modřišice	SM	Tur	342	373	109	V	V	M	V	V
Mříčná	SM	Jil	1 005	479	48	V	V	V	V	V
Nová Ves nad Popelkou	SM	Sem	1 218	647	53	V	V	V	V	V
Ohrazenice	SM	Tur	268	1 097	410	V	V	M	V	P
Olešnice	SM	Tur	528	171	32	V	V	V	V	V
Paseky nad Jizerou	SM	Jil	1 270	248	20	V	V	V	V	V
Peřimov	SM	Jil	663	216	33	V	V	V	V	V
Poniklá	SM	Jil	1 375	1 215	88	V	V	V	V	P
Přepeře	SM	Tur	345	852	247	V	V	M	V	V
Příkrý	SM	Sem	732	243	33	V	V	V	V	V
Radostná pod Kozákovem	SM	Tur	568	353	62	V	V	V	V	V
Rakousy	SM	Tur	140	71	51	V	V	V	V	V
Rokytnice nad Jizerou	SM	Jil	3 696	3 194	86	M	M	V	P	M
Roprachtice	SM	Sem	1 161	269	23	V	V	V	V	V
Rovensko pod Troskami	SM	Tur	1 280	1 209	94	V	V	V	P	P
Roztoky u Jilemnice	SM	Jil	1 303	896	69	V	V	V	V	V
Roztoky u Semil	SM	Sem	442	127	29	V	V	V	V	V
Semily	SM	Sem	1 631	8 886	545	M	M	M	M	M
Slaná	SM	Sem	1 027	647	63	V	V	V	V	V
Stružinec	SM	Sem	1 121	696	62	V	V	V	V	V
Studenec	SM	Jil	1 686	1 760	104	V	V	M	V	P
Svojk	SM	Jil	538	173	32	V	V	V	V	V
Syřenov	SM	Sem	643	215	33	V	V	V	V	V
Tatobity	SM	Tur	706	527	75	V	V	V	V	V
Troskovice	SM	Tur	829	114	14	V	V	V	V	V
Turnov	SM	Tur	2 272	14 517	639	M	M	M	M	M
Veselá	SM	Sem	578	206	36	V	V	V	V	V
Víchová nad Jizerou	SM	Jil	1 229	904	74	V	V	V	V	V
Vítkovice	SM	Jil	3 197	406	13	V	V	V	V	V
Všeň	SM	Tur	561	499	89	V	V	V	V	V
Vyskeř	SM	Tur	961	365	38	V	V	V	V	V
Vysoké nad Jizerou	SM	Sem	2 066	1 343	65	V	V	V	P	P
Záhoří	SM	Sem	853	513	60	V	V	V	V	V
Žernov	SM	Tur	485	243	50	V	V	V	V	V

Pozn.: Tučně jsou zvýrazněna města k 31. 12. 2006

6.2. Obyvatelstvo

Počet obyvatel Libereckého kraje v období let 2000 – 2006 vzrostl o 1 653 osob, tj. o 0,4 % a na konci roku 2006 tak činil 430 774 osob. V průběhu sledovaného období nastaly změny nejen v počtu, ale i ve struktuře obyvatel podle věku. Tyto změny nejvýstižněji charakterizuje nárůst průměrného věku obyvatel z 38,1 let na 39,7 let. Ve vymezených věkových skupinách lze pozorovat úbytek obyvatel ve věku do 25 let. Celkový počet dětí ve věku 0 – 14 let mezi roky 2000 a 2006 poklesl o 10,9 % a dospívajících ve věku 15 – 24 let o 11,9 %. Počet obyvatel Libereckého kraje ve vyšších věkových skupinách rostl, a to ve věku 25 – 44 let o 7,9 %, ve věku 45 – 64 let o 4,6 % a počet starších osob ve věku nad 65 let se zvýšil o 4,2 %.

Vývoj počtu a struktury obyvatel venkovského prostoru v podstatě zaznamenává podobné trendy jako kraj celkem, změny se však projevily ve všech typech vymezení s různou intenzitou. Zatímco ve venkovském i přechodném prostoru počet obyvatel ve sledovaném období vzrostl, ve všech pěti vymezeních městského prostoru se jeho počet snížil. Snížení počtu městského obyvatelstva lze vysvětlit především výrazným záporným saldem migrace.

Ve venkovských obcích vymezených variantou 1 se v období let 2000 – 2006 počet obyvatel zvýšil o 5 243 osob, tj. o 5,3 %, zatímco v městské oblasti došlo k úbytku obyvatel o 3 590 osob, tj. o 1,1 %. Tyto skutečnosti se promítly ve změně podílu venkovské a městské oblasti na celkovém počtu obyvatel kraje. V roce 2000 žilo podle varianty 1 ve venkovském prostoru 23,0 % obyvatel kraje a 77,0 % v městském prostoru, do konce roku 2006 se podíl venkovského prostoru zvýšil na 24,1 % při současném poklesu podílu městské oblasti na 75,9 %.

Tab. 6.2.1 Počet obyvatel a věková struktura obyvatelstva (stav k 31. 12.)

	2000						2006					
	celkem	v tom ve věkové skupině (%)					celkem	v tom ve věkové skupině (%)				
		0 - 14 let	15 - 24 let	25 - 44 let	45 - 64 let	65 a více let		0 - 14 let	15 - 24 let	25 - 44 let	45 - 64 let	65 a více let
Liberecký kraj	429 121	16,9	15,1	28,4	26,7	12,9	430 774	15,0	13,3	30,6	27,8	13,3
varianta 1												
městský prostor	330 382	17,0	15,1	28,8	26,7	12,5	326 792	14,8	13,3	30,7	27,8	13,3
venkovský prostor	98 739	16,7	15,2	27,3	26,6	14,2	103 982	15,5	13,1	30,1	27,9	13,4
varianta 2												
městský prostor	310 092	16,9	15,1	28,8	26,7	12,4	305 568	14,7	13,4	30,7	27,9	13,4
venkovský prostor	119 029	16,9	15,1	27,6	26,5	13,9	125 206	15,7	13,0	30,3	27,7	13,3
varianta 3												
městský prostor	328 325	16,9	15,1	28,8	26,7	12,5	325 855	14,8	13,4	30,8	27,8	13,3
venkovský prostor	100 796	17,0	15,2	27,4	26,6	13,9	104 919	15,8	13,0	29,9	27,9	13,5
varianta 4												
městský prostor	296 801	16,9	15,1	28,9	26,7	12,4	293 186	14,7	13,4	30,8	27,8	13,3
venkovský prostor	84 973	16,5	15,1	27,2	26,7	14,5	89 596	15,3	13,1	30,0	28,0	13,6
přechodný prostor	47 347	17,6	15,4	27,9	26,3	12,8	47 992	16,2	13,1	30,2	27,6	13,0
varianta 5												
městský prostor	320 365	16,9	15,1	28,8	26,7	12,5	316 356	14,8	13,4	30,7	27,8	13,4
venkovský prostor	69 184	16,1	15,1	27,1	27,0	14,6	73 252	15,3	12,9	30,0	28,3	13,5
přechodný prostor	39 572	18,1	15,5	27,9	25,9	12,6	41 166	16,3	13,4	30,4	27,1	12,8

Ve věkové skladbě obyvatel venkovských i městských obcí můžeme ve sledovaném období pozorovat téměř shodné vývojové trendy, číselné výsledky však jsou příznivější pro obce ve venkovském prostoru. Průměrný věk obyvatel venkovského i městského prostoru se ke konci roku 2006 příliš nelišil, ale z jeho vývoje je patrné, že od roku 2000 se v městských obcích vymezených podle varianty 1 zvýšil o 1,8 roku a ve venkovských pouze o 0,9 roku.

Tab. 6.2.2 Změna počtu a struktury obyvatelstva a jeho průměrný věk (stav k 31. 12.)

	Změna počtu obyvatel index 2006/2000						Průměrný věk obyvatel					
	celkem	v tom ve věkové skupině					2000			2006		
		0 - 14 let	15 - 24 let	25 - 44 let	45 - 64 let	65 a více let	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Liberecký kraj	100,4	89,1	88,1	107,9	104,6	104,2	38,1	36,5	39,5	39,7	38,1	41,1
varianta 1												
městský prostor	98,9	86,5	87,4	105,6	102,9	105,8	37,9	36,3	39,4	39,7	38,1	41,2
venkovský prostor	105,3	97,7	90,6	116,1	110,4	99,5	38,7	37,2	40,1	39,6	38,4	40,9
varianta 2												
městský prostor	98,5	85,8	87,1	105,1	102,6	105,8	37,9	36,3	39,4	39,7	38,1	41,2
venkovský prostor	105,2	97,7	90,9	115,5	109,9	100,6	38,5	37,0	40,0	39,5	38,2	40,8
varianta 3												
městský prostor	99,2	86,8	87,9	106,2	103,3	105,3	38,0	36,4	39,4	39,7	38,1	41,2
venkovský prostor	104,1	96,6	89,0	113,8	109,1	100,9	38,4	37,0	39,9	39,6	38,2	40,9
varianta 4												
městský prostor	98,8	86,0	87,5	105,4	102,6	106,1	37,9	36,3	39,4	39,7	38,1	41,2
venkovský prostor	105,4	97,7	91,5	116,1	110,7	99,0	38,9	37,4	40,4	39,8	38,5	41,1
přechodný prostor	101,4	93,1	86,2	109,6	106,3	103,0	37,7	36,1	39,2	39,2	37,8	40,6
varianta 5												
městský prostor	98,7	86,1	87,4	105,4	102,8	105,6	37,9	36,3	39,4	39,7	38,1	41,2
venkovský prostor	105,9	100,5	90,3	117,0	110,9	98,1	39,1	37,7	40,6	39,8	38,6	41,1
přechodný prostor	104,0	93,5	90,1	113,6	108,8	105,2	37,4	36,0	38,8	39,0	37,6	40,3

Tab. 6.2.3 Charakteristiky věkové struktury obyvatelstva

	Index stáří		Index závislosti I.		Index závislosti II.		Index ekonomického zatížení	
	2000	2006	2000	2006	2000	2006	2000	2006
Liberecký kraj	76,1	89,0	131,4	112,4	18,3	18,6	42,4	39,6
varianta 1								
městský prostor	73,4	89,8	136,2	111,4	17,6	18,5	41,7	39,2
venkovský prostor	85,1	86,7	117,4	115,4	20,5	18,9	44,7	40,6
varianta 2								
městský prostor	73,6	90,8	135,8	110,1	17,6	18,6	41,5	39,0
venkovský prostor	82,4	84,9	121,4	117,9	20,2	18,8	44,7	40,9
varianta 3								
městský prostor	74,3	90,2	134,6	110,8	17,8	18,5	41,7	39,0
venkovský prostor	81,8	85,4	122,2	117,1	20,1	19,0	44,6	41,3
varianta 4								
městský prostor	73,4	90,6	136,1	110,3	17,5	18,5	41,4	39,0
venkovský prostor	87,5	88,7	114,3	112,8	21,0	19,1	45,0	40,7
přechodný prostor	72,6	80,4	137,7	124,4	18,3	18,3	43,6	41,1
varianta 5								
městský prostor	73,9	90,7	135,2	110,3	17,7	18,6	41,7	39,2
venkovský prostor	90,5	88,4	110,5	113,2	21,1	19,0	44,4	40,5
přechodný prostor	69,7	78,4	143,4	127,5	18,2	18,0	44,3	40,9

Index stáří - počet osob ve věku 65 let a starších na 100 dětí ve věku 0 - 14 let

Index závislosti I. - počet dětí ve věku 0 - 14 let na 100 osob ve věku 15 - 64 let

Index závislosti II. - počet osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 15 - 64 let

Index ekonomického zatížení - počet dětí ve věku 0 - 14 let a počet osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 15 - 64 let

Při podrobnějším pohledu na věkovou strukturu městského a venkovského obyvatelstva vymezenou variantou 1 je možné sledovat v období let 2000 – 2006 vyšší úbytek počtu obyvatel v mladších věkových skupinách v městském prostoru než ve venkovských obcích. V městském prostoru vymezeném variantou 1 se projevilo snížení celkového počtu dětí ve věku 0 – 14 let o 13,5 % a počtu dospívajících ve věku 15 – 24 let o 12,6 %. Ve venkovských obcích se projevilo pokles počtu osob v těchto věkových skupinách s menší intenzitou, a to o 2,3 % v případě první uvedené věkové skupiny, resp. 9,4 % v případě druhé. Naopak venkovský prostor zaznamenal vyšší nárůst počtu osob ve vyšších věkových skupinách. Celkový počet obyvatel ve věku 25 – 44 let vzrostl ve venkovských obcích vymezených variantou 1 o 16,1 % zatímco v městských o 5,6 %, počet osob ve věku 45 – 64 let se pak na venkově za sledované období zvýšil o 10,4 % a ve městech pouze o 2,9 %. Nejstarších obyvatel ve věku 65 let a starším však ve venkovském prostoru podle hodnocené varianty ubylo o 0,5 % a v městském se projevilo jejich přírůstek o 5,8 %.

Přestože vývoj věkové struktury obyvatelstva byl ve sledovaném období ve venkovském prostoru u některých ukazatelů příznivější než v obcích městského charakteru, propočtové charakteristiky věkové struktury obyvatelstva v roce 2006 dosahují v městském prostoru lepších výsledků. Příkladem je index ekonomického zatížení obyvatel, podle kterého ve venkovských obcích ve variantě 1 na 100 osob ve věku 15 – 64 let připadá 40,6 obyvatel ve věku 0 – 14 let a 65 let a více, tedy o 1,4 osoby více než v městském prostoru.

Tab. 6.2.4 Vzdělanostní struktura obyvatel ve věku 15 a více let (stav k 1. 3. 2001)

Zdroj: SLDB 2001

	Počet obyvatel ve věku 15 let a více	z toho nejvyšší ukončené vzdělání (%)					
		základní a neukončené	vyučení a střední odborné bez maturity	úplné střední s maturitou	vyšší odborné a nástavbové	vysokoškolské včetně vědecké přípravy	bez vzdělání
Liberecký kraj	356 007	23,9	40,0	23,8	3,2	7,0	0,4
varianta 1							
městský prostor	273 454	22,8	38,9	25,0	3,4	7,9	0,4
venkovský prostor	82 553	27,8	43,8	19,8	2,4	4,2	0,6
varianta 2							
městský prostor	256 984	22,5	38,6	25,3	3,4	8,1	0,3
venkovský prostor	99 023	27,7	43,8	20,0	2,4	4,2	0,6
varianta 3							
městský prostor	272 147	22,5	38,9	25,2	3,4	8,0	0,4
venkovský prostor	83 860	28,6	43,8	19,2	2,3	3,9	0,6
varianta 4							
městský prostor	245 963	22,1	38,5	25,6	3,5	8,3	0,3
venkovský prostor	71 121	27,8	44,0	19,6	2,4	4,1	0,6
přechodný prostor	38 923	28,2	42,8	20,3	2,5	4,3	0,5
varianta 5							
městský prostor	265 379	22,6	38,8	25,2	3,4	8,0	0,3
venkovský prostor	58 246	28,3	44,1	19,2	2,4	4,0	0,7
přechodný prostor	32 382	27,0	43,2	20,8	2,5	4,5	0,5

Vzdělanostní strukturu obyvatel můžeme posuzovat na základě výsledků Sčítání lidu, domů a bytů 2001 a zhodnotit její vývoj od minulého sčítání v roce 1991. Vzdělanost obyvatel starších 15ti let se v tomto srovnání zvýšila v Libereckém kraji celkem a také ve všech variantách vymezení venkovského a městského prostoru. U varianty 1 je velmi pozitivním zjištěním výrazný úbytek osob se základním a neukončeným vzděláním – ve venkovském prostoru o 15,5 procentních bodů a v městském prostoru o 10,3 procentních bodů. V dalších kategoriích dosaženého vzdělání byl pozitivní vývoj od roku 1991 podobný na venkově i v městské oblasti, vzdělanostní struktura městských obyvatel je však stále vyšší než obyvatel bydlících ve venkovském prostoru. Podíl osob s vysokoškolským vzděláním v roce 2001 činil podle varianty 1 ve venkovském prostoru 4,2 %, zatímco v městském prostoru 7,9 %.

Tab. 6.2.5 Rodinný stav obyvatel (stav k 1. 3. 2001)

Zdroj: SLDB 2001

	Počet obyvatel ve věku 15 let a více	v tom podíly podle rodinného stavu (%)				
		svobodní	vdané/ženatí	rozvedení	ovdovělí	nezjištěno
Liberecký kraj	356 007	25,7	53,5	11,3	8,7	0,8
varianta 1						
městský prostor	273 454	25,8	52,8	12,2	8,4	0,8
venkovský prostor	82 553	25,6	55,8	8,4	9,6	0,7
varianta 2						
městský prostor	256 984	25,8	52,6	12,3	8,4	0,8
venkovský prostor	99 023	25,5	55,6	8,8	9,6	0,6
varianta 3						
městský prostor	272 147	25,7	53,0	12,1	8,4	0,8
venkovský prostor	83 860	25,8	55,0	8,9	9,5	0,7
varianta 4						
městský prostor	245 963	25,7	52,7	12,4	8,3	0,8
venkovský prostor	71 121	25,4	56,0	8,2	9,7	0,6
přechodný prostor	38 923	26,3	53,7	10,0	9,2	0,8
varianta 5						
městský prostor	265 379	25,8	52,7	12,3	8,4	0,8
venkovský prostor	58 246	25,6	55,5	8,4	9,9	0,6
přechodný prostor	32 382	25,7	55,9	9,0	8,7	0,7

Tab. 6.2.6 Obyvatelstvo podle místa narození a podle náboženského vyznání (stav k 1. 3. 2001)

Zdroj: SLDB 2001

	Počet obyvatel	z toho narození v obci současného bydliště	v tom podle náboženského vyznání (%)		
			věřící	bez vyznání	nezjištěno
Liberecký kraj	428 184	46,7	18,4	72,6	9,0
varianta 1					
městský prostor	328 532	47,3	17,4	73,8	8,9
venkovský prostor	99 652	45,0	21,8	68,9	9,3
varianta 2					
městský prostor	308 436	47,6	17,2	73,8	8,9
venkovský prostor	119 748	44,7	21,4	69,5	9,0
varianta 3					
městský prostor	326 713	47,3	17,4	73,6	9,0
venkovský prostor	101 471	44,9	21,6	69,5	8,9
varianta 4					
městský prostor	295 161	47,6	17,1	74,0	8,9
venkovský prostor	85 717	45,6	22,0	68,4	9,6
přechodný prostor	47 306	43,8	19,8	71,7	8,5
varianta 5					
městský prostor	318 616	47,4	17,3	73,8	8,9
venkovský prostor	69 974	44,5	21,4	69,2	9,4
přechodný prostor	39 594	45,1	21,7	69,5	8,8

Tab. 6.2.7 Charakteristiky pohybu obyvatelstva

na tisíc obyvatel

	Sňatky			Rozvody			Živé narození			Zemřelí		
	2000	2006	roční průměr 2000 - 2006	2000	2006	roční průměr 2000 - 2006	2000	2006	roční průměr 2000 - 2006	2000	2006	roční průměr 2000 - 2006
Liberecký kraj	5,7	5,4	5,4	3,0	3,6	3,4	9,5	10,4	9,8	10,5	9,6	10,2
varianta 1												
městský prostor	5,8	5,6	5,6	3,5	4,2	3,9	9,6	10,4	9,9	10,3	9,4	10,0
venkovský prostor	5,4	5,1	4,9	1,5	1,8	1,9	9,2	10,3	9,4	11,5	10,4	11,0
varianta 2												
městský prostor	5,9	5,6	5,6	3,5	4,2	3,9	9,5	10,4	9,9	10,1	9,4	9,8
venkovský prostor	5,4	5,1	4,9	1,7	2,0	2,1	9,5	10,4	9,6	11,7	10,3	11,3
varianta 3												
městský prostor	5,8	5,6	5,6	3,4	4,0	3,7	9,5	10,5	9,9	10,1	9,4	9,9
venkovský prostor	5,4	5,0	4,9	1,9	2,3	2,3	9,7	10,2	9,6	11,9	10,3	11,2
varianta 4												
městský prostor	5,9	5,6	5,7	3,6	4,2	3,9	9,5	10,5	9,9	9,9	9,3	9,7
venkovský prostor	5,2	5,0	4,9	1,3	1,7	1,8	9,1	10,2	9,3	11,6	10,6	11,3
přechodný prostor	5,6	5,1	4,9	2,8	3,3	3,1	10,7	10,1	10,0	13,0	10,1	11,2
varianta 5												
městský prostor	5,9	5,6	5,6	3,5	4,2	3,9	9,6	10,4	9,9	10,3	9,5	10,0
venkovský prostor	5,5	5,1	5,0	1,3	1,5	1,6	9,2	10,3	9,3	12,1	10,7	11,5
přechodný prostor	5,2	5,0	4,8	2,3	2,5	2,5	9,9	10,5	10,0	9,5	9,1	9,7

 dokončení
na tisíc obyvatel

	Přirozený přírůstek (úbytek)			Přírůstek (úbytek) stěhováním			Celkový přírůstek (úbytek)		
	2000	2006	roční průměr 2000 - 2006	2000	2006	roční průměr 2000 - 2006	2000	2006	roční průměr 2000 - 2006
Liberecký kraj	-1,0	0,8	-0,4	1,3	3,3	1,3	0,3	4,1	0,9
varianta 1									
městský prostor	-0,6	1,0	-0,0	-2,1	1,9	-1,2	-2,8	2,9	-1,2
venkovský prostor	-2,3	-0,1	-1,6	12,7	7,8	9,3	10,4	7,7	7,7
varianta 2									
městský prostor	-0,6	1,0	0,1	-2,9	1,2	-2,1	-3,4	2,3	-1,9
venkovský prostor	-2,2	0,0	-1,7	12,1	8,4	9,7	9,9	8,4	8,0
varianta 3									
městský prostor	-0,6	1,0	-0,0	-1,3	2,6	-0,7	-1,9	3,7	-0,7
venkovský prostor	-2,3	-0,1	-1,6	9,6	5,4	7,5	7,3	5,3	6,0
varianta 4									
městský prostor	-0,4	1,2	0,2	-2,7	1,9	-1,7	-3,1	3,1	-1,5
venkovský prostor	-2,6	-0,4	-2,0	10,5	9,2	9,6	7,9	8,7	7,6
přechodný prostor	-2,3	-0,1	-1,2	9,9	1,3	4,5	7,6	1,2	3,3
varianta 5									
městský prostor	-0,8	0,9	-0,1	-2,5	1,8	-1,5	-3,3	2,7	-1,6
venkovský prostor	-2,9	-0,4	-2,2	11,7	9,1	10,2	8,8	8,7	8,0
přechodný prostor	0,4	1,4	0,3	13,9	4,7	7,3	14,3	6,0	7,6

Moderní trendy v soužití populace se ve venkovském a městském prostoru Libereckého kraje příliš neliší. Pouze vyšším podílem rozvedených obyvatel v obcích městského typu se potvrzuje i vyšší míra rozvodovosti tohoto obyvatelstva. Při Sčítání lidu domů a bytů v roce 2001 tvořili ve venkovském prostoru vymezeném variantou 1 rozvedení 8,4 % populace a v městském prostoru 12,2 %. Výraznější rozdíly jsou patrné v náboženském citění obyvatel, v roce 2001 se za osoby věřící označilo ve stejné variantě vymezení 21,8 % osob bydlících na venkově, ale pouze 17,4 % obyvatel městského prostoru.

Rozdíly mezi venkovským a městským prostorem odhalují i charakteristiky pohybu obyvatelstva. Například průměrný roční počet rozvodů na tisíc obyvatel činil v městském prostoru vymezeném variantou 1 ve sledovaném sedmiletém období 3,9 rozvodu, avšak ve venkovských obcích pouze 1,9 rozvodu. Rovněž v ukazateli migrace jsou výrazné odlišnosti, neboť roční průměrný přírůstek obyvatel stěhováním dosáhl ve stejné variantě vymezení venkovského prostoru 9,3 osoby na tisíc obyvatel a městských obcích naopak došlo k úbytku obyvatel stěhováním, a to průměrně ročně o 1,2 osoby na tisíc obyvatel. Tento trend se zřetelně promítá i do ročního průměrného přírůstku (úbytku) obyvatel.

Tab. 6.2.8 Charakteristiky porodnosti

	Ženy v reprodukčním věku (15 - 49 let)		Podíl na celkovém počtu obyvatel (%)		Živě narození		Živě narození na 1 000 žen v reprodukčním věku	
	2000	2006	2000	2006	2000	2006	2000	2006
Liberecký kraj	109 243	105 756	25,5	24,6	4 090	4 466	37,4	42,2
varianta 1								
městský prostor	85 340	81 332	25,8	24,9	3 187	3 403	37,3	41,8
venkovský prostor	23 903	24 424	24,2	23,5	903	1 063	37,8	43,5
varianta 2								
městský prostor	80 233	76 118	25,9	24,9	2 964	3 176	36,9	41,7
venkovský prostor	29 010	29 638	24,4	23,7	1 126	1 290	38,8	43,5
varianta 3								
městský prostor	84 794	81 259	25,8	24,9	3 119	3 405	36,8	41,9
venkovský prostor	24 449	24 497	24,3	23,3	971	1 061	39,7	43,3
varianta 4								
městský prostor	77 063	73 394	26,0	25,0	2 820	3 077	36,6	41,9
venkovský prostor	20 472	21 027	24,1	23,5	766	907	37,4	43,1
přechodný prostor	11 708	11 335	24,7	23,6	504	482	43,0	42,5
varianta 5								
městský prostor	82 759	78 766	25,8	24,9	3 070	3 284	37,1	41,7
venkovský prostor	16 634	17 067	24,0	23,3	632	751	38,0	44,0
přechodný prostor	9 850	9 923	24,9	24,1	388	431	39,4	43,4

Zajímavé rozdíly mezi venkovským a městským prostorem nabízí i porovnání přirozeného přírůstku na 1 000 obyvatel. Z tohoto ukazatele je patrné, že ve všech typech vymezení obyvatelstvo venkovských obcí průměrně ročně ubývá převahou zemřelých nad počtem živě narozených. Výsledky ukazatele živě narození na 1 000 žen v reprodukčním věku, tedy ve věku 15 – 49 let, však ukazují na příznivější vývoj porodnosti ve venkovském prostoru. Například podle vymezení venkova variantou 1 se ve městech v roce 2006 na 1 000 žen v reprodukčním věku živě narodilo 41,8 dětí, ve venkovských obcích pak 43,5 dětí. Tato skutečnost však není patrná z hodnocení ukazatele živě narození na 1 000 obyvatel, který vztahuje živě narozené k celkové populaci daného území a nikoli jen na ženy v reprodukčním věku.

Jak již bylo zmíněno venkovské obyvatelstvo vykázalo ve všech typech vymezení ve sledovaném období let 2000 – 2006 přírůstek počtu obyvatel stěhováním, naopak obyvatelstvo městských obcí lze charakterizovat spíše záporným saldem migrace. Po oddělení údajů za vnitřní a zahraniční stěhování však můžeme konstatovat, že městský prostor dosahuje v hodnocení let 2001 – 2006 vyšší hodnoty salda zahraniční migrace na 1 000 obyvatel než venkovský prostor. Podle varianty 1 tak v městských obcích dosáhl přírůstek obyvatel zahraniční migrací v letech 2001 – 2006 průměrně ročně 1,6 ‰ a ve venkovských jen 0,8 ‰.

Tab. 6.2.9 Vnitřní stěhování podle věku v roce 2000 – 2006

	Saldo migrace v kraji	v tom ve věkové skupině			Saldo migrace do ostatních krajů bez Hl. m. Prahy	v tom ve věkové skupině			Saldo migrace do Hl. m. Prahy	v tom ve věkové skupině		
		0 - 14 let	15 - 64 let	65 a více let		0 - 14 let	15 - 64 let	65 a více let		0 - 14 let	15 - 64 let	65 a více let
	Absolutně											
Liberecký kraj	x	x	x	x	1 127	100	1 087	-60	-1 149	17	-1 360	194
varianta 1												
městský prostor	-4 514	-962	-3 677	125	25	-90	185	-70	-1 602	-105	-1 582	85
venkovský prostor	4 514	962	3 677	-125	1 102	190	902	10	453	122	222	109
varianta 2												
městský prostor	-5 753	-1 234	-4 272	-247	-79	-98	102	-83	-1 581	-116	-1 547	82
venkovský prostor	5 753	1 234	4 272	247	1 206	198	985	23	432	133	187	112
varianta 3												
městský prostor	-3 534	-733	-2 866	65	107	-115	295	-73	-1 548	-83	-1 555	90
venkovský prostor	3 534	733	2 866	-65	1 020	215	792	13	399	100	195	104
varianta 4												
městský prostor	-5 076	-1 102	-3 894	-80	44	-100	243	-99	-1 544	-93	-1 522	71
venkovský prostor	4 235	870	3 428	-63	720	132	583	5	412	106	212	94
přechodný prostor	841	232	466	143	363	68	261	34	-17	4	-50	29
varianta 5												
městský prostor	-4 963	-1 094	-3 969	100	19	-83	180	-78	-1 582	-107	-1 560	85
venkovský prostor	3 743	763	3 066	-86	659	132	523	4	389	99	210	80
přechodný prostor	1 220	331	903	-14	449	51	384	14	44	25	-10	29
	na 1 000 obyvatel											
Liberecký kraj	x	x	x	x	0,4	0,2	0,5	-0,2	-0,4	0,0	-0,6	0,5
varianta 1												
městský prostor	-2,0	-2,6	-2,3	0,4	0,0	-0,2	0,1	-0,2	-0,7	-0,3	-1,0	0,3
venkovský prostor	6,4	8,2	7,4	-1,3	1,6	1,6	1,8	0,1	0,6	1,0	0,4	1,1
varianta 2												
městský prostor	-2,7	-3,6	-2,8	-0,9	-0,0	-0,3	0,1	-0,3	-0,7	-0,3	-1,0	0,3
venkovský prostor	6,7	8,7	7,1	2,2	1,4	1,4	1,6	0,2	0,5	0,9	0,3	1,0
varianta 3												
městský prostor	-1,6	-2,0	-1,8	0,2	0,0	-0,3	0,2	-0,3	-0,7	-0,2	-1,0	0,3
venkovský prostor	4,9	6,1	5,7	-0,7	1,4	1,8	1,6	0,1	0,6	0,8	0,4	1,1
varianta 4												
městský prostor	-2,5	-3,4	-2,7	-0,3	0,0	-0,3	0,2	-0,4	-0,8	-0,3	-1,0	0,3
venkovský prostor	6,9	8,8	8,0	-0,8	1,2	1,3	1,4	0,1	0,7	1,1	0,5	1,1
přechodný prostor	2,5	4,0	2,0	3,4	1,1	1,2	1,1	0,8	-0,1	0,1	-0,2	0,7
varianta 5												
městský prostor	-2,2	-3,1	-2,5	0,4	0,0	-0,2	0,1	-0,3	-0,7	-0,3	-1,0	0,3
venkovský prostor	7,5	9,5	8,7	-1,3	1,3	1,6	1,5	0,1	0,8	1,2	0,6	1,2
přechodný prostor	4,3	6,7	4,5	-0,4	1,6	1,0	1,9	0,4	0,2	0,5	-0,1	0,8

Tab. 6.2.10 Zahraniční stěhování v letech 2001 – 2006

	Přistěhovalí	Vystěhovalí	Saldo zahraniční migrace	Přistěhovalí	Vystěhovalí	Saldo zahraniční migrace
				na 1 000 obyvatel		
Liberecký kraj	10 649	7 023	3 626	4,1	2,7	1,4
varianta 1						
městský prostor	9 102	5 953	3 149	4,7	3,0	1,6
venkovský prostor	1 547	1 070	477	2,5	1,7	0,8
varianta 2						
městský prostor	8 529	5 687	2 842	4,7	3,1	1,6
venkovský prostor	2 120	1 336	784	2,9	1,8	1,1
varianta 3						
městský prostor	9 228	6 007	3 221	4,7	3,1	1,7
venkovský prostor	1 421	1 016	405	2,3	1,6	0,7
varianta 4						
městský prostor	8 391	5 464	2 927	4,8	3,1	1,7
venkovský prostor	1 369	938	431	2,6	1,8	0,8
přechodný prostor	889	621	268	3,1	2,2	0,9
varianta 5						
městský prostor	8 832	5 803	3 029	4,7	3,1	1,6
venkovský prostor	1 064	785	279	2,5	1,8	0,6
přechodný prostor	753	435	318	3,1	1,8	1,3

6.3. Domovní fond a bytová výstavba

Charakteristiky domovního a bytového fondu patří mezi základní faktory životní úrovně. Stávající domovní fond je průběžně zkvalitňován novou bytovou výstavbou a její intenzita se různým tempem promítá do zvyšující se úrovně bydlení. Právě úroveň bydlení je jednou z oblastí, kde jsou stále zřetelné rozdíly mezi obecně pojatým venkovem a městy.

Okamžikový stav domovního a bytového fondu lze hodnotit pouze na základě výsledků sčítání lidu, domů a bytů (naposledy v roce 2001) a ty zřetelně vyjadřují odlišné charaktery bydlení ve městech a na venkově. Podle vymezení varianty 1 připadlo na venkovský prostor 38,2 % trvale obydlených domů Libereckého kraje a na městský prostor 61,8 %. Pro venkovské obce je typické výraznější zastoupení rodinných domů (92,0 %) než v obcích městského charakteru (77,3 %), na venkově však stále výrazně zaostává úroveň technické vybavenosti domů. Dokladem je nízký podíl trvale obydlených domů připojených na kanalizační síť (18,4 %) a také na plyn ze sítě (17,1 %).

Ve struktuře trvale obydlených bytů Libereckého kraje je zastoupení městských obcí ještě výraznější než u obydlených domů, a to vlivem vícepodlažní městské zástavby. Na celkovém počtu trvale obydlených bytů se městské obce vymezené variantou 1 podílely 77,9 % a venkovské obce 22,1 %. Trvale obydlené byty na venkově se převážně nacházejí v rodinných domech (76,8 %), zatímco v městských obcích dosahuje tento podíl pouze 31,4 %. Na relativně vyšší kvalitu bydlení na venkově poukazuje řada ukazatelů, jako např. vyšší počet obytných místností připadajících na jeden byt nebo větší průměrná obytná plocha bytu.

Tab. 6.3.1 Domovní a bytový fond (stav k 1. 3. 2001)

Zdroj: SLDB 2001

	Trvale obydlené domy				Trvale obydlené byty				
	celkem	z toho podíl rodinných domů (%)	technické vybavení (%)		celkem	z toho podíl rodinných domů (%)	vybrané ukazatele úrovně bydlení		
			přípoj na kanalizační síť	plyn			osoby na 1 byt	obytné místnosti na 1 byt ¹⁾	obytná plocha v m ² na 1 byt
Liberecký kraj	66 347	82,9	43,4	42,0	161 830	41,5	2,6	2,7	48,9
varianta 1									
městský prostor	40 995	77,3	58,9	57,3	126 054	31,4	2,6	2,6	46,8
venkovský prostor	25 352	92,0	18,4	17,1	35 776	76,8	2,7	2,9	56,1
varianta 2									
městský prostor	37 251	76,5	61,4	59,8	118 768	30,2	2,6	2,6	46,5
venkovský prostor	29 096	91,1	20,5	19,1	43 062	72,6	2,7	2,9	55,3
varianta 3									
městský prostor	41 777	78,6	55,8	54,7	125 438	33,0	2,6	2,6	47,1
venkovský prostor	24 570	90,3	22,5	20,3	36 392	70,7	2,7	2,9	55,1
varianta 4									
městský prostor	34 463	75,8	61,8	61,2	114 083	29,1	2,6	2,6	46,2
venkovský prostor	22 392	92,8	15,4	14,7	30 639	80,1	2,8	2,9	56,9
přechodný prostor	9 492	85,5	43,2	36,4	17 108	54,6	2,7	2,8	52,3
varianta 5									
městský prostor	39 063	76,9	60,7	58,4	122 536	30,7	2,6	2,6	46,7
venkovský prostor	18 802	93,2	14,6	13,7	25 016	81,9	2,7	2,9	57,5
přechodný prostor	8 482	88,2	28,1	29,1	14 278	62,7	2,7	2,8	52,9

¹⁾ obytné místnosti o velikosti 8 m² a větší

Tab. 6.3.2 Byty dokončené ve stavbách pro bydlení

	Dokončené byty celkem			z toho					
				v rodinných domech ¹⁾			v bytových domech ¹⁾		
	za období 2000 - 2006		index 2006/2000	za období 2000 - 2006		index 2006/2000	za období 2000 - 2006		index 2006/2000
	průměrně ročně	na 1000 obyvatel		průměrně ročně	na 1000 obyvatel		průměrně ročně	na 1000 obyvatel	
Liberecký kraj	1 067	2,5	102,3	434	1,0	114,7	369	0,9	129,9
varianta 1									
městský prostor	750	2,3	92,6	252	0,8	111,3	331	1,0	105,3
venkovský prostor	317	3,1	123,9	182	1,8	119,4	39	0,4	437,5
varianta 2									
městský prostor	659	2,2	89,6	222	0,7	112,7	308	1,0	94,7
venkovský prostor	408	3,4	125,2	211	1,7	116,8	61	0,5	570,8
varianta 3									
městský prostor	746	2,3	80,9	278	0,9	104,1	301	0,9	92,5
venkovský prostor	321	3,1	180,5	155	1,5	135,6	68	0,7	766,7
varianta 4									
městský prostor	658	2,3	89,4	220	0,8	118,0	300	1,0	94,3
venkovský prostor	258	3,0	108,5	168	1,9	120,4	10	0,1	193,8
přechodný prostor	151	3,2	175,6	45	0,9	84,0	59	1,2	1337,5
varianta 5									
městský prostor	718	2,3	94,6	239	0,8	116,7	329	1,0	105,3
venkovský prostor	205	2,9	102,5	140	2,0	125,4	8	0,1	193,8
přechodný prostor	144	3,6	155,2	54	1,3	84,7	32	0,8	925,0

¹⁾ bez nástaveb, přístaveb a vestaveb

Výsledky za bytovou výstavbu za všechny varianty vymezení venkovského prostoru dokumentují skutečnost, že výstavba nových bytů probíhala v posledních letech především ve venkovských obcích. V úhrnu let 2000 – 2006 bylo ve variantě 1 vymezení venkovského prostoru na 1 000 obyvatel dokončeno 3,13 bytů a v městském pouze 2,30 bytu. Zřetelné rozdíly vyplývají z výstavby nových bytů v rodinných domech. V přepočtu na 1 000 obyvatel bylo podle hodnocené varianty 1 v roce 2006 dokončeno ve venkovských obcích kraje 1,79 bytu v rodinných domech, zatímco v městských pouze 0,77 bytu.

Velikost dokončených bytů se ve sledovaném období let 2000 – 2006 v Libereckém kraji celkem mírně zvýšila především vlivem větších dokončených bytů ve venkovských obcích, a to téměř ve všech variantách vymezení (s výjimkou varianty 3). V roce 2006 průměrná obytná plocha nového bytu ve venkovských obcích kraje podle varianty 1 činila 74,5 m², zatímco u bytů ve městech pouze 62,8 m². Výrazné rozdíly přetrvávají ve velikosti nových bytů v rodinných a bytových domech, a to jak ve venkovském, tak i městském prostoru. Celková průměrná obytná plocha dokončeného bytu v roce 2006 v rodinných domech byla téměř 2,5x větší než v domech bytových.

Průměrná hodnota jednoho dokončeného bytu v Libereckém kraji v roce 2006 činila 2 179,1 tis. Kč a ve srovnání s rokem 2000 se zvýšila o 32,9 %. Srovnatelný nárůst průměrné hodnoty bytu vykazují ve vymezení varianty 1 městské obce (o 33,1 %) i obce venkovského charakteru (o 35,8 %). Průměrná hodnota nových bytů je však v městském prostoru zřetelně vyšší než ve venkovském u rodinných i bytových domů.

Tab. 6.3.3 Obytná plocha a hodnota dokončených bytů ve stavbách pro bydlení

	Dokončené byty celkem				Rodinné domy ¹⁾				Bytové domy ¹⁾			
	průměrná obytná plocha 1 bytu v m ²		průměrná hodnota 1 bytu v tis. Kč		průměrná obytná plocha 1 bytu v m ²		průměrná hodnota 1 bytu v tis. Kč		průměrná obytná plocha 1 bytu v m ²		průměrná hodnota 1 bytu v tis. Kč	
	2000	2006	2000	2006	2000	2006	2000	2006	2000	2006	2000	2006
Liberecký kraj	63,8	67,2	1 639,6	2 179,1	97,9	95,0	2 342,6	2 664,4	38,2	38,3	1 432,1	1 428,5
varianta 1												
městský prostor	62,9	62,8	1 706,2	2 271,8	106,3	93,2	2 617,1	2 791,3	38,1	37,8	1 430,0	1 525,3
venkovský prostor	65,7	74,5	1 491,2	2 024,7	86,6	97,2	1 969,5	2 503,7	39,5	39,7	1 458,3	1 137,1
varianta 2												
městský prostor	62,4	62,6	1 728,7	2 322,0	107,8	93,4	2 690,5	2 789,7	38,1	37,3	1 430,0	1 577,5
venkovský prostor	66,2	73,1	1 478,9	1 994,7	87,7	96,5	1 982,3	2 539,1	39,5	40,4	1 458,3	1 119,7
varianta 3												
městský prostor	61,0	65,9	1 674,9	2 316,5	102,4	94,4	2 592,6	2 732,2	37,9	38,1	1 415,0	1 597,2
venkovský prostor	73,7	69,3	1 510,5	1 953,9	89,1	95,8	1 849,9	2 561,6	42,2	38,7	1 722,2	1 082,6
varianta 4												
městský prostor	60,9	63,0	1 712,6	2 344,2	106,7	93,0	2 721,2	2 806,0	38,1	38,1	1 430,0	1 597,2
venkovský prostor	67,5	82,4	1 462,8	2 104,5	87,3	97,6	1 935,9	2 458,9	29,6	38,3	937,5	741,9
přechodný prostor	72,6	54,0	1 653,0	1 720,5	97,5	94,1	2 150,4	2 816,5	59,5	38,9	2 500,0	1 181,3
varianta 5												
městský prostor	62,3	62,7	1 713,7	2 278,6	106,5	93,3	2 657,2	2 798,0	38,1	37,8	1 430,0	1 525,3
venkovský prostor	65,3	80,3	1 447,7	2 175,5	87,8	93,4	2 002,3	2 476,3	29,6	38,3	937,5	741,9
přechodný prostor	70,1	65,0	1 598,0	1 763,2	88,0	108,0	1 917,5	2 585,4	59,5	40,3	2 500,0	1 302,7

¹⁾ bez nástaveb, přístaveb a vestaveb

6.4. Ekonomická aktivita obyvatel a trh práce

Lidské zdroje patří mezi rozhodující faktory rozvoje každého územního celku, přičemž hlavně kvalifikace pracovní síly a její flexibilita jsou významnými podmínkami pro její uplatnění.

Z výsledků Sčítání lidu, domů a bytů 2001 vyplynulo, že v Libereckém kraji bylo v tomto období celkem 225 154 ekonomicky aktivních osob, což představovalo 52,9 % celkového počtu obyvatel. Hlavní složku ekonomicky aktivních osob tvoří zaměstnané osoby, zaměstnavatelé a samostatně činní (86,7 %), kteří v roce sčítání představovali 45,6 % celkového počtu obyvatel. Vývoj počtu ekonomicky aktivních osob od roku 1991 vykazuje negativní tendence jak v absolutním vyjádření, tak i ve vztahu k celkovému počtu obyvatel v důsledku nepříznivého demografického vývoje a situace na trhu práce.

Tab. 6.4.1 Míra ekonomické aktivity (stav k 1. 3. 2001)

Zdroj: SLDB 2001

	Míra ekonomické aktivity (%)						
	celkem	ve věku					
		15 - 24 let	25 - 34 let	35 - 44 let	45 - 54 let	55 - 59 let	60 a více let
Liberecký kraj	63,2	49,9	86,5	92,6	88,9	54,8	10,0
varianta 1							
městský prostor	63,7	49,1	86,6	92,7	89,3	56,1	10,5
venkovský prostor	61,6	52,5	86,1	92,3	87,8	50,8	8,3
varianta 2							
městský prostor	63,8	49,0	86,7	92,7	89,3	56,3	10,7
venkovský prostor	61,7	52,3	86,0	92,3	87,8	50,9	8,1
varianta 3							
městský prostor	63,7	48,9	86,6	92,7	89,2	56,3	10,9
venkovský prostor	61,6	53,1	86,2	92,4	88,0	50,0	7,2
varianta 4							
městský prostor	63,9	48,8	86,7	92,7	89,3	56,7	10,9
venkovský prostor	61,5	52,5	86,4	92,4	87,9	50,4	8,4
přechodný prostor	62,4	52,3	85,4	92,8	88,4	51,3	7,1
varianta 5							
městský prostor	63,7	49,0	86,7	92,7	89,3	56,2	10,6
venkovský prostor	61,3	53,5	86,2	92,0	87,8	49,8	7,8
přechodný prostor	62,7	50,6	85,7	93,0	88,1	52,9	9,0

Při pohledu na venkovský prostor vymezený variantou 1 je podíl zaměstnaných osob na celkovém počtu ekonomicky aktivních osob téměř shodný s městskými obcemi. Určité rozdíly jsou patrné ve struktuře zaměstnaných osob. Ve venkovských obcích mírně převažuje skupina zaměstnaných osob, zaměstnavatelů a samostatně činných, v městských obcích jsou vykázány vyšší podíly pracujících důchodců i pracujících studentů a učňů.

Míra ekonomické aktivity obyvatel vyjadřuje podíl zaměstnaných a nezaměstnaných osob (pracovní síla) na populaci starší 15 let. Obecně lze konstatovat, že ve všech variantách vymezení městského prostoru byla ve srovnání s venkovským prostorem vykázána vyšší míra ekonomické aktivity obyvatel přesahující i krajský průměr. V úhrnu za Liberecký kraj i všech použitých variant vymezení venkovského a městského prostoru dosahuje nejvyšší míru ekonomické aktivity skupina osob ve věku 35 – 44 let. Následují věkové kategorie 45 – 54 let a 25 – 34 let. Při hodnocení varianty 1 vychází vyšší ekonomická aktivita obyvatel městského prostoru ve všech sledovaných věkových skupinách, pouze nejmladší kategorie obyvatel ve věku 15 – 24 let venkovského prostoru vykazuje vyšší úroveň než v městských obcích, a to o 3,4 procentní body. Zřetelně vyšší je rovněž ekonomická aktivita obyvatel městského prostoru v nejvyšších věkových skupinách (55 a více let).

Výrazné rozdíly mezi venkovským a městským prostorem vymezeným variantou 1 jsou patrné v zaměstnanosti podle sektoru národního hospodářství zjištěné na základě Sčítání lidu, domů a bytů 2001. Zaměstnanost na venkově byla proti městskému prostoru vyšší v primárním (o 5,7 procentních bodů) i sekundárním sektoru (o 4,8 procentních bodů), naopak v terciární sféře převýšila zaměstnanost v městských obcích venkov o 10,5 procentních bodů.

Tab. 6.4.2 Struktura ekonomicky aktivních obyvatel (stav k 1. 3. 2001)

Zdroj: SLDB 2001

	Ekonomicky aktivní celkem	v tom (%)					
		zaměstnaní	v tom				nezaměstnaní
			zaměstnané osoby, zaměstnavatelé, samostatně činní	pracující důchodci	pracující studenti, učni	ženy na mateřské dovolené	
Liberecký kraj	225 154	93,0	86,7	4,2	0,5	1,6	7,0
varianta 1							
městský prostor	174 276	93,0	86,6	4,2	0,6	1,6	7,0
venkovský prostor	50 878	93,1	87,1	4,0	0,4	1,6	6,9
varianta 2							
městský prostor	164 024	93,0	86,5	4,3	0,6	1,6	7,0
venkovský prostor	61 130	93,0	87,0	3,9	0,4	1,7	7,0
varianta 3							
městský prostor	173 487	93,3	86,7	4,4	0,6	1,6	6,7
venkovský prostor	51 667	92,0	86,4	3,5	0,4	1,6	8,0
varianta 4							
městský prostor	157 119	93,2	86,6	4,4	0,6	1,6	6,8
venkovský prostor	43 736	93,3	87,3	4,0	0,4	1,6	6,7
přechodný prostor	24 299	91,2	85,8	3,4	0,3	1,6	8,8
varianta 5							
městský prostor	169 135	93,1	86,6	4,3	0,6	1,6	6,9
venkovský prostor	35 712	92,9	87,1	3,8	0,4	1,6	7,1
přechodný prostor	20 307	92,7	86,6	4,1	0,4	1,6	7,3
podíl na celkovém počtu obyvatel (%)							
Liberecký kraj	52,6	48,9	45,6	2,2	0,3	0,9	3,7
varianta 1							
městský prostor	53,0	49,3	45,9	2,3	0,3	0,9	3,7
venkovský prostor	51,1	47,5	44,4	2,0	0,2	0,8	3,5
varianta 2							
městský prostor	53,2	49,5	46,0	2,3	0,3	0,9	3,7
venkovský prostor	51,0	47,5	44,4	2,0	0,2	0,8	3,6
varianta 3							
městský prostor	53,1	49,6	46,1	2,3	0,3	0,9	3,5
venkovský prostor	50,9	46,8	44,0	1,8	0,2	0,8	4,1
varianta 4							
městský prostor	53,2	49,6	46,1	2,3	0,3	0,9	3,6
venkovský prostor	51,0	47,6	44,5	2,0	0,2	0,8	3,4
přechodný prostor	51,4	46,8	44,1	1,8	0,2	0,8	4,5
varianta 5							
městský prostor	53,1	49,4	46,0	2,3	0,3	0,9	3,7
venkovský prostor	51,0	47,4	44,4	1,9	0,2	0,8	3,6
přechodný prostor	51,3	47,5	44,4	2,1	0,2	0,8	3,8

Tab. 6.4.3 Struktura ekonomicky neaktivních obyvatel (stav k 1. 3. 2001)

Zdroj: SLDB 2001

	Ekonomicky neaktivní celkem	v tom (%)			
		nepracující důchodci	ostatní s vlastním zdrojem obživy	děti, žáci, studenti, učni a ostatní závislé osoby	osoby v domácnosti
Liberecký kraj	198 387	43,18	4,01	51,15	1,66
varianta 1					
městský prostor	150 524	42,48	4,00	51,88	1,64
venkovský prostor	47 863	45,40	4,05	48,85	1,70
varianta 2					
městský prostor	140 807	42,39	3,94	52,03	1,65
venkovský prostor	57 580	45,12	4,20	49,01	1,67
varianta 3					
městský prostor	149 547	42,49	3,92	51,93	1,65
venkovský prostor	48 840	45,29	4,29	48,76	1,66
varianta 4					
městský prostor	134 569	42,34	3,84	52,15	1,68
venkovský prostor	41 251	45,90	3,94	48,49	1,67
přechodný prostor	22 567	43,26	5,16	50,08	1,50
varianta 5					
městský prostor	145 818	42,54	3,94	51,87	1,66
venkovský prostor	33 633	46,69	3,98	47,66	1,67
přechodný prostor	18 936	41,93	4,66	51,79	1,63
podíl na celkovém počtu obyvatel (%)					
Liberecký kraj	46,33	20,01	1,86	23,70	0,77
varianta 1					
městský prostor	45,82	19,46	1,83	23,77	0,75
venkovský prostor	48,03	21,81	1,94	23,46	0,82
varianta 2					
městský prostor	45,65	19,35	1,80	23,75	0,75
venkovský prostor	48,08	21,70	2,02	23,57	0,80
varianta 3					
městský prostor	45,77	19,45	1,79	23,77	0,76
venkovský prostor	48,13	21,80	2,07	23,47	0,80
varianta 4					
městský prostor	45,59	19,30	1,75	23,77	0,77
venkovský prostor	48,12	22,09	1,90	23,34	0,80
přechodný prostor	47,70	20,64	2,46	23,89	0,72
varianta 5					
městský prostor	45,77	19,47	1,80	23,74	0,76
venkovský prostor	48,06	22,44	1,91	22,91	0,80
přechodný prostor	47,83	20,05	2,23	24,77	0,78

Situaci na trhu práce v Libereckém kraji v roce 2006 vyjadřovala míra nezaměstnanosti ve výši 7,10 % (vypočtená podle nové metodiky). Míra nezaměstnanosti ve vymezeném venkovském prostoru byla u všech použitých variant vyšší než v obcích městského charakteru. Na celkovém počtu uchazečů o práci se ženy podílely téměř 54 %, padesáti a víceletí uchazeči byli zastoupeni téměř 28 % a dlouhodobě nezaměstnaní (1 rok a více) necelými 36 % žadateli o práci. U varianty 1 byl ve venkovském prostoru vykázán vyšší podíl žen, vyšší podíl žadatelů o práci starších 50ti let i vyšší podíl krátkodobě nezaměstnaných (do 6 měsíců), v ostatních uvedených charakteristikách (podíl uchazečů do 24 let a podíl dlouhodobě nezaměstnaných) převažovaly relativní hodnoty za městský prostor.

Tab. 6.4.4 Zaměstnanost podle sektorů národního hospodářství (stav k 1. 3. 2001)

Zdroj: SLDB 2001

	Zaměstnané osoby celkem	z toho s uvedeným sektorem ekonomické činnosti			
		celkem	z toho sektor ekonomické činnosti (%)		
			primární	sekundární	terciární
Liberecký kraj	209 451	199 420	2,9	49,9	47,2
varianta 1					
městský prostor	152 619	145 327	1,4	48,6	50,0
venkovský prostor	56 832	54 093	7,1	53,4	39,5
varianta 2					
městský prostor	162 086	154 519	1,5	49,0	49,5
venkovský prostor	47 365	44 901	7,7	53,2	39,1
varianta 3					
městský prostor	161 929	154 188	1,4	49,5	49,1
venkovský prostor	47 522	45 232	8,0	51,3	40,7
varianta 4					
městský prostor	146 481	139 442	1,2	48,5	50,3
venkovský prostor	40 811	38 807	8,0	54,0	38,0
přechodný prostor	22 159	21 171	4,9	51,6	43,5
varianta 5					
městský prostor	157 453	149 999	1,4	48,8	49,8
venkovský prostor	33 176	31 505	8,5	52,9	38,5
přechodný prostor	18 822	17 916	5,6	54,1	40,3

Tab. 6.4.5 Nezaměstnanost a struktura uchazečů podle pohlaví a věku k 31. 12. 2006

Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR

	Míra nezaměstnanosti (%)			Podíl vybraných skupin uchazečů o zaměstnání na uchazečích celkem (%)					
	k 31. 12. 2006		rozdíl 2006 - 2000 (procentní body) ¹⁾	dosažitelní	ženy	podle věku		podle délky evidence na ÚP	
	stará metodika	nová metodika				do 24 let	50 a více let	do 6 měsíců	1 rok a více
Liberecký kraj	7,66	7,10	1,44	92,64	53,64	18,36	27,95	47,68	35,66
varianta 1									
městský prostor	7,50	6,91	1,45	92,21	53,26	18,68	26,97	47,24	35,98
venkovský prostor	8,24	7,74	1,42	93,99	54,82	17,37	31,01	49,07	34,69
varianta 2									
městský prostor	7,38	6,80	1,40	92,11	53,39	18,76	26,91	47,72	35,30
venkovský prostor	8,43	7,91	1,54	93,89	54,22	17,43	30,41	47,60	36,52
varianta 3									
městský prostor	7,19	6,61	1,42	91,96	53,47	19,15	26,55	47,57	35,52
venkovský prostor	9,26	8,74	1,52	94,42	54,09	16,32	31,62	47,98	36,03
varianta 4									
městský prostor	7,15	6,57	1,37	91,88	53,53	19,04	26,24	47,62	35,31
venkovský prostor	8,04	7,54	1,50	93,77	55,03	17,54	31,01	49,26	34,48
přechodný prostor	10,30	9,73	1,77	94,45	52,16	16,49	31,35	45,73	38,94
varianta 5									
městský prostor	7,38	6,79	1,43	92,06	53,36	18,85	26,82	47,65	35,45
venkovský prostor	8,33	7,81	1,50	93,71	54,82	16,77	32,24	48,87	35,29
přechodný prostor	8,88	8,43	1,40	94,90	53,63	17,64	28,73	45,92	37,77

¹⁾ stará metodika

6.5. Struktura ekonomických subjektů

Hospodářský potenciál venkovského prostoru je výslednicí celé řady faktorů vycházejících ze specifických podmínek daného území a jejich využití. V současné době se již zdaleka nejedná pouze o rozvoj zemědělství jako tradiční činnosti na venkově, ale právě o širokou podporu rozvoje dalších odvětví v souladu s přírodními podmínkami venkova, s využitím dostupných pracovních sil atd. Podnikatelská aktivita na venkově hraje jednu z rozhodujících rolí při jeho oživení či úpadku. Problémem však může být podnikatelská neochota místních obyvatel k podnikání z důvodů objektivních i subjektivních. Podnikatelská aktivita záleží ve značné míře také na poloze obce, dopravní dostupnosti a možnosti kontaktu s větším městem.

Tab. 6.5.1 Ekonomické subjekty podle právní formy k 31. 12. 2006

	Ekonomické subjekty celkem	z toho právní forma					
		soukromí podnikatelé (živnostníci)	samostatně hospodařící rolníci a zemědělští podnikatelé	obchodní společnosti	společenství vlastníků jednotek	družstva	sdružení (svazky, spolky, aj.)
Liberecký kraj varianta 1 městský prostor venkovský prostor varianta 2 městský prostor venkovský prostor varianta 3 městský prostor venkovský prostor varianta 4 městský prostor venkovský prostor přechodný prostor varianta 5 městský prostor venkovský prostor přechodný prostor	Struktura v %						
	111 299	74,8	3,8	8,3	1,1	0,3	2,2
	86 773	75,5	1,9	9,1	1,3	0,4	2,1
	24 526	72,3	10,7	5,4	0,6	0,2	2,4
	82 052	75,5	1,6	9,2	1,3	0,4	2,1
	29 247	72,9	9,8	5,6	0,7	0,2	2,3
	86 780	75,4	1,9	9,1	1,2	0,4	2,1
	24 519	72,5	10,7	5,3	0,8	0,2	2,3
	79 136	75,3	1,5	9,4	1,3	0,4	2,1
	21 018	71,8	11,2	5,3	0,5	0,2	2,4
	11 145	76,7	6,0	5,7	1,3	0,2	2,0
	84 489	75,4	1,8	9,1	1,3	0,4	2,1
	17 375	70,8	12,3	5,3	0,3	0,2	2,5
	9 435	76,1	6,2	6,2	1,1	0,2	2,2
	Ekonomické subjekty na 1 000 obyvatel						
	258,4	193,2	9,8	21,3	3,0	0,9	5,6
	265,5	200,4	4,9	24,0	3,4	1,0	5,5
	235,9	170,6	25,2	12,8	1,4	0,5	5,7
	268,5	202,6	4,4	24,7	3,5	1,0	5,7
	233,6	170,2	23,0	13,2	1,6	0,5	5,4
	266,3	200,8	4,9	24,2	3,3	1,0	5,6
	233,7	169,5	24,9	12,3	1,9	0,5	5,4
	269,9	203,2	4,1	25,3	3,5	1,1	5,7
	234,6	168,4	26,4	12,5	1,1	0,5	5,6
	232,2	178,2	13,8	13,2	3,0	0,4	4,6
	267,1	201,5	4,7	24,3	3,5	1,0	5,6
	237,2	168,0	29,2	12,5	0,8	0,5	5,9
229,2	174,4	14,3	14,1	2,6	0,4	5,0	

Informace o počtu podnikatelských subjektů a jejich různých formách a strukturách nám poskytuje Registr ekonomických subjektů. Z něj vyplývá, že v závěru roku 2006 bylo v Libereckém kraji registrováno celkem 111 299 ekonomických subjektů mezi nimiž jednoznačně podílem 74,8 % převažovala právní forma soukromí podnikatelé (živnostníci). V městském prostoru ve všech variantách vymezení můžeme pozorovat výrazně vyšší počet ekonomických subjektů než ve venkovském prostoru. Při vymezení venkovského prostoru variantou 1 bylo ve venkovských obcích zaregistrováno 24 526 subjektů, tzn. 22,0 % všech subjektů v kraji, v městském prostoru jejich počet činil 86 773, tj. 78,0 % krajského úhrnu.

Struktura ekonomických subjektů z hlediska právní formy byla ve venkovském i městském prostoru podobná v tom, že tři čtvrtiny představují soukromí podnikatelé. Zastoupení dalších právních forem – obchodních společností, společenství vlastníků bytových jednotek, družstev – bylo v městském prostoru vyšší než na venkově. Venkovský prostor přirozeně vykazuje výrazně vyšší podíl samostatně hospodařících rolníků a zemědělských podnikatelů (10,7 %) než prostor městský (1,8 %). Sice nevýrazné, ale víceméně zajímavé je vyšší zastoupení různých sdružení, svazů a spolků na venkově (2,4 %) než v městských obcích (2,1%). Tato skutečnost pravděpodobně odráží větší potřebu obyvatel venkova se sdružovat v různých zájmových uskupeních, neboť nemají takové možnosti pasivní zábavy jako obyvatelé městských obcí. V přepočtu na 1 000 obyvatel jsou v souboru venkovských obcí ve variantě 1 počty ekonomických subjektů celkem a u sledovaných právních forem nižší než v městském prostoru. Výjimkou jsou samostatně hospodařící rolníci a zemědělští podnikatelé, na 1 000 obyvatel jich ve venkovském prostoru připadá 25,2, zatímco v městském prostoru pouze 4,9.

Tab. 6.5.2 Ekonomické subjekty podle kategorie počtu zaměstnanců k 31. 12. 2006

	Ekonomické subjekty celkem	v tom s počtem zaměstnanců (%)				
		bez zaměstnanců	1 - 9	10 - 49	50 - 249	250 a více
Liberecký kraj	111 299	28,8	7,8	1,7	0,4	0,1
varianta 1						
městský prostor	86 773	27,8	8,0	1,7	0,4	0,1
venkovský prostor	24 526	32,4	7,1	1,7	0,3	0,0
varianta 2						
městský prostor	82 052	27,8	8,1	1,7	0,4	0,1
venkovský prostor	29 247	31,8	7,1	1,7	0,3	0,0
varianta 3						
městský prostor	86 780	28,2	8,1	1,7	0,4	0,1
venkovský prostor	24 519	31,0	7,1	1,6	0,3	0,0
varianta 4						
městský prostor	79 136	27,9	8,1	1,7	0,4	0,1
venkovský prostor	21 018	32,6	7,0	1,7	0,3	0,0
přechodný prostor	11 145	28,7	7,4	1,5	0,4	0,0
varianta 5						
městský prostor	84 489	27,9	8,1	1,7	0,4	0,1
venkovský prostor	17 375	32,0	7,0	1,6	0,2	0,0
přechodný prostor	9 435	31,5	7,2	1,8	0,5	0,0

Velikostní struktura ekonomických subjektů (podle kategorie počtu zaměstnanců) vypovídá o skutečnosti, že ve venkovském prostoru mají vyšší zastoupení subjekty bez zaměstnanců.

Zajímavé srovnání nabízí struktura firem z pohledu vybraných odvětví ekonomické činnosti. Ve venkovském prostoru Libereckého kraje ve vymezení všech variant mají vyšší zastoupení subjekty patřící do primárního a sekundárního sektoru hospodářství, naopak městskému prostoru náleží výraznější podíly firem patřících do terciárního sektoru. Ve vymezení varianty 1 venkovského prostoru jsou při podrobnějším pohledu z hlediska vybraných konkrétních odvětví národního hospodářství ve srovnání s městským prostorem vyšší podíly firem z odvětví zemědělství, myslivosti, lesnictví, zpracovatelského průmyslu, ubytování a stravování. V městských obcích jsou vyšší měrou zastoupeny firmy zaměřené na stavební činnost, ještě zřetelnější rozdíly jsou u subjektů s obchodní a opravárenskou činností a činností v oblasti nemovitostí a pronájmu.

Tab. 6.5.3 Ekonomické subjekty podle sektorů a odvětví činnosti k 31. 12. 2006

	Ekonomické subjekty celkem	v tom jednotlivé sektory					
		primární celkem	sekundární			terciární	
			celkem	z toho odvětví		celkem	z toho odvětví ubytování a stravování
				průmysl celkem	stavebnictví		
Struktura v %							
Liberecký kraj	111 299	5,4	30,1	54,2	45,8	64,5	10,3
varianta 1							
městský prostor	86 773	2,9	29,9	53,1	46,9	67,1	8,6
venkovský prostor	24 526	14,4	30,5	57,8	42,2	55,1	17,5
varianta 2							
městský prostor	82 052	2,6	29,7	53,2	46,8	67,7	8,5
venkovský prostor	29 247	13,5	31,0	56,9	43,1	55,5	16,3
varianta 3							
městský prostor	86 780	2,8	30,6	54,1	45,9	66,6	7,8
venkovský prostor	24 519	14,9	28,0	54,3	45,7	57,1	20,5
varianta 4							
městský prostor	79 136	2,3	30,0	53,5	46,5	67,7	7,6
venkovský prostor	21 018	14,9	31,4	58,1	41,9	53,6	15,9
přechodný prostor	11 145	9,7	27,8	51,1	48,9	62,5	21,8
varianta 5							
městský prostor	84 489	2,7	29,9	53,3	46,7	67,4	8,5
venkovský prostor	17 375	16,3	30,2	57,4	42,6	53,5	16,8
přechodný prostor	9 435	9,9	31,3	55,8	44,2	58,8	17,6
Ekonomické subjekty na 1 000 obyvatel							
Liberecký kraj	258,4	14,1	77,7	42,1	35,6	166,6	17,1
varianta 1							
městský prostor	265,5	7,7	79,5	42,2	37,3	178,3	15,3
venkovský prostor	235,9	34,0	71,8	41,5	30,4	130,0	22,7
varianta 2							
městský prostor	268,5	6,9	79,8	42,4	37,4	181,8	15,5
venkovský prostor	233,6	31,6	72,5	41,2	31,3	129,5	21,1
varianta 3							
městský prostor	266,3	7,4	81,6	44,2	37,4	177,3	13,8
venkovský prostor	233,7	34,8	65,4	35,5	29,9	133,6	27,4
varianta 4							
městský prostor	269,9	6,3	81,0	43,3	37,7	182,6	13,8
venkovský prostor	234,6	35,1	73,7	42,8	30,9	125,8	20,1
přechodný prostor	232,2	22,4	64,6	33,0	31,6	145,2	31,7
varianta 5							
městský prostor	267,1	7,3	79,8	42,5	37,3	180,0	15,3
venkovský prostor	237,2	38,6	71,7	41,2	30,5	126,9	21,3
přechodný prostor	229,2	22,8	71,8	40,1	31,7	134,7	23,8

Tab. 6.5.4 Ekonomické subjekty podle vybraných odvětví činnosti k 31. 12. 2006

	Ekonomické subjekty celkem	z toho odvětví						
		zemědělství, myslivost, lesnictví	zpracovatelský průmysl	stavebnictví	obchod, opravy motorových vozidel a spotřebního zboží	ubytování a stravování	nemovitosti, pronájem, podnikatelské činnosti	
Liberecký kraj	Struktura v %							
	111 299	4,1	16,2	13,8	25,8	6,6	15,6	
	varianta 1							
	městský prostor	86 773	2,0	15,8	14,0	27,3	5,8	17,2
	venkovský prostor	24 526	11,4	17,5	12,9	20,3	9,6	9,9
	varianta 2							
	městský prostor	82 052	1,8	15,7	13,9	27,5	5,8	17,5
	venkovský prostor	29 247	10,4	17,5	13,4	21,0	9,1	10,2
	varianta 3							
	městský prostor	86 780	2,0	16,5	14,1	27,3	5,2	17,2
	venkovský prostor	24 519	11,3	15,1	12,8	20,3	11,7	9,7
	varianta 4							
	městský prostor	79 136	1,6	16,0	14,0	27,7	5,1	17,8
	venkovský prostor	21 018	12,0	18,1	13,2	20,3	8,6	9,8
	přechodný prostor	11 145	6,3	14,1	13,6	22,6	13,6	10,5
	varianta 5							
	městský prostor	84 489	1,9	15,8	14,0	27,4	5,7	17,3
	venkovský prostor	17 375	13,1	17,2	12,9	19,7	9,0	9,8
	přechodný prostor	9 435	6,5	17,3	13,8	22,3	10,4	10,4
	Liberecký kraj	Ekonomické subjekty na 1 000 obyvatel						
258,4		10,5	41,8	35,6	66,6	17,1	40,2	
varianta 1								
městský prostor		265,5	5,3	42,0	37,3	72,5	15,3	45,6
venkovský prostor		235,9	26,9	41,2	30,4	47,8	22,7	23,4
varianta 2								
městský prostor		268,5	4,8	42,2	37,4	73,7	15,5	47,0
venkovský prostor		233,6	24,4	40,9	31,3	49,1	21,1	23,7
varianta 3								
městský prostor		266,3	5,4	43,9	37,4	72,7	13,8	45,9
venkovský prostor		233,7	26,4	35,2	29,9	47,5	27,4	22,7
varianta 4								
městský prostor		269,9	4,4	43,1	37,7	74,7	13,8	48,1
venkovský prostor		234,6	28,1	42,5	30,9	47,6	20,1	23,1
přechodný prostor		232,2	14,7	32,7	31,6	52,4	31,7	24,3
varianta 5								
městský prostor		267,1	5,1	42,3	37,3	73,2	15,3	46,3
venkovský prostor		237,2	31,1	40,9	30,5	46,6	21,3	23,2
přechodný prostor		229,2	15,0	39,7	31,7	51,2	23,8	23,9

6.6. Cestovní ruch

Liberecký kraj patří díky svým přírodním podmínkám k nejznámějším turistickým a rekreačním oblastem v České republice. Na území kraje se nacházejí takové turistické oblasti jako jsou Jizerské hory, Lužické hory, Západní Krkonoše, Český ráj nebo oblast Máchova jezera. Těmto skutečnostem odpovídá i vysoký počet hromadných ubytovacích zařízení a také značný počet objektů využívaných pro individuální rekreaci, tzv. rekreačních chalup. Dokladem toho je 12,0 % podíl Libereckého kraje na celkovém počtu hromadných ubytovacích zařízení v České republice. A právě oblast cestovního ruchu a rekreace může být významným faktorem dalšího oživení rozvoje venkovského prostoru našeho kraje.

Z celkového počtu 917 hromadných ubytovacích zařízení v Libereckém kraji je do varianty 1 vymezení venkovského prostoru zařazeno 574 zařízení (62,6 %) a do městského prostoru zbývajících 343 objektů (37,4 %). Ve struktuře hromadných ubytovacích zařízení podle kategorie převažují ve venkovském prostoru uvedené varianty penziony, jejichž podíl ke konci roku 2006 činil 43,0 %. Významný podíl 32,6 % zaujímá kategorie ostatních hromadných ubytovacích zařízení zahrnující např. léčebné lázně, rekreační zařízení podniků, domovy mládeže, vysokoškolské koleje, 12,5 % ubytovacích zařízení bylo zařazeno do kategorie hotelů. Podobná struktura hromadných ubytovacích zařízení byla zjištěna rovněž v obcích městského prostoru, pouze procentní zastoupení jednotlivých kategorií ubytovacích zařízení se liší – v menší míře jsou zastoupeny penziony (34,4 %) a ostatní ubytovací zařízení (22,7 %), ve větší míře pak hotely (20,1 %) a chatové osady (12,0 %).

Tab. 6.6.1 Hromadná ubytovací zařízení podle kategorie zařízení k 31. 12. 2006

	Hromadná ubytovací zařízení celkem	v tom podle kategorie ubytovacího zařízení (%)					
		hotely	penziony	kempy	chatové osady	turistické ubytovny	ostatní
Liberecký kraj	917	15,4	39,8	3,1	5,2	7,6	28,9
varianta 1							
městský prostor	343	20,1	34,4	2,9	12,0	7,9	22,7
venkovský prostor	574	12,5	43,0	3,1	1,2	7,5	32,6
varianta 2							
městský prostor	320	21,3	33,1	2,5	12,5	7,8	22,8
venkovský prostor	597	12,2	43,4	3,4	1,3	7,5	32,2
varianta 3							
městský prostor	217	25,3	38,2	4,1	1,8	7,8	22,6
venkovský prostor	700	12,3	40,3	2,7	6,3	7,6	30,9
varianta 4							
městský prostor	156	30,1	39,7	3,2	1,9	5,8	19,2
venkovský prostor	432	9,5	44,4	3,2	1,6	7,4	33,8
přechodný prostor	329	16,1	33,7	2,7	11,6	8,8	27,1
varianta 5							
městský prostor	328	20,7	33,8	2,4	12,5	7,9	22,6
venkovský prostor	411	8,8	46,0	2,4	1,7	6,6	34,5
přechodný prostor	178	20,8	36,5	5,6	0,0	9,6	27,5

Potenciál cestovního ruchu vyjadřuje atraktivitu obce, resp. daného území, pro turisty a návštěvníky. Cestovní ruch zahrnuje jednak aktivity přírodního charakteru jako jsou turistika, rekreace, poznávání přírody apod. a kulturního charakteru zahrnující např. cesty za kulturním poznáním či zábavnými akcemi. Pro hodnocení podmínek a předpokladů v rámci jednotlivých variant potenciálu cestovního ruchu byly stanoveny čtyři intenzitní stupně – potenciál nulový, potenciál v základní úrovni, zvýšené úrovni a vysoké úrovni.

Z pohledu uvedeného hodnocení byl celkový potenciál cestovního ruchu Libereckého kraje v roce 2001 velmi perspektivní. Více než 53 % obcí vykazovalo vysoký, 11,2 % velmi vysoký a jedna obec dokonce výjimečný potenciál cestovního ruchu. Ve venkovském prostoru podle varianty 1 rovněž dominoval podíl obcí s vysokým potenciálem cestovního ruchu (53,3 %), následovala skupina obcí se zvýšenou úrovní (38,0 %). Naopak do kategorie velmi vysokého potenciálu bylo z uvedeného venkovského prostoru zařazeno pouze 6,5 % obcí, zatímco v rámci městského prostoru 38,7 % obcí.

Tab. 6.6.2 Celkový potenciál cestovního ruchu obcí v roce 2001

Zdroj: Ústav územního rozvoje Brno

	Počet obcí celkem	v tom podíl obcí s potenciálem cestovního ruchu (%)				
		základním	zvýšeným	vysokým	velmi vysokým	výjimečným
Liberecký kraj	215	1,9	33,0	53,5	11,2	0,5
varianta 1						
městský prostor	31	-	3,2	54,8	38,7	3,2
venkovský prostor	184	2,2	38,0	53,3	6,5	-
varianta 2						
městský prostor	23	-	-	47,8	47,8	4,3
venkovský prostor	192	2,1	37,0	54,2	6,8	-
varianta 3						
městský prostor	54	3,7	25,9	51,9	16,7	1,9
venkovský prostor	161	1,2	35,4	54,0	9,3	-
varianta 4						
městský prostor	21	-	-	57,1	38,1	4,8
venkovský prostor	175	2,3	39,4	53,7	4,6	-
přechodný prostor	19	-	10,5	47,4	42,1	-
varianta 5						
městský prostor	27	-	-	55,6	40,7	3,7
venkovský prostor	163	1,8	40,5	53,4	4,3	-
přechodný prostor	25	4,0	20,0	52,0	24,0	-

Tab. 6.6.3 Potenciál přírodního subsystému cestovního ruchu obcí v roce 2001

Zdroj: Ústav územního rozvoje Brno

	Počet obcí celkem	v tom podíl obcí s potenciálem cestovního ruchu (%)			
		základním	zvýšeným	vysokým	velmi vysokým
Liberecký kraj	215	2,3	41,9	42,3	13,5
varianta 1					
městský prostor	31	-	25,8	58,1	16,1
venkovský prostor	184	2,7	44,6	39,7	13,0
varianta 2					
městský prostor	23	-	13,0	69,6	17,4
venkovský prostor	192	2,6	45,3	39,1	13,0
varianta 3					
městský prostor	54	3,7	44,4	46,3	5,6
venkovský prostor	161	1,9	41,0	41,0	16,1
varianta 4					
městský prostor	21	-	23,8	71,4	4,8
venkovský prostor	175	2,9	45,7	40,6	10,9
přechodný prostor	19	-	26,3	26,3	47,4
varianta 5					
městský prostor	27	-	22,2	63,0	14,8
venkovský prostor	163	2,5	46,6	41,1	9,8
přechodný prostor	25	4,0	32,0	28,0	36,0

Tab. 6.6.4 Potenciál kulturního subsystému cestovního ruchu obcí v roce 2001

Zdroj: Ústav územního rozvoje Brno

	Počet obcí celkem	v tom podíl obcí s potenciálem cestovního ruchu (%)				
		bez potenciálu	základním	zvýšeným	vysokým	velmi vysokým
Liberecký kraj	215	49,3	25,1	19,5	5,1	0,9
varianta 1						
městský prostor	31	6,5	19,4	38,7	29,0	6,5
venkovský prostor	184	56,5	26,1	16,3	1,1	-
varianta 2						
městský prostor	23	4,3	17,4	34,8	34,8	8,7
venkovský prostor	192	54,7	26,0	17,7	1,6	-
varianta 3						
městský prostor	54	35,2	22,2	24,1	14,8	3,7
venkovský prostor	161	54,0	26,1	18,0	1,9	-
varianta 4						
městský prostor	21	9,5	9,5	33,3	38,1	9,5
venkovský prostor	175	58,3	25,7	15,4	0,6	-
přechodný prostor	19	10,5	36,8	42,1	10,5	-
varianta 5						
městský prostor	27	7,4	18,5	37,0	29,6	7,4
venkovský prostor	163	57,7	26,4	15,3	0,6	-
přechodný prostor	25	40,0	24,0	28,0	8,0	-

Potenciál přírodního subsystému cestovního ruchu obcí Libereckého kraje je z pohledu přírodních podmínek hodnocen vyššími stupni. V Libereckém kraji byly nejvyšší počty obcí zařazeny do stupňů se zvýšeným (41,9 % obcí z celkového počtu) a vysokým potenciálem (42,3 %), 13,5 % obcí dosáhlo v hodnocení velmi vysoký stupeň. Převážná většina obcí venkovského prostoru podle varianty vymezení 1 disponovala zvýšeným (44,6 %) a vysokým (39,7 %) přírodním potenciálem, 13,0 % obcí mělo nejkvalitnější rozvojové předpoklady cestovního ruchu. Pouze 2,7 % venkovských obcí vykazovalo základní potenciál, tzn. že zde byly vytvořeny podmínky jen pro 1 až 2 aktivity cestovního ruchu.

Potenciál kulturního subsystému cestovního ruchu vykázal podstatně méně kvalitativní rozvojové předpoklady. Téměř jedna polovina obcí Libereckého kraje (49,3 %) nenabízí žádnou atraktivitu kulturního subsystému a dalších 25,1 % obcí vykazovalo pouze základní potenciál. Z tohoto pohledu jsou zřejmé výrazné rozdíly v potenciálu obcí venkovského a městského charakteru. Do nejnižšího stupně bez potenciálu bylo ve variantě 1 zařazeno 56,5 % venkovských obcí, ale pouze 6,5 % městských obcí. Opačný poměr kulturního potenciálu vyjadřuje vysoký stupeň hodnocení, kde podíl venkovských obcí činil pouze 1,1 %, zatímco městských obcí 29,0 %.

6.7. Využití půdy

Zemědělská výroba má v ekonomice státu i každého regionu nezastupitelné postavení plynoucí z jeho základních funkcí – ekonomické, ale také krajinotvorné, ekologické a sídelní. Charakter zemědělství, daný zejména přírodními podmínkami, výrazně ovlivňuje vzhled i možnosti rozvoje daného venkovského prostoru.

Ve vývoji struktury zemědělského půdního fondu nenastaly během let 2000 – 2006 výrazné změny za kraj celkem ani v jednotlivých variantách venkovského prostoru. Liberecký kraj je typický vysokým podílem lesních pozemků, který se pohybuje kolem 44 % z celkové výměry kraje a je nejvyšším mezi kraji České republiky. Venkovský prostor vymezený podle varianty 1 zaujímal v roce 2006 výměru 221 795 ha, což představovalo 70,1 % celkové výměry kraje a na městský prostor připadlo 94 501 ha, tzn. 29,9 % území kraje. Ve struktuře celkové výměry venkovských obcí náleží srovnatelné podíly zemědělské i lesní půdě (přibližně 45 %), orná půda zaujímá téměř 23 %. Struktura území městských obcí je odlišná především nižším podílem orné půdy (18,6 %), ale naopak vyšším podílem zastavěných a ostatních ploch (14,3 %).

Důležitým ukazatelem ve vztahu k zemědělství a venkovské krajině je ekologická stabilita krajiny, kterou lze vyjádřit koeficientem ekologické stability. Ten vyjadřuje poměr ploch území považovaných za ekologicky stabilní (lesní a vodní plochy, trvalé travní porosty, ovocné sady, zahrady, vinice a chmelnice) a ploch ekologicky nestabilních (orná půda, zastavěná území a ostatní plochy). V úhrnu Libereckého kraje činil v roce 2006 koeficient ekologické stability 2,18, což charakterizuje vyváženou krajinu, v níž jsou technické objekty relativně v souladu s přírodními strukturami. Pozitivně lze rovněž hodnotit mírné zvýšení hodnoty tohoto koeficientu od roku 2000. Při pohledu na vymezené venkovské a městské obce můžeme konstatovat příznivou hodnotu koeficientu ekologické stability ve všech námi použitých variantách vymezení a také pozitivně hodnotit vývoj od roku 2000. Nebyly zjištěny výrazné rozdíly v hodnotách koeficientu u použitých variant vymezení, avšak ve všech byla jeho hodnota ve venkovském prostoru vyšší než v městském prostoru.

Tab. 6.7.1 Využití půdy

Zdroj: ČSÚ - MOS, ČÚZAK

	Rozloha území v ha		z toho zastoupení ploch na celkové rozloze území (%)								Koeficient ekologické stability	
			zemědělská půda		z toho orná půda		lesní plochy		zastavěné a ostatní plochy			
	2000	2006	2000	2006	2000	2006	2000	2006	2000	2006	2000	2006
Liberecký kraj	316 312	316 296	44,6	44,4	22,5	21,6	44,1	44,3	9,8	9,8	2,1	2,2
varianta 1												
městský prostor	94 530	94 501	42,6	42,3	19,4	18,6	41,1	41,3	14,2	14,3	2,0	2,0
venkovský prostor	221 782	221 795	45,5	45,3	23,8	22,9	45,4	45,5	7,9	7,9	2,2	2,2
varianta 2												
městský prostor	76 274	76 270	43,7	43,3	19,9	19,0	38,5	38,7	15,6	15,8	1,8	1,9
venkovský prostor	240 038	240 026	44,9	44,8	23,4	22,4	45,9	46,0	7,9	7,9	2,2	2,3
varianta 3												
městský prostor	78 083	78 074	49,7	49,3	21,8	20,8	32,0	32,2	16,6	16,8	1,6	1,7
venkovský prostor	238 229	238 223	42,9	42,8	22,8	21,9	48,1	48,2	7,5	7,5	2,3	2,4
varianta 4												
městský prostor	55 413	55 406	47,5	47,0	20,9	19,8	31,8	32,0	18,9	19,1	1,5	1,6
venkovský prostor	182 614	182 628	49,6	49,4	25,8	24,7	41,6	41,7	7,4	7,5	2,0	2,1
přechodný prostor	78 285	78 262	31,0	30,9	16,0	15,7	58,8	58,9	8,6	8,6	3,1	3,1
varianta 5												
městský prostor	82 038	82 033	44,1	43,8	19,9	19,1	38,3	38,5	15,4	15,6	1,8	1,9
venkovský prostor	167 015	167 024	49,1	49,0	26,0	24,9	42,2	42,3	7,3	7,4	2,0	2,1
přechodný prostor	67 259	67 240	34,0	33,9	17,0	16,6	56,0	56,1	9,0	8,9	2,8	2,9

Zemědělství Libereckého kraje nepatří v důsledku přírodních podmínek k rozhodujícím odvětvím jeho hospodářství. Důkazem toho jsou v rámci kategorizace zemědělského území tzv. méně příznivé oblasti pro zemědělskou výrobu (LFA), které byly vymezeny pro období po vstupu České republiky do Evropské unie. V úhrnu Libereckého kraje patřilo v roce 2006 do méně příznivých oblastí celkem 233 674 ha, což znamenalo 73,9 % celkové výměry kraje. Jednalo se především o oblasti se specifickými omezeními

(ucelená území přiléhající k horským oblastem s průměrnou výnosností půdy nižší než 34 bodů), která zaujímala 50,6 % plochy LFA. Při pohledu na jednotlivé varianty vymezení venkovského, příp. městského, prostoru je zřejmé, že u varianty 1 podíl LFA činil ve venkovském prostoru 73,1 %, zatímco v městském prostoru 75,6 %. Nejprůzračnější výsledek pro zemědělskou výrobu vykázala varianta 5. Zde byl podíl LFA ve venkovských obcích nejnižší ze všech sledovaných variant a činil 70,1 %.

Tab. 6.7.2 Méně příznivé oblasti

	Podíl LFA na celkové rozloze (%)	v tom			Podíl území mimo LFA na celkové rozloze (%)
		horské oblasti	ostatní méně příznivé oblasti	oblasti se specifickými omezeními	
Liberecký kraj	73,9	23,3	-	50,6	26,1
varianta 1					
městský prostor	75,6	17,8	-	57,8	24,4
venkovský prostor	73,1	25,6	-	47,5	26,9
varianta 2					
městský prostor	75,1	14,2	-	60,9	24,9
venkovský prostor	73,5	26,1	-	47,3	26,5
varianta 3					
městský prostor	80,1	16,0	-	64,0	19,9
venkovský prostor	71,9	25,6	-	46,2	28,1
varianta 4					
městský prostor	79,3	16,7	-	62,5	20,7
venkovský prostor	72,2	26,0	-	46,2	27,8
přechodný prostor	74,0	21,5	-	52,6	26,0
varianta 5					
městský prostor	76,9	15,8	-	61,1	23,1
venkovský prostor	70,1	25,8	-	44,3	29,9
přechodný prostor	79,6	26,1	-	53,5	20,4

Zdroj: Nařízení vlády o podmínkách poskytování plateb za přírodní znevýhodnění v horských oblastech, oblastech s jinými znevýhodněními a v oblastech Natura 2000 na zemědělské půdě 75/2007, platné od 10.4.2007 ve vyhlášce jsou uvedeny jednotlivé k.ú., spadající do LFA. Dle plochy k.ú. lze načíst celkové zastoupení jednotlivých typů LFA na daném území.

6.8. Vybavenost obcí

Tab. 6.8.1 Technická vybavenost (podíl obcí v %)

	Veřejný vodovod		Kanalizace s napojením na ČOV		Plynofikace		Pošta	
	2000	2006	2000	2006	2000	2006	2000	2006
Liberecký kraj	94,9	95,8	32,6	38,6	34,9	45,1	51,6	47,0
varianta 1								
městský prostor	100,0	100,0	93,5	93,5	90,3	93,5	100,0	77,4
venkovský prostor	94,0	95,1	22,3	29,3	25,5	37,0	43,5	41,8
varianta 2								
městský prostor	100,0	100,0	95,7	100,0	91,3	95,7	100,0	91,3
venkovský prostor	94,3	95,3	25,0	31,3	28,1	39,1	45,8	41,7
varianta 3								
městský prostor	100,0	98,1	57,4	72,2	59,3	77,8	75,9	68,5
venkovský prostor	93,2	95,0	24,2	27,3	26,7	34,2	43,5	39,8
varianta 4								
městský prostor	100,0	100,0	95,2	100,0	85,7	90,5	100,0	85,7
venkovský prostor	93,7	94,9	18,9	27,4	22,9	34,3	41,1	40,0
přechodný prostor	100,0	100,0	89,5	73,7	89,5	94,7	94,7	68,4
varianta 5								
městský prostor	100,0	100,0	96,3	100,0	88,9	92,6	100,0	85,2
venkovský prostor	93,3	94,5	18,4	25,2	20,9	30,7	38,7	38,0
přechodný prostor	100,0	100,0	56,0	60,0	68,0	88,0	84,0	64,0

Tab. 6.8.2 Dostupnost zdravotní péče a škol (podíl obcí v %)

	Ordinace praktického lékaře pro dospělé ¹⁾		Ordinace praktického lékaře pro děti a dorost ¹⁾		Mateřská škola		Základní škola ²⁾	
	2000	2006	2000	2006	2000/2001	2005/2006	2000/2001	2005/2006
Liberecký kraj	37,2	34,4	25,6	34,4	63,3	61,9	57,2	56,3
varianta 1								
městský prostor	96,8	96,8	93,5	96,8	100,0	100,0	100,0	100,0
venkovský prostor	27,2	23,9	14,1	23,9	57,1	55,4	50,0	48,9
varianta 2								
městský prostor	95,7	95,7	95,7	95,7	100,0	100,0	100,0	100,0
venkovský prostor	30,2	27,1	17,2	27,1	58,9	57,3	52,1	51,0
varianta 3								
městský prostor	66,7	64,8	57,4	64,8	87,0	87,0	83,3	83,3
venkovský prostor	27,3	24,2	14,9	24,2	55,3	53,4	48,4	47,2
varianta 4								
městský prostor	100,0	100,0	95,2	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
venkovský prostor	24,0	21,1	10,9	21,1	54,9	53,7	47,4	46,9
přechodný prostor	89,5	84,2	84,2	84,2	100,0	94,7	100,0	94,7
varianta 5								
městský prostor	96,3	96,3	92,6	96,3	100,0	100,0	100,0	100,0
venkovský prostor	20,2	17,8	7,4	17,8	51,5	50,3	43,6	42,9
přechodný prostor	84,0	76,0	72,0	76,0	100,0	96,0	100,0	96,0

¹⁾ včetně detašovaných pracovišť

²⁾ 1. - 5. nebo 1. - 9. ročník

Vybavenost obcí základními službami je jednou z podmínek stability populace i dalšího rozvoje obcí. Tato známá skutečnost má ve venkovském prostoru zcela jistě větší váhu než v obcích městského charakteru. Zpracovaná data zcela jednoznačně potvrzují, že na venkově je vzhledem k hustotě obyvatel i celkovému počtu uživatelů menší rozsah služeb než ve městech.

Pokud se soustředíme na vymezení venkova variantou 1 je zřejmé, že v městských obcích se vybavenost většinou ze sledovaných technických zařízení a služeb blíží nebo dosahuje 100 %. Ve venkovských obcích je již také vysoká vybavenost veřejným vodovodem, veřejnými knihovnami, případně hřišti či stadiony a pozitivně zde můžeme hodnotit i zvyšování podílu obcí vybavených těmito zařízeními od roku 2000. Podíl venkovských obcí s kanalizací napojenou na čistírnu odpadních vod i plynofikovaných se od roku 2000 zvyšoval a v roce 2006 dosáhl u kanalizace 29,3 % a v případě plynofikace 37,0 %. Kategorie sakrální stavby zahrnuje v našem pojetí především kostely. Původně existoval v každé venkovské obci kostel nebo kaple a byly dokladem religiozity a tradic v obci. Avšak v nedávné minulosti byla část kostelů a kaplí zbourána nebo zchátraly do takové míry, že musely být zrušeny. V roce 2006 se ve 46,2 % venkovských obcí Libereckého kraje podle varianty 1 nacházela sakrální stavba.

Mezi důležité služby pro velkou část venkovské populace patří provoz mateřských i základních škol v obcích. Ve školním roce 2005/2006 v 55,4 % venkovských obcích podle hodnocené varianty sloužila místním dětem mateřská škola, v 48,9 % obcích základní škola.

Základní zdravotní péči obyvatel obcí zajišťují praktičtí lékaři pro dospělé nebo děti a dorost. Síť jejich ordinací je výrazně odlišná v obcích městského a venkovského prostoru. V případě vymezení venkovského prostoru u použité varianty 1 činil v roce 2006 podíl venkovských obcí Libereckého kraje vybavených ordinací praktického lékaře 23,9 % (včetně detašovaných pracovišť) a nutno konstatovat, že se od roku 2000 snížil o 3,3 procentní body. Příznivější vývoj lze sledovat u ordinací praktického lékaře pro děti a dorost (včetně detašovaných pracovišť) – podíl obcí vybavených touto ordinací vzrostl z 14,1 % v roce 2000 na 23,9 % v roce 2006.

Vybavenost venkovských obcí různými zařízeními či službami ještě neznamená snadnou dostupnost pro všechny obyvatele obce. Především v obcích, které se skládají z velkého počtu malých sídel (částí), může dojít k situaci, že určité zařízení nebo služba v obci existuje, ale jsou dostupné pouze pro obyvatele jedné části obce a obyvatelé ostatních částí mají pouze omezené možnosti takové zařízení využívat.

Tab. 6.8.3 Vybavenost kulturními a sportovními zařízeními (podíl obcí v %)

	Veřejná knihovna ¹⁾		Sakrální stavba		Tělocvična		Hřiště, stadion	
	2000	2006	2000	2006	2000	2006	2000	2006
Liberecký kraj	86,5	87,9	51,6	56,3	54,0	57,2	73,5	75,8
varianta 1								
městský prostor	100,0	100,0	96,8	96,8	100,0	100,0	100,0	100,0
venkovský prostor	84,2	85,9	44,0	49,5	46,2	50,0	69,0	71,7
varianta 2								
městský prostor	100,0	100,0	95,7	95,7	100,0	100,0	100,0	100,0
venkovský prostor	84,9	86,5	46,4	51,6	48,4	52,1	70,3	72,9
varianta 3								
městský prostor	96,3	98,1	63,0	64,8	77,8	83,3	90,7	92,6
venkovský prostor	83,2	84,5	47,8	53,4	46,0	48,4	67,7	70,2
varianta 4								
městský prostor	100,0	100,0	95,2	95,2	100,0	100,0	100,0	100,0
venkovský prostor	83,4	85,1	42,3	48,0	44,6	48,6	67,4	70,3
přechodný prostor	100,0	100,0	89,5	89,5	89,5	89,5	100,0	100,0
varianta 5								
městský prostor	100,0	100,0	96,3	96,3	100,0	100,0	100,0	100,0
venkovský prostor	82,2	84,0	39,9	45,4	41,7	44,8	65,0	68,7
přechodný prostor	100,0	100,0	80,0	84,0	84,0	92,0	100,0	96,0

¹⁾ včetně poboček

6.9. Veřejné rozpočty obcí

Tab. 6.9.1 Rozpočtová skladba příjmů obcí

v %

	Daňové příjmy				Nedaňové příjmy			
	2003	2004	2005	2006	2003	2004	2005	2006
Liberecký kraj	40,5	40,6	54,1	47,9	9,9	9,6	12,2	11,1
varianta 1								
městský prostor	40,5	40,4	54,1	47,8	8,5	8,1	10,6	9,8
venkovský prostor	40,5	41,4	54,1	48,5	15,6	15,3	18,4	16,3
varianta 2								
městský prostor	40,6	40,7	54,3	47,5	8,3	8,0	10,3	9,5
venkovský prostor	40,1	40,2	53,3	49,3	14,9	14,4	17,8	16,4
varianta 3								
městský prostor	40,4	40,4	54,8	48,0	8,7	8,1	10,9	9,9
venkovský prostor	40,9	41,1	51,4	47,9	14,8	15,1	16,9	15,7
varianta 4								
městský prostor	40,6	40,6	54,9	47,7	8,3	7,9	10,4	9,4
venkovský prostor	42,1	44,1	57,3	51,8	13,1	11,8	15,2	13,9
přechodný prostor	37,4	35,3	44,8	43,8	16,3	17,6	18,9	18,4
varianta 5								
městský prostor	40,4	40,3	54,2	47,6	8,5	8,1	10,6	9,7
venkovský prostor	42,1	45,3	56,4	50,6	12,9	12,1	15,1	13,8
přechodný prostor	38,4	36,1	49,5	47,2	18,3	18,6	21,6	20,1

v %
dokončení

	Kapitálové příjmy				Přijaté dotace			
	2003	2004	2005	2006	2003	2004	2005	2006
Liberecký kraj	4,0	4,6	7,6	14,9	45,6	45,3	26,1	26,1
varianta 1								
městský prostor	3,6	4,0	7,6	15,8	47,5	47,5	27,7	26,5
venkovský prostor	6,0	7,1	7,8	10,9	37,8	36,2	19,7	24,3
varianta 2								
městský prostor	3,4	3,6	7,7	16,0	47,6	47,7	27,6	27,0
venkovský prostor	6,0	7,9	7,3	11,1	39,0	37,5	21,6	23,2
varianta 3								
městský prostor	3,8	4,5	7,5	16,1	47,2	46,9	26,8	26,1
venkovský prostor	5,1	5,0	8,2	10,1	39,2	38,8	23,6	26,3
varianta 4								
městský prostor	3,4	3,9	7,5	16,3	47,7	47,6	27,2	26,5
venkovský prostor	6,3	7,8	8,3	11,0	38,6	36,3	19,1	23,3
přechodný prostor	5,2	5,2	7,5	10,2	41,1	42,0	28,7	27,6
varianta 5								
městský prostor	3,6	4,1	7,7	15,8	47,5	47,5	27,5	26,9
venkovský prostor	7,0	7,2	8,4	12,2	37,9	35,4	20,1	23,4
přechodný prostor	4,1	5,9	5,9	9,8	39,2	39,4	23,0	22,9

Tak jako všechny firmy a instituce řídí financování činnosti svým finančním plánem, tj. rozpočtem, tak i jednotlivé obce sestavují a zastupitelstvem obce schvalují rozpočty na své úrovni. Základem financování rozpočtů na úrovni obcí jsou především vlastní příjmy. Rozhodující složkou vlastních příjmů po celé vykazované období jsou daňové příjmy. Ty jsou tvořeny podle neměnného systému, který vyplývá ze zákona o rozpočtovém určení daní. V roce 2006 představovaly 47,9 % příjmů obecních rozpočtů obcí Libereckého kraje. Zdrojem financí veřejných rozpočtů obcí jsou i nedaňové a kapitálové příjmy. Nedaňové příjmy v roce 2006 tvořily 11,1 % a kapitálové příjmy pak 14,9 % příjmů rozpočtů obcí kraje. Poslední, velmi významnou složkou financování územních rozpočtů jsou přijaté dotace, které v posledním hodnoceném roce tvořily

26,1 % příjmů obecních rozpočtů. Úroveň daňových příjmů se ve venkovských a městských obcích příliš neliší, rozdíly jsou patrné v ostatních složkách příjmů – venkovské obce vykazují vyšší podíl nedaňových a kapitálových příjmů, městské obce pak vyšší podíl přijatých dotací.

Tab. 6.9.2 Rozpočtová skladba výdajů obcí

v %

	Běžné výdaje				Kapitálové výdaje			
	2003	2004	2005	2006	2003	2004	2005	2006
Liberecký kraj	73,5	73,4	70,6	67,8	26,5	26,6	29,4	32,2
varianta 1								
městský prostor	74,2	74,0	70,9	69,3	25,8	26,0	29,1	30,7
venkovský prostor	70,4	70,9	69,3	62,1	29,6	29,1	30,7	37,9
varianta 2								
městský prostor	74,4	74,4	71,8	68,8	25,6	25,6	28,2	31,2
venkovský prostor	70,6	70,3	67,0	64,9	29,4	29,7	33,0	35,1
varianta 3								
městský prostor	73,7	73,4	71,6	68,9	26,3	26,6	28,4	31,1
venkovský prostor	72,6	73,4	67,3	64,1	27,4	26,6	32,7	35,9
varianta 4								
městský prostor	73,7	73,6	71,9	68,5	26,3	26,4	28,1	31,5
venkovský prostor	68,9	70,0	68,9	61,2	31,1	30,0	31,1	38,8
přechodný prostor	79,0	76,7	65,2	73,4	21,0	23,3	34,8	26,6
varianta 5								
městský prostor	74,3	74,0	71,6	69,0	25,7	26,0	28,4	31,0
venkovský prostor	68,5	72,4	70,9	61,8	31,5	27,6	29,1	38,2
přechodný prostor	73,7	69,7	61,9	67,0	26,3	30,3	38,1	33,0

Druhou stranou rozpočtů obcí jsou celkové výdaje, které z 67,8 % byly v roce 2006 vynaloženy na běžné výdaje a z 32,2 % na kapitálové výdaje. Ve struktuře výdajů můžeme u městských obcí pozorovat větší podíl běžných výdajů a v návaznosti na to naopak vyšší podíl výdajů kapitálových u obcí venkovských.

V průběhu sledovaného období let 2003 – 2006 vykázaly obce Libereckého kraje v prvních dvou letech záporné saldo konsolidovaných příjmů a výdajů, v posledních dvou letech saldo kladné.

Tab. 6.9.3 Saldo příjmů a výdajů obcí

v tis. Kč

	2003	2004	2005	2006
Liberecký kraj	-204 552,4	-169 709,9	25 043,7	291 155,8
varianta 1				
městský prostor	-174 485,8	-132 573,4	-68 513,9	316 440,3
venkovský prostor	-30 066,6	-37 136,5	93 557,6	-25 284,5
varianta 2				
městský prostor	-161 498,3	-128 207,5	-48 799,6	295 331,8
venkovský prostor	-43 054,1	-41 502,3	73 843,3	-4 176,0
varianta 3				
městský prostor	-164 290,8	-146 842,5	-32 719,5	323 733,9
venkovský prostor	-40 261,6	-22 867,4	57 763,2	-32 578,1
varianta 4				
městský prostor	-172 657,0	-152 795,4	-45 343,2	293 442,2
venkovský prostor	-28 032,9	-24 302,6	76 767,5	-38 550,7
přechodný prostor	-3 862,5	7 388,1	-6 380,6	36 264,3
varianta 5				
městský prostor	-176 052,8	-134 490,3	-51 574,8	293 519,0
venkovský prostor	-34 230,8	-24 456,7	68 030,4	-42 501,9
přechodný prostor	5 731,2	-10 762,8	8 588,1	40 138,8

Seznam použité literatury a informačních zdrojů

- [1] Národní strategický plán rozvoje venkova České republiky na období 2007 – 2013, MZe ČR, Praha, duben 2006
- [2] Program rozvoje venkova ČR na období 2007 – 2013, MZe ČR, VÚZE Praha, Praha, květen 2007
- [3] Národní strategický referenční rámec ČR 2007 – 2013,
- [4] Strategie regionálního rozvoje České republiky MMR ČR, Praha květen 2006
- [5] Venkov, typologie venkovského prostoru, RNDr. Radim Perlín, 1998
- [6] Prostorový rozvoj a plánování jako společné téma regionální politiky, územního plánování a evropské integrace, Sborník ze semináře, MMR ČR a VŠE Praha, Praha 15. 6. 2006
- [7] Poziční dokument menších měst a venkova – Rozvoj venkova v letech 2007 – 2013 financovaný z prostředků Společné zemědělské politiky a Politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU, SMO
- [8] Situační a výhledová zpráva PŮDA, MZe ČR, listopad 2006
- [9] Návrh nové rajonizace cestovního ruchu ČR, Vystoupil a kol., Brno 2007
- [10] Regionální operační program NUTS II Severovýchod pro období 2007 – 2013, Region soudržnosti NUTS II Severovýchod, 8. října 2007
- [11] Prováděcí dokument ROP NUTS II Severovýchod pro období 2007 – 2013, Region soudržnosti NUTS II Severovýchod, 17. prosince 2007
- [12] Strategie rozvoje Libereckého kraje 2006 – 2020
- [13] Rozvoj venkova v programovacím období 2007 – 2013 v kontextu reformy SZP EU, Martin Pělucha a kol., 2006
- [14] Venkovský prostor a jeho oživení, Jan Binek a kol., 2007

Internetové adresy:

- [15] <http://www.czso.cz>
- [16] <http://www.hradeckralove.czso.cz>
- [17] <http://www.mmr.cz>
- [18] <http://www.mze.cz>
- [19] <https://farmar.mze.cz>
- [20] <http://www.agenda21.cz>
- [21] <http://www.agrocr.cz>
- [22] <http://www.uur.cz/>
- [23] <http://www.leadercz.cz/>
- [24] <http://www.leaderpluscz.cz/>
- [25] <http://www.strukturalnifondy.cz/>
- [26] <http://www.rada-severovychod.cz/cz/>
- [27] <http://www.kr-kralovehradecky.cz>